מיספר 2458 י"ג תשרי תשמ"ה 9.10.1984 שנה 49 המחיר: 600 שקל (כולל מע"מ)

העולם הזה

אחד מנאשמי המחתרת הוא סוכן שתול!

כמה מנאשמי המחתרת בדרך לבית־המישפט

„אמא לא יודעת שאני גומר
את הממרחית כבר בדרך לבית הספר."

ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
CHOCOLATE FLAVOURED SPREAD
elite

ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
עלית

ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
עלית

הממרחית הכי הכי של עלית

מכתבים

מי הוא הנאצי האמיתי

הקוראים מצדיקים את בחירת מאיר כהנא לאיש־השנה תשמ"ד (העולם הזה 23.9.84).

כל הכבוד על בחירת מאיר כהנא כאיש־השנה תשמ"ד. אבל שיהיה ברור, מאיר כהנא אינו אדולף היטלר. הוא כהחלט נאצי, אבל, בכל זאת, הוא אינו היטלר.

כשיש בפוליטיקה הישראלית דמויות האומרות שצריך להכניס את הפלסטינים לבקבוקים כמו ג'וקים מסוממים, שצריך להוריד להם את האשכים, שצריך לרטש להם את המעיים — את אלה צריך להשוות להיטלר, כי הם מייצגים גופים רחבים וחזקים יותר מתנועתו הקיקיונית־בריונית של כהנא.

סנדי ניסטה, רחובות

אני רוצה להודות על החווייה שעברה עליי בקוראי את הכתבה על אישיהשנה תשמ"ד. קודם כל, החווייה עצמה ואחרכך, האזהרה הגדולה: הגזענות חוגגת ואנו עומדים פעורי־פה ואומרים „מה יכולים לעשות?" ...באמת, מיספר האנשים השומרים על קו הומאני וחושב הוא קטן. כן, האסטרולוגים צדקו. היתה זאת שנת־אסון לישראל.

שלמה ויניש, נצרת עילית

קלעתם בול בבחירת אישהשנה. כאשר הופיע כהנא, לא במיקרה, בשנת תשמ"ד, הוא היה לגורם המסמל את השמצת כל ערכי המוסר וההומאניזם היהודיים, שמגילת־העצמאות שלנו מושתתת עליהם.

טל רביד, קריית־ביאליק

● ● ●

גזירה מתחילה בבית

מן הראוי, כלשון הפיתגם האנגלי, להתחיל צדקה בבית, וכן תעשה הממשלה טוב, אם תגזור קודם כל על עצמה.

מכל החלטות הממשלה (בנושאי המשק) הנפגע היחיד הוא השכיר וחברי־הממשלה לא נפגעים כתוצאה מהגזירות... למתוח ביקורת מבלי להציע פיתרון לא מקובל עליי, ולכן הצעתי היא: הורדת מיספר השרים מ־26 ל־8—10; הורדת מיספר סגני־השרים למינימום האפשרי; איחוד המישרדים וצימצום בהוצאות כיבוד למיניהן ונסיעות למיניהן; ביטול כרטיסי־חינם, חשמל־חינם וכו'.

דויד אלמליח, יבנה

● ● ●

אבידה שאינה חוזרת

צער על פטירתו של דן עומר.

לקוראי העולם הזה אבד מבקר סיפרותי מבריק. מאמריו של דן עומר היוו מן רוחני לציבור הקוראים הנאור... תמיד נתפוז אצבעותיי לדפדף בעמודי הגליון בתורי אחריי נמר של נייר.

לא נותר לי אלא להשתתף בצערם של קרוביו, ידידיו וקוראיו של דן עומר.

יוסי מרכוס, ניו־יורק

● ● ●

דלת קוראת לפורץ

מסתבר שגם דלת־פלדה אפשר לפרוץ, ועוד באופן החוקי ביותר.

בזמו התקנו דלת־פלדה שעלתה הון־כסף. דלת זו אמורה להיות טובה בפני כל פריצה. ברם, יש נגרנו צו להוצאה־לפועל מבית־המישפט, עם התראה של פריצת־דלת. התעניינתי בחברה שהתקינה את הדלת, האם אין לנו לראוג באם לא נפתח את הדלת להוצאה־לפועל.

התשובה היתה: כל החברות בארץ משתפות פעולה עם ההוצאה־לפועל ופורצות דלתות. את אלה, כמובן, שהתקינו. זה החוק!

איזה מין חוק זה? ואם אנשי החברה יכולים לפרוץ דלת־פלדה, סימן שגם הגנבים יכולים.

א"ש, יפו

● ● ●

חוויות באשדוד

בירכת שנה טובה, על טהרת הגפן.

לפני זמן מה ביקרתי בקריית־החסידים באשדוד ושם ראיתי בית־מידרש חדש. זה בית־מידרש חמוד ודמה לספינה. תוכו מלא חסידים תלמידי־חכמים, שיושבים ועוסקים בתורה. וספינה זאת של תורה מזכירה לי מה שכתוב (במסכת סנהדרין): „שתי ספינות עוברות בנהר ופגעו זה בזה. אם עוברות שתיהן, שתיהן טובעות. בזה אחר זה, שתיהן עוברות."

והנני לאחל לכם שנה טובה ומתוקה וגפ"ן (גזונר, פרנסה, נחת).

ד"ר ח"ק תל־אביב

כתבת השער הקדמי:

שלב חדש במישפט נאשמי המחתרת:

מחפשים את הסוכן הסמוי

סניגוריהם של נאשמי המחתרת היהודית נאבקים על הסרת החסיון מעל מיסמכי השב"כ. הם מקווים שאם יצליחו לזהות את סוכן־המישטרה שהיה שתול במחתרת, יוכלו להוכיח כי שולחיהם פעלו על פי הדחתו.

40

כתבת השער האחורי:

של מי אתה אבא

שימחתה של **פנינה רוזנבלום** על גילוי אביה, החי בגרמניה, הושבתה, כאשר התברר כי אשה אחרת, **פרי־דה מנשה**, טוענת כי אותו איש הוא אביה וכי היא בתו החוקית.

45

וינסטון פרס

שימעון פרס התחיל לחקות, בטון דיבורו, את וינסטון צ'רצ'יל. אך כבר ברור כי זוהי פוזה מגוחכת: שרי חרות אינם מקבלים את סמכותו כראש־ממשלה, שרי העבודה הם יריביו המושבעים, למרמר דעי אין תוכנית. וייצמן ממורמר והורביץ עלול להתפטר.

7

עינוי ופינוי

אחרי שידעה שנים קשות במחיצת בעלה, השחקן **שרגא הרמז**, זועזעו חייה של **עדית** שוב, כאשר פונתה. עם שלוש בנותיה, מהדירה שבה התגוררה בשכירות, בגלל חוב של 47 שקל. על חייה רצופי התלאות מספרת עדית.

42

סקופ

הסעודה הסודית

על אף החשאיות שאפפה את כינוסם של ראשי המיפלגה הליברלית במלון המלך דויד, נודע דבר הכינוס לכתבת „העולם הזה", רפנה ברק, והיא היחידה שסיקרה את הסעודה הסודית, שנערכה בעיצומם של ימים שבהם עסוקים הליברלים בשאלה — לפרק את הליכוד?

12

הפאשלה של חופי

במלאת 11 שנים למילחמת יום־הכיפורים, ממשיך הפרשן הצבאי של העולם הזה בניתוח הכישלונות בחזית הגולן: מערך ללא עומק וליקויי תיקשורת בין ה־פיקוד והכוחות הלוחמים.

20

האם גם אתה, אמנון?

האם גם הפרופסור־ל־מישפטים — הצבר, בן־העשירים הסימפאטי — אינו אלא פוליטיקאי שואף־שילטון? במובן מסוים אכן הונה **אמנון רובינשטיין** את בו־חריו, אך בחינה מעמיקה יותר של דמותו מעלה, כי בעצם שירת את האינטרס של המעמד שאותו הוא מייצג בכנסת.

24

מאיר כהנא מטפל בקולנוע

בחיוך יהיר ושחצני של מי שיודע כי איש לא יפגע בו וכי שלומו מובטח על־ידי המישטרה, הופיע **מאיר כהנא** עם קומץ תומכים היסטריים בדיזינגוף־סנטר, כדי לשבש את הסרט שזכה בהצלחה בינלאומית, מאחורי הסורגים.

10

ליהודים בלבד!

אלינה מאירוביץ, שהצילה יהודים ברומניה בימי השואה, באה לארץ עם בעלה היהודי. אך בתה נשארה תקועה ברומניה, כי ברגע לא רצה להכנים לארץ גויים.

29

צעירות על מגש הכסף

הן אינטליגנטיות, יפות ומרוויחות טוב. זה הדור החדש של מלצריות בתל־אביב. הצעירות, שרובן סטודנטיות, מוצאות בעבודה זו דרך מהירה להרוויח כסף ש„בא בקלות והולך בקלות".

26

רחל המרחלת מדווחת:

זיוה שומרת מזועזעת

„נסרדנו לפני כמה חודשים, אבל גם אני בהלם, כמו כולם." הגיבה הדוגמנית זיוה שומרת, שניהלה במשך שנה רומן עם עו"ד יעקב הלוי, אשר נעצר בחשד שמכר קרקעות במירמה.

48

ייחוד בכל מחיר

אפשר להיראות מיוחדת והדורה, זה רק עניין של מחיר. במאות דולארים יכולות נשות הארץ לרכוש דגמים בלעדיים, פרי עיצובן עתיר־הדמיון של מעצבות־האופנה הישראליות.

34

המדורים הקבועים:

מבתבים – מיכתב מסידניי, אוסטרליה 3
קוראי יקר 5
בלונים 5
תשקוף 6
במדינה 7
הנדון – רצח הכנסת 9
עלי דמנה 14
יומן אישי – מיפלצת בירושלים וספורט בנתניה 15
אנשים 16
מה הם אומרים – שרה יצחקי, גרטל מימן, ברוך מודן, זיווית אברמסון, שולמית לפיד, יוסי אורן 22
זה וגם זה 31
הווי 33
תשבץ 33
חלון ראווה 34
הורוסקופ – מזל מאזניים 37
אתה והשקל – ירוק־ירוק 44
תמרורים 50
שידור 39
רחל מרחלת על כל העולם 48
זה היה העולם הזה שהיה 38

קורא חיפאי, אחרי שרות בלבנון, שהות בדרום־אפריקה וחיים באוסטרליה: „מצבי מצויין, אך הלב כואב! החלטתי: מספיק! עד כאן!"

„אני בסידני, אבל לבי בארץ!"

מזה **תקופה אריכה** שרוצה אני לשבת ולכתוב מיכתב אישי מהלב, אבל לא מצאתי את הטיימינג הנכון. אבל היום, כשסיימתי לקרוא את הנדון. „הכהניזם שבתוכך" (העולם הזה 8.8.84) החלטתי שזה הזמן לכתוב.

אספר, בקצרה, על עצמי. ודרך אגב, הבעה בכתב לא היתה השטח החזק שלי בבית־הספר. אבל אני מקווה שתבינו את כוונותיי ואת דרך מחשבתי.

אני עכשיו בן 26 וחודשיים. נולדתי בחיפה לאב אקדמאי, מתרסי־בניין במיקצועו, ואמא גננת. שם המישפחה הוא ישראלי. וסבי, שמו רב ישראלי, אשר כל דרכו בחיים הוא בדיעה ששלום בארץ ובעולם זה הדבר החשוב בעולם, אפילו במחיר שטחים וצמצום שטח מדינת ישראל (אני חושב שבבחירות אלה הוא הצביע בעד הרשימה המתקדמת לשלום. אפילו שמתבייש הוא לספר לי על כך).

יותר על עצמי: בצעירותי הייתי שחקן טניס מצטיין ונסעתי עם נבחרת־הנוער לארצות־הברית. לסירדת תחרויות, וכאשר התגייסתי לצה"ל הייתי בין ששת השחקנים הטובים בארץ. הצבא לא נתן לי אפשרות להמשיך ולהתאמן בטניס, כך שלאט־לאט דעכה הקאריירה שלי. אפילו שעד נסיעתי לחו"ל עדיין שיחקתי בליגה הלאומית, אך הרמה והיכולת לא היו קיימות כבעבר.

התגייסתי לצבא ושרתי בבית־הספר למ"כים בתפקיד של מש"ק־מודיעין, שלוש שנים, כאשר באמצע שירותי היה מיבצע ליטאני. כאשר

קורא ישראלי ובלתו
„אני לא חכם בלילה"

1982. הזמן הטוב ביותר שלי לעבודה (חופשת קיץ לילדים, חופשת סטודנטים, אלה הם החודשים הטובים ביותר בשנה לעבודה) נקראתי לצבא ונשלחתי ללבנון. שהיתי בלבנון במשך 50 יום, עם יחידתי, שלחמה לאורך ציר החוף, צור־צידון־דאמור־ביירות.

הרבה חברים וחיילים נפלו והמצב הנפשי קצת הידרדר — לא רציני, כי אני בחור חזק — אבל כאב לי בלב לראות את כל מראות־הזוועה הללו, שכאשר ידעתי שכל המילחמה הזאת היא לחינם ומה, בעצם, אני עושה פה.

מחשבות אלה התחזקו בי, כאשר נקראתי לשרת במילואים בחודשים ספטמבר־אוקטובר של 1983. אני יושב על מוצב בכביש החוף, לא רחוק מצידון, ועושה מישמרת־לילה, מסתכל על הים ואומר לעצמי: רונן! אתה יושב בלבנון. לא רק שכל יום שאתה לא עובד, אתה מפסיד איזה 50 דולר, אבל יכול להיות שפיתאום נעלה על איזה מוקש, או איזה מיטען־צד יהיה מונח באיזו חנות וייתפוצץ. בשביל מה כל זה. בשביל ביטחון? שטויות! מספיק לעשות קו חוק ומערכת ביטחון של 40 קילומטר, כמו שרצו בתחילת המילחמה, כדי לשמור על יישובינו בצפון.

ואז, כשסיימתי מילואים, החלטתי זהו: מספיק: עד כאן! אסע מפה, כמו בתוכנית המקורית, לפני שהמצב יהיה באמת גרוע. אסע לשנה־שנתיים ואחזור כשהכל יירגע.

● ● ●

אני **יושב כרגע** בביתי, בסידני, אוסטרליה, בשכונת־יוקרה ששמה דובר־הייטס. אבל לבי, לבי בארץ, בחיפה, ובראשה לגורל העם, המדינה וביחוד לגורל מישפחתי, שאני אוהב.

מדוע החלטתי לכתוב את סיפור חייי? סבי נולד ברוסיה והיקנה לאבי חינוך שמאלי קיצוני. אפילו

„באוסטרליה הם הצליחו יפה: בית עם בריכה, חלום של כל ישראלי"

השתחררתי מהצבא התחלתי לעבוד באוניברסיטת חיפה כמורה לטניס של היחידה לחינוך גופני באוניברסיטה. עברתי גם קורס מאמנים בבית־הספר למאמנים של מכון וינגייט. בשנה הראשונה של עבודתי כמאמן־טניס, חסכתי סכום די נכבד של כסף (לא הייתי צריך לשלם מסים, אז היה יותר קל) והחלטתי, כמו בחור ממוצע ישראלי, לצאת ולחפש את מזלי מחוץ לגבולות המדינה, מכיוון שידעתי שאם אשאר בארץ, אצטרך לעבור קשה מאוד ו־60% מכספי ילך למס־הכנסה, שבעצם מוציא הכל על תקציב הביטחון. החלטתי לנסוע לדרום־אפריקה (היתה לי שם ידידה, שבזמינה אותי להתארח אצלה). הגעתי לשם ושהיתי שם כשלושה חודשים וראיתי פיתאום שהכל קליל ונוח. ישנם כושים שעוזרים לך בכל העבודות הפיסיות ואמרתי לעצמי הנה טוב, בוא נישאר פה. נחסוך סכום נכבד של כסף ובעבור שנתיים־שלוש נחזור לארץ ויהיו לנו חיים יותר קלים.

● ● ●

מכיוון **שהיה לי** חוזה עם אוניברסיטת חיפה למשך שנה, ונסעתי בחופשה בין שני סמס־טרים, החלטתי לחזור לארץ, לסיים את החוזה ולשוב לדרום־אפריקה. תוכניות משתנות וגם מחשבות. וכאשר חזרתי, שוחח עימי אבי וגם הבוס שלי, ביחידה לחינוך גופני, ואמר לי: רונן, מה יהיה אם כל הבנים הטובים של מדינת ישראל יעזבו אותה במצב קשה שכזה (שעדיין, בשנת 1981, לא היה כל־כך קשה כמו עכשיו), לא תישאר לנו מדינה ומה יהיה עם מישפחתך וכל חבריך, ובייחוד עם העם שלך?

החלטתי, בזמן זה, להקשיב ולנסות לבנות את חיי בארץ. הייתי בן 22, עם מיקצוע טוב, מאמן־טניס באוניברסיטת חיפה, גרתי בדירה שכורה באזור־היוקרה רניה וכל תלמידיי היו מאזור זה, כך שגם המצב הכלכלי, שנהיה יותר קשה, לא השפיע עליהם ותמיד הייתי מלא בתלמידים ובעל סיפוק נכבד בעבודה.

כעבור שנה החלטתי לפתוח עסק, חנות הלבשה וספורט, באזור המיסחרי בדניה, ואז התחילה הידידה הכלכלית שלי: מסים, שכר־דירה לחנות, תשלומים לעובדים, מע"מ. הכל נהיה קשה מאוד והתחלתי אפילו להפסיד כסף.

ואז הגיעה מילחמת הלבנון. בריזוב בתחילת קיץ שנה. היה להם קשה והם החליטו להגר לאוסטרליה. התחילו פה בלי כלום והגיעו יפה. לבית גדול עם בריכת שחיה, חלום של כל ישראלי ממוצע. לא חוכמה גדולה להגיע לכל זה באוסטרליה, מכיוון שהחיים פה הם קלילים מאוד. אם בארץ קשה וישנו לחץ יום־יומי של התמודדות עם החיים, אז פה זה הפוך (נא לא לפרסם מישפט זה בעיתון, שלא יעזבו 50% מהישראלים את הארץ ויבואו לאוסטרליה). הכל מוכר במס. המסים נמוכים וישנו אפילו מה שנקרא דול (קיצבה), שהמדינה נותנת לכל אזרח שאין לו עבודה, בערך סכום של 350 דולר בחודש שמספיק לכל אוסטרלי ממוצע לשכר־דירה ולכמה כוסות בירה ביום.

● ● ●

לענין **היותר רציני**, וזה הפוליטיקה. כל חיי, מצעירותי ועד היום, חשבתי כמוכם, זה החינוך שנתנו לי. אפילו כשהייתי בקורס מ"כים בבה"ד 4, והיינו צריכים לפזר הפגנות של ערבים ברמאללה ונתנו לנו אלות. השתדלתי לא לפגוע בערבים, אלא רק בחנויות ובחלונות־ראווה. יש לי הרבה חברים דרוזים מהכפרים דליית אל־כרמל ועוספייה שליד חיפה והיו לי כ־20 תלמידים סטודנטים ערביים. כך שמבין אני לנפשם ומבין וחושב שצריך לתת להם את המדינה שלהם, כי פתרון בכוח אינו פתרון.

אבל אני ואתם קטנים לשנות עולם. במיוחד עולם בעייתי כמו מדינת ישראל הקטנה. שיש בה

„בלבנון אני יושב על מוצב ואומר לעצמי: בשביל מה כל זה?"

ארבעה מיליון תושבים. אשר חושב אני שהחלוקה בה כיום היא 30% אשכנזים, 30% ספרדים, 20% ערבים וכ־18% דתיים שאותם, בכוונה, אני משאיר לסוף, כי אותם אני מעריך פחות משאר האוכלוסיה. אפשר אפילו להשתמש במילה מתעב. שנא אני מכל דבר בחיים את הכפייה הדתית הקיימת בארץ, יחודי־אכנים בירושלים על אנשים חפים מפשע ובייחור, רצונם של הדתיים להכתיב את דרכם על־ידי זה שישתתפו בקואליציה.

אני אומר שאני לא מאמין מסורתי, אבל אני בררכי שלי, ואף אחד לא יכתיב לי איך עלי להאמין ו/או להיות דתי.

אני יושב בסידניי ומסתכל על מדינת ישראל מלמעלה, במבט־על, כי זה כל־כך קטן — אני מתכוון לשטח הפיסי — ברזיוק כמו השטח מסידניי עד לגבול ניו־סאות'־ויילס, איזה 600 קילומטר (דרך אגב, נהיגה של חמש שעות וסיימתי את מדינת ישראל, מצפון ועד דרום), או, כמו שאמרתי, יושב אני ומביט על המדינה ממבט־על. מצבי הכלכלי מצויין. לא חסר לי שום דבר. אבל הלב, הלב כואב וכאשר כואב הלב, שום דבר אחר לא מביא נחמה.

● ● ●

ך וצה אני לבוא ולהקים את ביתי בארץ, עם אשתי לעתיד. אבל איך אוכל, כאשר קיימת סכנה של מילחמת־אחים ואם יימשך המצב ככה, מפחד אני שלאנשים לא יהיה כסף לאכול ויתחילו להילחם אחד בשני בשביל לחם.

בכוונה לא הזכרתי את הרב כהנא. השפל המתועב הזה.

מתכונן אני לחזור ארצה בחודש ינואר ואמרו לי אולי אני חכם בלילה. כמו שאומרים, יושב בסידניי, אוסטרליה, חי חיי־מלך, עם מכונית מפוארת וחופשות מתי שנוח לי, אבל סכלתי מספיק בחיי, ראיתי את הנולד, אנסה לגייס קצת כספים פה בקהילה היהודית העשירה, אבל, כמובן, לא אשלח אותם למיפלגות שיבזבזו שוב על בחירות והכספים ילכו לעסקנים, אלא אנסה לגייס כספים לבתי־החולים, ובמיוחד לרמב"ם בחיפה.

אז אני עושה דברים למען המדינה שאני אוהב, כי תמיד, ולא חשוב מה יהיה, היא תהיה שלי, כי שם התחנכתי. שם גרלתי, שם מישפחתי חייה.

רונן ישראלי, סידניי

„בדרום־אפריקה הכל קליל ונוח. ישנם כושים העוזרים בכלו"

קצת קומוניסטי, משמע: כסף זה דבר לא חשוב. הוא רק אמצעי. לא מטרה.

היה להם, ועדיין יש להם, מישרד מהנדסים־אדריכלים בחיפה, מישרד משגשג, שתיכנן. בערך, כשליש מהבתים הפרטיים בחיפה.

אבל, כשני אנשים ישרים, הם החליטו — אנו לא נקח כסף שחור, נשלם את כל המסים ואז נישן טוב בלילה: כל זה היה טוב ויפה עד לפני חמש־שש שנים כשהמסים לא היו גבוהים כל־כך. כשנים האחרונות סבי ואבי פשוט עוברים כדי לשלם את חובותיהם למס־הכנסה וזה אבסורד, מכיוון שישנם בארץ 50% של אנשים שלא שילמו אפילו החצי ממה שמישפחתי שילמה. לאן הלך הכסף — לתקציב הביטחון הטיפשי. עוד תיכנון לביא ועוד טנק מרכבה ועוד יחידה לשלוח ללבנון. עד מתי?

אני מתחתן, במזל טוב, החודש, עם בחורה ישראלית, שמישפחתה עלתה מעיראק לפני כ־30

מכתבים

גורו, החרותניקים!

לשם מה נפתח חוג־קרטה בסניף תנועת החרות?

בימים אלה פורסמה על לוחות־המודעות בשכונות צפון־מיזרח תל־אביב מודעה של אגף־האירגון של תנועת החרות, המודיעה כי נפתח חוג קרטה למתחילים ולמתקדמים.

המודעה אינה מפרטת לאיזה מחנה בחרות משתייך סניף הדרי־יוסף, שבו מתקיים החוג. כנראה שיש להבשיר קאדרים של בוגרי קרטה למילחמות הבאות בתוך חרות: שרון־לוי־שמיר־אריזור.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

חדלו

לא רוצה לקרוא יותר על החתונה של בת הה"כ, הרב אברהם שפירא (אישי־הכלכלה, העולם הזה 3.10.84).

בנימין בוסקוביץ, בני־ברק

● ● ●

צרק לצרפתי

מדוע רוצה השחקן 13 ילדים!

חבל שלא הזכרתם בכתבה על אשר צרפתי (העולם הזה 23.9.84) את

צרפתי ב„סונטת קרוייצר"*
רמז

העובדה שבית ליסין בתל־אביב הפיק, יחד עם אשר צרפתי, את הצגת סונטת קרויצר.

נעמי נבון, תל־אביב

● *לא הזכרנו. אבל רמזנו. צרפתי הביע את דעתו כי היה רוצה עוד 12 ילדים (נוסף להילי שלו) וזה מכיוון שלטולסטוי היו 13. והרי טולסטוי הוא מחברה של **סונטת קרויצר**.*

● ● ●

שם לחדר־מחשבים

במאמץ רב הוקם בבית־הספר יסודות בפרדס־כץ חדר־מחשבים. לצורך הפעלתו דרושים תוכנה למחשב וריהוט.

תורם אשר ישלים ציוד זה לבית־הספר, ייקרא החדר על שמו.

הפעלת המחשבים בבית־הספר עשויה לתרום להעלאת רמת התלמידים בשכונה.

הוועד המרכזי, בית־הספר **יסודות**, פרדס־כץ

● ● ●

בחזרה לאושוויץ

פניה מארצות־הברית לאי־תור קורבנותיו של רופא־המוות הגרמני.

מרכז סימון ויזנטל מבקש לאתר כל מי שד"ר יוסף מנגלה טיפל בו, באושוויץ, אישית, במיוחד תאומים (בהם ערך מנגלה ניסויים מיוחדים). צינעת הפרט מובטחת לכל המת־קשרים.

רבי אברהם קופר, לוס־אנג'לס

● כתובת הקורא קופר:
Rabbi Abraham Cooper,
Associate Dean
Simon Wiesenthal Center
9760 W. Pico Blvd.
Los Angeles, 90035
U.S.A.
Telephone (213) 553-9036

* *בתפקיד היחיד של פוזנייצ'ב, ה־בעל הקנאי, הרוצח את אשתו על לא עוול בכפה.*

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבניות: יוסי שנון ♦ עורכי ביתוב: ענת ישראלי וגיורא נויומן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת פרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

שר האוצר יצחק מודעי נואם

קוראים יקרים,

מדי פעם יש לך, מן הסתם, תלונות עליי. הפעם יש לי תלונה עלייך.

היא נוגעת למדור המיכתבים למערכת.

מדור זה מלא במיכתבים מעניינים של קוראים, על כל נושא שבעולם. אני מקפיד לקרוא את מדור המיכתבים בכל העיתונים שאני מעיין בהם, ואני מקווה שגם אתה רואה במדור

ממציא ברמן
תודה

המיכתבים חלק חשוב ומעניין של העולם הזה.

אך חסר לי דבר במדור זה: אין בו די תגובות על מעשי המערכת.

רותי, דפנה ונמר

הנה, למשל:

בגלל המשבר הגורא, הפוקד בחודשים האחרונים את ענף הפירסום, היינו נאלצים לצמצם במידת־מה את מיספר העמודים בגליון. כך עשו כל העיתונים במדינה.

הדבר נתן לנו הזדמנות להעריך מחדש את מידת העניין שבכל אחד מן המדורים הקבועים. ביטלנו כמה מדורים, צימצמנו אחרים, הכנסנו מדורים חדשים.

מדור אחד, נמר של נייר, בוטל לפי שעה בגלל מות עורכו, דן עומר ז"ל.

קיוויתי שאחרי צעדים אלה תוצף המערכת במבול של מיכתבים, שיביעו תמיכה או התנגדות לכל אחד מהם. אך מחוץ לתגובות על הפסקת הופעתו של נמר של נייר, שהיו רבות ומעניינות, היו התגובות מעטות.

אולי יש בכך מחמאה מסויימת. הקוראים פשוט סומכים על המערכת ומקבלים את החלטותיה. ואולי מתבטאת בכך הגישה הכללית של הציבור הישראלי, המוכן לקבל כל גזירה של הממשלה, מתוך אמונה ש־הם שם למעלה יודעים יותר טוב".

אני מתקומם נגד גישה כזאת כשהיא מופנית כלפי הממשלה, ואיני מוכן לקבלה גם כשהיא מופנית כלפי מערכת זו.

הייתי רוצה לדעת מה דעתך על השינויים. האם מדור כמו עולם קטן עזר לך להבין את המתרחש בעולם? האם הזווית המיוחדת, שממנה שפך אור על המאורעות הבינלאומיים, נראתה לך או עוררה את התנגדותך?

האם ההחלטה לצמצם את מדור הקולנוע נראית לך או לא? מה דעתך על מדורה של דפנה ברקן ולקוראים הצעירים: האם חידוש המדור מיכ־תבים לרותי מוצא חן בעיניכם? מה הייתם רוצים לראות בו?

יש לנו בעיה בשטח הספורט. קשה מאוד לעצב מדור כזה בשבועון, המו־פיע באמצע השבוע. אחרי תשפוכת המילים בכל עיתוני ישראל אחרי השבת. אנחנו רוצים לחזק את המדור הזה אצלנו. אם אתה מעוניין בספורט, מה היית רוצה לראות במדור כזה אצלנו?

ואשר למדור הסיפרותי, שאנחנו מבקשים לחדשו בהקדם, מה היית רוצה לשנות בו, לעומת הימים שבהם השליט בו דן עומר את אישיותו המיוחדת?

למערכת כמו שלנו דרוש היזון חוזר, חזק ומתמיד. חשוב לנו לדעת מה אתה חושב, מה נראה לך ומה לא. אנחנו משתוקקים לשמוע ביקורת, חריפה ותוקפנית ככל שתהיה.

אבן מן הלב

השבוע טילפן למערכת העולם הזה הממציא השנוי־במחלוקת דני ברמן, והודה מקרב־לב לעורך מדור תשקיף על ידיעה שהתפרסמה בגליון האחרון (העולם הזה 3.10.84).

בידיעה, שהפתיעה אף את ברמן, נאמר שנסגר תיק־החקירה, אשר נפתח בעיקבות התלונה שהגיש נגדו שר־הכלכלה לשעבר, יעקב מרידור, בשיאה של חשיפת פרשת המצאת האנרגיה של השר החולמני.

תחילת הסיפור המשעשע בהודעת־בחירות דרמאתית של מרידור, ערב ההצבעה ב־81', שהוא מפקח על קבוצת מומחים, שתביא פיתרון מהפכני לבעיות העולם בשטח האנרגיה. בחודש מרס 82' נודע ברבים שהעומד מאחורי ההמצאה הוא ברמן, ששמו נקשר כבר אז בפרשיות שונות ומשונות, כמו שחיתויות־כביכול באו־ניברסיטת תל־אביב (העולם הזה 17.3.82). אחרי שהתברר למרידור מי טיפל בהמצאת־המאה שלו, הוא מיהר להתלונן במישטרה. זו חקרה והחליטה שאין "עניין ציבורי" בתלונה. ברמן, הקורא בקביעות את העולם הזה, שמח להתבשר כבר ביום השלישי בערב שהאבן נגולה מליבו.

תשקיף

מודעי נלחם על תדמיתו

שר־האוצר, יצחק מודעי, יתפנה השבוע לשיקום תדמיתו שנפגעה מאז שנכנס לתפקיד.
על־פי עצת יועציו הוא מתכוון לפנות לכתב כלכלי בכיר ולהציע לו את תפקיד דובר משרד־האוצר, ויועצו המיוחד לענייני־תיקשורת.
אם פניה זו תעלה יפה יבקש מודעי מהדוברת הנוכחית, אריאלה רבדל שהובאה לאוצר על־ידי השר הקודם, יגאל כהן־אורגד, לסיים את תפקידה.
רבדל, חברת מרכז חרות, חשודה, שלא בצדק, על־ידי כמה ממקורבי מודעי כגורמת ליחס השלילי של התיקשורת אל השר. השבוע היו שניסו לקשר בינה ובין מיתקפותיו של השר דויד לוי על מודעי. רבדל היתה דוברת של לוי, כשהוא היה שר העליה והקליטה, מיד אחרי בחירות המהפך.
מודעי יבקש מיועציו להכין עבורו דפי־עבודה לשיקום התדמית שנועד לחיזוק מעמדו במיפלגתו, בממשלה ובציבור.

מדוע מגינים על לחד?

ההגנה המקיפה, הניתנת למפקד „צבא דרום לבנון", אנטואן לחד, לא נועדה רק כדי להגן על חייו. קצינים בכירים בצה"ל מודים, שלא לייחום, שאחת הבעיות הקשות העומדות בפני לחד (54) היא ההגנה על אשתו, מינרווה, יפהפיה בת 27.
לחד היתנה את המשך פעילותו ב־דרום־לבנון בשמירה על אשתו הצעירה מפני אויבים ומחזרים.

עימות פרס־יעקובי

צפוי עימות עד כדי קרע גלוי בין ראש־הממשלה, שימעון פרס, ושר־הבלכלה, גד יעקובי, בגלל מעורבות־היתר של יעקובי בענייני מישרד־האוצר.
פרס מתכוון לזמן את יעקובי לשיחה קשה, מיד אחרי שובו ממסעו בארצות־הברית, ולהבהיר לו שהוא לא יאשר לשר־הבלכלה לכרסם במעמדו וביוקרתו של יצחק מודעי.

זנבר לתפקיד בכיר

אחת ההחלטות הראשונות שעליה יסכמו יצחק מודעי ושימעון פרס, עם שובו של ראש־הממשלה מארצות־הברית, היא שיבוצו של נגיד בנק־ישראל לשעבר, משה זנבר, בתפקיד־מפתח במשק, מטעם הממשלה.
זנבר, לשעבר יועצו הקרוב של פינחס ספיר, נחשב בעל מיקצוע מעולה, וזוכה בהערכה רבה אצל פרס ומודעי.

נתק שרון־שלומציון

השר אריאל שרון מתנתק מאנשי תנועת־שלומציון, שאיתם הוא הצטרף לתנועת־החרות אחרי בישלונם בבחירות המהפך ב־'77.
שרון החליט להימנע מלסדר ג'ובים לאנשי שלומציון במישרד המיסחר־והתעשיה. הוא מעדיף אנשי־חרות מרכזיים ממחנות שונים, כדי להוכיח שאינו מנהיג של מחנה אחד, כי אם של התנועה כולה וכך לצבור כוח במרכז־חרות.
שרידי שלומציון בראשות הד"ר מרק קלדרון וסעיל־השבונות אבי אייל, יוזמים כינוס של ותיקי שלומציון, שיתבעו משרון מקומות־עבודה במישרד המיסחר־והתעשיה.

מחנה שמיר מתארגן

מיד אחרי שובו של יצחק שמיר מביקורו בארצות־הברית, הוא יתחיל במסע־שיחות אינטנסיבי עם פעילים מרכזיים ממחנות יריבים בתנועת־החרות.
תומכיו של שמיר יעצו לו להקדים תרופה למכה ולהתחיל כבר עכשיו לבצר את מתנהו, לקראת המאבקים הצפויים במרכז־התנועה.
שמיר ינסה לשבור את הקרח ולפתות את בני־שיחו באמצעים שונים שיתמכו בו ובמחנהו.

מדדי־שיא עד סוף 1984

מומחים סינסיים חוזים מדדי־שיא, שלא היו כדוגמתם בחודשים הקרובים.
מדד ספטמבר, שיפורסם בשבוע הבא, עלול להיות יותר מ־25 אחוז. מדד אוקטובר, שיפורסם בחודש נובמבר, עלול לעבור את 30 האחוזים. מדדי נובמבר ודצמבר עלולים לעבור את 40 האחוזים, אם לא תיחתם עיסקת־חבילה במשק עד אז.
סירושו של דבר: ברבע האחרון של 1984 יסוחת השקל ב־100 אחוז!
בנקאים גרסו השבוע שאפילו ניתוח־חירום לא יציל את הכלכלה החולה ממוות.

המר אסר — נבון התיר?

עובדי הטלוויזיה הלימורית ממתינים בקוצר־רוח להחלטתו של שר־החינוך החדש, יצחק נבון, שיתיר להם לעבוד בשבתות כדי לצלם תוכניות שונות.
שר־החינוך הקודם, זבולון המר, אסר על עובדי הלימודית לקיים עבודה כלשהי בשבתות, ובמשך שנים נשמרה הוראה זו בסוד.

קיסר יתעניין ב„אמפ"ל"

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ינצל את ביקורו הנוכחי בארצות־הברית, כדי לעקוב מקרוב אחר סיום חקירות „אמפ"ל" בארצות־הברית.
חברת אמפ"ל כבר הודיעה שהיא מסיימת בקרוב את חקירתה העצמאית בהאשמות נגד מנהלה לשעבר, יעקוב לוינסון. לעומת זאת, נמשכת הבדיקה של הרשות האמריקאית לניירות־ערך, שאליה הועברו מסקנות הבדיקה של מומחי בנק הפועלים שאף הם חקרו במעשי אמפ"ל.

פרס הטיל וטו

הצד האמריקאי שאמור לחתום השבוע על הסכם הסחר החופשי עם ישראל ביקש שלצידו של שימעון פרס יבוא שר־התעשיה לשעבר, גידעון פת, שטיפל בכל שלבי הכנת ההסכם.

הגליון הבא של

העולם הזה

יוקדם ביממה אחת בשל שימחת־תורה. הוא יופיע ברחובות תל־אביב ביום השני בערב, ויהיה מצוי בקיוסקים ברחבי הארץ ביום ג', בבוקר.

יציאתו של פת, עבשיו שר המדע, היתה מחייבת גם את יציאתו של שר־התעשיה הנוכחי, אריאל שרון. לבן הטיל ראש־הממשלה וטו על הרעיון ששני השרים ייצאו לחו"ל, בטענה שעל רקע המצב הכלכלי הקשה תהווה המישלחת המנופחת לארצות־הברית מזקד לביקורת ציבורית.

שושנה פרץ — שוב מורה

שושנה פרץ מקריית־שמונה, אמה של ליסה פרץ, גיבורת תשדירי תעמולת־הבחירות, התקבלה לעבודה במזורה ממל־את־מקום בבית־ספר התיכון החדש בחצור הגלילית.
לפני שהתקבלה לעבודה, היא תוחקרה על יחסה לדת. היא הסבירה שהמצטיין במישפחה בנושאים אלה הוא הבעל, גבי.

„ספרטקוס" נגד ישראל

הביטאון היוקרתי של האירגון הבינלאומי של ההומו־סכסואלים, „ספרטקוס", מקדיש בגיליונו האחרון בתבת־תחקיר על יחס החברה והמימסד הישראלי למיעוט ההומו־סכסואלי בארץ, ועל ההרעה שחלה במצבו בשנים האחרונות.

לוויתני־פשע בקריית־שמונה

מפקד תחנת המישטרה בקריית־שמונה פנה למפקד מרחב הצפון, רחמים חדד, בבקשת תיגבורת.
הסיבה — לוויתני־פשע ממרכז הארץ העתיקו באחרונה את פעילותם לעיר הצפונית, בגלל המיסחר הלא־חוקי בגבול הלבנון.
אזורים מסויימים בקריית־שמונה הפכו למאגרי ציוד מוברח מגוון, שנשלח לשוקים שונים במרכז ודרום הארץ, וגם לגדה המערבית ולרצועת־עזה.

ח"כים קבועים לחו"ל

יושב־ראש הכנסת, שלמה הלל, נוטה לשנות את הסדרי־היציאות הרישמיות של הח"כים לחו"ל.
הוא ימליץ שהיוצאים לכינוסי אירגונים וועידות בינלאומיות, כמו מועצת אירופה, יהיו ח"כים קבועים, שייקבעו על־פי מפתח יחסי־הכוחות בבית.
היוצאים במישלחות פרלמנטריות ימשיכו להתחלף כל הזמן.

פרס תומך בחריש

למרות כל ההכחשות הסומביות תומך שימעון פרס בבחירתו של ח"כ מיכה חריש לתפקיד מזכ"ל המיפלגה.
בדיונים סגימיים ובאמצעות מקורביו, ובעיקר מזכיר הממשלה, יוסי ביילין, העביר פרס שדרים ברורים שהוא איננו מעוניין בעוזי ברעם.
שני פעילי ההסתדרות, שאול בן־שימחון וגידעון בן־ישראל, יתבקשו על־ידי מקורבי פרס להסיר את מועמדותם. הראשון, בנימוק שהוא החליט לרוץ מאוחר מדי ואין סיכוי לגייס סביבו שדולה. לשני נאמר שהתמודדותו על התפקיד תקל על יריביו בוועד־הפועל להזיז הצידה.

אייזנברג יסיק מסקנות

בחוגים כלכליים צופים שבתוך פרק־זמן יתנתק המיליארדר היהודי־יפאני, שאול אייזנברג, מכל עסקיו בארץ, שאותם מנהל הקונצרן שלו. הוא יתרכז, כפי שעשה בעבר, בתיווך בלבד.
החלטתו של אייזנברג נובעת מהמשבר חסר המוצא ב„אתא" ומהספדיו ב„חברה לישראל".

העם

אבי המחדלים

מילחמת יום־הכיפורים הולידה שני מושגים: המחדל והקונספציה. ביום השנה ה־11 הם שלטו עדיין ברמה

זה קורה רק אחת לכמה שנים: יום־הכיפורים היהודי חל ביום ה־6 באוקטובר לפי הלוח הנוצרי.

כך זה היה ב־1973, כאשר פרצה מילחמה נוראה בעיצומו של יום־הדין.

השבוע, 11 שנים אחרי אותו יום, זה קרה שוב. אך כאשר בני־ישראל נהרו בהמוניהם לבתי־הכנסת, לשפת־הים ולחופי־הכינרת — אישׁ־אישׁ לפי טעמו — זכרו רק מעטים את גודל האסון של אז (ראה עמודים 20–21).

מות הקונספציה. מילחמת יום־הכיפורים הולידה שני מושגים: „המחדל" ו„הקונספציה".

„המחדל" היה כפול: המחדל הקטן של אי־גיוס המילואים, בגבור הסימנים להתקפה מצרית וסורית, והמחדל הגדול של אי־היענות להצעות־השלום המצריות לפני המילחמה.

„הקונספציה" היתה אף היא כפולה. היתה הקונספציה של אגף־המודיעין, שגרמה להתעלמות מן הסימנים הברורים של ההכנות להתקפה. זהו סיפור שכמעט לא־ייאמן, ושפרטיו לא פורסמו במלואם עד עצם היום הזה.

אך חשובה יותר היתה הקונספציה הגדולה: שאסור לסגת אף במילימטר אחד מגדת התעלה ומקו קוניטרה, מפני שהם חיוניים לביטחון ישראל. משום־כך רחשה גולדה מאיר ב־1971, בבוז, את נכונותו המוצהרת של הנשיא אנוור אל־סאדאת להגיע לשלום רישמי עם ישראל, אם תיסוג לגבול הבינלאומי.

קונספציה זו הופרכה על־ידי המציאות. ישראל כרתה הסכם־שלום עם מצריים. היא החזירה את כל סיני, עד המילימטר האחרון. ואין איש מפקפק בכך שביטחון־המדינה מובטח עכשיו בגבול הדרומי הרבה יותר מאשר בימי השיא של „קו בר־לב".

הלקח העליון. אחרי המילחמה ההיא רובר בצה"ל על „הסקת מסקנות" ו„לימוד לקחים". אך כעבור תשע שנים הוכח כי המסקנות היו כוזבות והלקחים מוטעים.

מאז מילחמת יום־הכיפורים הושם בצה"ל הדגש על המאסה, על גודל הכוחות וכמות הכלים הכבדים. הרכבת האווירית האמריקאית, הנמשכת מאז ועד היום, דרסה את סימני־ההיכר המובהקים של צה"ל בעבר: היוזמה האישית, רוח הלוחמים, איכות הפיקוד הנמוך, כושר האילתור. תחת כל אלה באה ההסתערות של חומת־השיריון חסרת־הנשמה, כמו של גוש אבירי ימי־הביניים.

מילחמת־הלבנון היתה גם היא פרי של קונספציה כוזבת בשני המישורים. במישור המדיני היתה כולה מבוססת על הנחות שיקריות, ומשום־כך העל־תה חרס. מבחינה צבאית הופעלו בה כוחות אדירים שחרשו את שדה־הקרב, מבלי להתאים למשימות ומבלי להגיע ליעדים.

הלקח העליון של שתי המילחמות הוא אחד: באין מדיניות נבונה, פורצת מילחמה. והמילחמה אינה פותרת שום בעיה.

הממשלה

אחדות מנוטרלת

מונולוג של סקיד בכיר באוצר: „העסק נראה לי אבוד!"

פקיד בכיר ביותר במישרד־האוצר, שיזם השבוע שיחה עם העולם הזה, הביע אכזבה מרה מתיפקודה של מס־שלת־האחדות־הלאומית בשטח הכלי־כלי. לדבריו סובלת ממשלה זאת

(המשך בעמוד 8)

ראש חצי ממשלה

„שהממשלה תחזיק מעמד עד אז). אבל רבין עדיין רואה בעצמו את „המנהיג הטבעי" של המיסלגה. בעת האחרונה שיפר רבין את יחסיו עם ח"כים רבים משיכבת דור־ההמשך של המיסלגה, שהתאכזבו מ־ שימעון פרס מסיבות אישיות ופוליטיות.

חיים ברי־לב נחשב כאדם חלש, וכל המומחים במיפלגת־העבודה סבורים שחייו הפוליטיים כאיש השורה הראשונה במיפלגה יהיו קצרים. „הוא מועמד טיבעי להיזרק על־ידי פרס כשעיר־לעזאזל בהודמנות הראשונה," אמר להעולם הזה אחד משרי העבודה.

שר־הבריאות, **מוטה גור**, הפך בשנה האחרונה יריב קשה מאוד לפרס. גור ממשיך לראות בעצמו מועמד לתפקיד ראש־הממשלה ומנהיג מיפלג־גת־העבודה. הוא עדיין נושא על שיכמו את מעמסת הכישלון במערכת־הבחירות. גור היה ראש־המטה, ולכל הדיעות עשה עבודה אירגונית מוצ־לחת. למפלה הקשה בבחירות לא היו סיבות אירגוניות, אלא פוליטיות־חברתיות מובהקות.

פרס, שניסה כדרכו להתחמק מהאחריות, ובעיקר מהסקת המסקנות, האשים את גור במחדלים קשים, השפיל אותו בפומבי על־ידי ניטרולו מצוות המשא־ומתן.

למעשה נושל גור מההנהגה המ־צומצמת, ואל „כנופיית הארבעה" צורפו הח"כים עוזי ברעם, משה שחל ורפי אדרי, שביצעו את כל העבודה השחורה שהיתה כרוכה במגעים להקמת ממשלת־האחדות. באורח הפשוטה שצור הוא אחד מראשי מחנה־רבין, ויישאר כזה גם בעתיד.

הורביץ עשוי להתפטר

אין מנוס, אימוא, מלהסיק שפרס, המכונה בפי משקיפים „ראש חצי הממשלה", רחוק מלהיות דוד בן־גוריון, אפילו עבור חבריו למיפלגה בממשלה.

אשר לנקפחים למיניהם:

● **יגאל הורביץ** כבר רוטן על „החמצת ההזדמנות" הנעוצה ברוב הקואליציוני הכבד לביצוע מדיניות כלכלית הרצויה לו. הורביץ דוגל במדיניות נוסח מרגרט תאצ'ר, שיש לה מחיר חברתי עצום. בעיקר אבטלה המונית. הרתיעה של הצוות הכלכלי „ללכת עד הסוף" מתסכלת את האיש, הרואה בעצמו נביא־זעם כלכלי וצדיק בסדום. מכריו סבורים, שהוא עלול להתפטר כבר בשבועות הקרובים. להורביץ אין סבלנות, ובעבר תמיד השתמש בנשק ההתפטרות בחיפזון בלתי־מחושב. אין ספק שהוא עשוי לנקוט בצעד זה גם הפעם.

● לכל זאת מתוסף גם תיסכולו של **עזר וייצמן**, איש מנוטרל בממשלה, הרוצה בפירוקה בכל ליבו. השבוע אמר וייצמן שיש לפרס הזדמנות לזרוק את חרות, ולהקים ממשלה צרה עם הליברלים. הוא לא הסתיר את דעתו שזאת היא בעיניו הממשלה הטובה ביותר. בניגוד להתבטאויות קודמות, הוא כרך יחד את חד"ש ואת הרשימה המתקדמת לשלום, וטען שאסור להישען על סיעות אלה לקואליציה כלשהי. „אין גם צורך בכך," טען וייצמן, „הרי מודעי מת להיפטר מדויד לוי, ומכל הברית עם תנועת־החרות."

פרס, כמובן, נרתע בשלב זה מכל צעד „פלגני", מה גם ששלושה שבועות בממשלה הבהירו לו היטב מה יהיה המחיר של הליכת חרות לאופוזיציה. דויד לוי כבר פועל נגד הממשלה באמצעות חבריו בהסתדרות. תוצאותיה של פעילות כזאת, מבלי שתהיה לו אפילו אחריות מינימלית לממשלה, הן ברורות.

יש, אם כך, סיבות פוליטיות פנימיות לחלושה, המסווית ברתוריקה תקיפה, שאותה מפגין ראש־הממשלה מהרגע הראשון לכהונתו.

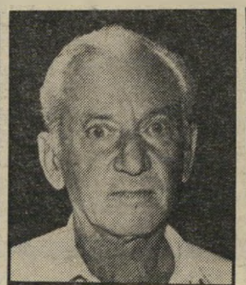
נקודת־האור העיקרית שלו היא איוש מישרד־ראש־הממ־שלה בכמה אנשים מובשרים, כמו מזכיר־הממשלה יוסי ביילין, וראש־הלישכה בועז

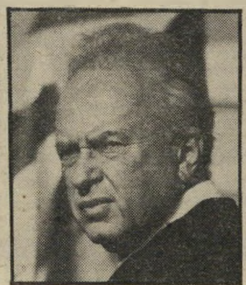
צור
מקח־טעות

גור
מעמסת הכישלון

ברי־לב
שעיר לעזאזל

רבין
מנהיג טיבעי

נבון
הכל פתוח

ש ר־החינוך, יצחק נבון עדיין סבור שפרס נקלע למצב בלתי־אפשרי אחרי הבחירות, רק מכיוון שסירב לפנות את המקום הראשון ברשימת־המערך לכנסת ה־11. לגביו, פרס הוא „ראשון בין השווים, אבל ראשון זמני". אחרי הרוטציה יהיה הכל פתוח. למנהיג כזה יש מחוייבות מוגבלת ביותר.

גם שר־הביטחון, **יצחק רבין**, רואה את הדברים באורח די דומה.

פרס נאלץ, אומנם, לדאוג לו לתפקיד־מפתח למשך ארבע שנים (רק מעטים מאמינים והפגין פעמים אחדות בפומבי את מורת־רוחו ממנהיגו. כל היתר רחוקים מלראות בפרס את מנהיגם הבלתי־מעורער.

כל אנשי המלך

אבל רבין עדיין רואה בעצמו את „המנהיג הטיבעי" של המיסלגה. טיפוסי „נישל" פרס את ברעם ואדרי, וצירף את גור לממשלה, כדי למנוע ממנו להקים מוקד אופוזיציוני בתוך המיפלגה.

זה היה מהלך טוב מנקודת־מבט מיפלגתית, אבל גור לא שכח את עברתו כלפי פרס, וצירופו לממשלה (הנראה בעיני גור, המחשיב מאוד את עצמו, כמינוי „טיבעי"), לא שינה את הלוך־רוחו. מקורביו סיפרו להעולם הזה: ש„פרס גמר אצל מוטה." צפויות לראש הממשלה בעיות לא קלות עם שר־הבריאות.

אשר לשר־הקליטה החדש, הקי־בוצניק והנץ **יעקב צור**, גם הוא רחוק מלהיות בכיסו של פרס. צור הוא איש הגון ולוּאלי מטיבעו, אך כניסתו לממשלה באה על רקע של התנגדות קשה בתק"ם. הוא ייאלץ להצדיק את עצמו לפני שולחיו, שרבים מהם רואים כבר עתה את ממשלת־האחדות כמקח־טעות. לכך יש להוסיף את העובדה

אפלבויים. שני אלה אחראים במידה רבה להענותו המהירה של פרס ללחץ הבינלאומי, בעיקר מחוגי האינטרנציונל הסוציאליסטי, שלא לסגור את מישרדה של ריימונדה טאוויל במיזרח ירושלים. ביילין את לוחץ על פרס „לטהר את שרי־תי־הביטחון" מהקנאים הלאו־מניים, שהשתלטו עליו בהד־רגה ב־15 השנים האחרונות.

אך באיוש מישרד ראש־הממשלה יש משום נחמה פורתא בלבה, על רקע ההרס הכלכלי והפוליטי, וסיכול כל הסיכויים לשלום, המצויים בעצם בסי־סה של „ממשלת האחדות". מצב־דברים זה, המשתקף עתה בכל מאמר הנכתב על הנושא הכלכלי, ובכל שיחה עם אישיות פוליטית בכירה, מעמיד את הפוזה המנהיגותית של פרס באור מגוחך למדי.

חיים ברעם ■

(המשך מעמוד 7)

"מניטרול הדדי" פנימי, שאיננו פחות חמור "מניטרול פרלמנטרי", שהיה עלול להיות מנת־חלקה של קואליציה מצומצמת. (ראה הנדון ויומן אישי).

הפקיד, שאינו מסתיר את נטיותיו הכלכליות הימניות, סבור שהצעדים הכלכליים שננקטו עד כה הם "מגוחכים". אין בהם אלא כדי להגביר את האינפלאציה, והספיגה מהציבור היא "בלתי־משמעותית". הוא סבור שבלי קיצוץ מאסיבי בשירותים, תשקע המדינה עוד יותר.

טען הפקיד הבכיר:

לשר־האוצר החדש, יצחק מודעי, יש רעיונות נכונים לטפל במשבר, וגם אפשרות מעשית לגייס כוח פוליטי גדול, גם בממשלה וגם בכנסת, לתמיכה בצעדים הנחוצים. יש בקביניט המצומצם, וגם המורחב, רוב ברור לקו כלכלי שמרני.

הבעיה העיקרית היא שימעון פרס. כבר בשלבים הראשונים הוא מגלה את חששותיו הרבים מדויד לוי ומאריאל שרון. הוא פוחד מפיצוץ הממשלה, בתירוצים של דאגה לשיכבות־המצוקה. החרדה שלו מכישלון גובלת בפאראנויה.

כרגיל אצלו, הוא מסווה את מניעיו האמיתיים בדיבורים על "ההיבט החברתי" במדיניות הכלכלית. הסיבה האמיתית לגרירת הרגליים של הממשלה היא פשוט פחד, ואישיותו החלשה של ראש־הממשלה.

לגד יעקובי, שר הכלכלה והתיכנון, אין בעיות כאלה. הוא איש "כאסח" מטבעו, ודמגוגיה סוציאלית אינה מזיזה לו.

עם זאת, הוא ומודעי יתנגשו חזיתית כבר בשבועות הקרובים. אומנם, אין ביניהם שום הבדל פוליטי־אידיאולוגי. כל זה — שטויות. אבל שניהם אגו־מאניאקים. הם עוקבים בשבע עיניים אחרי כל פירסום, שמא יבליט חסישלום את השר היריב על חשבונם. יעקובי אפילו רץ אחרי מודעי כדי שלא להחמיץ את מצלמות הטלוויזיה. מילחמת השמצות, הרלפות ותעלולי־דוברים — זוהי רק שאלה של זמן.

"לא יקרה נס". לפרס יש גם בעיה גדולה עם שר־החינוך, יצחק נבון, המגלה נטייה להצטרף לפופוליסטים בממשלה, גם בשל מוצאו הערתי וגם בשל עצם טיבעו של התיק שעליו הוא מופקד. דווקא במישרד של נבון צריך לפטר אלפי בני־אדם, ולבטל פרו־ייקטים אין־ספור. קשה להאמין שהוא יוותר כל־כך בקלות, מה גם שמשה קצב ודויד לוי עומדים לימינו כחומה בצורה.

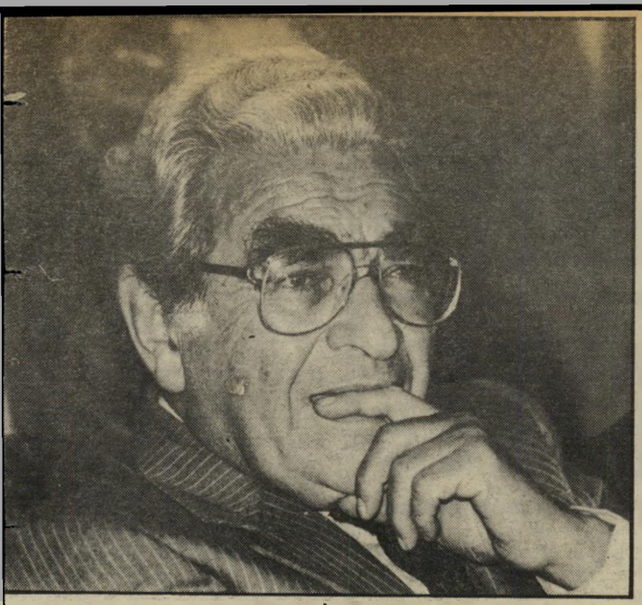
דויד לוי מאיים כמעט בגלוי בהפעלת סיעת הליכוד בהסתדרות נגד הממשלה. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ממש רועד מהליכודניקים שלו. גם הוא לוחץ על פרס. מדיניות, שבעיניי היא נכונה, עלולה לערער את שילטון המערך בהסתדרות. עבור אנשי מיפלגת־העבודה, זה סוף העולם. אם הליכוד יניח את ידיו על המיפעלים הכלכליים של חברת העובדים, מיפלגת העבודה תגיע לגודל של ר"ש.

לכן לא יקרה כאן שום נס. כל צעד רציני ייתקל בהתנגדות אדירה. לדויד לוי אין שום מחוייבות אמיתית לממשלה הזאת. הוא מבין שאם הוא יפרק אותה בעיתוי בלתי־מתאים, ילכו הליברלים עם המערך. הוא מצפה להפגנות, לכישלון בוטה של שר־האוצר מודעי, שיאבד אז את האופציה להוביל את חבריו אל מחוץ לליכוד.

בינתיים עושה מודעי כמיטב יכולתו. הוא מוכשר כמו שד, יורד לעומק הבעיות מייד. לעומתו היה יגאל כהן־אורגד, חרף מיקצועיותו, ממש דג־דקק.

הבעיה של הממשלה היא מבנית, יסודית. היא בנוייה על אותם המנגנונים של שיתוק, שאיפיינו את הקואליציות הצרות של מנחם בגין ויצחק שמיר. תחת תמ"ץ, קיבלו את קצב ולוי, שיש להם כוח פוליטי הרבה יותר גדול, בציבור ובתוך מיפלגתם הגדולה. העסק נראה לי אבוד.

עד כאן דבריו של הפקיד הבכיר. אין צורך להזדהות עם תפיסותיו הפוליטיות־חברתיות־כלכליות, כדי להסיק שממשלת "האחדות" כבר שרוייה בתחילתו של משבר־תיפקודי כבד. כל זאת, עוד לפני הבחירות לנשיאות בארצות־הברית, והלחצים הפוליטיים־כלכליים שעשויים לבוא אחרי נובמבר 1984.

יו"ר דולצין
סודי כמו מיבצע של המוסד

מיבצע האלף

בסודי־סודות הבין פרס מיבצע גדול. הפעלת מכבש־השנור בצורה חסרת־תקדים

ביום החמישי האחרון כינס ראש־הממשלה, שימעון פרס, ישיבה דחופה בלישכתו. רבים מהמשתתפים זומנו אליה ממש ברגע האחרון, אחרי שקיבלו הודעה על פגישה "בעלת חשיבות מכרעת" מראש לישכת ראש־הממשלה, בועז אפלבאום.

כתבים, שהמתינו שעות ארוכות ליד המישרד, הופתעו להיווכח שבין המשתתפים היה גם יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, וכמה מפקידיו הבכירים. פרס, שריו הכלכליים ואנשי הסוכנות קיימו דיון ארוך, שתואר כחלק מהכנת ביקורו של ראש־הממשלה בארצות־הברית.

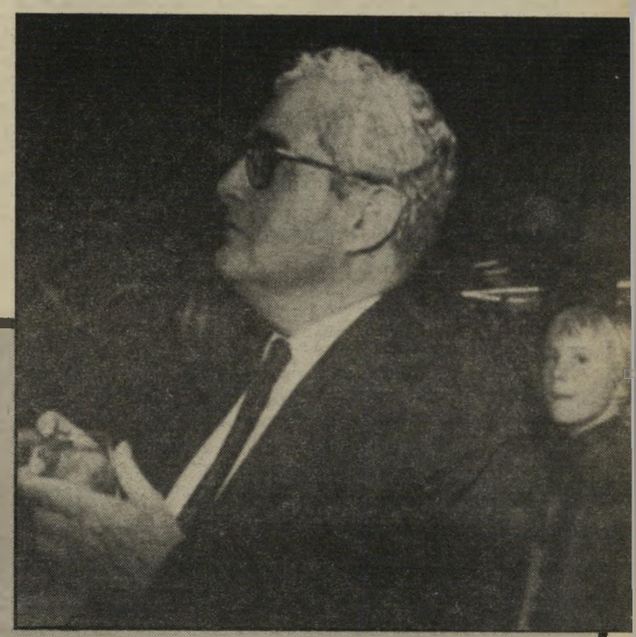
רוב הכתבים התייחסו לידיעה בשיווין־נפש מסויים. סיפורים "ציוניים" אינם מעוררים, בדרך־כלל תשומת־לב מיוחדת. אלא שכמה מהם, שביקשו בכל זאת לדעת מה קרה בפגישה, הופתעו להיתקל בחומה של שתיקה עקשנית. דובריו של פרס, אנשי הסוכנות ושאר המשתתפים מילאו את פיהם מים, לפי בקשתו המפורשת של פרס עצמו.

בדיקה מדוקדקת של אחד הכתבים העלתה, שמדובר במסע של גיוס־כספים בקרב יהודי ארצות־הברית, בשיטות ובאינטנסיביות חסרי־תקדים. אנשי הסוכנות אספו, במשך כל החורש, נתונים מארצות־הברית, כדי להכין רשימה של 1000 היקודים העשירים ביותר שם. פרס עצמו עומד לייזום פנייה אליהם, כדי שכל אחד משועי־הקהילה יתרום אישית מאות אלפי דולרים, אולי מיליונים, לקרן מיוחדת ל"הצלת הכלכלה הישראלית". שם הקרן טרם נקבע, וכל הפעולה הזאת נעשית כאילו היתה מיבצע של "המוסד". הסודיות, הקדחתנות, ההכנות המדוקדקת מזכירות פעולה מודיעינית מובהקת.

יסרבו או יתחמקו. משקיפים סבורים, שפרס אינו בטוח כלל בסיכויי ההצלחה של "מיבצע האלף", ולכן איננו מעוניין בפירסום מוקדם. כל כישלון יתפרש לחובתו של ראש־הממשלה באורח אישי, כבר בצעדו הממשי הראשון במישרתו הרמה. יועצים כלכליים ומדיניים באוצר ובמישרד ראש־הממשלה דיווחו להעולם הזה, שכמה מהעשירים הידועים יסרבו לתרום, אם לא יקבלו ערובות שהכסף יופנה למטרות של "צמיחה", ולא לצריכה פרטית. אחרים — ומרובר לפחות ב־200 מהמועמדים לתרום — יתחמקו מסיבות אישיות, כלכליות ואף פוליטיות.

סיבה נוספת לסודיות היא השיטות הנקטות לצורך מסע־השנור. המועמדים לחליבה יקבלו כיבודים

(המשך בעמוד 14)

יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי חש בליבו באמריקה, אושפז מייד ונותח

שינה מעיניו ושהוא חושש מהיום שבו הבנקים הגדולים יחדלו לנהל יחסים עיסקיים עם ישראל.

יושב־ראש מועצת־המנהלים של בנק לאומי הוא דמות ססגונית בין ראשי הבנקאות בארץ. הוא נולד בגרמניה ועלה ארצה בגיל 12. הוא למד בגימנסיה רחביה בירושלים, עד הכיתה השביעית. אביו הבנקאי, יעקב יפת, בעל בנק יפת. הבנק היהודי־גרמני שהעתיק את פעילתו מגרמניה לארץ. יעץ לו להפסיק ללמוד ולהתחיל לעבוד בבנקאות.

במילחמת־העולם השניה שירת יפת חמש שנים בצבא הבריטי, ובשנת 46 הוא שב לתל־אביב להשתלב בעיסקי הבנקאות של משפחתו. אביו נפטר בינתיים, והמנהל, בן־המישפחה, אלפרד פויכטוונגר, ביקש להחריקו מהסניף בתל־אביב ושלח אותו לסניף הירושלמי.

בשנת 52', אחרי שפוטר על־ידי פויכטוונגר מבנק יפת, שנמכר למשקיעים דרום־אפריקאיים, הוא התחיל לעבור בבנק איגוד, שם קצר הצלחה והגיע לדרגת מנכ"ל.

בשנת 61' מוזג בנק איגוד עם בנק לאומי, ויפת צורף למועצת־המנהלים. כעבור שנתיים הוא היה מישנה למנכ"ל, וב־65' היה לאחד משלוש המנכ"לים המשותפים. בשנת 70' הוא היה למנהל הכללי היחידי של בנק לאומי ובעבור זמן קצר הפך יושב־ראש מועצת־המנהלים של הבנק המוביל במדינה.

יפת, שהוגד על־ידי פינחס ספיר כ"חצוף ועקשן" הוא אב לחמישה – שני בנים ושלוש בנות. לפני שנתיים וחצי הוא התגרש מאשתו אלה, טיפוס עצמאי אינדיווידואליסטי יוצא־דופן. היא נהגה לארח בביתה, שבשיכון צמרת בצפון תל־אביב, חלכאים ונידכאים וגייסה חברים ובעלי הון שיתרמו מכספם לעזרת העניים.

לא אחת, בוויכוחים בין עובדי הבנק ובין ההנהלה, היא עמדה בגלוי לצד העובדים, למורת־רוחו של בעלה.

יפת נחשב איש אמיד ביותר. משכורתו הסודית כבר היתה לשיחת היום בין עובדי הבנק, שאין באפשרותם לדעת כמה הוא מרוויח, משום שמעטה עבה של סודיות אופף את ההסדרים הכספיים של היו"ר והבנק. הוא נחשב לאיש קשה, בעל דרישות רבות מהעובדים איתו. הוא בעל קשרים מצויינים ומסועפים בחו"ל.

חבריו האישיים, ששמעו על ניתוחו מעבר לים, ממתינים להגעתו ארצה ולשובו לעבודה מלאה. לדעתם, הוא נחוץ כאוויר לנשימה למערכת הבנקאית בארץ ובחו"ל.

ניתוח סודי ליו"ר

המערכת הבנקאית שומרת בסודי־סודות את המידע הבא: יושב־ראש מועצת־המנהלים של בנק לאומי, ארנסט יפת, נותח בארצות־הברית בליבו, בניתוח מעקף (בי פאס).

יפת נכנס לבית־החולים לבדיקות שיגרתיות, אחרי שחש כאבים בחזהו. הרופאים המליצו על ניתוח־מעקף מיידי, שפירושו החלפת עורק בעורק.

יפת נותח ב־28 בספטמבר, יום שישי לפני שבוע וחצי, שהיה היום השני של חג ראש־השנה. לפני הניתוח בוצע בו צינתור, החדרת צינורית דרך וריד ביד, עד ללב.

הניתוח עבר בהצלחה ויפת ינוח בארצות־הברית עד ל־17 באוקטובר, יום רביעי הבא.

הישראלים מגלים בדרך־כלל רגישות מופרזת לגבי הודעות רישמיות על מחלותיהם וניתוחיהם של אנשי־ציבור. שלא כמקובל בארצות־הברית, נוהגים בארץ להסתיר ולהצניע כל מידע על בעיות רפואיות של אח"מים.

מסיבה זו ניסתה הנהלת הבנק הגדול לשמור מכל מישמר את דליפת המידע על הניתוח שעבר יפת מעבר לים, וכמובן שלא הוציאה שום הודעה לעיתונות על הסיבה להעידרותו הממושכת של יושב־ראש מועצת־המנהלים של בנק לאומי מהארץ.

שנה קשה עברה על יפת (63) ובבית־החולים, שבו הוא מחלים עתה, יש לו בוודאי זמן להרהר על מה שעבר עליו ב־12 החודשים האחרונים. זה בוודאי לא הוסיף לו בריאות.

בדיוק לפני שנה התמוטטו המניות הבנקאיות. בדיונים האין־סופיים שנערכו במישרד־האוצר, בבנק־ישראל ובוועדת־הכספים של הכנסת, הקפיד יפת להופיע ולדבר בזכותו ובזכות עמיתיו מנהלי הבנקים הגדולים האחרים. לא אחת הוא פרץ בבכי במהלך כמה מהישיבות, כאשר תיאר בהתרגשות את הסכנה הצפויה למערכת הבנקאית בארץ, אם הממשלה לא תירתם לעזרתה.

אחר־כך בא מאזן ההפסד של הבנק, כמו של הבנקים האחרים, לצד עימותים בלתי־פוסקים עם ועד עובדי הבנק, שרק באחרונה הכריזו על שביתת־נשק.

יפת אמר לא־אחת במהלך־השנה, שמצבה הכלכלי של ישראל מדיר

הנדון:

הכנסת מתה ביום שבו קמה „האחדות הלאומית"

רצח הכנסת

ד כנסת ה־11 גוססת מאז יום לידתה. חודשיים וחצי אחרי בחירתה, לא התכנסה עדיין. מלבד שתיים־שלוש ישיבות, שהיה הברח מוחלט לקיימן מפאת דרישות החוק, לא קיימה אף ישיבה רצינית אחת.

בקושי רב בחרה ביו"ר. אך הקמת ועדותיה נמנעה.

במדינה מתחולל המשבר הכלכלי הגדול ביותר מאז קום המדינה. המשק נתון בתהליך של התמוטטות. בכל המערכות שוררת תבהלה. בלבנון נמשכת מילחמה ללא תכלית ולא תוחלת. בעולם הערבי חלו תמורות חשובות.

ואילו הפרלמנט של מדינת־ישראל משותק לחלוטין.

המישכן הגדול והמפואר הפך קליפה ריקה. המיסדרונות נטושים, הצוות הגדול מובטל, היו"ר מתבודד בלישכתו, כשעל פניו ארשת של יאוש שקט.

אילו התחוללה בישראל הסיבה צבאית, וחונטה של אלופי־מישנה נטלה לידיה את השילטון, לא היה המראה יבול להיות שונה.

■ ■ ■

א פשר למצוא למצב זה תירוצים ואמתלות. אפשר לטעון: זוהי כנסת שונה. יש בה תיקו מוחלט בין שני מחנות. זה מקשה על הרכבת המוסדות.

אפשר לטעון: חבלי־הלידה של הממשלה היו קשים במיוחד, ועל כן השתהו הצעדים הדרושים להפעלת הכנסת.

אפשר לטעון: הכנסת נבחרה הפעם במועד בלתי־מתאים. מייד אחרי הבחירות היתה חופשת־הקיץ, ואחר־כך חופשת־החגים, ועל כן לא פעלה כראוי.

תירוצים אומללים. אמתלות עגומות.

במישטר דמוקרטי תקין, שבו חדורים הכל בהכרת חשיבותו המכרעת של הפרלמנט, היו תירוצים כאלה מעוררים גיחוך. שום דבר בעולם אינו יכול לעכב את פעולתו של הפרלמנט, הזרוע הבכירה בין שלוש זרועות השילטון.

לא. מתחת לתירוצים ולאמתלות חבויות הסיבות האמיתיות, וזן חמורות הרבה יותר.

■ ■ ■

ל א תוצאות הבחירות גזרו על הכנסת ה־11 קיום־לא־קיום, אלא הקמתה של ממשלת־האחדות־הלאומית.

ההסכם להקמת ממשלה זו מהווה, למעשה, גזר־דין מוות על הכנסת ה־11 — ואולי על כל המישטר הפרלמנטרי בישראל.

פולחן האחדות הלאומית החל עוד לפני הבחירות. כמו רעיונות רבים מסוג זה, שיש להם צליל פטריוטי ערב־לאוזן, גם זהו רעיון כוזב מעיקרו: הוא מצא חן בעיני כסילים בעלי רצון טוב, כמו סופרי השמאל שליבם בגושי־אמונים. הוא פותר את בעיותיהם הפרטיות של אנשים שאינם יודעים בין ימינם לשמאלם.

במישור המעשי כבר הספיקה ממשלת־האחדות־הלאומית להוכיח שהיא מיקסם־שווא. אין היא מסוגלת לפתור את הבעיה הכלכלית. אין היא מסוגלת לפתור כל בעיה שהיא.

דווקא ב ג ל ל גודלה ובסיסה הרחב, אין היא מסוגלת לזוז.

אך האסון הכרוך בקיום ממשלה זו מתבטא, בראש וראשונה, במישור הפרלמנטרי.

במדינה שיש בה ממשלת־אחדות־לאומית, אין מקום לכנסת.

במילים אחרות: ממשלת־האחדות־הלאומית היא היסובה של דמוקרטיה פרלמנטרית.

■ ■ ■

ד מוקרטיה פרלמנטרית מחייבת את קיומם של רוב ומיעוט בפרלמנט.

המיעוט בפרלמנט אינו מהווה קישוט. הוא ממלא בו תפקיד חיוני. כושרו למלא תפקיד חיוני זה תלוי, קודם כל, בגודלו.

כי המיעוט אינו ממלא את תפקידו מסני שהרוב מרשה לו לפעול. אין הוא קיים ופועל בחסד.

במצב פרלמנטרי תקין, המיעוט הוא די חזק כדי להגן על זכויותיו ולפעול בתקיפות. הרוב שולט במדינה, באמצעות הממשלה, אך הוא פוחד מפני המיעוט, המסוגל לנצל את מכשירי־הכוח של הפרלמנט ולהצר את צעדיו. „המישחק הפרלמנטרי" אינו מישחק, אלא התמודדות אמיתית.

בין הפרלמנט והממשלה קיים תמיד מצב של התמודדות — וכך צריך להיות בדמוקרטיה מתוקנת.

הפרלמנט ריצה להצר את צעדי פורקה האחדות הלאומית, וקמה ממשלה נורמלית.

הכזב של „ממשלת־האחדות־הלאומית" טמון בעצם שמה.

כל ממשלה היא ממשלת־אחדות־לאומית. היא מבוססת על ההסכמה הלאומית הדמוקרטית, האומרת שהרוב רשאי לשלוט, ושהמיעוט רשאי להטיף לדרך אחרת ולחתור למעמד של רוב.

האחדות הלאומית מתבטאת בהסכמת כל האזרחים לקבל את מרות הממשלה, הנהנית מאמון הרוב בפרלמנט.

האחדות הלאומית אינה צריכה להתבטא בהשתתפות כל הכוחות הפוליטיים, או כמעט כולם, בממשלה. „אחדות" כזאת היא רעה, מפני שהיא מחסלת את התפקיד החיוני של האופוזיציה, ומשתקת את כל המערכת העדינה של ערובות דמוקרטיות.

■ ■ ■

ח רף שמה המפואר, ממשלת־האחדות־הלאומית אינה אלא קארטל־ענק של עסקני־מיפלגות.

הוא דומה לכל קארטל אחר בשוק: כאשר כל המיפעלים המובילים בענף מסויים מתאחדים בגוף אחד, הם משליטים מונופול. הדבר מאפשר להם למכור את סחורתם ביוקר, לסחוט מחירים מופרזים מן הצרכנים, למנוע תחרות הוגנת ולחסל את היוזמה החופשית.

בכל מדינה קפיטליסטית מתוקנת יש חוקים נגד הקמת „הגבלים מיסחריים" כאלה. הכל יודעים שהם מסכנים את הציבור.

ממשלת־האחדות־הלאומית היא קארטל של המיסלגות העיקריות וגרוריהן. היא חיסלה את ההתחרות בין המיפלגות. היא שיתקה את המוסד, שבו אמורה התחרות זו לבוא לידי ביטוי מוחשי ויומיומי: הכנסת.

הדבר לא נעשה בסתר ובהיחבא. הוא נאמר בפירוש בהסכם הקואליציוני עצמו.

מיסמך מיוחד־במינו זה מטיל מיגבלות דראסטיות על חברי־הכנסת השייכים לקואליציה (שייכים תרתי־משמע). אסור להם לנקוט יוזמות פרלמנטריות. אסור להם להעלות הצעות לסדר־היום והצעות־חוק פרטיות בלי הסכמת הקארטל. הם חייבים להצביע לפי החלטות הקארטל.

מכיוון שכל יוזמה פרלמנטרית רצינית פוגעת במישהו מחברי־הקארטל — שר זה או אחר — הרי תיתקל כל יוזמה רצינית בהתנגדות מוחלטת. לכל השרים יהיה אינטרס משותף למנוע יוזמה כזאת — שהרי אם שר א' יאפשר יוזמה כזאת נגד שר ב', עלול שר ב' לתמוך מחר ביוזמה המכוונת נגד שר א'. „יד רוחצת יד", „שמור לי ואשמור לך".

■ ■ ■

א ין סירוש הדבר שבתוך הקארטל עצמו אין התחרות ואין חיכוכים.

יש ויש. ועוד איך: 25 החתולים המצויים בשק האחדות־הלאומית מתקוטטים ויתקוטטו בלי הרף, וינקרו זה לזה את העיניים.

אבל כל ההתחרות הזאת תהיה נטושה בתוך הממשלה עצמה, ולא תגיע אל הכנסת.

גם זה הובטח מראש בהסכם הקואליציוני. היוצר מעין ממשלה־בתוך־ממשלה. ההחלטות האמיתיות תתקבלנה בין שני מיטבחים מיפלגתיים, ובראשם שני הראשים של שני חצאי־הממשלה. לממשלה הרשמית יובא התכשיל המוכן. כל הקטטות ייערכו במישור זה.

אל הכנסת יבואו הדברים רק כאשר יש עליהם הסכמה בממשלה — משמע ש־97 חברי־כנסת יתמכו בכל דבר תמיכה עיוורת. הידיים תורמנה אוטומטית כמו שהורמו בכנסת תמיד. אלא שהפעם תורמנה כל הידיים האלה בצד א ח ד.

בוודאי, יהיו חברי־כנסת שובבים, שישחקו מישחק של עצמאות כדי לחטוף קצת פירסומת אישית. למה לא? הקואליציה תוכל להיות סלחנית וסובלנית. כדאי לה.

בתנאי שגם חברי־כנסת אלה יידעו היכן הגבול.

גם בכנסת רגילה ידועות התוצאות של כמעט כל ההצבעות מראש. אך כאשר יש אופוזיציה חזקה, יש עניין בוויכוח. הציבור מקשיב ועשוי להתרשם. הפורום של מליאת הכנסת ממלא תפקיד חשוב בבירור העניינים העומדים על סדר־היום הלאומי.

אך כאשר יש רוב כה עצום, ההוסך את הדיון הפרלמנטרי למיטרד ריק־מתוכן, אין לצפות לכך שהציבור יקשיב לו. העיתונאים, שפרנסתם בכך, יכתבו מה שיכתבו, והציבור ימשוך בכתפיים.

■ ■ ■

ד מצב חמור עוד יותר בוועדות.

אין זה מיקרה שעד היום לא הוקמו רוב ועדות־הכנסת. חסרונן אינו מורגש, כי מובן מראש שבכנסת ה־11 לא יהיה לוועדות תפקיד של ממש.

בוועדות הכנסת יש תפקיד מרכזי ליו"ר. הוא המכנס אותן, הוא הקובע את סדר־יומן, הוא הקובע במידה רבה מה מתרחש בהן.

עתה מנוי וגמור עם הקואליציה שלא להעמיד אף בראש ועדה אחת ח"כ מן האופוזיציה.

משמע: כל הוועדות יפעלו כחותמת־גומי של מישרדי־הממשלה הכי־סומים להן לבאורה.

חברי־הוועדות יוכלו לקשקש, ולהדליף קישקושים אלה לעיתונות — אך בסופו של דבר יורמו כל הידיים בצייתנות, וכל מישאלות הממשלה תתמלאנה.

כדברי הג'נטלמן לגברת: „מישאלתך היא פקודה ליי" Your Wish is My Command.

■ ■ ■

מ ול הקואליציה המיפלצתית עומדים בכנסת 23 חברי־כנסת, המפוצלים לשבע סיעות.

אחד מהם מהווה סיעה נאצית, וחמישה שייכים לסיעה פאשיסטית. מכיוון שהם אנטי־דמוקרטיים במהותם, ושואפים להקים במדינה דיקטטורה, אפשר להוריד אותם מחשבון זה.

את אהרון אוזרחציר אי־אפשר לסווג. לא ברור אם הוא אופוזיציה או קואליציה. מוטב לשכוח אותו.

נותרים 16 אנשי האופוזיציה הלי־ברלית־שמאלית. הם יכלו להוות כוח כלשהו, אילו יבלו לפעול במשותף, בתיאום מינימלי. אך הסיכויים לכך קלושים.

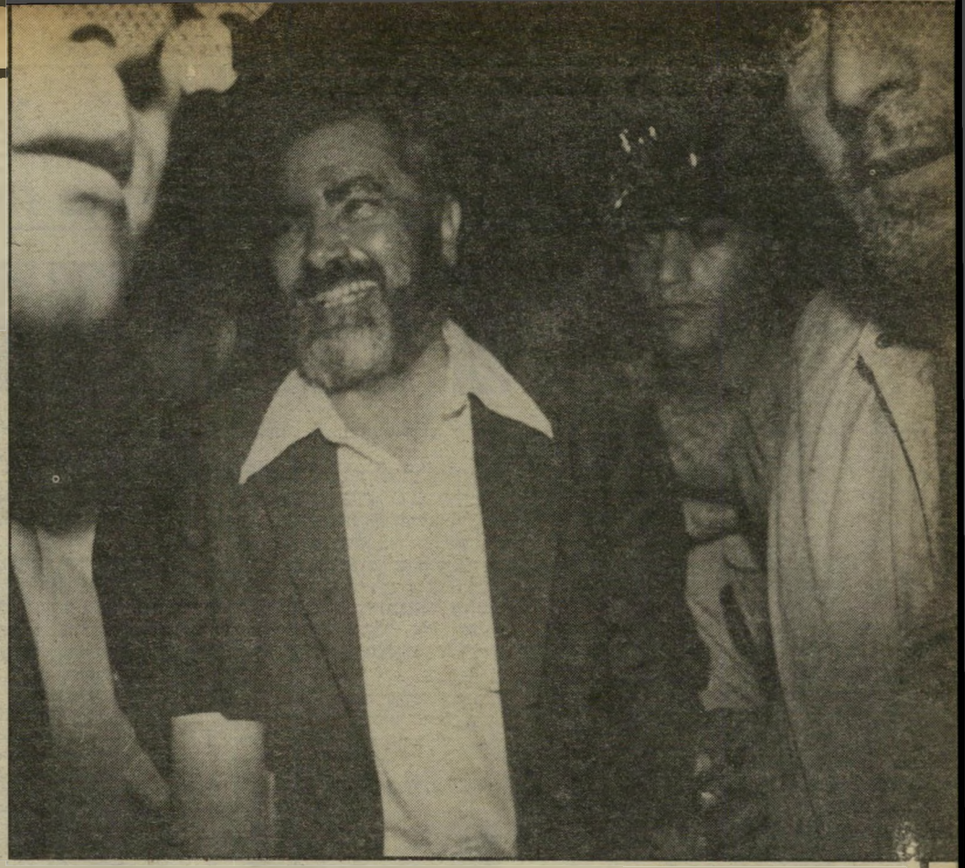
בין כל הסיעות האלה קיימת התחרות על אותו ציבור־הבוחרים המצומצם. הלוואי שיוכיחו בגרות ויתגברו על בעיות אלה.

לאופוזיציה בכנסת זו יש תפקיד כביר, לטובת המדינה ולמען הצלת הדמוקרטיה. איני מקנא בחבריה.

פתיחת הכנסת ה־11: תחת דמוקרטיה, קארטל של עסקנים

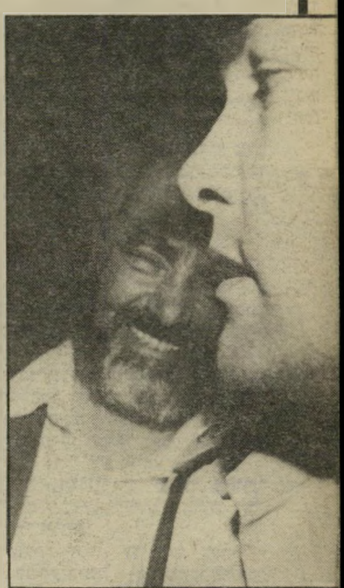
כהנא

שומר ראש הרב מאיר כהנא מחייך בפה שסירב להזדהות. השומר, בעל זקנקן ושן שבורה בקידמת פיו, עמד לצידו של כהנא במשך כל ההפגנה ולא מש ממנו. הוא גם ליווה אותו עד שהגיע לריכבו כשהוא אוחז בשולי מיקטורנו, בסיומה של ההפגנה.

האחים בני ואורי (מזוקן) ברבש ניצבים בראש המחנה היהודי־ערבי, שבא לחסום את כהנא. בני, שכתב את התסריט למאחורי הסורגים, ואורי, הבמאי, קרעו את הכרזות שהניפו אנשי כהנא.

צחוק הרב כהנא מחייך בסיפוק, כשההפגנה החלה להתחמם. הוא צחק כל הזמן.

"וי" יהודי־ערבי חוד־החנית של 250 היהודים והערבים שבאו לעצור בגופם את ניסיונו של כהנא להתפרץ לאולם לב 1 בדיזנגוף־סנטר. שם מוקרן הסרט "מאחורי הסורגים". מתנגדי כהנא ממחנה השמאל, יהודים וערבים, לא עשו את הצעד המתבקש: להבריח את הח"כ הביריון ואת שיבעת אנשיו מן המקום בבושת־פנים. ביניהם ובין כהנא ניצבו שוטרים במדים.

הגנה שוטר מפריד בין שני המחנות הניצים ומאפשר לאנשי כהנא ללכת הביתה.

ל חסי־הכוחות בין שני המחנות היו חד־משמעיים.

באחת הכניסות לדיזנגוף סנטר, זו הקרובה ביותר לקולנוע לב 1, עמדו "הרב" מאיר כהנא ושיבעה מאנשיו. מולו התקבצו לא פחות מ־250 יהודים וערבים, שירדו מהכניסה לקולנוע, שם המתינו שעה ארוכה לח"כ הביריון ולאנשיו.

על אף העדיפות הברורה למחנה השמאל, הירשה לעצמו ראש הרשימה הנאצית היהודית לחייך כל הזמן מאוזן לאוזן.

מדוע?

כי הוא ידע שאיש מביו העשרות שעמדו מולו, ואף התקרבו אליו עד כדי התחככות בבגדיו, לא יעז לגעת בו, לסטור בפניו או לירוק עליו. ואם ניצנץ בו לרגע החשש הלא־סביר, הרי שמסביבו התקבצו שוטרים, במדים או לא־במדים, שהגנו עליו בגופם. כשהיה נדמה שמישהו עומד להכות סוף כל־סוף, את הח"כ חובש הכיפה.

ביום חמישי האחרון, בסופו של יום־ביקורים עמוס בשוקי תל־אביב, הגיע כהנא, כפי שהבטיח, לדיזנגוף סנטר. היעד שלו היה אולם קולנוע לב 1, שם מוקרן הסרט הישראלי קוצר־ההצלחה הבינלאומי מאחורי הסורגים, שעניינו התפתחותה של מערכת־יחסים מיוחדת בין אסירים ביטחוניים ערבים ואסירים פליליים יהודים בכלא במרכז הארץ, עד כדי שיתוף־פעולה בשביתת־רעב משותפת.

כהנא הודיע על בואו למערכות העיתונים, לבעלי אולם הקולנוע, לבימאי הסרט אורי ברבש ולאחיו, התסריטאי בני, וכמובן למישטרה.

אנשי הוועד היהודי־ערבי נגד גזענות, ששמעו על כך, הזעיקו את עשרות פעיליהם, גם הברבשים מיהרו להזעיק את כל צוות ההפקה והשחקנים של הסרט, כדי לעצור בגופם את ניסיונו של כהנא להיכנס לאולם ולזעזע שם נגד שיתוף־הפעולה בסרט, בין יהודים וערבים.

בשעה שבע בערב עדיין לא נראה כהנא במקום. הנוכחים ניצלו את הזמן לשיחות ביניהם. שלושה אנשי מדור לבושים אזרחית הסתובבו בין הבאים לאולם הקולנוע, כדי לבחון מה הם מתכוונים לעשות.

מפוחד לרגע

ד אחים ברבש ירדו מקומת ה־קולנוע לעבר הכניסה לבניין עצמו, סמוך לסניף בנק המיזרחי המאוחד. רבע שעה אחרי השעה המתוכ־

הוא יודע שאיש מן השמאל לא יפגע בו, וכי המישטרה קיבלה על עצמה להגן עליו ועל כל מעשי הפרובוקציה שלו הוא יכול לצחוק לחוק.

צחוק מבולם

מזל המקללת מזל שסירבה להזדהות ולהתראיין מניפה את ידה וקוראת בקול „ערבים החוצה!" בשיאה של הפגנת אנשי כהנא בדיזינגוף־סנטר בתל־אביב. מזל הרזה ונמוכת הקומה ביקשה מאחד מאנשי הרב שירים אותה על כתפיו, ואז התחילה לזעוק בקול ולהניף את ידה. כהנא עצמו נבהל ממנה והורידּ אותה למטה. מזל הדומיננטית היתה האשה היחידה מבין אנשי כהנא.

נגת הופיע הרב וקבוצה זעירה ועלובה של אנשיו.

מפקד מישטרת מרחב־הירקון יעקב חביב, הציע לרב לפרוש את כרזותיו ברחוב דיזינגוף עצמו ולא להסתכן בכניסה לקומת הקולנוע, שם המתינו לו המפגינים היהודים והערבים, בסופן של המדרגות הנעות.

כאשר ראו הברבשים שכהנא מגיע, הם מיהרו לקומת הקולנוע ובישרו על כך לחבריהם. אלה ירדו בזריזות למטה. הברבשים התייצבו בראשם והחלו קוראים את הכרזות שהניפו אנשי כהנא בגנות הסרט. משתתפיו ועושיו. המישטרה עדיין לא הספיקה להתארגן כדי לסוכך על הרב, ולרגע היה נדמה שהוא מפחד, אבל מייד שב לחייך. זרם המפגינים לא פגע בו גופנית, אלא רק קרא לעברו קריאות מקוללות. כש־מישהו מהמפגינים התקרב אליו וועק באוזנו: „כהנא נאציז" איימו עליו שוטרים שיעצרו אותו.

אנשיו של כהנא נראו מבוהלים למדי. שניים מהם לבשו חולצות צהובות של תנועת כך. אחד לבש חולצה צהובה של קבוצת כדורגל. במהלך ההפגנה עברו שלושה־ארבעה ברחוב ולחצו את ידי כהנא. אחד מהם, איש הג"א במרים, אפילו נשק לו.

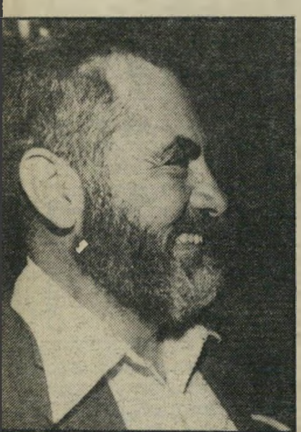
קבוצה עלובה זו עמדה במשך 40 דקות במרכז תל־אביב, כשהיא מקללת ומגרפת יהודים וערבים, חלקם יוצאי יחידות־מובחרות ובעלי דרגות קצונה, ואיש לא העז להבריח את השמונה לכל הרוחות.

כהנא היה נינוח ושליו. מדי פעם הוא קיפל את אחת מהכרזות שאנשיו הביאו, והעיף את כדור־הנייר אל ראשי המפגינים נגדו. שניים מאנשיו חילקו לעוברים ושבים חומר תעמולה ואחר־כך אף השליכו אותו על המידרכה. הם, כמובן, לא נעצרו בחשד לזיהום מקום ציבורי.

כשאחד מאנשי כהנא הרים את ידיו הוא נעצר, לא לפני שבני ברכש נלקח אף הוא מהמקום.

לקראת השעה 8 החליטו השוטרים להפסיק את העימות המילולי בין שתי הקבוצות, משום שחלק מהמפגינים החלו יורדים לכביש וחוסמים את התנועה. אבל כהנא לא הסכים לעזוב לפני שנשא נאום קצרצר בפני אנשיו, כששוטרים מסוככים עליו מכל עבר. הוא תקף את היהודים ואת הערבים שהתייצבו מולו וקרא לאנשיו לבוא איתו לכפר טייבה. ביום השלישי השבוע.

גם בטייבה או בכניסה אליו, הוא יוכל לחייך. הוא בטוח שאיש לא יגע בו ושמישטרת ישראל התגייסה להגן עליו בכל מעשי הפרובוקציה שהוא מארגן. ולפני זה עוד הספיקו אנשיו, ביום ראשון השבוע, לעורר מהומה במפעל שטיחי־כרמל באור־עקיבא, ממנו דרשו לגרש את העובדים הערביים.

צחוק כהנא מחייך מול מפקד מישטרת מרחב הירקון, יעקב חביב, ששמר על הרב.

תנועה אנשי כהנא מניפים ידיים ואצבעות ב־תנועה מגונה לעבר מחנה השמאל.

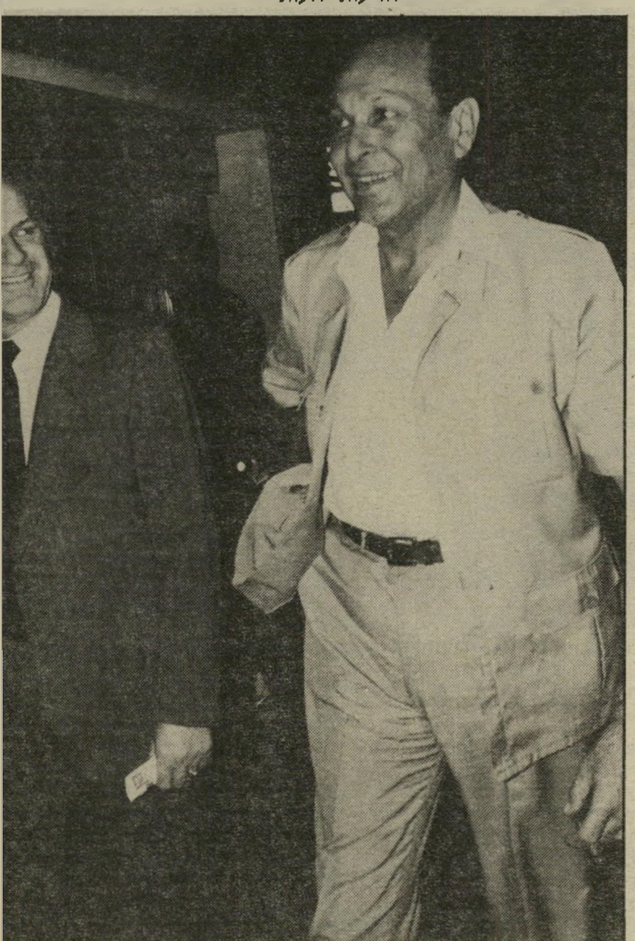
סקופ

„העולם הזה" גילה ישיבה סודית של נשיאות המיפלגה הליברלית, שנועדה להכין את הצעדים לפיצוץ הליכוד — או לפחות לאיום על חנועת־החרות. „העולם הזה" היה שם, ראה, הקשיב וצילם בחשאי

הסעודה הסודית

דולצין בא
הדיעות ידועות

מודעי בא
כרגיל בספארי

צבי רנר, יושב־ראש איגוד ה־עובדים הליברלים, ישב נחבא אל הכלים בלובי של מלון המלך דויד בשעות בין הערביים של היום הראשון, וחיכה בסבלנות.

רנר חיכה לחברי לנשיאות המיפ־לגה הליברלית (בהרכב חסר), שהיתה אמורה להתכנס לארוחת־ערב חמישה כוכבים, במלון. הסיבה לצניעותו ה־בלתי־אופיינית היתה חשאיותה של הסעודה.

מדוע היתה „הסעודה השיגרתית", כלשון אחד המתכנסים, שנתפס בקל־קלתו, כה סודית?

ראשית, צריך לזכור שהכינוס ה־מדובר, כונס בעיצומן של התקפות הליברלים על קיפוחם על־ידי חרות והפרת הסכם גח"ל. פסח גרופר, אחד מהסועדים הנשיאותיים. התבטא מפו־רשות בעד הליכה נפרדת של סיעתו — הליברלים. פנחס גולדשטיין, חברו לסיעה, התבטא אף הוא ברוח דומה במישדר טלוויזיוני דרמאתי. הריב מודעי־לוי ודאי תרם שמן למדורה. אין ספק, כי יצחק מודעי, שר־האוצר, יצא נשכר מעמידתו נגד המקטרגים עליו בחרות, ומקריצה מקבילה למיפלגת העבודה, שתנטרל התקפות עליו מצד אנשיה.

היעדרות שתי שביעיות מהפורום (וצריך לציין ששריר נחשב לאחד משני האישים החזקים במיפלגה) לא רק שלא מנעה את הכינוס הגסטרו־נומי־פוליטי, אלא להיפך — יצרה אותו.

משום־מה, לא הודיעו על קיום ה־כינוס לשריר ולא לדורון. כששאלתי על הסיבה לדבר, ענה לי אחד הנשי־אים: „מה? אני יודע איפה הם? אני צריך לטרוח לחפש אותם? רצו לנסוע — שיעשו חיים..." אגב, הכינוס נקבע באופן מיקרי לחלוטין ללילה שלפני נסיעתו של גרופר הזועם (על היותו שר־לשעבר?) לספרד, יום אחרי יום־הכיפורים. לשריר נודע, ברוך לא דרך, על הכינוס שבו לא נכלל, אך נבצר ממנו להגיע למרות שהתכוון להפתיע, שכן ביום־הכיפורים לא היתה לו כל אפשרות לטוס לארץ. כלומר: תכנון מדוייק; ומה על משה ניסים? ניסים היה בעד הליכה נפרדת של מיפלגתו. אולם כוחו במיפלגה :חלש. הוא בקושי שמר על מעמדו כשר, בישיבת המרכז האחרונה.

מאז מנשב ניסים לאן שכראי, ומנסה לשמור על יחסים טובים עם כל הצדדים. לכן צילצל בבהלה לשריר, והרגיעו שהכינוס אינו חשוב כלל, ושאל לשריר לדאוג ולהטריח את עצמו.

באמת כינוס לא חשוב. ער כדי כך היתה חשיבותו משנית, שמשתתפיו השביעו אותי לא רק לשתוק בנרון, אלא לא לרמוז אפילו על ידיעותיי בנושא, פן יוודע מיקומו.

וזה היה מהלך החשאיות בהתגל־מותה:

בעוד צבי רנר מפטרל בלובי בחוסר נחת, ירד לו נינוח ושליו מארגן הכינוס, אריה דולצין, מחדרו שבמלון. דיעותיו הקיצוניות של דולצין בעד פירוק הליכוד, ידועות מזה כבר. לא פעם הבחנתי בו משוחח ביחידות עם יצחק מודעי במלון דן. ואין ספק שקיימת ביניהם הבנה. השניים נכנסו לאולם דאלון. במרכז החדר עמד שולחן עגול, שעליו היתה פרושה מפה צחורה. השולחן היה ערוך לשמונה אנשים (מיספר הנוכחים הצפוי, אילולא נעדרו שריר ודורון בעל כורחם). מה שבטוח, בטוח:

צלם העולם הזה החל במלאכתו. אולם ניכר שהשניים עוד לא תפסו במה מדובר, ושיערו שנתפסו במקרה על־ידי צלם רכילות מקומי.

ב־18.00 בדיוק! הגיע חוד החנית של המיפלגה בימים טרופים אלה, פסח גרופר. בצעדים מסורבלים, כיאה לאח־ראי על החקלאות הישראלית בעבר הלא רחוק, התקדם לעבר החדר, וצרם בהופעתו את האווירה האלגנטית של המלון.

רכילות על השר

שר־האוצר יצחק מודעי, לעו־מתו, לא איכזב. והופיע בחליפת הספארי הכמעט נצחית שלו. מודעי חייך, לחץ ידיים, והתנהג כחתן ה־מסיבה. הוא הצטרף למעגל הרעבים, שסבבו את השולחן הריק. נערך בינינו טוטו: יהיה או לא יהיה אוכל?

באיחור אקדמאי בן חמש דקות, כיאה לשר־המישפטים, הגיע השר משה ניסים. למראה המצלמה, הוא נעמד, התעשת, והמשיך לצעוד מופ־תע. ,,ארוחה, שאליה הוזמן, היתה אמורה להיות סודית! בלי תיקשורת...

אולם את האיחור המרשים ביותר חישב והדגים שר המדע, גדעון פת. פת איחר בחצי שעה, אך לא נראה מוטרד מכך במיוחד. פת, שאיבד את מישרדו החביב כל־כך, מישרד התעשיה והמיסחר, לרעת מישרד המדע, ודאי שאינו מרוצה מממשלת האחדות הלאומית, והיה מעדיף ממשלה צרה שתחזק את מעמדו. אולם הוא עוטה בימים אלה מעטה של ציניות בלתי־ניתנת לחדירה.

בצהרי היום, עת סער את ליבו (פעם נוספת...) בחברתו של דרור זיגרמן, שנפלט מהכנסת בתרועות רמות, יעץ לי לא להתייחס לקריאות הקרב של חבריו, למיבצעיהם. האם ניסה לטשטש את המציאות?

צבי רנר המתין, פסח גרופר דייק וגדעון פת איחר במחצית השעה ואילו יצחק מודעי עזב, באופן מפתיע, באמצע

כמרכז הפיקטיווי של המיפלגה נשמעו ריבורים חריפים בעד הליכה נפרדת של המיפלגה הדמיונית. דיבורים אלה אופייניים בעיקר לאנשי קבוצת מודעי, שאליהם חבר לאחרונה השר גדעון פת, שכרת ברית־אוהבים עם מנהיגו־יריבו.

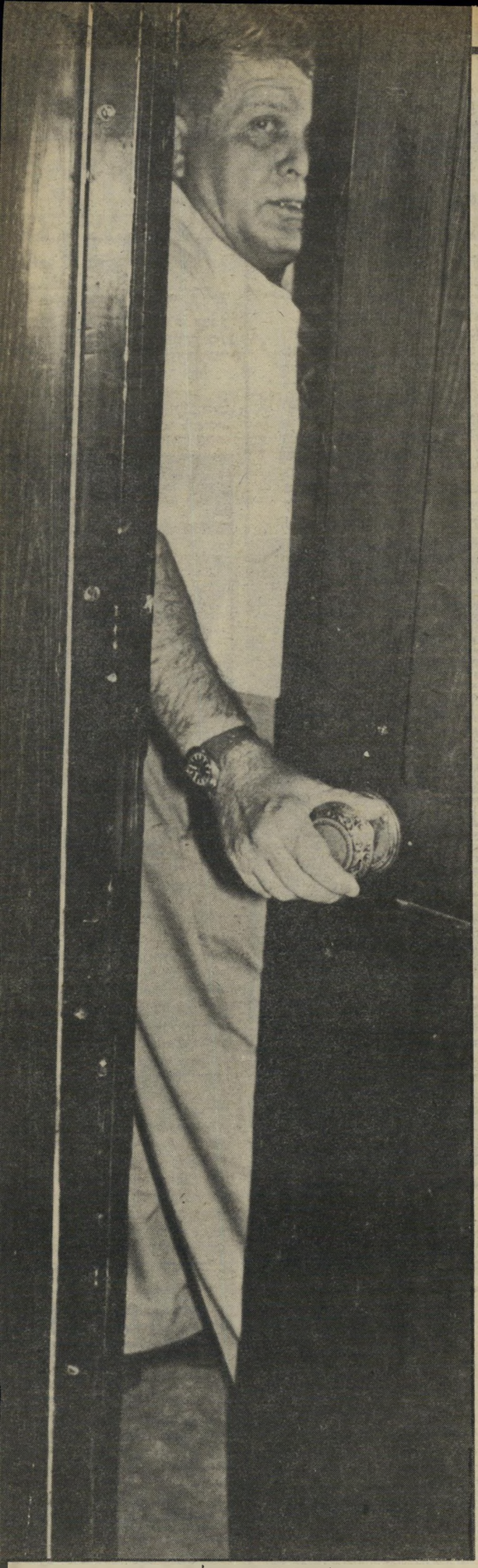
המתנגד העיקרי לדיבורים אלה הוא שר־התיירות, אברהם שריר, שאגב, הסתדר לגמרי לא רע עם דויד לוי במהלך עבודתם המשותפת במטה־החירות של הליכוד. לוי היה ראש־המטה ושריר ממלא מקומו.

רצה הגורל או המזל, ושריר נסע לסיור תיירותי בארצות־הברית. גם אשת סודו, שרה דורון, שוהה בימים אלו מחוץ לארץ. שניהם משתייכים לפורום הנשיאותי, המונה שבעה אנ־שים: השרים לשעבר ובהווה וצבי רנר.

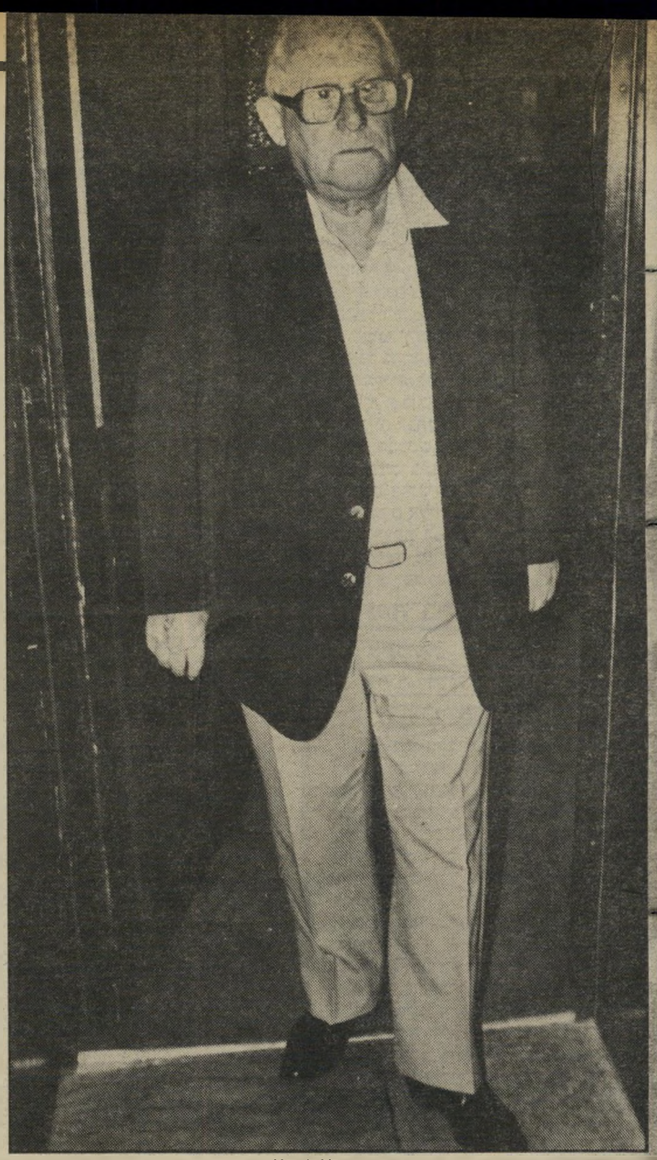
על כל פנים, פת חוגג בימי אלול את יחסיו החדשים עם הליברל מס' 1, מודעי. בכינוס נוסף של חברי הנשיאות הליברלית, לפני החג, הועלה שמו של איתן רוזמן, איש פת, לתפקיד בכיר במיפלגה. הביצוע נדחה לפי שעה, כפי שכל ביצוע נדחה אצל הליברלים. פת עצמו לא הכחיש את כוחו המחודש. „איתן רוזמן?" שאל בתמימות מעושה. „את יודעת מה? נתת לי רעיון..."

ונחזור למלון המלך דויד: הדיון נמשך בעצלתיים. מדי פעם נשמע קולו הרם של פסח גרופר. בחוץ נערך נשף של האגודה למניעת עישון. לנוכחים ולצלמים שבאו לסקר את האירוע, וחיפשו „אקשן" לא היה מושג על האקשן שהתרחש ממש מתחת לאפם.

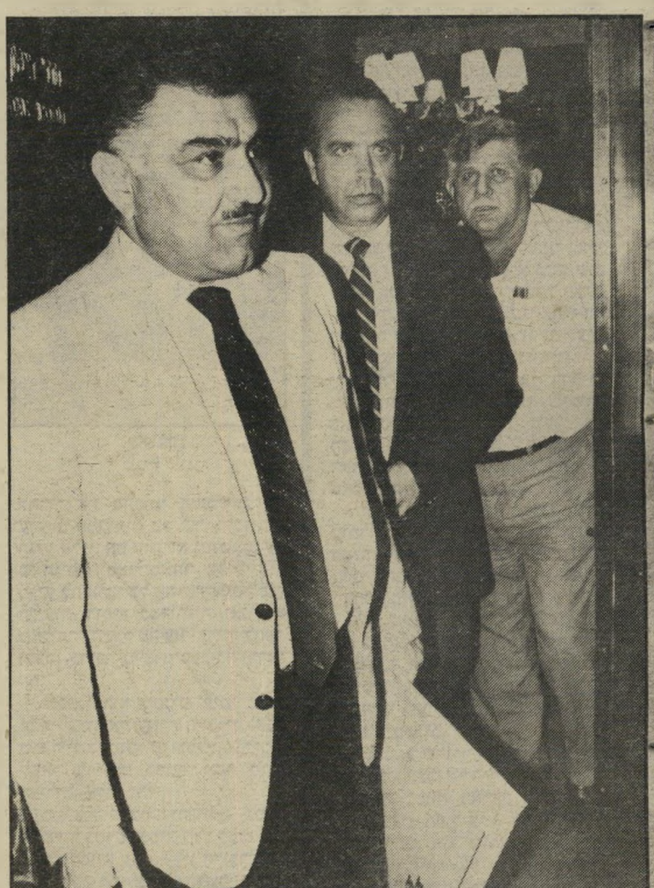
בינתיים הוגשו המנות: עגבניות

גרופר מאחורי הדלת
דיבורים על מודעי

רנר בא
פטרול בלובי

ניסים בא, ואחריו פת
בתמימות מעושה

בחסה ושאר מאכלים פירסט־קלאס, שבלעדיהם לא ניתן היה להחליט על גורל הממשלה והאומה כאחד.

ב־20.30 פרץ לפתע מודעי החוצה, כדרכו. למי שחיכה לאחד מהתקפי־הזעם המפתיעים שלו, נכונה הפתעה נוספת. מודעי רץ לעברי, כשחיוך רחב נסוך על פניו. „ש־לום! מה שלומך?" זרח, ובטרם הספקתי להגיב — נעלם... „הוא הלך לישיבה!" פסקו חבריו לדיון והגנו בלהט על מנהיגם. „בעצם הדיון נגמר, והוא יכול היה לעזוב..." ניסה את כוחו בפרשנות. משתתף ששכח לתאם את גירסתו עם חבריו. על כל פנים, למודעי אין מתחרה: הוא תמיד מצליח

„לא השמצנו את מודעי!" חזר גדעון פת והסביר

לגנוב את ההצגה ולהפנות את כל הזרקורים אליו. גם כשמדובר בפורום חשאי.

אחרי עזיבתו, עלו קולות רמים מהחדר. קולו של גרופר שוב שלט בכיפה. התוכן היה מפתיע לא פחות: ישבו להם נציגי הצמרת של המיפלגה הליברלית, וריכלו להנאתם על... מודעי. כצאתם הם, כמובן, הכחישו את עצם הרכילות, וטענו שדיברו על נושאים שונים. „גם הנושא הכלכלי עלה!" אולם, למעשה, חגגו שם התבטאויות כגון: „אפילו אצל יגאל כהן־אורגד היו רק 10%..." או „מאיפה הוא הוציא פיתאום את החוק על...?" והובעה דאגה חמורה עקב המצב הכלכלי.

ביניתיים, ביקש צלם המערכת רשות לצלם את הסועדים סביב השולחן. ניסים חייך והנהן בראשו: „כן, כן," ואז חתך אותו גרופר בגסות, „שילך הביתה! יש להם מספיק תמונות במערכת..." יותר מאוחר קם גרופר וטרק את הדלת בפרצופו של המלצר.

הדיון נמשך ונמשך, עד שאחרי יותר מארבע שעות, נפתחה הדלת ורנר, שפתח את הכינוס, סימן לנו על סיומו. „מה אתם מצלמים?" קרן מאושר בחלפו על פנינו. גם דולצ'ין הגיב בהבנה מפתיעה על נוכחותנו. פת וגרופר יצאו אחרונים וחייכו גם הם לעברי כממתיקי סוד. הסוד היה עד כדי כך מתוק וסודי, כמו כל סודות המיפלגה הליברלית, עד שקיום ה־ישיבה דלף למעריב, שדיווח על־כך למחרת היום. ברור לחלוטין מה חלף בראשי כל הנוכחים: מי הדליף? או אולי — הדליפו?

האווירה בקרב היוצאים היתה טובה במיוחד. פת הסביר לי ארוכות (כשה־מעלית שהיתה אמורה להביאו לחדרו נפתחת ונסגרת אין ספור פעמים במשך השיחה) „שלא השמצנו את מודעי!" זה מזכיר לי, משום־מה, שיחה נוספת בין פת ליצחק שמיר, שבמהלכה לא הושמץ מודעי. לא הושמץ — הוא פשוט לא קיבל את תפקיד שר־האוצר אז...

פת טרח לציין שלא הוחלטו החלטות חשובות, כפי שניבא בצהרי היום בציניות. לא הוחלט, בניגוד למצופה, על כינוס המרכז, אבל מה? „אני, אישית, בעד כינוס מוקדם של המרכז!" דבר מוזר קרה בתום הכינוס שבו לא הוחלט על כינוס מוסדות המיפלגה, אך לכל המשתתפים היה ברור שיש לכנסם ברחיפות האפשרית (אחרי שכולם יחזרו מחו"ל) וכולם היו בעד: „צריך לכנס את המרכז אחרי החגים!" קבע פייסי נחרצות.

אלו החלטות נפלו במהלך הארוחה? „אה... דיברנו כללית על המצב... תפ־סיקי ללחוץ! בסדר, על המצב עם חרות. מה המצב? טעון בדיקה. לא התקבלו שום החלטות. התכנסנו בשביל..."

כולם עסוקים יותר בכיצד נודע להעולם הזה על עצם הכינוס ועל הפרטים הכרוכים בו.

ולבסוף: הנשיאים מתפזרים. מי למלון חמישה כוכבים (דולצין ופת נשארו במלך דויד. מודעי העדיף את פלאזה) ומי — לחו"ל (גרופר). ההמשך נדחה לאחר הפגרה הלאומית של החגים. בינתיים יחזור שריר ארצה, יגייס את כוחותיו, ויסיק מסקנותיו. גם מתנגדיו, חברי המרכז, יחזרו ארצה, ואז תחל השימחה האמיתית. מועדים ל־שימחה.

דפנה ברק ■

פנה דפנה

איזון ליברלי

אחד מחברי־הכנסת סיפר לי שבעת שסער צהריים בחלקו הסגור (רק לחברי־כנסת) של מיזנון־הכנסת, היה עד למונולוג שהשמיע **שר ליברלי** בממשלה באוזני אחד מ־חברי־ הכנסת של מיפלגתו.

נושא המונולוג היה יושב־ראש הכנסת לשעבר (גם הוא ליברלי),

מודעי
מצביי־רוח? מה זה?

מנחם סבידור: „אינני מבין אותו," התלונן השר. „רגע אחד הוא עצבני, ולא ניתן להחליף עימו מילה, ורגע אחרי כן הוא הופך להיות נחמד ואדיב... כאילו שני אנשים. הוא חייב לעשות משהו בעניין מצבי־הרוח שלו!"

„לכולנו יש לעיתים מצבי־רוח," ענה הח"כ הנרדם. „אפילו לך..."

„לי כימעט ואין!" ענה השר ב־תקיפות. „ואם אני נתקף במצבי־רוח, לעיתים נדירות, אני מצליח לשלוט בהם ולא להראות אותם כלפי־חוץ. צריך לשמור על איזון!" חתם השר והותיר את השומעים באלם־פה.

הסיבה לתדהמתם היתה נעוצה בזהות הדובר: לא היה זה אלא השר **יצחק מודעי**, הידוע במצבי־רוחו המשתנים ובביטוייהם החיצוניים.

עוד קצת מודעי

גירסות שונות ומשונות הופצו ב־תקשורת בענין הסצינה הבאה, שהת־רחשה בשבוע שעבר: מודעי יצא בסערה באמצע ישיבת הצוות הכל־כלי, חלף על פני העיתונאים הנד־המים, נכנס למכוניתו ונעלם.

אולם את הגירסה המקורית ביותר שמעתי מפי אחד הבכירים שבקבוצת מודעי. אדם שניתן לכנותו (גם על פי גירסתו זו) יותר מודעי ממודעי: „בחיי, העיתונות! אני אומר לך..." התנפל עלי הבכיר, „יצחק פשוט התעייף, ורצה להגיע כמה שיותר מהר לביתו. מכיוון שידע שהעי־תונאים ממתינים בפתח הבניין, עשה הצגה של יציאה זועפת ומהירה לכיוון מכוניתו, וכך התחמק מעימות ממושך עם העיתונות..."

פאטנט שכזה

זה שהחיים המשותפים של הליברלים וחירות אינם אידיליה — זה לא חדש. הפרנויה משתוללת בשני המחנות, וההאשמות ההדדיות המציפות את התקשורת חורגות מכל הגיון.

התלונה האחרונה, שהיפנו אלי חוגים ליברליים, היא בעניין הדיונים האינסופיים על איוש ועדות־הכנסת, ששכחה להתכנס.

„אין עם מי לדבר שם (בחירות)!" טענו השבוע הליברלים, „יש להם שיטה חדשה: בכל פעם שאנו מצליחים לסכם עימם משהו, ומגיעים בפעם הבאה להמשך הדיונים — מסתבר שהם החליפו את צוות המשא־ומתן, וכל הסיפור מתחיל מבראשית..."

ואכן, בתחילת המיבצע המסובך של איוש ועדות־הכנסת כלל צוות המשא־ומתן של חרות את **רוני מילוא וחיים קורפו**. הצוות מס' 2, שהחליפם ללא כל התראה, כלל את **דב שילנסקי וחיים קאופמן**. בהמשך הדיונים מצאו נציגי הליברלים (**פינחס גולדשטיין, מפה גרופר ואלי קולאס**) תותחים כבדים ליד שולחן המשא־ומתן — **דויד לוי ומשה ארנס**.בתחנה הסופית כולם יורדים (מילוא, גולדשטיין, גרופר וקולאס לחו"ל). וגם כבודה של הכנסת.

★ **איך עובדים אנשי־חרות על הליברלים?**

★ **„הוועדה המסדרת" של הכנסת סידרה את כולם: חבריה העיקריים נעלמו מן הארץ!**

★ **הליברלים מאשימים את חרות בהדחת חבריהם, ובינתיים הם עצמם מדיחים את האחרים.**

★ **שני אנשי־חרות, יהושע דווידוביץ וצבי צילקר, מועמדי קצב לתפקיד מנכ"ל מישרדו.**

★ **איך סידר מודעי את העיתונאים וביים סצינה של זעם?**

★ **אין צדק בעולם: האיש שעבר את כל המיפלגות נותר בסוף בלי גזב.**

על הדחות ומינויים

זוכרים את הטחות־היהם הקשות של הליברלים בדבר „הדחתם" של חברי־ מיפלגתם במישרד התעשיה והמיס־חר, עקב חילופי השר **גידעון פת** (ליברלים) ב**אריאל שרון** (חרות)?

ובכן, השבוע, נודע לי שגם ב־מישרד־המדע, שבו החליף פת את **יובל נאמן** (תחייה) חלו, הפלא ופלא, שינויים פרסונליים. לדוגמה: בקרוב עומד להתמנות עוזר חדש לפת. העוזר אינו אלא **אלחנן בן־ סער**, רוברה לשעבר של המיפלגה — נכון: הליברלית!

מה הוא מבין?

משה קצב, שנכנס למישרד־ העבודה־והרווחה — המצודה של תמ"י בשלוש השנים האחרונות — הבטיח שינויים פרסונליים „בקרוב!"

אין ספק שבתום השינויים המוב־טחים, יאוייש המנגנון ב„אנשים משלנו," כפי שמתבטאים מקורביו של קצב. הכוונה היא, כמובן, לאנשי־ חרות.

אחד מראשוני ההולכים יהיה, כנר־אה, מנכ"ל המישרד, **אשר אוחיון**, איש תמ"י.

ומה באשר ליורשים? שני אנשים מוזכרים כמועמדים הפייבוריטים לתואר הנכסף — מנכ"ל. שניהם, כמובן, חברי מרכז חירות: **צבי צילקר**, שהיה כבר מנהל כללי — מנכ"ל משרד־התקשורת, **ויהושע דוידוביץ**, איש עמידר. דווידוביץ, אגב, הוזכר כמועמדו של קצב כמנהלו הכללי של מישרד הבינוי, במסגרת תוכניתו של קצב (שלא יצאה לפועל) להתמנות כשר במישרד זה. דווידוביץ נמנה גם עם מקורביו של **עובדיה עלי**, ראש עיריית עפולה וחבר־הכנסת החדש מטעם חרות. ואילו עובדיה עלי נמנה עם מקורביו של קצב. אז אם עוד לא הבנתם, סיכוייו של דווידוביץ נחש־בים כיום כעדיפים, עובדה המעוררת תגובות לכאן ולכאן בחירות: „מילא בינוי," אמר לי חבר־המרכז, „אולם מה הוא מבין בעבודה־ורווחה?" הוא מבין בפוליטיקה! זה מספיק בהחלט!

מיימון מכה שנית

זוכרים את **מיכה מיימון**, אזרח למען הליכוד? כן, כן, זה שהספיק בחייו הקצרים (38 שנים) להיות למען הפנתרים, של"ץ, תמ"י, חרות, ובעיקר — למען עצמו!

ובכן: ביניים הופסקה עבודתו כרובר מישרד־העבודה־והרווחה. הוא טוען: „פוטרתי על־ידי **אהרון אוזן** ללא הודעה של חודש מראש!" ואילו בתמ"י טוענים — להד"ם: מיימון לא פוטר, כי אם חוזהו („הזמני!" הם מדגישים) הגיע לקיצו. כל זאת אחרי הופעתו הבלתי־נשכחת בטלוויזיה עם הכוכבים „הלאומיים": **יצחק שמיר ומשה קצב**, שבמהלכה הסביר לאומה מדוע עבר מתמ"י לליכוד.

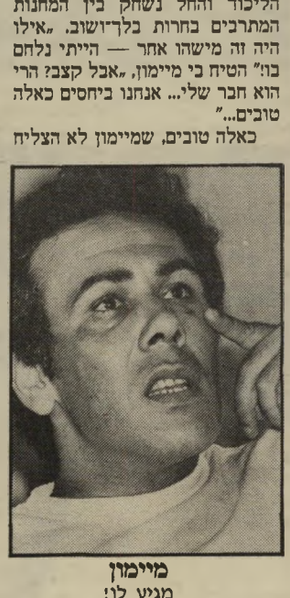
אט־אט דעך כוכבו של מיימון, עד שנעלם כליל. בתמ"י ידעו אומנם לספר על ניחות־פתע שלו, שבהן הצהיר שמשה קצב, השר החדש הממונה על העבודה והרווחה, „תפס אותי והתחנן שאעזור לו בתפקידו החדש..."

אולם כוכבים כמיימון אינם נוה־גים ליפול ככה סתם, רק כדי למלא את מישאלות־ליבם של בני־תמותה (שימחה־לאיד, למשל). הם נוהגים לנצנץ שוב ושוב, איפה שכדאי.

השבוע הפתיע אותי קולו ה־רדיופוני של מיימון בטלפון. מעברו השני של הקו החל מונולוג מנוסח היטב, שהפך בהדרגה להיסטריה של יבבות. מה הסתבר? „הכל כאילו הסתדר לטובתי," טען מיימון, „לא רק שלמישרדי הגיע אישור־הליכוד, אלא היה זה דווקא משה קצב!"

לדידו של מיימון היה קצב מיטיבו בחירות, בעת שעזב את תמ"י לטובת הליכוד והחל נשחק בין המחנות המתרבים בחרות בלך־ושוב. „אילו היה זה מישהו אחר — הייתי נלחם בו!" הטיח בי מיימון, „אבל קצב? הרי הוא חבר שלי... אנחנו ביחסים כאלה טובים..."

כאלה טובים, שמיימון לא הצליח

מיימון
מגיע לו!

לחדוך את מחסומי המזכירות וה־עוזרים המקיפים כל שר, ולכן הוא הגיע אליי. אם עוד לא ניחשתם, על פי הגינונו המאוד־מיוחד של מיימון, מגיע לו! אחרי כל מה שהקריב למען הליכוד (הופיע בטלוויזיה, ואני לא מצליחה להיזכר מה עוד) קיווה לחזור ולכהן כרובר מישרד־העבודה־והרוו־חה.

„נכון," הוא מסכים עימי ששר זכאי לבחור את עוזריו ורובריו, „אבל הוא חייב לי מוסריות! ובכלל, אני יכול לעזור לו שם המון!" וכאן מגיע הפירוט, אלא מה?

ממישרד־העבודה־והרווחה נמסר לי שעוד בטרם הספיק קצב לעכל את תוארו החדש, נחת עליו הרובר לש־עבר ל„שיחת־חברים". קצב העביר לעוזריו את הטיפול בחיפוש אחר תעסוקה הולמת עבור החרותניק השרוף. באשר לאיוש מישרות עוזריו ורובריו, יש לשר רעיונות אחרים.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

מיוחדים מפרס, ואף שיחות אישיות לתורמים הגדולים. הסרבנים, לעומת זאת, יהיו נתונים ללחצים עצומים, הגובלים בסחטנות. שמות הסרבנים הגדולים יפורסמו בדרכים שונות, ורבים מהם צפויים ללחצים כבדים, ואף לצערי־החרמה, אם יעמדו בסירובם.

מכונת־השנור היא משומנת היטב, ונהוגה בה טקטיקה של הסלמה בפעי־לות־הלחץ, לפי דחיפות המגבית. הס־כומים שבהם מדובר ויוקרת יוזמי המגביות. בתקופת מילחמות, למשל, פועל המכבש במלוא עוזו, ואז ממש אבוי למסרבים.

פרס, דולצין ויוזמי המגבית החדשה מתייחסים אליה כפרוייקט של חירום, ממש הצלת המדינה. לכן הוקם בניו־יורק מטה מיוחד, שיעסוק „בתיאום כל־ארצי של מגבית ה־1000".

פגישה בחלל

בתקופת כהונתו השניה יהיה רונלד רגן ציפור־דרור. אך אין ברירה

כמו שתי חלליות, הנפגשות בחלל החיצון במיבצע הנרמי מסובך, כך נפגשו שני חצאי־ראש־הממשלה של ישראל בניו־יורק. שימעון פרס בא מישראל, יצחק שמיר שוהה שם כבר מזה כמה זמן. הם יכלו להחליף רישות על מעמדה של ישראל בארצות־הברית.

כמה הנחות־יסוד מוסכמות בין שניהם:

● פעם בארבע שנים, ערב הבחירות לנשיאות בארצות־הברית, מגיעות שם המניות של ישראל לשיא. זהו הרגע להשיג כל מה שניתן להשיג.

● וולטר מנדייל מייצג מיפלגה וקו הקרובים לישראל מאז ומעולם. אין גבול לנכונותו להחניף לקול היהודי. מיפלגתו נהנית ממרבית הכספים של קרנות־השוחד היהודיות. כראי היה לתמוך בו, אבל כל הסקרים מוכיחים שסיכוייו להיבחר שואפים לאפס.

● רונלד רגן משועבד לישראל בכל נימי נפשו. אך ממשלת־ישראל פוחדת תמיד מפני נשיא הנבחר לתקופת־כהונה שניה. נשיא כזה הוא ציפור־דרור. החוקה האמריקאית קוב־עת שאינו יכול להציג את מועמדותו בפעם השלישית. ממילא אינו חי בפחד מתמיד מפני הבוחר היהודי המאורגן, כלי־התיקשורת היהודיים והמימון היהודי.

מאז הנשיא דווייט אייזנהואר, שציפצף על הקול היהודי מפני שפר־פוליריותו היתה עצומה, לא כיהן שום נשיא אמריקאי תקופת־כהונה שניה. רגן יהיה, אם ייבחר, הראשון אחרי זמן רב. יתר על כן: יש לו יתרון כה עצום, עד כי אינו זקוק כלל לקול היהודי.

דולר ביד. בכל זאת החליטו שמיר ופרס לתמוך ברגן. ביקורם באמריקה ערב־הבחירות נועד, בין השאר, לתת לרגן את כל התמיכה האפשרית, וגם לסחוט את כל התמורה האפשרית.

שמיר קרוב לרגן, מפני שהם עומדים על הבסיס האידיאולוגי המשותף של הימין הקיצוני. פרס נוקט קו זה מתוך גישה פרגמטית — אם רגן ייבחר במילא, מוטב להסתדר עימו.

רגן מקבל תמיכה זו ברצון, אף שאינו זקוק לה במיוחד. אין הוא רוצה רק לנצח, אלא לנצח ברוב אדיר. וכפי שהוכיח דווקא פרס, אל לו לפו־ליטיקאי להיות בטוח לגמרי בניצחונו על פי הסקרים.

אין ספק שרגן ישלם בעד התמיכה, גם אם לא יוכרז מייד על התמורה. אשר לתמורה בטווח הארוך, תלוי הדבר בהתפתחות הפוליטית. מבחינת הש־קפת־עולמו, רגן בוודאי יתמוך בקו הלאומני ביותר של ישראל. אך איש אינו יכול לחזות מראש את האילוצים העלולים להתפתח במרחב הערבי.

פרס־שמיר יצטרכו להסתפק במה שניתן להשיג כעת, ובהבטחות לגבי העתיד. לאור המשבר השורר בישראל, הם סבורים, מן הסתם, שדולר אחד ביד טוב מעשר הבטחות פוליטיות לעתיד.

מפלצת פרה־היסטורית

לכישלונה של ממשלת־האחדות־הלאומית יש, לדעתי, הסבר פשוט.

המגמה בטבע היא מן הגדול והמגושם אל הקטן והזריז. קראתי באיזה מקום שהדינוזאור הוכחד עם הופעתם של היונקים הקטנים, שהיו זקוקים לכמות הרבה יותר קטנה של מזון, ושהיו הרבה יותר מוכשרים להסתגל לתנאים משתנים. לדינוזאור

דינוזאור ממשלתי

הענקי היה מוח קטן מאוד, והיונק הקטן גבר עליו גם בכוחו השיכלי. הוא היה „מודרני".

ממשלת־האחדות היא מין חיה מיפלצתית, בעלת 50 רגליים ו־25 ראשים, שלא כולם מצטיינים בכמות התנאים האפורים. הקומה מסמלת נסיגה בתהליכי הטבע: מן הקטן אל הגדול, ומן הגדול אל הענקי והמגושם.

חיה מיפלצתית כזאת יכולה להתנהל רק בכבדות. היא זקוקה לכמות אדירה של מזון לפרנסתה. אין היא מסוגלת להגיב בזריזות על סכנות. בקיצור, זהו יצור פרה־היסטורי, שנולד, בדרך של מוטאציה, בסוף המאה ה־20.

ראוויין המנוח היה מתקשה להסביר את התופעה.

תכריכים ביום־כיפור

אחד הזיכרונות הראשונים שלי בחיים נוגע ליום־הכיפורים.

ערב יום־כיפור היה אבי מתקשר בטלפון עם כל מכריו וידידיו, שעימם רב במשך השנה, והיה משלים עימם. מכיוון שאבי היה אדם בעל דיעות חזקות, ולא חסך את שבט לשונו מאנשים שסטו מדרך־הישר, היו תמיד כמה מועמדים להשלמה.

אני חושב שזהו מינהג יפהפה.

בכלל, יש לומר בזכות יום־הכיפורים שזהו יום „יהודי", במובן הטוב של המילה. זהו אולי היום היחידי שהוא באמת דתי. כל שאר החגים הם תערובת של מינהגים פגניים, שקדמו ליהדות בדורות רבים, וימי־זיכרון לאומיים, שבהם חוגג הפולחן הלאומני. ילד נורמלי בגן־הילדים אינו יודע מי קדם למי: היהודים שניצחו את היוונים בחנוכה או היהודים שדפקו את הערבים ביום־העצמאות. היהודים שתלו את המן הרשע בפורים או היהודים שהטביעו את המצרים בפסח. כל זה הופך לדייסה אחת, יחד עם סלינו על ראשינו, מדורות ל"ג בעומר ו„שפוך חמתך על הגויים".

יום־הכיפורים אינו שייך לדייסה זו. יש בו הוד אמיתי. אני זוכר את אבי, כשהוא מתעטף בתכריכים והולך לבית־הכנסת (אחת משלוש הפעמים בשנה שבהן היה הולך לבית־הכנסת הגדול בעיר האנובר, שנשרף בליל־הבדולח). כולנו צמנו, כמובן. הסיפור על ספר־החיים עשה עלינו, הילדים, רושם עז.

כאשר עלינו ארצה. נשרו מאיתנו כל המינהגים היהודיים האלה. הרב היהודית. כך נאמר כאן, הייתה טובה ליהודים בגלות, כתחליף להווייה לאומית אמיתית. כאן בארץ, אינה דרושה עוד. החיים הלאומיים החדשים הפכו אותה למיותרת. בנהלל, שם הייתי זמן־מה, היה רק צריף רעוע, שבו התכנסו הזקנים והתפללו. זה היה המיבנה הגרוע ביותר בכפר. כל רפת הייתה מפוארת הרבה יותר.

לא הייתי מאז בבית־כנסת, מלבד ביקור אחד בבית־הכנסת הגדול בקאהיר. הדת איננה חסרה לי. מכיוון שלא הייתי מעולם מכור לסמים, גם אינני מזדקק לחורה־בתשובה.

אך לא היה עולה על דעתי לנסוע במכונית ביום־כיפור. אני מכבד את רגשות הציבור אשר יום זה מקודש בעיניו מכל הימים. אני מוכן לכבד את הדת של יום־הכיפורים, כשם שאני מתעב את הדת של מחתרת־הטרור והרב משה לוינגר.

הרוזנת ממונטה־כריסטו

עם־ישראל כולו היה דבוק למכשירי־הטלוויזיה, כדי לחזות בפרק האחרון של חזרה לגן־עדן. זוהי מין מהדורה אוסטרלית של הרוזן ממונטה־כריסטו.

עם־ישראל ציפה, בביטחון גמור, שטארה תדחוף את מארסדן אל תוך הנהר. שם יאכל אותו התנין הנוראי.

אבל התנין — השחקן הטוב היחידי בסידרה כולה — לא הופיע. במקומו באה עלילה שנראתה כפארודיה של פארודיה. טארה עוברת באש ובמים. כמעט נשרפת וכמעט טובעת. הנקמה שלה מתחוללת בו זמנית ביבשה, באוויר ובבריכה. האיש נורה במים, נדרס על הקרקע ומתפוצץ באוויר.

ראינו כבר הרבה קיטש על המירקע שלנו. אך נדמה לי שלא היה עדיין כמוהו.

בהשוואה לסידרה זו, דאלאס היא יצירת־מופת, קו־פרודוקציה של ויליאם שקספיר ולב טולסטוי.

בהשוואה למארסדן, ג'יי־אר הוא טיפוס עמוק, מורכב ומתוחכם.

ובעיקר: בהשוואה לטארה, סו־אלן היא שחקנית דגולה.

אייכמן כסוכן ציוני

חבל שרק"ח לא הוציאו לאור, בשפה העברית, רב־מכר שהופיע לאחרונה בברית־המועצות. זוהי יצירה של אחד יורי קולסניקוב. לא יכולתי להשיגו, ולכן אני נאלץ להסתפק בתמצית שפורסמה בכתב־עת המופיע בבריטניה. אבל העלילה היא כל־כך מרתקת, עד שכדאי לתמצת כאן את התמצית. מדוע אהנה רק אני?

ההוצאה הרישמית של ממשלת־ברית־המועצות, הקידמה. הוציאה לאור לא רק את המקור הרוסי, אלא גם תרגום אנגלי וערבי. זהו ספר־מתח, בסיגנון הספרות הקולקלת המופיעה במערב בלי חסות ממשלתית. הוא בא, על פי דיברי המחבר והמו"לים, לחשוף את הקשרים הפליליים שהיו קיימים בין הציונים והנאצים. קולסניקוב זה הוא, אגב, סגן היו"ר של מוסד הקרוי הוועדה האנטי־ציונית של דעת־הקהל הסובייטית. ומכאן יש להסיק שהוא יהודי.

גיבור הספר, קומוניסט רומני בשם איליה טומוף, התיידד בנעוריו עם חברי־לכיתה, חיים ולדיטר, יהודי, שהיה כמוהו חבר בחוג מארכסיסטי.

ערב מילחמת־העולם פוגש איליה את חיים בנמל הרומני קונסטנצה. חיים הוא בררכו לארץ. הוא לבוש בסחבות ומספר שהציונים, כמו היטלר, עומדים לכבוש מרחב־מחיה. איליה מייעץ לו להישאר ולחכות ל„ידידים", הממתינים מעבר לנהר הדניסטר כדי לגאול את רומניה.

„אתה מתכוון לסובייטים, כמובן?" שואל חיים.

„אלא מי?" עונה איליה. „עכשיו הם מתנהגים בסבלנות. אבל הם לא יניחו לנאצים לקחת את בסאראביה."

„ומה עם הסכם אי־ההתקפה (שכרת סטאלין עם היטלר)?" שואל חיים.

„זה בוודאי דרוש לזמן־מה," מרגיע אותו איליה.

חיים מספר לאיליה שכדי להרוג את הערבים, הוא קנה מיקלע כבד „במחיר פנטסטי". ליהודים יש כסף. היכן קנה? בבית־זונות. „הנה אני, חיים ולדיטר, מעיירה קטנה בבסאראביה, קונה מיקלע צ'כי מידי זונות רומניות בכספם של יהודים אמריקאיים, והציונים בפלסטינה ישתמשו במיקלע הזה כדי להרוג ערבים."

(המיקלעים הצ'כיים הראשונים שראיתי בחיי באו ארצה זמן רב

אחרי מילחמת־העולם, באישורו של סטאלין, שתמך אז בהקמתה של מדינת־ישראל. אבל זה לא כתוב בספר.)

חיים עולה לאוניה המובילה עולים לארץ. בדרך הוא לוקה במחלת הטיפוס, ויורד בנמל לימאסול בקפריסין. שם הוא מופקד בידי הרב בן־ציון הגרה, „חבר רב־השפעה של הוועד־הפועל הציוני", „הדומה להפליא לראספוטין". הוא שמן, גס־רוח, עשיר וחמסן. הוא מנהיג לאומי, בנקאי וגם בעל בית־הזונות המקומי. יהודי אמיתי.

הרב נחרד למראה האיש החולה. הוא מתפלל „שמע ישראל, ארוני אלוהינו ארוני אחד," וסוגר את החולה בצריף רעוע. הוא גם מורה לחפור לו קבר. שם מתאהבת בו אויה, משרתת יוונית לא־יהודיה, „פהפיה חרשת־אילמת, המטפלת בו במסירות. אולם אחרי החלמתו חושקת בו גם בתו של הרב, סליה, „פהפיה מרשימה, „בעלת חזה גדול ועיניים חומות." אביה מציין שיש לה „חשבון שמן בבנק האימפריה בירושלים."

לפי־הוראות האב נחטפת אויה הטובה ומובאת לבית־הזונות שלו. אבל היא לוחמת כלביאה על כבידה ונמלטת, בבגדים קרועים. בעזרת יווני טוב, גם הוא כמובן לא־יהודי, מגניב אותה חיים לאוניית העולים לארץ.

לפני כן מגיע לקפריסין שליח מהארץ, כדי להלהיב את בני הקהילה היהודית. הוא מפליג בשבח הפוגרומים, העוזרים לציונות, ומצטט את ז'בוטינסקי לאמור: „האנטי־שמיות היא כינה, שנשיכתה מעוררת את האדם הישן." כאשר שואל אחד הנוכחים אם גם היטלר אינו אלא כינה, משיב השליח בזעם: „אלמלא היה היטלר קיים, אנחנו הציונים הבית"רים, היינו צריכים להמציא אותו: אילו היו מחסלים את היטלר ואת תורת־הגזע שלו, היינו צריכים לצעוק „שמע ישראל, פקד אותנו אסון!"

כאשר מתלונן מישהו שהמוסדות מצילים מידי הנאצים רק ציונים ובנקאים, מסביר זאת השליח הציוני: אילי־ההון היהודיים מחזיקים בידיהם את גורל העמים, ועל כן יש לראוג להם.

בינתיים מפליגה אוניית־העולים לחיפה, ומתנגשת בררך עם חיל־הים הבריטי. מסתבר שה־עולים המיסכנים משמשים רק כהסוואה, ולמעשה מובילה האוניה נשק צ'כי. ההגנה מפוצצת אותה בנמל־חיפה, על נוסעיה.

אייכמן

אחד מגיבורי הספר הוא האדמיראל קאנאריס, ראש אמ"ן של הוורמאכט. הוא מתכנן עם צ'רצ'יל ברית גרמנית־בריטית, שמטרתה היא להביא לכיבוש ברית־המועצות בידי הנאצים. בשלב מסויים מתחזה קאנאריס כאיש־עסקים יהודי בשם מוישה מאירבר. ראש הגסטאפו, היינריך היידריך, הוא נכד של אשה יהודיה. מוסוליני הוא ידיד של איל־הון יהודי, המנחה אותו. אך עולה על כולם אדולף אייכמן.

מסתבר שאייכמן הוא סוכן ציוני, שהושתל על־ידי היהודים בס"ס ומרגל שם לטובתם. אייכמן אומר: „אילו הייתי יהודי, הייתי בלי ספק ציוני שרוף!" אייכמן בא לארץ ונפגש עם אנשי ההגנה. נכרת הסכם בין מנהיג הס"ס ל„שרות לישראל". בנוכחות שני עדים, אחד מן השרותים המיוחדים של ההגנה והשני מטעם המוסד. איש האינטליג'נס אבא אבנס (כך!) בא לברלין כדי לגבש את ההסכם. שמטרתו היא להפוך את היישוב לגייס חמישי נאצי נגד הבריטים.

בינתיים הגיע חיים לארץ ומובל עם חברתו, אויה, למעברה. החיים שם נוראים. אחד היהודים שם אומר על היהודים: „הדבר הכי גרוע הוא לעשות עסקים עם יהודים. אני יודע את זה מוורשה. יהודי מבקר אצלך, מברך אותך לשלום, מתפלל לידך בבית־הכנסת, לשונו מפיקה רבש, אך אם הוא חושש שאתה מרוויח קצת יותר ממנו הוא מוכן להטביע אותך בכפיית של תה."

מפקדיו של חיים מצווים עליו להיפטר מאוייה הטובה, המלאכית היוונית החרשת־אילמת. היחסים עם לא־יהודיה „גובלים עם בגידה," נאמר לו, „זוהי פגיעה מחפירה בכל האידי־אלים של האירגון הצבאי הלאומי. אתה, החלוץ ולדיטר, הנך טיפש או בוגד! החצאית של יוניה מחורבנת חשובה לך יותר מן העניין הציוני?"

ולדיטר מסרב. בסוף הספר הוא תקוע בחברה הציונית חסרת־הרחמים, כשהוא מושפל ומיואש. אין ספק כי עוד יקרה לו כהנה וכהנה בספר הבא של אותו סופר דגול.

על הספר אמר הגנרל ראבאגנסקי, ראש הוועד האנטי־ציוני שהוא „יצירה אמנותית, החושפת את פרצופה של אחת התופעות המסוכנות של ימינו: הציונות."

הספורט העירוני בנתניה

שתי יידידות שלי הזדמנו באחד הערבים לנתניה. הן ירדו מן המכונית כדי לקנות חפיסת־סיגריות ברחוב הראשי, שהמה מאדם. בשעה שדיברו עם הקיוסקאי, עבר לידם גברתן, צבט את אחוריה של אחת הצעירות וליטף את גופה.

הצעירה הסתובבה כנשוכת נחש, אך עוד לפני שהספיקה להפליט מילה צעק האיש: „מה יש? כואב לך? עשיתי לך משהו? תראו אותה, חושבת את עצמה למי יודע מה, שרמוטה!"

מסביב עמדו וישבו אנשי־נתניה, ואיש מהם לא התערב ולא הגיב. הצעירה הזועמת התכוונה להגיד לאיש מה דעתה עליו, ואולי אף לסטור את פניו, אך למזלה משכה אותה חברתה בזרוייות למכונית, והן הסתלקו מהמקום.

אומרים שזהו מיקרה רגיל לגמרי בנתניה. יעני, מעשה שיגרתי.

וכאן התמיהה: הרי נתניה היא עיר־תיירות. אם הבריונים המקומיים מתנהגים כך כלפי ישראליות, איך הם מתנהגים כלפי תיירות? אנחנו קוראים מדי פעם על מעשי־אונס, שהם בבחינת הספורט העירוני. אך מה לגבי אלפי מעשי־בריונות קטנים יותר, אך משפילים ומרגיזים גם הם?

האם אשה אירופית שבאה בתמימותה לנתניה, בחבילת־תיירות, תתגעגע אל המקום לאחר מכן? האם תמליץ עליו באוזני חברותיה? בקיצור, האם נתניה, שפרנסתה היא על התיירות, אינה כורתת את הענף שהיא יושבת עליו?

יתכן שכדאי להחיות את הרעיון הישן: להקים מישטרת־תיירות. שתפגין נוכחות בכל המקומות והאתרים שאליהם אמורים להגיע תיירים. כוח כזה קיים בארצות־תיירות רבות. ונוכחתי לא־פעם בתועלת שבדבר.

אולי כדאי לשר־התיירות לתת את דעתו על כך, אם הוא יכול להתפנות לשעה קלה בין שני מיבצעי־ראווה.

אנשים

מה יהיה שם סיפרו החדש של מוטה גור ומה תהיה סיסמת הבחירות הבאה של שלמה להט

■ מה יהיה שם ספר־הילדים הבא של שר־הבריאות, **מרדכי** („מוטה") **גור**? **לילי שרון**, רעייתו של שר המיסחר והתעשיה, **אריאל שרון**, הציעה ששם הספר יהיה, עלילות הכלבה עזית בקופת־חולים.

■ בני הזוג שרון היו אורחיו של נהג אגד. **קובי יציב**, במסיבה שהוא ערך לבוגרי יחידה 101 בביתו שבמוצא. הנוכחים נצלו את המיפגש כדי לצחוק על חשבונו של גור ועל התיק החדש שקיבל.

■ ערב עזיבתו את מישרד־המיסחר־והתעשיה רשם **גידעון פת** את העובדים הבכירים במישרד בספר־הזהב של הקרן הקיימת לישראל. השבוע באו העובדים לקבל מהשר, שעבר למישרד המדע, את תעודות הרישום של הקרן הקיימת. ש־עבורן שילם פת מכיסו עשרת אלפים שקל. כצאתם מהפגישה, נתקעו העובדים במעלית. חצי שעה הם היו תקועים בה, כאשר מחוץ לה עמד פת והרגיע אותם, עד שתוקנה התקלה. כפנים קראו לו: „זה משמיים. לא רוצים שיפרידו בינינו."

■ יושב־ראש אירגון עובדי חברת־החשמל, **יורם איבר־קוביץ**, היה בטוח בניצחונו בבחירות לוועד, שהתקיימו ה־שבוע, עוד לפני שנערכו. כאשר ביקר שר־האנרגיה־והתשתית, **משה שחל** בתחנת מאור דויד. תחנת־הכוח בחדרה, אמר לו אוברקוביץ': „אתה השר הר־ביעי שלנו. שר הולך ושר בא, ויושב־ראש אירגון־העובדים ל־עולם עומד."

■ במהלך הביקור ביטא אוברקוביץ' את דעתם של ראשי חברת־החשמל נגד החברה ה־לאומית להובלת פחם, ואמר כי כל פעולות החברה, המעסיקה עשרות אנשים, יכולות להתקיים באגף מצומצם של חברת־החשמל. העיר לו מנכ"ל החברה אלוף מישנה (מיל') **רם רון**: „מסכים. כך לפחות נקבל חשמל חינם."

■ כאשר היה יצחק מודעי שר־האנרגיה־והתשתית, היה לו קו טלפון אדום, סודי, לקשר ישיר בינו ובין ועד־העובדים. עתה יאמץ שחל את הרעיון ויפעיל קו אדום בינו ובין אוברקוביץ' בכל מיקרה של בעיות בחברת־החשמל.

■ חברי מועצת עיריית תל־אביב ויקירי העיר התארחו במישכן הנשיא, **חיים הרצוג**, במסיבה שערך הנשיא במלאות 75 שנה לעיר. בבירכתו הודה הנשיא לראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יץ") **להט** על עבודתו הפוריה ואף תיאר אותו כ„איש שמנהל היטב את העיר". העיר על כך בחיוך **ריני רימון**, יועץ־התיקשורת של ראש־העי־ריה: „אני כבר רושם את דיברי הנשיא כסיסמת הבחירות הבאה שלנו."

■ ממלא מקומו של צ'יץ', **יגאל גריסל**, ירוץ בטיולים הארוכים שהוא עושה בחו"ל. כשהוא מגיע ארצה, הוא מתבדח שהוא מרגיש. אחרי שהיה של יום בבניין העיריה, כאסיר־ציון שממתין לנסיעה הבאה. ב־אחרונה שב גריפל מטיול בן חודשיים מעבר לים.

■ גם עיתונאים נפצעים בלבנון. הכתב הצפוני הפורה, **מנחם הורביץ**, נפצע השבוע בלבנון, כאשר יצא להכין כתבה עבור גלי צה"ל והארץ על מצב־הרוח של חיילי צה"ל בצפון, לקראת יום־הכיפורים. הורביץ נפל מהג'יפ הצבאי, ונחבל בידו וברגלו. הוא הוחש למירפאה צבאית בדרום־לבנון, קיבל טיפול בעזרה ראשונה ושב לפנות ערב לביתו שבקיריית־שמונה, כשבידו המלצה של הרופא המטפל, שעליו לנוח עד אחרי החג. הורביץ, חובש הכיפה, ראה בכך אות־משמיים בגלל העיתורי: ערב יום הכיפורים.

■ בתחילה הוא היה מאוכזב מכך שלא נבחר להכין כשר בממשלת האחדות. אך אט אט מגלה שר־האוצר לשעבר, **יגאל כהן אורגד**, שהשר אינו נורא כל־כך. בימים הראשונים אחרי שנפרד מכיסאו, הוא חש עצ־בות־מה לנוכח העובדה שמכשיר הטלפון שבביתו חדל מלצלצל. אך אשתו, **שרה**, הזכירה לו שבזמן כהונתו כשר, הם נאלצו לפרוע שתי תוכניות־חיסכון כדי לגמור את החודש, ואילו עתה הוא יוכל להתמסר לעבודתו כיועץ כלכלי, ולהדביק את הפיגור בהכנסה, שממנו סבל מאז חודש אוקטובר שעבר.

■ כל החברים, כמעט עד האחרון עזבו אותם — את **סרדריקה סגל**, מלכת חיי הלילה של תל־אביב ואת בעלה **דוב**, הסובל ממחלת הסרטן. באחרונה החמיר מאוד מצבו ורק פרדריקה נמצאת לידו ומטפלת בו.

■ האסטרולוג **הרצל לים־שיין** הגיע למסקנה שצפויה עליה גדולה מברית־המועצות לקראת הקיץ הקרוב. הוא עלה על כך בעת שהכין מפה אסטרולוגית לכת של עולה חדשה יחסית מברית־המועצות, ליפשיץ בטוח בחיזוי זה בגלל הצלחה קודמת שלו. בעבר הוא הכין מפה אסטרולוגית של **סילביה זלמנסון**, ובה ראה שבעלה, **אדוארד קוזניצוב**, מגיע ארצה לא לברו. כעבור זמן קצר הוא שוחרר.

■ ליפשיץ יוצא השבוע ל־הופעות טלוויזיוניות בארצות־הברית, כדי לספר לאמריקאים שהוא מצא דבר־מה מרתק במאבק על הנשיאות בארצות־הברית. לדבריו, בתוך שבועיים־שלושה תשתנה המגמה ברעת־הקהל האמריקאית, **וולטר מונדייל** הדמוקרטי יצבור תאו־צה בפופולאריות ואילו כוכבו של **רונלד רגן** ירד במהירות. עד כדי כך, שייתכן שרגן אף לא יזכה בתפקיד לכהונה נוספת. ליפשיץ חישב ומצא, שבכל מיקרה רגן לא יהיה נשיא בשנת 1985. מכאן שהנשיא ימות עוד לפני הבחירות או, כדברי ליפ־שיץ, ימות זמן קצר אחרי הפסדו, בטרם יספיק להעביר את התפ־קיד למונדייל, המנצח.

■ מפ"ם מימשה את פירוק המערך בהיפרדה ממיפלגת הע־בודה, ואפילו לאירועים משמ־חים של אנשי העבודה אין נציגי מפ"ם באים. ח"כ העבודה, **עוזי ברעם**, השיא את בנו **נועם** בן ה־24 לחברתו **נורית תייר**. נועם, סטודנט באוניברסיטת קולומביה בניו־יורק, שבה הוא לומד מינהל־עסקים, נמצא בחו"ל, מזה שנה. מאז השתחרר מצה"ל בדרגת סגן, עם חברתו. הוא בא איתה לטקס החתונה שנערך בבית־ברל ומייד שב לארצות־הברית. האב המאושר נמנע מלהזמין את אנשי הליכוד, אך לעומת זאת, הזמין את ח"כי מפ"ם, אך אלה הדירו רגליהם מהאירוע.

■ לחתונה באו שר־הביטחון, **יצחק רבין**, ואשתו **לאה**, שהזכירה לעיתונאים שנכחו במקום, שהיא מיטיבה לזכור מה הם כתבו נגד בעלה בשנה האחרונה.

■ מוזמנים מועטים ביותר, 40 במיספר, נכחו במסיבת החד־תונה של עובד המדינה, במינהל לבטיחות בדרכים, **מייק לוין**, שנשא לאשה את כתבת דבר **טוביה צימוקי**, בתו של עיתונאי ידיעות אחרונות הוו־תיק, **אריה צימוקי**. לוין, בנו של ח"כ חרות המנוח, **נחום לוין**, שהיה חבר ועדת־הכספים של הכנסת, הוא בן למישפחה רוויזיוניסטית אדוקה. אימו, **הרצליה רויזב**, היתה מז־כירתו של **זאב ז'בוטינסקי**. המסיבה נערכה בדירתה השכורה של צימוקי והמוזמנים היו על טהרת העיתונות. יוצא דופן היה יושב־ראש הסוכנות, **אריה דולצ'ין**, ידיד אישי של צימוקי.

■ לא רק **מנחם בגין** התחמק 400 יום מהמצלמה. הזמרת **נורית גלרון** ובעלה איש הרדיו, **רפי רשף**, עושים כל מאמץ למנוע את צילום בנם הבכור **עומר**.

■ לא הולך לזמר **צביקה פיק**. באחרונה הוא הסתפר בתיספורת קצרה קצרה, כדי לשנות את תדמיתו. אך לרוע מזלו, כמעט אין מזהים אותו ברחוב, מאז שהסיר את רעמת שערו.

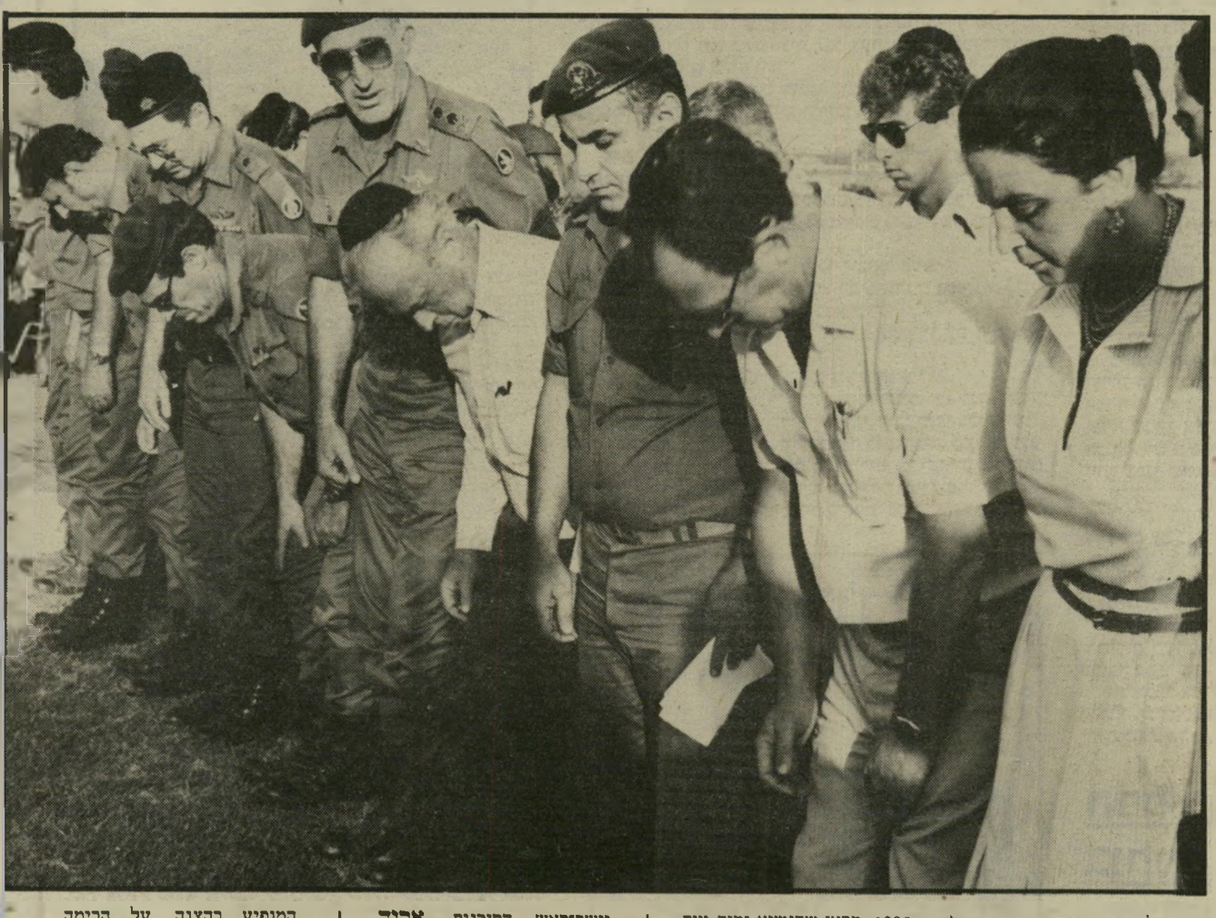
■ ח"כ העבודה החיפאי, **שבח וייס**, בילה את ראש־השנה בבית־ההבראה בשבי־ציון. הנוכחים ביקשו ממנו שירצה בפניהם, והוא ניצל את ההז־דמנות, כדי להרצות על ממשלת האחרות הלאומית. אחד הנוכחים הירבה לתקוף את ממשלת האחרות. וייס, שהוא פרופסור למדעי־המדינה, מיהר לספר לו ששיטה דומה של חילופים בראשות־הממשלה מתקיימת גם בשווייץ. אחרי־כן שאל את הדר־בר מהיכן הוא. זה סיפר שהוא קיבוצניק מאחד מקיבוצי ה־שומר־הצעיר. „יש לי דוגמה ביתית עבורך," אמר לו הח"כ. וייס הזכיר לו ששיטה דומה של רוטציה, שבה מתחלפים נשיא־המדינה וסגנו בכל שנה מונהגת גם ביוגוסלביה הסוציאליסטית.

■ מסיבת השבוע בחיפה נערכה במיסעדת יונס החדשה, שנפתחה ברחוב פנורמה בעיר, והיא נערכה אחרי בכורת הצגת מילחמת טרויה לא תהיה של התיאטרון החיפאי. היין נשפך כמים במיסעדה הצופה אל המים התכולים של המיפרץ, ואת ההצגה גנב צעיר חיפאי בן 15, **עופר וילנסקי** יפה־התואר, המופיע בהצגה. על הבימה מופיעה גם אחותו, **סיגל**.

■ בימאי ההצגה **מיכאל** („מיקי") **גורביץ'** מרבה להלך ברחובות חיפה. הוא נוהג לצעוד יום יום כמה קילומטרים, כדי לשמור על גיזרתו, ומסרב לטרמפים שמציעים לו חברים הפוגשים אותו צועד במקומות בעיר.

■ עטיפת תוכניית ההצגה היא מקורית ביותר. מודפסים עליה שירים של **יעקב רוט־בליט** ו**יהודה עמיחי** בנושא השלום, שתורגמו לערבית.

■ פעמיים חגג **יוני מרדר**, בעל הדיסקוטק הוותיק ביותר בתל־אביב, בודגה. את חתונתו. מרדר הכיר לפני שנה את **שירלי נתן**, יהודיה מאנגליה, שעבדה ביחד עם האמריקאים בבניית שדות־התעופה בנגב. מרדר נסע עימה לאנגליה, ושם התחתן בטקס דתי מלא. את

המסיבה ערכו בני מישפחתה באולם מועדון קבוצת הכדורגל טוטנהם. לחבריו הישראליים ערך מרדר חתונה שניה במועדון בודגה שבפאסג' לונדון־מיני־סטור.

■ בימים אלה עסוק ח"כ ה־ליברלים, **פינחס** („פיני") **גולדשטיין** בחיפושים קדחת־נים אחר עוזרת פרלמנטרית, אחרי שנפרד מהקודמת, **ורה כהן**, שגילתה מעורבות יוצאת מן הכלל בחיי מיזנון הכנסת.

■ יומיים עוכבה הרכבת חלק מתצוגתו של הגרפיקאי **דויד** („טרטה") **טרטקובר** במוסיאון ישראל בירושלים. הסיבה — באותו חלק נכללו כרזות של שלום עכשיו. מארגני התערוכה ביקשו שכרזות אלה לא ייתלו על הקירות, אלא רק אחרי שני ימי הפתיחה החגיגיים לתערוכת אוספו הנדיר של **הארמנד האמר**.

■ **אורי גלר** מצליח מאוד, ערב ביקורו בארץ, דווקא במיזרח הרחוק. אחרי שריתק מיליוני צופים בהופעה חיה בטלוויזיה ביפאן, הוא הצליח לעורר התרגשות רבה בהופעה דומה ברדום־קוריאה. כמה שעות אחרי ההופעה טילפנו אליו מלישכתו של נשיא דרום־קוריאה והזמינו אותו ללישכת הנשיא. מייד אחרי כן הוא יצא לסיבוב הופעות בהונג־קונג, שאליה יחזור אחרי הביקור החטוף בארץ, באמצע החודש הבא.

■ הנהלת היכל התרבות כמעט ביטלה את שתי הופעותיו של גלר באולם הגדול. הסיבה — היא חששה מתביעות־נזיקין של צופים שונים באולם, שיינזקו בעיקבות הופעתו של גלר. רק אחרי שמפיקי המופע, **יצחק** („זיטו") **בן־ניסים ודני שלם**, התחייבו לקחת על עצמם כל נזק אפשרי, נחתם החוזה בינם ובין הנהלת היכל התר־בות.

■ במלאת ארבע שנים למותו של ותיק הבימה, **ארי קוטאי**, עורך בנו, **אלכס**, איש יחסי־ציבור, ערב עיון לזכר האב, בנושא לבד על הבמה — על שחקנים המתמודדים עם הצגת יחיד. רק אחד יעדר, זהו **יוסי בנאי**, המופיע בהצגת היחיד אדמונד קין, שהעדיף לא לקחת חלק בדיון.

■ כדורסלן מכבי תל־אביב, **אולסי פרי**, בילה את שלושת ימי ראש־השנה במלון לוט שבים־המלח, ביחד עם אשתו הטריה, אחותו ושני ילדיו. מנהל המלון, **אלי חמוי**, הבחין בכך שלא רק פרי הוא גדול ממדים, אלא גם שאר בני המישפחה. הוא ביקש מחדרן במלון, שיפרק את החלק הקידמי של המיטות כ־חדרי־האורחים, כדי להקל עלי־הם את שינת הלילה במיטה הצרה.

■ כשנפגשו השניים אמר חמוי לפרי, שהוא שמח לארח את השחקן הגבוה ביותר בארץ, במקום הנמוך ביותר בעולם. העיר על כך פרי באותו מטבע לשון: „מפה אפשר רק לטפס כלפי מעלה."

■ כמה אחוזים תופס המחזאי **חנוך לוין** ברפרטואר של ה־תיאטרון הקאמרי? לרגל אי־רועי 40 שנות התיאטרון, הת־כנסה מועצת התיאטרון לדיון במופע המרכזי של החגיגות. מנכ"ל התיאטרון, **אורי עופר**, חילק את שנות התיאטרון לשניים. 30 שנים ראשונות ועשר שנים אחרונות, שעומדות בסימן חנוך לוין. הבימאי **גרשון פלוטקין**, שהוא גם חבר ההנהלה האמנותית של התיאטרון, לא רווה נחת מחלוקה לא שיוויונית זו, שתבוא לידי ביטוי במופע שבו יקבל לוין מחצית מזמן ההופעה. אבל ביקורתו לא עזרה, ולוין מכין עתה מסכת בת שעה, על כל מחזותיו, שתהווה את החלק השני של ערב 40 שנות התי־אטרון העירוני תל־אביבי.

● במשך שבוע שלם חגגו **יהונתן** ו**נורית גפן** שתי סיבות למסיבות. האחת: יום הולדתה ה־40 של נורית. השניה, גם היא קשורה לנורית: היא סיימה זה עתה, אחרי שמונה שנים, את התואר הראשון באוניברסיטה.

● השבוע היתה אצל **ברי־מלה זילברמן** תיקווה חדשה. משקיע אנגלי התעניין אצל בעלת מועדון קלאב איי השרוף אם אפשר לרכוש את המועדון ולשפצו. אבל שותפה לחיים כבר החליט שלא להמתין לניסים. **זאב קירשנר** ישוב לעבוד כמדריך תיירים.

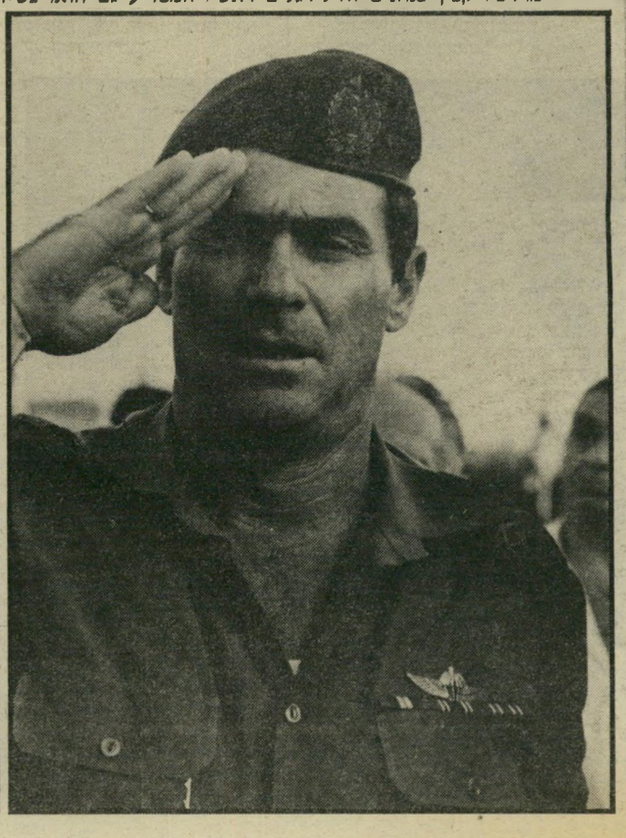
● **רונן שני־שגיא**, הנא־שם ברצח **יעקב אלטריביץ'**, מפעיל באולם הבורסה של חברת הברוקרים מוריץ את טוכלר. ממתין בכלא לסיום המישפט. הוא לא יוכל להשתתף השבוע במסיבת בר־המיצווה שעורכים אמו, הקוסמטיקאית **ליזיקה שגיא**, ובעלה, איש־העסקים **עמי**, לבנם הקטן **טדי**. החגיגה תיערך במיסעדת קזה דל סול בכפר גנות, השייכת למישפחתו של עמי. ליזיקה החליטה לנצל את טכס בר־המיצווה להפגנת תמיכה בה ובמישפחתה. היא הזמינה מאות של מכובדים, אנשי ונשות חברה לצד בני־מישפחה לבר־מיצווה שלא תיש־כח, כפי שהיא הבטיחה.

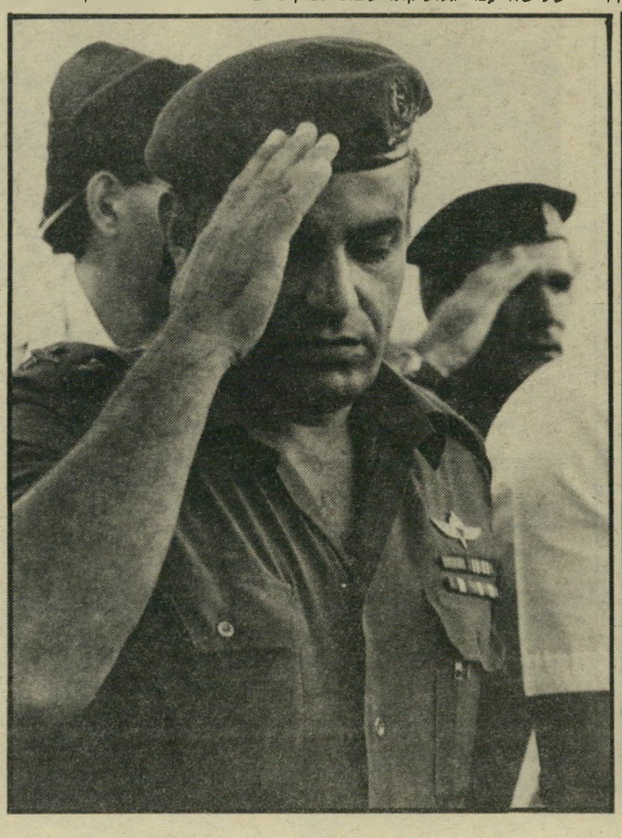
● בישיבת ועדת־הכספים שרנה במשבר הכספי של הר־שויות המקומיות, דיבר יושב־ראש מרכז השילטון המקומי, **פינחס אילון**, אחרי ראש עיריית תל־אביב. אילון בן ה־75 פתח את דבריו באיזכור מה שאמר לפניו „ראש העיר הג־דולה." קטע אותו ח"כ חרות **יהושע מצא**, לשעבר סגן ראש עיריית ירושלים: „איך אתה אומר שתל־אביב היא העיר הגדולה ביותר? ירושלים היא הגדולה ביותר." תיקן אילון את

משה לוי הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, מצדיע בזמן שירת התיקווה בטקס הזיכרון לחללי הצנחנים, שנערך ביום החמישי אחר־הצהרים בדרום הארץ. הרמטכ"ל מצדיע בצורה מסויימת. כשידו זקופה ומסתירה את פניו (למעלה מימין). לידו (משמאל) אלוף פיקוד־הדרום, משה בר־כוכבא. מצדיע בצורה האנגלית, כשידו מאוזנת לפנים. בתמונה התחתונה מימין: אלוף עמוס ירון, ראש אכ"א, מצדיע בצורה הגרמנית, כשידו מתוחה ומאוזנת לפנים. בתמונה השמאלית למטה: תת־אלוף יצחק („איציק") מרדכי, קצין צנחנים וחיל־רגלים ראשי, המצדיע גם הוא, כשידו מאונכת לפנים. בתמונה מימין שורת המכובדים מתיישבת. מימין לילי שרון (אשתו של אריאל שרון), מרדכי („מוטה") גור, שר־הבריאות, תא"ל יצחק מרדכי, יצחק רבין, משה לוי, הרמטכ"ל, אלוף עמוס ירון, אלוף דן שומרון, אלוף משה בר־כוכבא, ואלוף אורי אור. לטקס הגיעו רוב אלופי צה"ל. מבין שרי־הממשלה באו רק שר־הביטחון, שר־הבריאות ואריאל שרון, שר־המיסחר והתעשיה, שהיה היחידי מבין שרי הליכוד שבא למקום. את הזר בשם הממשלה הניח יוסי ביילין, מזכיר הממשלה ואת הזר בשם נשיא המדינה הניח שלישו, עמי גלוסקא, שבא למקום במדים ובדרגות אלוף־מישנה.

אנשים

מדוע פירקו את מיטתו של אולסי פרי ומי השתלט על הקאמרי

עצמו: „תל־אביב אינה הגדולה ביותר, כי אם החשובה ביותר." שוב נקטעו דבריו של מי שמכהן כראש עיריית חולון, הפעם על־ידי ח"כ ירושלמי אחר, **אריאל ויינשטיין** מהליברלים: „תל־אביב החשובה ביותר? זה עוד יותר גרוע."

● ח"כ הליברלים לשעבר **יהודה סרה** נואש מסיכויו להיות ח"כ בכנסת ה־11, למרות היה נרגש מפנייתה של ירקוני אליו, ובתחילה קצת היסס משום שחשש לקחת על עצמו את פרוייקט הפקת ירקוני. השבוע הוא יכול היה טוף־סוף לחייך. הזמרת הוותיקה הופיעה לפני 300 מדריכי־תיירים ביפו וקצרה הצלחה רבה. לראשונה מזה שנים היא פורצת את מעגל־ההופעות לפני תיירים בלבד והיא מבי־קשת להופעות גם בפני יש־ראלים. וקסלר עדיין לא הספיק להשלים את לוח־הופעותיה כש־עוד זמרת־עבר פנתה אליו: **חדי־וה עמרני** ביקשה שייצג אותה.

ריפעת טורק כדורגלן הפועל תל־אביב בא השבוע עם אשתו, ואפה, לקולנוע לב 1. כדי לעצור בגופו, עם רבים אחרים, את „הרב" מאיר כהנא, שאיים להתפרץ לאולם. טורק חש השבוע על בשרו את תיסמונת־כהנא. כשבא למישחק כדורסל באולם הפועל תל־אביב ברחוב אוסישקין בצפונה של העיר ורצה להכנס, קילל אותו שוטר לובש מדים שעמד בפתח וקרא לעברו „ערבי מלוכלך!" כשהמתינו בני־הזוג טורק לכהנא, ניגשו אליו רבים והתנצלו בפניו על דיברי השוטר. הם הביעו לפני הכדורגלן מיפו ורעייתו את זעזועם מביטויים גזעניים אלה שאמר השוטר לכדורגלן.

הדס יעקובי בתם, בת השנה ותישעה חודשים, של שר־הכלכלה גד יעקובי ואישתו נלה, מציגה בפני המצלמה את רגלה החטובה. הדס הספיקה לדגמן בצילומי פירסומת של חברה מיסחרית ואחרי שקפצה למים הקרים של הפירסום, היא עושה את צעדיה הבאים בסלון של הוריה.

מיקומו במקום ה־48 ברשימת הליכוד. הוא החליט לבקש ג'וב במישרד־החוץ. הד"ר לחינוך רוצה להיות נספח תרבותי בכל מדינה שיתאפשר לו.

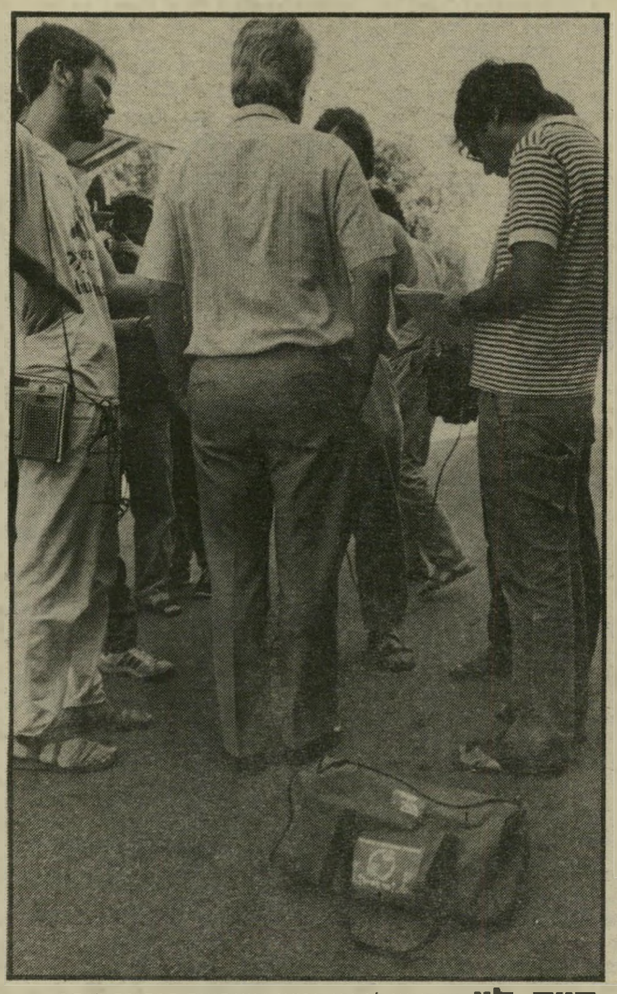
● הפירסומאי **דויד ארמון** יצא לחו"ל, לבדו, ללא שותפתו לחיים, **איה מייזלס**. אך בטרם טס הוא דרש ממזכירתו שתעדכן אותו מדי יום במתרחש בארץ.

● לפני חודשיים נוצר קשר בין הזמרת הוותיקה **יפה ירקוני** והמפיק הצעיר **שלמה („שלומי") זקסלר**, שמתמחה בהפקת מופעי שירה־בציבור על טהרת הלשון־העברית. וקסלר נוסע לארצות־הברית עם תרמיל של קבצן."

● **שר־התחבורה חיים קורפו:** „אינני מסוגל להבחין בין פיג'ו, סיטרואן, סימקה ופורד."

● **ראש־לישכת ראש־הממשלה בועז אפלבאום**, עליו ועל פרס: „שנינו סקרנים בלתי־נילאים. שנינו קוראים אונסיביים. גם הוא וגם אני כותבים שירים."

● **משה איש־בסית:** „מ־רגע שנפתחו לי העיניים ראיתי את (אברהם) שלונסקי, (נתן) אלתרמן, (אברהם) חלפי ו(א־

דויד לוי מתראיין לכתבי הרדיו והעיתונות הכתובה בפתח לישכת ראש־הממשלה בתום ישיבת ממשלה ושעסקה בנסיעתו של ראש־הממשלה לביקור בארצות־הברית. שר־הבינוי־והשיכון יצא אל העיתונאים והתראיין בשימחה, כשידיו בכיסיו ופיו מלא קילוסים על עמיתו הליברלי, שר־האוצר.

פסוקי השבוע

● **השר לתפקידים מיוחדים עזר וייצמן:** „אני אולי בור בכלכלה אבל מצליח בעסקים."

● **שר־הכלכלה גד יעקובי:** „אני נותן לממשלה הזאת ארבע שנים. השאלה היא כמה היא לוקחת."

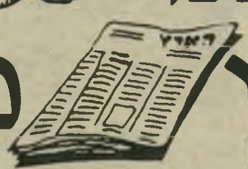
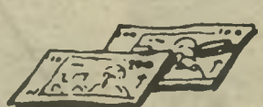
● **המשורר יב"י:** „מישטר הקובר נצרכים ונזקקים — קצרה תהיה נשימתו."

לכסנדר) פן. הם עשו לי פוציניו מוצינינו. אני הייתי עושה להם על המיכנסיים."

שושנה דמארי זוכה בחיבוק של חיבה מהרקדן יונתן כרמון, אחרי הופעת הבכורה של להקתו, בהיכל־התרבות בתל־אביב. במסיבה שנערכה בפואייה של האולם משכו את תשומת־הלב עליזה ומורי קרסלניק, לשעבר רקדני הלהקה, ועכשיו אנשי־עסקים בניו־יורק שמימנו את ההופעה החדשה של כרמון. דמארי היתה אורחת־כבוד בהופעה ומוזמנים מכובדים אחרים, כמו אופירה נבון ויפה ירקוני ביקשו לשבת לידה.

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים
בשעות הבוקר המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,
תמורת 6,785 שקל בלבד
(מחיר מוזל למתנה
במקום 13,570 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

התותחים שלא היו

צורת הסריסה של צה"ל ברמת־הגולן, עם פרוץ המילחמה, מעוררת תמיהה. מתוך חמשת גדודי הטנקים שהיו ברמה, נערכו שניים קדימה ואילו שלושת האחרים נותרו מרוכזים בעורף, בעתודה. למעשה, היה השיריון של צה"ל ברמה פרוס במיבנה התקפי, אם כי ביחס־הכוחות ששררו לא היה, כמובן, ניתן אף לחשוב על אפשרות כזאת.

מצב דומה שרר גם בחזית הדרום: מתוך שלוש חטיבות טנקים היתה אחת פרוסה בקו קידמי ושתיים בעתודה. בסיני היו כ־70% מן הטנקים מרוכזים בעתודה, ובגולן היה שיעורם כ־60%.

זוהי אחת הנקודות המתמיהות

דדו: „אלה הן שגיאות, שאני יודע, בדיעבד, שאני עשיתי!"

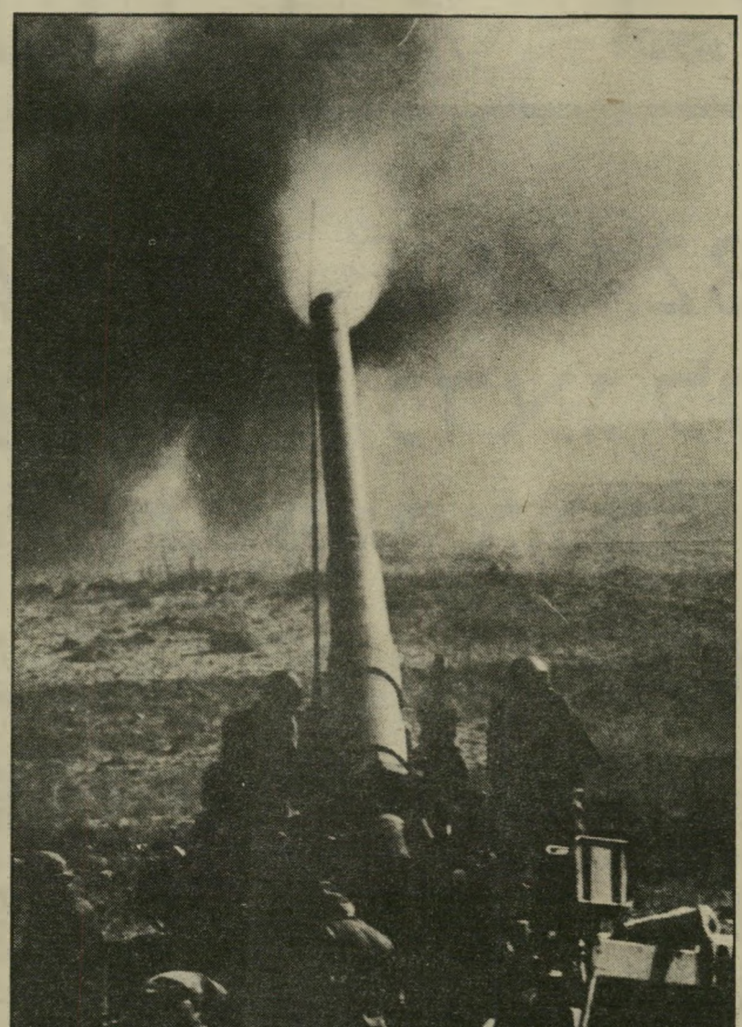
בנוגע למילחמה — העובדה שהמית־קפה הגדולה ביותר שניחתה על מדינת ישראל, מאז הקמתה, מצאה את צה"ל כשהוא ערוך בשתי החזיתות בהיער־כות התקפית.

דרך הגיונית יותר לעריכת כוחות צה"ל ברמה היתה לחלקה לשתי גזרות חטיבתיות, כאשר כל אחת מתחלקת לשתי גזרות גדודיות ואילו הגדוד הנוסף נותר בעתודה — כאשר כל גיזרת רמת־הגולן נתונה לפיקודו של מפקד־האוגדה.

היערכות כזאת היתה מעמידה את צה"ל במצב טוב יותר בפני המיתקפה הסורית ומונעת רבות מן הבעיות והתקלות שנוצרו במהלכה.

היערכות כזאת היתה מציבה בגיזרה הדרומית שני גדודים מלאים וכך היו יכולים להיות בה, כבר בתחילת המילחמה, כ־75 טנקים (לעומת כ־60 שהתפרסו שם בפועל). פיקוד המחט"ם על גיזרותיהם, תחת פיקוד של מפקד הרמה, היה מבטיח שליטה טובה יותר בכוחות — בעיקר בגיזרה הדרומית, אשר מפקדה לא נמצא בה כשעות הראשונות לפרוץ המילחמה — ויש להניח שהיה מאפשר קריאה טובה יותר של הקרב.

איתורו של המאמץ העיקרי הסורי בגיזרה הדרומית, והפנייתו של גדוד העתודה כלפיו, היתה מעמידה מול הסורים את עיקר עוצמת השיריון של צה"ל ברמה. במונחים מיספריים:

1:5 (לרעת צה"ל) במיקרה של הפריסה המוצעת של הכוחות ברמה (בפועל הם היו ביחס 1:9). אולם יש לזכור כי ההתקפה הסורית נערכה בשני גלים, ולפיכך לא כל הכוח תקף במרוכז, אלא לשיעורין. בתחילה תקפו שלושה גדודי טנקים מוגברים של חטיבות החי"ר — 120 טנקים — אשר נבלמו על־ידי גדוד ואילו בשעות הערב הונחת המאמץ העיקרי בכוח של למעלה מ־400 טנקים.

קשה לקבוע באופן חד־משמעי אם מאמץ זה היה ניבלם לחלוטין, משום שתוצאותיו של קרב תלויות בגורמים רבים — בהם מישגים שעושים, או לא עושים, שני הצדדים — וברור שביחסי כוחות כאלו, שולי הטעות שהיו מותרים לצה"ל היו צרים ביותר.

אפשר רק לומר, במידה רבה של סבירות, שגם אם היו לסורים הישגים במקרה זה, הם בוודאי היו פחותים בהרבה מהישגיהם בפועל כאשר יחסי־הכוחות ששררו במציאות היו הרבה יותר טובים מבחינתם.

● כתף אל כתף

גיזרה הצפונית עמדו כ־120 טנקים של צה"ל, אשר הותקפו על־ידי 250 טנקים סוריים. גם כאן לא תקפו כל הטנקים בבת אחת. אלא בשני גלים, פחות או יותר שווים בעוצמתם. אלא שהגל הראשון תקף לכל רוחב הגיזרה, בעוד שהגל השני — חטיבת השיריון 78 והחטיבה הממוכנת 121 — ריכז את התקפתו בעיקר בגיזרת עמק־הבכא, שם בלמו אותו בתחילה פלוגה אחת, ואחר־כך שתיים.

אפשר, אם כן, להניח, שגם אילו היתה הגיזרה מרוללת יותר, ניתן היה לבלום את המאמץ הסורי, וזאת בגלל תנאי השטח שאיפשרו לכוחות קטנים יחסית, לבלום כוחות גדולים מהם בהרבה.

סוגיה אחרת היא האם גם אחרי שהתפרסו כוחות צה"ל ברמה כפי שהתפרסו, היה ניתן לתקן את המצב, על־ידי דילול הגיזרה הצפונית

חופי: „היתה זאת טעות לא לחלק את רמת־הגולן לשתי גזרות!"

והעברת חלק, ולוא גם קטן, אל הגיזרה הדרומית, המתמוטטת תחת הלחץ הסורי הכבד. התשובה היא: בהחלט כן:

ראשית, יש לציין את גדוד 77. שהגיע בשעות הדימדומים אל הבוסטר. הגדוד ירה אש בלתי־יעילה (בשל הטווח הגדול) לעבר הטנקים הסוריים שתקפו את גדודו של יוסי אלדר בעמק־הבכא, אך חדל מכך במהרה. בשעות הערב היו, אם כן, על הבוסטר כ־25 טנקים שניתן היה לנצלם למשימות אחרות. לאחר רדת החשיכה ירדה אחת הפלוגות מן הבוסטר והתפרסה ממיזרח לקונייטרה, שם נותרה כל הלילה בחוסר־מעש, כשהיא סופגת אבידות מאש הארטילריה הסורית. שאר הגדוד נשאר על הבוסטר עד לאחר השעה 21.30 ואז ירד לתגבר את עמק־הבכא, כשהוא מותיר על הבוסטר את הפלוגה המוקטנת.

לפני שהצטווה גדוד 77 להתפרס בעמק־הבכא, אירעה אפיזודה נוספת, הממחישה כי באותו לילה ניתן היה בהחלט להוריד כוחות דרומה:

יאנוש ציווה על כוח מגדוד שהיה פרוש מצפון לחרמונית, לבוא ולתגבר את עמק־הבכא. כוח בן 14 טנקים, מן הגדוד. אכן הגיע לגיזרה, אלא שירה בטעות על גדוד ויאנוש שלחו בחזרה לגיזרתו, ופקד על קהלני לרדת מן הבוסטר ולהתפרס בעמק.

ניתן להסיק מכך שאם לא ניזקקו לכוח זה בגיזרה שמצפון לחרמונית וניתן היה לוותר עליו בעמק־הבכא, אפשר היה לשולחו דרימה. מתוך עשר

במלאת 11 שנים למילחמת יום־הכיפורים, ממשיך רוני שפיגל בניתוח המחדלים והכישלונות בחזית הגולן: לא מיכשול, לא מיקוש, לא קני־תותח מספיקים, מערך ללא עומק וליקוי חיקשורת בין הפיקוד והכוחות

בגיזרה הדרומית היו נערכים כ־110 טנקים, ובגיזרה הצפונית כ־70.

חופי עצמו מודה, כי היתה זו טעות שלא לחלק את הרמה מייד לשתי גזרות חטיבתיות, ובסיפרו של חנוך ברטוב, דדו, הוא מצוטט כאומר בהקשר זה „אלה שגיאות, שבדיעבד אני יודע שעשיתי."

על־מנת להניח את הדעת, צריכות להישאל שתי שאלות: האם היערכות כזאת היתה אכן מביאה לבלימת הסורים בדרום־הרמה? והאם גריעת הכוחות מצפון־הרמה לא היתה מביאה להבקעה סורית בגיזרה הצפונית?

בגיזרה הדרומית של הרמה תקפו ב־6 באוקטובר כ־550 טנקים סוריים, דהיינו, יחס של

סלוגות הטנקים (כולל הטנקים של גדוד שהיו סרוסות אותו לילה בגיזרה הצפונית היו, למעשה, רק שלוש נתונות במהלכו בקרבות ממשיים בבלימת תנועתו של גדוד טנקים סורי צפונה, בציר רסיד־קונייטרה.

אומנם היה צורך בכוחות נוספים על־מנת לשמור על הקו לכל אורכו. אולם ניתן היה להוריד פלוגה או שתיים דרומה. הורדת הכוח היתה מאפשרת לייצב קו־הגנה מדרום לנפח, ולבלום את התקדמות הסורים לעברה.

גודלו של הכוח שניתן היה להוריד דרומה, הושפע במידה רבה מצורת הפריסה בגיזרה

הם הצילו את הקרב: צוותי הטנקים והטייסים

הצפונית. חטיבה 7 ניפרסה בשני קווים, כאשר גדוד .ייה פרוס בקו קידמי יותר, וצורת פריסה זו היתה בוזבזנית ולא מיצתה כיאות את הכוחות. כך, לדוגמה, היתה פלוגה מוקטנת מגדוד ממוקמת ממיזרח לבוסטר, באיזור מוצב 107, כשהיא, כמו המוצב, מנותקת משאר כוחות צה"ל וכמעט שאינה משתתפת בקרב העיקרי, מלבד פעילותה להגנת המוצב, אשר בנסיבות שנוצרו מן הראוי היה לפנותו, כמו גם את שאר מוצבי הקו, מאחר שלא יכלו להועיל בסוג הלחימה שנתהווה ובמידה מסויימת נפלו אף למעמסה.

רק ביום שלישי, ה־9 באוקטובר, קיבלה הפלוגה פקודה לבוא לעמק־הבכא, אולם בנסותה לחבור אל קווי צה"ל, נפגעו מרבית הטנקים שלה מאש הסורים ומאש כוחותינו.

דרך עדיפה היתה לערוך את הגדודים, כתף אל כתף, לאורך קו התילים (חרמונית־תל ג'ית־בוסטר), ואז צפיפות הטנקים בגיזרה היתה רבה יותר. התוצאה במיקרה כזה היתה חיסכון בכוח עקב מיצוי טוב יותר של הטנקים שבגיזרה ויכולת לשלוח כוח גדול יותר לגיזרה הדרומית.

עבר זמן רב יחסית עד שנודע לפיקוד על הפריצה הסורית ולפיכך, גם אם היה מגיב, היתה זו תגובה מאוחרת ובכוחות קטנים. ושנית, לא בטוח שלפיקוד היה ידוע, במדוייק, המצב בגיזרה הצפונית, שכן, לטענתו של חופי, הוא ניסה להוריד פלוגה בליל יום א' מן הגיזרה הצפונית לדרומית, אך נאמר לו שאין אפשרות לכך, שכן הגיזרה נתונה ללחץ כבד.

● פיקוד מחוך הבור

שתי התוספות האלה מציינות את שתי פניה של בעיית הפיקוד והשליטה בקרב: פן אחד עוסק בעוצמת האוייב, מעשיו, כוונותיו וכו'. פן שני עוסק במצב כוחותיך — כמה כלים עומדים לרשותך ואיזה, היכן בדיוק הם נמצאים. כלשהיא — מוצבים, עמדות, מיכשולים — בקיצור, מערך־הגנה.

רק מעט מאוד מזה היה בגולן. המיבנה הבלתי מאוזן של צה"ל — ההתבססות בעיקר על טנקים — הביא ליצירת קו שעיקרו רמפות עבורם. באשר מוצבי ח"ח"ר שלאורך הקו היו רפיד, והונחו מיספר שרות מוקשים נוספים. אלא שהיה זה בחזקת „מעט מדי, מאוחר מדי".

● פריסה ידנית חפוזה

עם פריצת המילחמה היו בקו שני גדודים בלבד. דבר שהותיר בו פרצות וקטעים בלתי בגולן. אולם רק אחרי המילחמה נזכרו בצה"ל במושג של „עתודת מיקוש ניידת".

חוסר האיזון של כוחות צה"ל ברמה בלט גם בתחום של אמצעי הנ"ט או, ליתר דיוק, בהיעדרם של אמצעים כאלה. טילי נ"ט חדישים לא נרכשו על־ידי צה"ל ומעט תותחי הנ"ט שהיו ביישובי הרמה הוצאו משם שבועיים־שלושה לפני פרוץ המילחמה משום שהמיקוד היה סבור שאבר עליהם הכלה.

אילו היו תותחים אלה נמסרים למוצבים שלאורך הקו, ייתכן שהיה ביכולתם לתרום במשהו לבלימה, או להשהיית הסורים — ולחילופין ניתן היה להשתמש בהם כעתודת נ"ט פיקודית. אומנם תותחים נגררים הינם פגיעים, מהיותם חשופים וחסרי־יכולת לשנות עמדה במהירות, אולם בצה"ל היו גם תותחי נ"ט מתגייעים (תותחי 90 מ"מ שהוסרו מטנקי הפאטון M־48 והורכבו על וחלמי"ם), שהתאימו לשימוש כעתודה ניידת. תוספת לעתודה כזאת יכלו לשמש ג'יפי התול"ר של יחידות החי"ר.

הסורים, יש לציין, הירבו לשלב תותחי נ"ט ותולרי"ם במערך ההגנה שלהם והללו גבו, במקומות מסויימים, מחיר כבד מצה"ל.

ביטוי נוסף למיעוט הכוחות של צה"ל ברמה, היה המחסור בארטילריה. בפרוץ המילחמה, אחרי תיגבור הרמה בארטילריה, היו שם 11 סוללות ובהן 44 קנים — שבע סוללות תותחי 155 מ"מ, שתי סוללות תותחי 175 מ"מ ושתי סוללות מרגמות כבדות 160 מ"מ.

גם המעט הזה לא מוצה כיאות. ראשית — הצורך לסייע למוצבים שלאורך הקו, הסיח חלק מן המאמץ הארטילרי למשימה שלא תרמה לבלימת ההבקעה הסורית. שנית — העובדה שהמיתקפה הסורית העיקרית נערכה בשעות

אלוף־מיקוד חופי
מעט מדי, מאוחר מדי

מפת המערכה
טווח גדול, אש בלתי יעילה

רמטכ"ל דדו אלעזר
מיתקפה בכל רגע, ללא התראה

מה מצב התחמושת והאספקה, איזה מהם נתונים בקרב ואיזה לא, וכו'.

הפן הראשון הוא, במידה רבה, תפקידו של המודיעין (אם כי לא שלו בלבד), ונפילתו של מוצב החרמון פגמה ביכולת לקרוא את הקרב, שכן המוצב, מלבד תפקידו להיות חלק ממערך־ההתראה של צה"ל, נועד גם לספק מודיעין ברמה הטקטית והאופרטיבית.

קריאת־הקרב נעשית גם על־ידי ובאמצעות הכוחות שבשטח והמפקדים ברמות השונות והנטיה ל„פיקוד מתוך הבור" גם היא תרמה את שלה לערפל־הקרב ששרר בפיקוד.

את השליטה בכוחות גם ניתן היה לשפר באמצעות שימוש בקציני־קישור (כך נהג מונטגומרי במילחמת־העולם, בפוקדו על קבוצת הארמיות ה־21 בחזית המערב).

אך קודם לכל, על־מנת לאפשר לצבא לבלום מיתקפת־אוייב הוא זקוק לתשתית הגנתית **חסרי־ערך לבלימה, הן משום שהיו מועטים והן משום שלא צויידו כיאות. למערך לא היה עומק והמיכשולים הקרקעיים היו מינימאליים. ודווקא בשל מיעוט הכוחות ברמה, היה מקום לעבות את מערך המיכשולים הקרקעיים — שדות מוקשים, תעלות נ"ט וכו'. אולם רק שבוע לפני המילחמה, ב־30 בספטמבר, הוחלט לקי־ים על־יד דיון.**

הדיון התקיים ב־4 באוקטובר — יומיים לפני פרוץ המילחמה — והוחלט להטיל על אג"ם־מיבצעים להכין תכנית לשיפור מערך המיכשולים ולהגישה עד ה־14 באוקטובר.

בשבוע שלפני המילחמה נעשו אומנם כמה פעולות בתחום זה. שלושה ימים לפני המילחמה סימן חופי קו לחפירת תעלת נ"ט נוספת באיזור מחופים, שבהם פרצו הסורים את המיכשולים ללא כל הפרעה. כך, לדוגמה, פרצו הסורים את שדה המוקשים והניחו גשר על פני תעלת הנ"ט בגיזרה שמול עמק־הבכא זמן קצר אחרי פרוץ הלחימה, מבלי ששום כוח יפריע להם.לאחר מכן העבירו פלוגת טנקים על פני הגשר, אולם זו הושמדה על־ידי כוח עתודה של גדוד שהוחש למקום.

דרך אלטרנטיבית להקשות את התקדמותו של האוייב היא באמצעות פריסה מהירה של מוקשים בצירי התקדמותו. היתקלות פיתאומית בשדה־מוקשים לא צפוי, וביחוד בלילה, עשויה לעכב את התקדמותו של כוח־שריון למשך שעות. קיימים אמצעים טכנים לפריסה מהירה של מוקשים, אלא שהללו לא היו, כנראה, ברמה, אך ניתן היה לבצע פריסה ידנית חפוזה על פני השטח, בסיוע שתי פלוגות ההנדסה, שהיו אז הלילה, וכי הטנקים הסוריים, בניגוד לישראליים, היו מצויידים היטב ללוחמת־לילה, ריתקה חלק מן הסוללות המועטות ברמה למשימה של ירי פגזי־תאורה.

מאחר שאיש לא צפה שהסורים יתקפו בלילה, היה מלאי הפגזים מסוג זה ברמה מצומצם ועד מהרה אזל — דבר שהיקשה במידה ניברת על הבוחות הבולמים.

כתוצאה מכך מיעטה הארטילריה הישראלית לפעול נגד זו הסורית, שהנחיתה אש כבדה על הרמה, ונגד הכוחות הסוריים הפורצים. הסוללות היו מפוזרות ברחבי הרמה, כך שאי־אפשר היה לירות ריכוזי אש ומסכים ארטילריים משמעו־תיים על טורי הסורים, ושתיים מן הסוללות שהיו פרוסות בקו קידמי מדי נשטפו על ידיהם.

(המשך בעמוד 47)

מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה

שרה יצחקי:
„רוב חברי־הכנסת מודיעים על צאתם לחו"ל!"

במיסגרת הכנת מדור זה, אני מנסה מדי שבוע לדבר או להיפגש עם איזה חבר־כנסת, שיוכל לענות לי על שאלותיי. עוד לא קרה לי שכל חברי־הכנסת שטילפנתי אליהם היו בארץ. לפחות אשה של אחד מהם אומרת לי מדי שבוע את המישפט הנפוץ „בעלי בחו"ל". השבוע זה קרה לי יותר מפעם ויותר מפעמיים. שאלתי את דוברת הכנסת, שרה יצחקי, כמה חברי־כנסת נמצאים ברגע שיחתנו בחו"ל.

כ־15 חברי־כנסת נמצאים כרגע בחו"ל, בשליחות ציבורית, וארבעה נמצאים בחו"ל במישלחת פרלמנטרית, במועצת אירופה.

● **זה שאני לא יכולה למצוא אותם זה לא אסון גדול, אבל איך מוצאים אותם אלה שבאמת זקוקים להם?**

לפי תקנון הכנסת, כל ח"כ היוצא לחו"ל, חייב להודיע על כך ליו"ר הכנסת, באמצעות קציני־הכנסת.

● **והם עושים את זה?**

ברוב המיקרים הם עושים את זה.

● **האם הם צריכים להודיע על סיבת ההעדרות ועל תקופת ההעדרות?**

אם הסיבה היא שליחות ציבורית, אז כולם יודעים על כך. אם הנסיעה היא פרטית, אין חייבים לפרט. בקשר לזמן ההעדרות, ברוב המיקרים נהוג להודיע על כך. ברוב המיקרים הם משאירים כתובת היכן אפשר למצוא אותם.

● **לאיזה מיספר חברי־כנסת שוהים בחו"ל בעת ובעונה אחת כבר הגעתם? לעתים, יש הרגשה שחצי מהם נוסעים בעולם.**

אני חושבת שעושים מהעניין הרבה מאוד רעש. אם יש שתי מישלחות בחוץ וכל מישלחת מונה 10 אנשים ואם יש עוד שלושה חברי־כנסת בחופשה בחו"ל, זה עושה ביחד 23 אנשים, שחלקם הגדול נמצא בתפקיד, אבל אנשים צועקים מייד שכל הכנסת בחו"ל. כל הכנסת, לידיעתך, זה 120 איש.

גרטל מימן:
„אני לא יודעת כמה עולות סיגריות היום!"

אם אתה רוצה להרגיש את התנודות בעישון הסיגריות או בקנייתן, אז לך אל המומחית הכי גדולה בשטח. גרטל מימן, מוכרת סיגריות כבר 37 שנה מול קפה „רוול" בתל־אביב והיא יודעת בדיוק מי קונה וכמה קונים.

● **כמה עולה היום קופסת סיגריות „קנט"?**

לא יודעת.

● **אז איך אני אקנה?**

לא תיקני.

● **אמרו לי שהמחיר היום הוא 1700 שקל לקופסת „קנט".**

לי אף אחד לא אמרו. אני שואלת ושואלת ולא אומרים כלום, אז אני לא מוכרת סיגריות אמריקאיות.

● **ואנשים מבקשים לקנות?**

היום ביקשו רק שני אנשים.

● **סיגריות אחרות, קונים כרגיל?**

בטח לא קונים. זה הרבה כסף. ברודווי עולה 269 שקל. קונים פחות ופחות ופחות.

● **זאת אומרת שאנשים הפסיקו לעשן?**

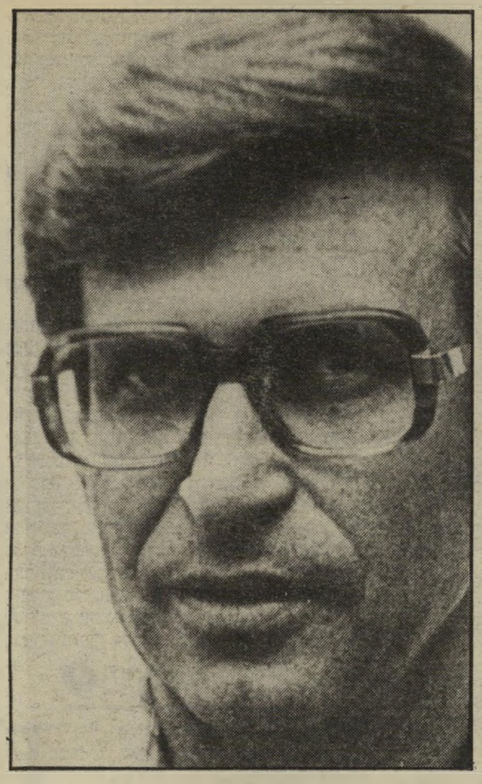
אני לא יודעת. אולי הפסיקו לעשן ואולי הפסיקו ללכת בדיזינגוף.

● **יש סיגריות יותר זולות, כמו „אסקוט". אנשים קונים מהם יותר עכשיו?**

לא. אולי זה יבוא.

● **את מעשנת, גברת גרטל?**

מה, אני השתגעתי?

ברוך מודן:
„כדי לתרום ביצית צריך לעבור טיפול!"

רק ארבע נשים ישראליות התנדבו לתרום ביצית להפריית־מבחנה, כדי לעזור לנשים חסרות שחלות להרות וללדת. רופאי יחידת הפריית־המבחנה פנו רק לנשים פנויות, מאחר שכך החליטה הוועדה האתית העליונה לטיפול נסיוני. שאלתי את מנכ"ל מישרד־הבריאות, הפרופסור ברוך מודן, העומד בראש הוועדה, האם בכך שהוחלט לפנות רק לנשים פנויות, לא קבעו מראש שההיענות תהיה קטנה. סביר יותר לחשוב שאשה נשואה, שילדה כבר כמה פעמים, תהיה פתוחה יותר לתרומה מאשה שעדיין לא ילדה.

הטעות שלך היא שאת חושבת שהרופאים פנו לכלל הנשים בארץ. זה לא נכון. פנו רק לנשים שבמילא היו בטיפול להפריית־מבחנה, וכשהוצאו מגופן כמה ביציות, ביקשו מהן לתרום ביצית אחת לאשה אחרת.

● **מדוע לא פנו לכלל הנשים בארץ. בטח היו הרבה מתנדבות לעניין.**

אני לא חושב כך. זה לא לבוא לחמש דקות, לתרום ביצית וללכת. צריך לעבור טיפול שלם והכנה הורמונאלית.

● **אז מדוע לא לבקש תרומה גם מהנשים הנשואות שבטיפול?**

הוועדה ישבה וחשבה על העניין. יש כמה סיבות שהוחלט לפנות רק לנשים פנויות, לפחות בשלב זה. הסיבה העיקרית היא, שאם אשה באה לטיפול, מוציאים מגופה כמה ביציות, אחת משתילים לה בחזרה, ואחרת נותנים לאשה אחרת. שתי הנשים מוכנות לטיפול בו־זמנית והן נפגשות. תארי לך, שאחר־כך אצל התורמת לא מתפתח הריון ואצל זו שקיבלה את התרומה, כן. מלבד הצער העמוק שזה יכול לגרום, יכולה להתעורר גם בעיה מישפטית. סיבה שניה היא שהתורמת צריכה לחתום על כך, וכשיש תור כל־כך גדול להפריית־מבחנה, יכול להיווצר מצב שנשים תיכנסנה ללחץ, שבלי חתימה הן תפסדנה את תורן. סיבה אחרת היא, שכל בעל יכול לטעון כי ילד, השייך גנטית לאשתו, גדל במישפחה אחרת. ויש, כמובן, הסיבה ההילכתית, שיש כאן ביצית של אשה נשואה, שמובאת במגע עם זרע של גבר זר, מעין ניאוף הביצית. את רואה, יש כאן הרבה מאוד בעיות שאינן קיימות לגבי נשים פנויות.

● **ובכל זאת יש 70 נשים שמחכות לתור ורק ארבע תורמות.**

בואי נראה איך הניסיון הזה יצליח, ואחר־כך נדבר הלאה.

● **מתי נדע אם הניסיון הצליח?**

תוך כמה חודשים נראה אם מתפתח הריון.

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

זיווית אברמסון:
„'בחזרה לעדן' היא אגדת־ילדים למבוגרים!"

השבוע ירדה מהאקרן התוכנית שהצמידה אותנו לבתים במשך שנה שבועות רצופים, מדי יום ג'. לכאורה סיפור משרתות בנאלי לגמרי. לא מישחק יוצא מן הכלל, לא בימוי גאוני, ובכל זאת שלאגר שכל מכריי האמיצים הודו שהם לא מפסידים אותו, והלא־אמיצים לא הודו, אבל היו צמודים למסך. שאלתי את הפסיכולוגית זיווית אברמסון, מה עשה את „בחזרה לעדן" לשלאגר כל כך גדול?

פשוט מפני שהסיפור עונה על הפנטזיות של כולנו. חלק מרכזי בחיים שלנו, לצערנו, הוא סידרה של השפלות ודחיה, ראה חנוך לוין. המישאלה הכמוסה שלנו, אחרי שרכו עלינו, היא להתרומם מעלה־מעלה, להיות בעמדת־כוח ואחר כך לנקום. וזה הולך בשני מישורים. בתחום ההשפלה אתה רוצה להיות עליון וזה מושג על־ידי השפלת השני. ובתחום הרצייה והאהבה, במקום להיות נידחה, אתה שואף להיות אהוב ורצוי, ואם יש עניין של נקמה, אז אתה רוצה להיות הדוחה.

● ואת כל השאיפות הבמוסות האלה מסדר לנו הסרט ומשאיר אותנו מאושרים?

כן, ובצורה הכי ילדותית. הסידרה הזאת, לדעתי, היא אגדת־ילדים. בחורה לא יפה, שמנמונת ודחויה הופכת להיות יפהפיה, רזה ונחשקת. הדפוקה מגיעה לעמדת־כוח וזה מדבר אל כולנו.

● לדעתך כולנו, או ריבנו, מרגישים דפוקים?

למרבה הצער, לרובנו יש נטיה לתפוש את עצמנו כך. זה רגש עמוק וחזק שאנחנו סוחבים איתנו מהילדות, כשהיינו באמת חלשים וקטנים. זאת דרך סובלימאטיבית להתגבר על הרגשות האלה בעזרת הסרט, אבל סובלימאציה גסה ופשטנית מאוד, ולא כמו באמנות, על רמה, ששם הדברים יותר מורכבים, מעודנים ומרומזים.

● ואולי בגלל זה הוא מדבר אל כל האנשים, ללא הבדל באינטליגנציה וברמת־התרבות?

בהחלט כן.

שולמית לפיד:
„אולי ההסדר הדולארי" יעזור לסופרים העשוקים!"

כאשר דיברתי עם יו"ר אגודת הסופרים, שולמית לפיד, לפני כחודשיים, היא סיפרה לי שסיפרה החדש, „כחרס הנשבר", ראה אור והוא יהיה בחנויות־הספרים תוך ימים אחדים. מאז אני מחפשת את הספר בחנויות ואיני מוצאת. הסתבר שהספר נפל קורבן לסיכסוך בין המו"ל לבין חנויות־הספרים. ביקשתי משולמית לפיד שתסביר לי מה בדיוק קרה.

ההסדר בין חנויות־הספרים לבין ההוצאות היה, עד כה, מבוסס על מחירים בשקלים. חנויות־הספרים היו מתחשבנות עם ההוצאה פעם בשלושה חודשים והמחיר היה משולם לפי המחיר בשקלים, שנקבע שלושה חודשים לפני כן. היום, הוצאות־הספרים דורשות לעבור לשיטה הדולארית. כלומר, המחיר יהיה נקוב בדולארים וכל יום יעשה בעל החנות את החשבון, כמה עולה הספר בשקלים. את אותו החשבון הוא יעשה כאשר יבוא להתחשבן עם ההוצאה. חנויות־הספרים לא מוכנות להסדר הזה, כי אז מתבטל האשראי שהיה להם עד כה.

● מה דעתך, מי צודק בעניין?

אני בצד הסופרים, כמובן. ואותנו עושקים כבר שנים. חותמים איתנו על חוזים שאינם צמודים לכלום. משלמים לנו פעם בשנה או, במיקרה הטוב, פעמיים בשנה, והצ'ק שלהם לא צמוד ונוסע אלינו שלושה חודשים. כאשר דיברו איתי מההוצאה, אמרו שאם חנויות־הספרים תסכימנה לעבור לשיטה הדולארית גם אנחנו, הסופרים, נקבל את התמלוגים בדולארים. אם יקיימו את הבטחתם, אז, כמובן, אני בעד השיטה.

● מצד שני, אם מחירי הספרים בחנויות יעלו כל יום, כמו שעולה הדולר, זה יגיע מהר מאוד למצב שעם־הספר לא יוכל להרשות לעצמו לקנות ספרים.

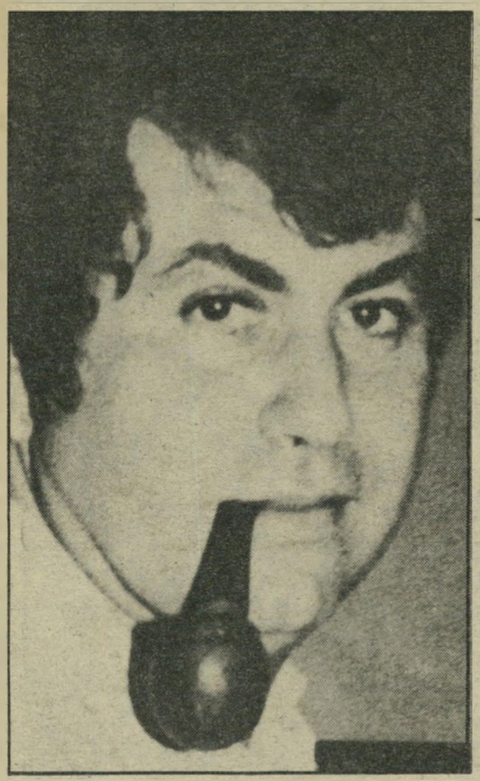
במילא בעלי החנויות מעלים את המחירים כל הזמן. אני לא חושבת שזה ייקר את הספרים עוד יותר. הטענה של הוצאות־הספרים היא, שההנויות מעלות את המחיר, אבל כשהן מתחשבנות איתן הם משלמים מחיר של לפני שלושה חודשים.

● מתי נוכל לקנות את „בחרס הנשבר"?

כשאחד מהצדדים ייכנע. אבל בינתיים חנויות־הספרים אומרות שיש להן מספיק מלאי והם לא צריכים ספרים חדשים, ומצד שני, ההוצאות אומרות שזה עניין עקרוני.

● ואת יושבת ומחכה?

לא. אני עונה לכל אחד ששואל אותי איפה הספר, ומספרת לו את כל הסיפור שסיפרתי לך עכשיו.

יוסי אורן:
„באישור ראש־העיר מותר לישון בגנים ציבוריים!"

כל־כך הרבה פסטיבלים יש בארץ בזמן האחרון, שאפילו על חיפה נפל אחד מהם. בשבוע סוכות ייערך בחיפה הפסטיבל הבינלאומי לקולנוע, אמרו לי. שאלתי את יוסי אורן, שבמשך השנה הוא מנהל הסינמטק החיפאי, ועכשיו הוא אחד משני מארגני הפסטיבל, מה פירוש פסטיבל בינלאומי, הרי במילא כל הסרטים שרואים בארץ הם מהעולם הרחב.

יהיו כאן הרבה מאוד סרטים שבלי הפסטיבל לא היו זוכים לראות אותם. לא נציג סרטים אמריקאים, שאותם, במילא, רואים כל הזמן. נציג סרטים מארצות כמו יוון, נורווגיה, קנדה ועוד. 50 סרטים במשך ארבעה ימים.

● ומלבד הצגת הסרטים, מה עוד יהיה בפסטיבל?

יבואו הנה לפחות חמישה בימאים ידועי־שם מהעולם. תהיינה מסיבות־עיתונאים פתוחות לקהל הרחב, תהיינה הרצאות בענייני קולנוע, יהיה מיפגש בין יוצרים ישראלים לבין יוצרים־אורחים ואנחנו מקווים שתהיינה גם סדנות־עבודה.

● האם יש איזה מכנה משותף לסרטים שיוצגו?

המכנה המשותף הוא שהם כולם סרטים חדשים שנעשו בשנתיים האחרונות. זה מלבד כמה סרטים קלאסיים שנעשו בשנות ה־20 וה־30 ושלקהל הצעיר שלנו לא תהיה הזדמנות לראות אותם במקום אחר.

● מדוע דווקא בחיפה. האם לא ברור שבתל־אביב היתה היענות יותר גדולה לנושא?

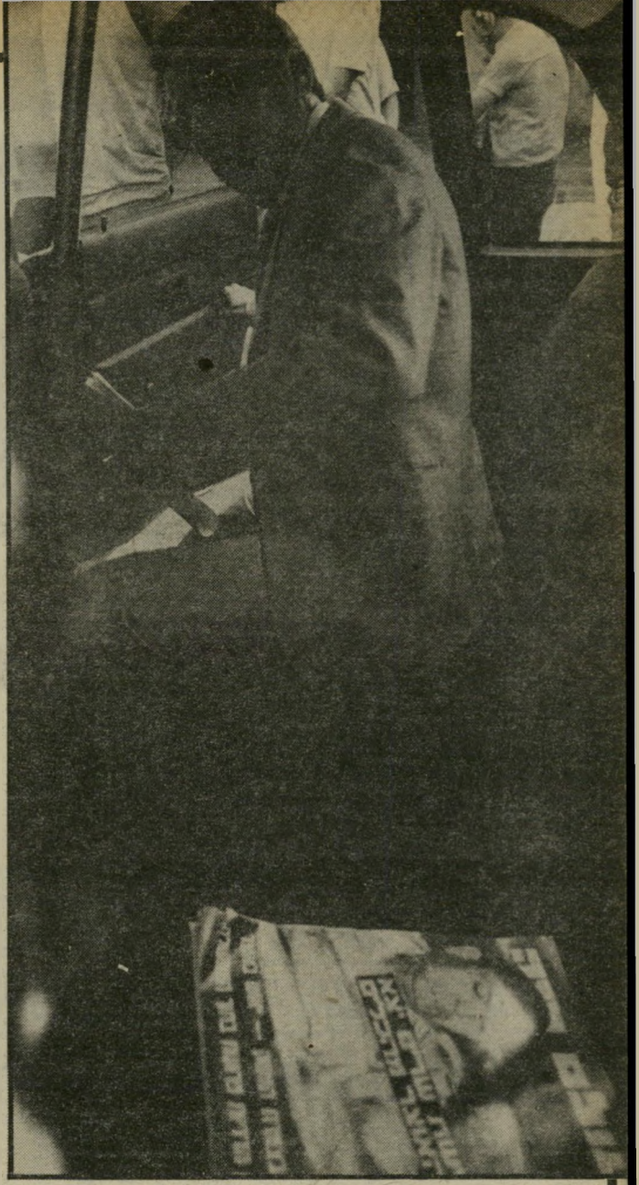
גם פסטיבל ניצה לא נערך בפאריס וגם פסטיבל ונציה לא נערך ברומא. חיפה זה מקום אידיאלי לעריכת אירוע כזה, גם בגלל יופיה של העיר וגם, כמובן, מפני שחיפה לא מוצפת באירועים כמו תל־אביב.

● בפסטיבל קאן מסתובבות כוכבניות ערומות, בונציה יש בדרך־כלל מכות, איזה גימיק יש לפסטיבל חיפה?

כל בתי־העסק יהיו פתוחים אל תוך הלילה. בתי־הקפה יתפרשו על המדרכות ובגנים הציבוריים יהיה מותר לישון, באישור ראש־העיר. הנה, יש גימיק.

רניאלה שמי

בנו של המיליונר

שר־התיקשורת, אמנון רובינשטיין, נכנס ל"וולוו" הקשור בתפקידו*. רבים תמהים: מה קרה לו? מדוע הפר את כל ההבטחות שנתן זה עתה לבוחריו?

בעיות אחדים אחרי שמנהיג שינוי, אמנון רובינשטיין, הצטרף להסכם קואליציוני עם אריאל שרון ועם הרב חיים דרוקמן, והיה לשר־התיקשורת, היה משקיף מרושע במיוחד עליל לתאר אותו במילים הבאות:

"יש אצלו סער גדול בין חזות חיצונית ואמת פנימית. בחוץ מתנוסס שלט גדול: כאן ניצבת אישיות לתיסארת, הבנויה ל־תלסיות. אך אותם בודדים הנכ־נסים אל פנימו של המיבנה מגלים צריף־עץ רעוע, חורבה אפלה ינטולת־חיים. השונה לחד־לוטין מאותו מיבנה מפואר, המצטייר בדימיונו של הציי־בור."

ועל "שינוי" היה אותו רשע כותב את השורות הבלתי־נשכחות הבאות:

"שינוי פנתה למחנה מסויים, המחנה הנאור והליברלי, הוציאה ממנו קולות בטענות־שווא, והעבירה אותם למחנה הימני־הדתי, כדי לספק כסא לשר משוועותיה."

כמעט שאין צורך לספר לקורא שאת שני האיפיונים הקשים האלה הביא אמנון רובינשטיין עצמו בסיפרו ניסיון פוליטי מסויים. העוסק בפרשת ד"ש. אלא שהאישיות המתו־ארת כאן בארס כזה היא יגאל ידין המנוח, אחרי שהצטרף לממשלתו של מנחם בגין. את הונאת המחנה הליברלי ביצעה, כמובן, תנועת ד"ש ב־1977. את כל היתר השארנו, אם מותר להשתמש בביטוי הטעון הזה, ללא שינוי.

לשרת את המעמד

דאומנם הונה מנהיג שינוי, אמנון רובינשטיין (53) את קהל בוחריו?

לפחות מבחינת התחייבותו הצי־בורית הגלויה, אין כל ספק בכך.

לפני פחות משלושה חודשים, ב־18 ביולי, השתתף רובינשטיין בחוג־בית אופייני באיזור תל־אביב. העיתונאי יוסי מלמן תיאר, בשמץ של התמוגגות, את כוח־השיכנוע הגדול של רובינ־שטיין, את יכולתו להשפיע על שומעיו.

בין השאר "חזר והבטיח מנהיג שינוי כי הוא לא יצטרף לממשלת אחדות לאומית. לכן בטוח להצביע בעד שינוי, ולא בעד המערך שעלול לרוץ לממשלה בזאת."

הדברים ברורים כשמש, ואין טעם בהתפתלויות ובהצטדקויות. שר־התיקשורת בממשלת "האחדות הלאו־מית" פנה לקהל־בוחרים, שחשש, בצדק, להצביע בעד שימעון פרס, פן יפנה יו"ר מיפלגת־העבודה לקואליציה עם הליכוד. רובינשטיין הציע לקהל בוחריו נוסחה ברורה: "אני מערך משופר, קול נטו נגד הליכוד. אם תצביעו בעדי, אתמוך בממשלת מערך, אבל לא אלך בשום פנים לממשלת אחדות לאומית."

מביוון שהוא עשה ממש בדיוק ההיפך, אין מנוס מ־להגדיר את המעשה שלו בהו־נאה בוטה של הבוחר. מנהיג שינוי, שהציג מאז ומתמיד את עצמו כשומר־החותם של ההיגיינה הציבורית, הוכיח שאין הבדל גדול ביני ובין אמנון לין ויצחק סרין, למשל.

מילה אינה מילה, הבטחה אינה הבטחה, ואין אפילו תקופת־צינון סבירה בין הבטחה ובין הפרתה.

גם העובדה שהוא קיבל תמורה מיידית, רק מחמירה את הרושם הכבד. של המעשה הזה. רובינשטיין יושב בממשלה ליד אריאל שרון, שעליו הכריז מילחמת־חורמה אחרי פרשת צברה ושאתילא. הפרשנות כאן כמעט מיותרת. העובדות מדברות בעד עצמן.

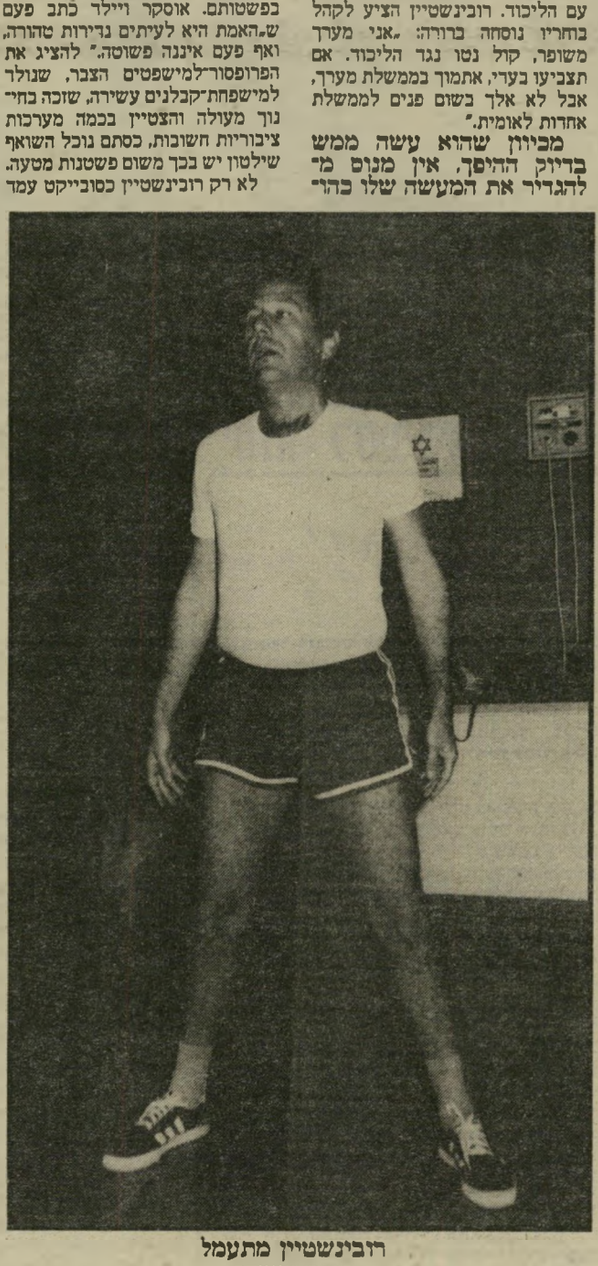
אלא שהדברים אינם כל־כך טהורים בפשטותם. אוסקר ווילד כתב פעם ש"האמת היא לעיתים נדירות טהורה, ואף פעם איננה פשוטה." להציג את הפרופסור־למישפטים הצבר, שנולד למישפחת־קבלנים עשירה, שזכה בחי־נוך מעולה והצטיין בכמה מערכות ציבוריות חשובות, כסתם נוכל השואף שילטון יש בכך משום פשטנות מטעה.

לא רק רובינשטיין כסובייקט עמד כאן בפני דילמה, והעדיף למעול באמונם של בוחריו.

מנהיג שינוי סעל גם כנציג של מעמד, של קבוצת־עילית מובהקת, הנאבקת על קיומה מול גלי הסוסיוליזם הימני. מב־חינה אובייקטיבית הוא שירת את האינטרס המעמדי שלו.

הרוב, שהוא הצליח לגייס במועצת שינוי להצטרפות לממשלה, לא היה מיקרי. גם העובדה שיו"ר־מינו בשינוי, המהנדס יורם אלסטר, הולך איתו למישרד־התיקשורת כמנכ"ל, נובעת מאותו מקור.

רובינשטיין שייך לאסכולת המחש־בה, הרואה בצמיחה הכלכלית את חזות הכל, ומתנגד בכל תוקף ל"דמגוגיה סוציאלית". בממשלה יש לו שותפים רבים לקו־מחשבה זה. רובינשטיין רואה בגד יעקובי, ביצחק מודעי, ביגאל הורביץ ואפילו במשה ארנס וביצחק שמיר בעלי־ברית נגד הסת־ערות ההמונים הפרועים על זכויות־היתר של הבורגנות. אין ספק שגם הנציגים האינטליגנטיים במועצת שינוי רואים את הדברים עין בעין. לא רק הכריזמה של רובינשטיין הכריעה את הכף. מילחמתו של השותף הוותיק והפרלמנטר הפעלתני, ח"כ מרדכי וירשובסקי, נגד ההצטרפות, היתה אבודה מראש. בעידן של מילחמת גוג ומגוג כלכלית, יש לנמצאים במרכז זירת ההכרעה יתרונות עצומים. המאבק על "הצלתה של ישראל מבחינה כלכלית," אינו אלא מילחמת קיום, שמטרתה להטיל את התשלום על המצב הפרוע על הצד השני, המוכס. יגאל הורביץ ואמנון רובינשטיין לא יסכלו משום גזרות כלכליות באורה ממש מכאיב. עודפי השומן שלהם יספיקו לשנים רבות. הידוק החגורה של חלק אחד מהציבור, פירושו הרחבתה עבור החלק השני.

רובינשטיין מתעמל
הבעה מנומסת

חריגות רגשניות

מאז ומתמיד התקומם רובינ־שטיין נגד תג "השמאלנות" שתלו בו אנשים, הרואים בכל איש־ציבור שאיננו זולל־שטחים או שונא־ערבים מובהק שמאלני. ואומנם, בכל הנוגע להשקפותיו החברתיות־כלכליות שייך מנהיג שינוי לאגף הימני־שמרני. (לא ליברלי, אלא אם כן בוחנים מושג זה באמות המידה של המאה ה־19) של המפה הפוליטית. מאז בחירתו לכנסת ה־9 ב־1977 לחם נגד הטבות חברתיות "מפליגות."

הוא יצא, למשל, נגד "חוקים סוציאליים דמגוגיים". כמו חוק חינוך־חובה לגילאי 3־4, או העלאת קיצבות הילדים. הוא דרש, באורח עיקבי, שכל ח"כ, שיציע הצעת־חוק בנושא הרווחה, יצרף אליה "תג־מחיר כלכלי." האיש שנולד למיש־פחת מיליונרים לא התקשה, כמובן, לממן את לימודי שני ילדיו בנן, ולא היה זקוק לקיצבת־ילדים.

מכאן נגזרו גם יתר השקפותיו בנושאים האלה. עוד לפני יותר משנה, ביולי 1983, דרש רובינשטיין לבצע פיחות ריאלי, ולקצץ באורח דראסטי בהוצאות הממשלה. הוא שיבח בגלוי את יגאל כהן־אורגד, שניסה בתחילת דרכו לתקן את מדיניות היד הפתוחה של קודמו, יורם אריזור.

רובינשטיין התייחס לאריזור בזוועה גלוייה. בזמן שביתת־הרופאים לא הסתיר רובינשטיין את תמיכתו ברעיון הרוויזיוניסטי הישן של בור־רות־חובה. את הסוציאליזם, ואפילו את הסוציאל־דמוקרטיה, הוא רואה כתורה מיושנת: "גם מי שמתנגד לליכוד אינו חייב לקבל את ההשקפה הכלכלית של מנחם בגין. את הונאת המחנה הליברלי ביצעה, כמובן, תנועת ד"ש ב־1977. את כל היתר השארנו. אם מותר להשתמש בביטוי הטעון הזה, ללא שינוי.

לשרת את המעמד

דאומנם הונה מנהיג שינוי, אמנון רובינשטיין (53) את קהל בוחריו?

לפחות מבחינת התחייבותו הצי־בורית הגלויה, אין כל ספק בכך.

לפני פחות משלושה חודשים, ב־18 ביולי, השתתף רובינשטיין בחוג־בית אופייני באיזור תל־אביב. העיתונאי יוסי מלמן תיאר, בשמץ של התמוגגות, את כוח־השיכנוע הגדול של רובינ־שטיין, את יכולתו להשפיע על שומעיו.

בין השאר "חזר והבטיח מנהיג שינוי כי הוא לא יצטרף לממשלת אחדות לאומית. לכן בטוח להצביע בעד שינוי, ולא בעד המערך שעלול לרוץ לממשלה בזאת."

הדברים ברורים כשמש, ואין טעם בהתפתלויות ובהצטדקויות. שר־

---

* *על המושב: גליון השבוע האחרון של העולם הזה.*

המערך, או לצעוד בהפגנות ה־1 במאי."

כשרצה לגנות את „שרולת הרווחה" בתנועת־החרות, טען שהיא מזכירה לו את מפ"ם של שנות ה־50. כללית, הוא התנגד לשיתוף פעולה הדוק עם מפ"ם, וראה בחיזוב רב את מגמת הרפ"יואציה של מיפלגת־העבודה. למעשה הוא נפגש עם פרס באותה הטריטוריה. פרס הגיע לימין־מרכז מתוך המשק הממ־

אריץ" לפטר את הפרופסור (ל־כימיה) ישראל שחק מהאוני־ברסיטה, בשל „הסתה נגד ישראל". פרופסור אריה זקס ענה־לו במאמר מזהיר, שהוקיע אותו ואת עמדותיו.

אך גם פרשה עגומה זאת אין בה כדי לשנות את התמונה העיקרית. אין ספק שאמנון רובינשטיין רואה את עצמו כמגן נמרץ של זכויות הפרט והמי־

בחוץ: רובינשטיין אינו מצביע בעד הצטרפות ד"ש לממשלה (1977)*
למה לא?

בפנים: רובינשטיין בין השרים ביום הצגת ממשלת־האחדות־הלאומית (1984)
למה כן?

רובינשטיין במוצאי יום־הבחירות (1984)
נאמן למעמד

לכתי, רובינשטיין מהמשק הפרטי. המסקנות הן כמעט זהות.

בנושאים של זכויות־האדם ניתן לראות ברובינשטיין ליברל מתון — תוך חריגות רגשניות, כמו בשעה שתבע להנהיג עונש־מוות. הוא מתנגד לכפייה הדתית ועכשיו גם לעונש־המוות, מתייחס בבחילה גלוייה להסתה הלאומנית של הימין, יצא באופן מרשים ביותר נגד שותפו העכשווי לקואליציה, חיים דרוקמן, בנושאים של הסתה לרצח־עם בעיתונות גוש־אמונים.

עם זאת, הפטריוטיזם שלו מעביר אותו לעמדים על דעתו. ב־1972 קומם את דעת־הקהל הנאורה, כשדרש במאמר ב„ה־

עוטים, והתדמית העצמית הנאורה שלו (המוגזמת במקצת), מניבה מאמרים בהארץ או נאומים בכנסת, שהשאירו את רישומם על דעת־הקהל הישרא־לית.

יבש בסערת־גשם

ה עיתונאים והמשקיפים המ־דיניים בישראל מחבבים את רובינשטיין חרף העובדה שהוא שומר על מרחק, ואינו משתייך לטופחי־השכם הגדולים. יש להניח שהוא עונה על צורך נפשי־אינטלקטואלי חיוני עבורם. הוא מבטא את חוסר־הנחת שלהם מהמדיניות הנוכחית, במינון

ובעיתוי המתאים (כלומר, אחרי שהמילחמות כבר פרצו, וההרוגים כבר נהרגו), וגם שומר על קשר־עין ברור עם הקונסנזוס. הוא שונא את אש"ף כמו כל לאומני מצוי, ומגן על מדיניות ישראל במאמריו בעיתונות האמרי־קאית. הוא מתנגד לסיפוח, אבל תומך, ב„משרה" שתשאיר את רוב השטחים הכבושים בידי ישראל. אפילו הנאום המוהיר שלו בכנסת, ששיכנע את היו"ר מנחם סבירור שלא להיכנע ללחצי חרות להצבעה חשאית על הקדמת הבחירות, היה על נושא שאינו שנוי במחלוקת בקרב משקיפים מהסוג הנאור.

האיש המנומס הזה, לבוש־ההדר, מסוגל לצאת יבש מסערת־גשמים עזה. בעיני כתבים זרים הוא נחשב כמאור גדול, וכאיש שיצא בשצף־קצף נגד מילחמת־הלבנון.

רק מעטים עוד זוברים את האמת, שאמנון רובינשטיין הצביע בעד הפלישה הישר־אלית ללבנון, ביוני 1982.

התדמית הנאורה של רובינשטיין בפרשת־לבנון נובעת בעיקר מהש־תתפותו־בעצרת ה־400 אלף, שדרשה את התפטרותו של שרון עקב חלקו בטבח בצברה ובשאתילא. נציגי מחנה־השלום העיקבי הוחרמו, ותומכי שרון — כמו יצחק רבין — הורשו לשאת בה נאומים נוטפי־צביעות.

רובינשטיין גם התבלט מאוד בדיון על הפרשה בכנסת ב־22 בספטמבר 82', כשדרש ברהיטות מרגשת לחקור בפרשה. גם אוייבו הוותיק מימי ד"ש, שמואל תמיר, חיזק את הרושם של רובינשטיין הלוחם נגד הפלישה. יותר משנה אחרי תחילת המילחמה „נודע" לרובינשטיין שישראל התגרתה בסורים, כדי למשוך אותם לקרבות. הוא הוקיע את התנהגות הממשלה בפרשה הזאת, ותמיר טען, בנוסח הידוע, ש„רובינשטיין נותן נשק בידי אוייבי ישראל."

מנחם־שינוי ראה את עצמו, כרגיל, כקורבן, סיפר לכתבים על מיכתבים אנונימיים מלאומנים שהגדירו אותו לפי מיטב המסורת הפאשיסטית, כ„קומוניסט־הומוסקסואל ואוהב־ער־בים." מי שמודע לזיכרון הקצר של ציבור־הבוחרים הישראלי אינו צריך לתמוה על העובדה שעד לבחירות ב־1984 כבר הצליח רובינשטיין לבנות לעצמו תדמית של ראש וראשון למתנגדי זוועת לבנון. זהו, כמובן, שקר מוחלט.

יש עדיין אנשים הזוברים את הצבעתו של רובינשטיין נגד הצעת אי־האמון בעניין המילי־חמה. חברו וירשובסקי נמנע בהצבעה, וכך עשו גם יוסי שריד, שולמית אלוני ומפ"ם.

רבים במחנה־השלום ביקרו את ההימנעות וחרשו, מטבע הדברים, הצבעה נגד הממשלה. אבל רובינשטיין הצביע ממש בעד המילחמה. עד היום יש הרואים בהצבעה זאת טעות ריגעית, מעין התרגשות פטריוטית טיפוסית, שפקדה את רובינשטיין בעת ההצבעה. אנשים כאלה עושים עוול למנהיג שינוי. הוא היה אז כבר בן 51, ידע יפה את אשר הוא עושה, ונתן לכך הסבר מנומק, מנוסח היטב במאמר שכתב ביומון שלו, הארץ. ב־14 ביוני 82. המאמר ראוי לציטוט, שיסיים את הוויכוח על חלקו של שר־התיקשורת החדש במילחמה:

„ישראל יצאה למילחמה מוצדקת במחבלים. אמת הדבר: לאורך גבול הלבנון נשמרה, פחות או יותר, הפסקת־האש מצד המחבלים. אך לא העילה למיבצע שלום־הגליל חשובה. חשובה המציאות שנוצרה מעבר לגבול. בסופו של דבר, מותר לנו לשאול שאלה פשוטה: נגד מי כוונו כלי־הנשק הרבים ומיבצורי־התחמושת שצברו המחבלים בדרום־לבנון? מי האוייב שהועד כמטרה להיערכות צבאית זאת? הרי ברור הדבר שישראל ויישוביה ותושביה, הם שהיו אמורים להיות קורבנותיה של התארגנות מסוכנת זאת, בבוא שעת הכושר המתאימה.

* לידו: יגאל ידין ושמואל תמיר.

חיי אמנון

אמנון רובינשטיין הוא בנו של קבלן עשיר ביותר, שהיה קשור בכמה פרשות כלכליות מעוררות־מחלוקת. מישפחתו חולשת גם על מיפעלי „עסיס" ו„מן", שאותם העמיד עתה שר התעשיה והמיסחר אריאל שרון, תחת פיקוח מיוחד.

רובינשטיין נולד בתל־אביב בשנת 1931. בנעוריו נשלח על־ידי אביו העשיר ללמוד בארצות־הברית, שמא יצטרף לשורות האצ"ל. הוא שירת בצה"ל כקצין־תותחנים, למד מישפטים עם מרדכי וירשובסקי, חברו־יריבו בשינוי, וסיים כמוסמך באוניברסיטה העברית בירושלים. את עבודת הדוקטוראט שלו הגיש בתחילת שנות ה־60 לאוניברסיטת לונדון. היה דיקן הפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, חבר מערכת הארץ ומכותבי המאמרים הראשיים בו. אחרי מילחמת יום־הכיפורים נכנס לפוליטיקה. היה ממייסדי תנועת שינוי והצ־טרף להרפתקת ד"ש עם יגאל ידין, שמואל תמיר ואחרים. היה חלק מהקואליציה עם בגין, אבל סירב להיות חבר בממשלתו. מכהן בכנסת מאז 1977. חבר פעיל בוועדת־החוץ והביטחון.

רובינשטיין נשוי לרוני, אב לבת ובן, גר בווילה מרווחת בתל־ברוך. הוא לבוש בהידור רב, ובעל טעם מעודן באוכל ובמשקאות. בסיפרו על ד"ש – „ניסיון פוליטי מסויים" – משובצים תיאורים נפלאים של היינות המפוארים, בעיקר יין הפורט, ששתה באוניברסיטת אוקספורד.

ארשת־פניו בדרך־כלל חמורה, אפילו מנופחת, עם שמץ של פינוק ואפילו קווים דקים של הומור מעודן. רובינשטיין כותב ומדבר ברהיטות רבה, בניסוח בהיר והגיוני. עם זאת, הוא מסוגל לגלוש למליצות ריקות, חסרות כיסוי, כפי שעשה במאמרו על ג'ורג' אורוול בניו־יורק טיימס.

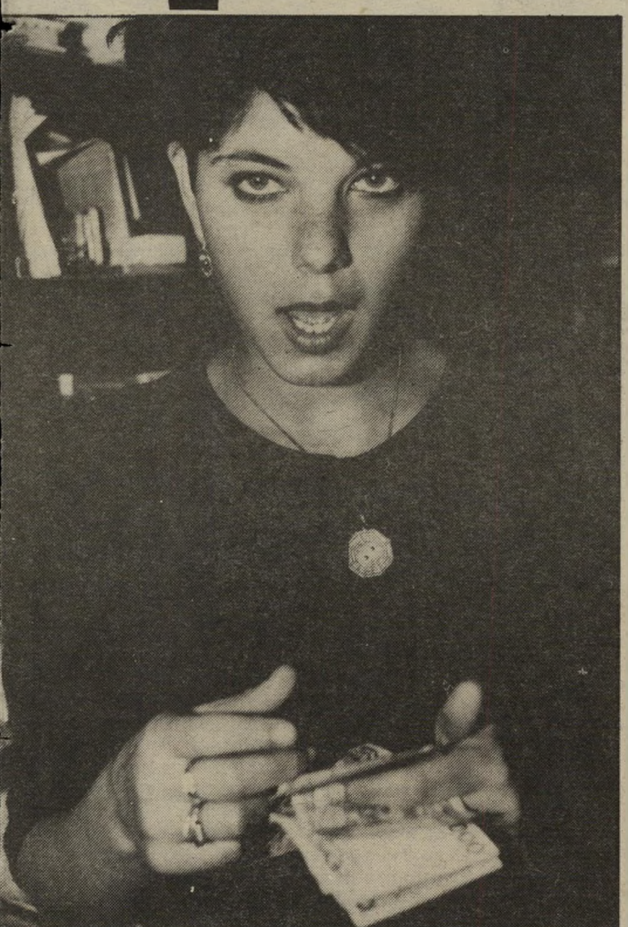
אחד מיריביו אמר עליו: „בכל מצב ימצא אמנון תמיד את הנקודה האחת שאינה חשובה, אך שהיא פופולרית בחוגים שלו, ויילחם עליה כארי."

המלצריות החובבניות של תל־אביב מרוויחות כ־8000 שקל לערב — והן מתחרות עכשיו בדוגמניות בהפיכת היופי למיקצוע — מי הן? מניין הן באות?

חיוך שווה כסף

מלצריות זיווה, יהודית ושרה ב„פירושקי" (ומנהלת בומי, שנייה משמאל)
האינטליגנטיות ביותר בעיר

מנהלת „פירושקי" בומי
סוציולוגיה, מישפטים, חינוך יצירתי

אם היו צריכים לבחור את המלצריות האינטליגנטיות ביותר בעיר, היו בוחרים במלצריות של מיסעדת פירושקי. כל המלצריות במקום תלמידות אוניברסיטה ואת פירושקי מנהלת בומי כרמון, (24), ילידת קיבוץ תל־יוסף, והיא לומדת שנה שלישית סוציולוגיה. המלצריות בתצלום (למעלה) לומדות פיסיותראפיה (זיווה ספרלו, 22), מישפטים (יהודית שניידר, 22) וחינוך יצירתי (שרה יוסף, הבוגרת ביניהן, 28, שכבר סיימה את לימודיה).

הנהלת פירושקי דורשת מהעובדות להופיע בבגדים מהודרים. כל אחת עובדת פעמיים־שלוש בשבוע ומרוויחה מינימום 8,000 שקל לערב. אבל כשהגיעה יום אחד בחורה חדשה ולא הבינה למה הפריון שלה (בטיפים) היה קטן בחצי מזה של המלצריות האחרות, פתר בירור אצל בומי, המנהלת, מהר מאד את החידה: הבחורה היתה חמורת־פנים ולא חייכה. היא פשוט לא קיבלה טיפ, כי לדיברי בומי חיוך שווה כסף.

וכך קורה שבתקופה שהדוגמניות סובלות ממשבר — דוגמנית־צמרת הרוויחה לפני שנה 100 דולר לתצוגה ומקבלת היום, בקושי, 30 — מצאו בחורות נאות דרך להרוויח כסף בצורה נאותה.

יין ישמח לבב אנוש

מלצרית איילת ב„פעמון"
נשים לא נותנות טיפ

„אני בקושי מצליחה לישון שלוש־ארבע שעות בלילה," מספרת איילת גונן, העובדת כמלצרית־לילה בפאב החדיש ביותר בעיר, הפעמון. איילת, (21), ילידת חיפה, עבדה כצלמת בעיתון במחנה. כיום היא עובדת, במשך היום, כעוזרת־צלם. „הצילום זה העיקר בחיי, אך עבודת המלצרות מאפשרת לי לחזור יום־יום עם כסף מזומן. אני לא מצליחה לחסוך מיל. אבל עם עבודת הלילה הזאת אני יכולה להמשיך ולהיות עצמאית. את הטיפים אני מקבלת מהגברים המבוגרים. נשים לא נותנות טיפ. גודל הטיפ תלוי. יש ערבים שאני יוצאת רק עם 2,500 שקל ויש ערבים שאני מגיעה ל־10,000 שקל. הכל תלוי בקהל ובמצב־הרוח שלי." האם יישאר לקהל מצב־רוח, גם עכשיו?

„לא אוהבת ספאגטי!"

בריצ'י פגשנו את רוחמה אסור מקריית־שמונה, שהגיעה לפני חודש לתל־אביב. „אני מתגוררת אצל אחותי הנשואה, אז אין לי הוצאות. אני עושה קצת כסף ואחזור לקריית־שמונה. אבי עובד התעשיה הצבאית ואני מתחילה עוד חודש ללמוד במכללת תל־חי. אני מגישה פה ספאגטי. למזלי, אני לא אוהבת לאכול את זה."

לירה עוזרת שרלוט סנסון מדנמרק, שהגיעה לפני שלושה חודשים לארץ. מספרת שרלוט: „אני כל־כך גאה שאני אדם עצמאי ולא מקבלת גרוש מהורי. בשביל ההרגשה הטובה הזאת אני מוכנה לעבוד קשה. הצרה היא שבארץ ההוצאות הן ממש גדולות. אני לא חושבת שאצליח לחסוך „גרוש", מכסימום כרטיס שבאמצעותו אוכל לחזור בחזרה. אבל הכל לא חשוב. העיקר שאני לא צריכה למסור דין־וחשבון לאף אחד."

אבל האמת היא שאף אחת מהנערות לא מצליחה לחסוך לה כסף מהעבודה. הן מתייחסות לכסף ככסף שבא בקלות ולכן מרביתן מבזבזות, בקלות, את הכסף שהן מרוויחות.

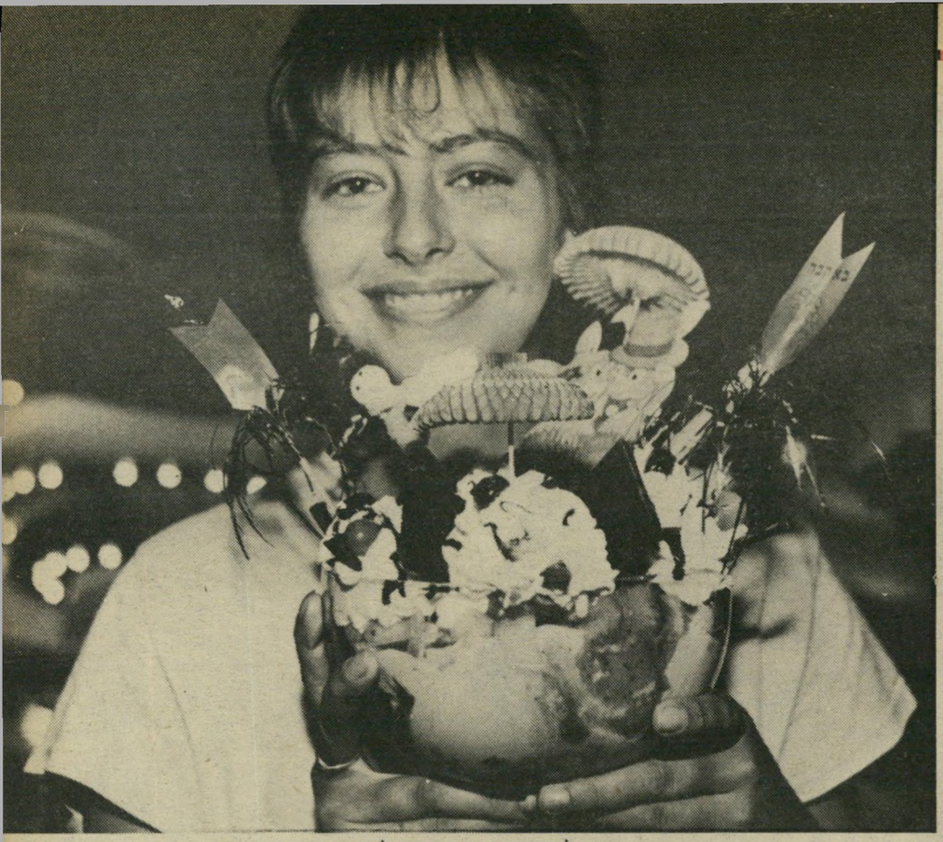
האמת היא גם שכל הנערות בעבודת המלצרות רואות בעבודה זאת עבודה זמנית בלבד, דרך קלה כדי להרוויח כסף. יש כאלה המסרבות להזדהות. הסבירה אחת מהן: „אסור בבית שידעו שאני מלצרית פשוטה, אני מספרת להם שאני עובדת כדוגמנית."

מלצרית שרלוט ב„ריצ'י"
כרטיס חזרה לדנמרק

מלצרית רוחמה ב„ריצ'י"
קצת כסף לתל־חי

מלצרית סבינה ב„באלון"
יפהפיות, בחצאיות קצרצרות

מלצרית שרון ב„באלון"
חתן וכלה, אחרי החופה

הר של קאלוריות

„נכנסתי יום אחד לאכול גלידה עם המישפחה. אני את הגלידה לא זוכר, היו שם מלצריות בנות 16 עם חצאיות קצרצרות שממש אי־אפשר היה להתרכז בגלידה," סיפר אחד מהלקוחות של המקום. ואכן, בחודשי הקיץ היה באלון מלא מלצריות יפהפיות. תלמידות גימנסיה. אך עם תחילת הלימודים נשארו רק המלצריות המיקצועניות. הוותיקות. סבינה ריקליס, (21), מגרמניה טוענת: „אני מלצרית מיקצועית. אחת שיודעת איך לפתוח דג ואיזה יין להגיש לשולחן. כאן אני מגישה רק גלידות. לפעמים אני יכולה לקבל טיפ אפילו של 1,500 שקל מלקוח אחד, אך תמיד הגבר הוא זה שנותן." עוברה מעניינת, נכון?

שרון גטניו, צברית האחראית על המלצריות בבאלון, מתפעלת 30 מלצריות, כשכל ערב עובדות 15 בנות. פעם אהבה גלידה, היום, מרוב גלידות, היא לא יכולה להסתכל על זה יותר. העבודה מפרכת: „אני מתחילה לעבוד בארבע אחר הצהרים וגומרת באחת בלילה." היא מקווה לחסוך כמה לירות וללמוד גרפיקה. אביה עובד בעבודה רומה, במרינה בתל־אביב. בינתיים היא עוד לא התרגלה לראות את הכלות הבאות מיד אחרי החופה, עם החתן, כדי לאכול גלידה. מאחר שבמקום מוגשת הגלידה עם כל מיני צעצועי־לוואי. יש כאלה שממש רבים ביניהם מי יקח ויקבל את הקישוטים. אבל זה לא שייך לחתנים ולכלות.

מלצרית שירי ב„אוסקר"
„אני עובדת בשביל הכיף!"

בצל הכוכבים

את המלצריות הצעירות והיפות ביותר בתל־אביב פגשנו באוסקר (לשעבר תל־אביב הקטנה): את שירי, בת השש־עשרה וחצי, שזאת לה עבודתה הראשונה („אני עובדת בשביל הכיף") ואת מיכל הניג, בת 17, תלמידת תיכון, הרואה בעבודה שעשוע בלבד. ההורים יודעים. לא מתנגדים, ובכלל, „זאת רק עבודה זמנית."

המעניינת מכולן היא לינדה שטרן. לינדה היא נכדתו של סר איזק וולפסון, המיליונר האנגלי. הוריה של לינדה מתגוררים בניו־יורק והיא למדה סרטים בבוסטון. באוסקר היא ברמנית ועוזרת לאחיה מייקל, אחר מבעלי המקום.

ברמנית לינדה
אחרי לימודי קולנוע באוניברסיטה

מלצרית מיכל (משמאל) עם לקוחה
„זאת עבודה זמנית!"

בנו של המיליונר

(המשך מעמוד 25)

„לישראל היתה זכות — זכות השמורה לכל מדינה — לפעול נגד תוקפנות זאת."

במקום אחר באותו מאמר — שהיה יכול להיות גם סרי־עמו של אורי דן — מביע רובינשטיין את התסעלותו מהצד הצבאי ואף (וזה ציטוט מדוייק) שולח „ברכות ליוזמיו ולמתכנניו."

רשימה צדקנית

גם מאמר זה לא היה התפרצות ריגעית בשעת משבר. באותה תקופה התרוצץ רובינשטיין כשבפיו הרעיון לערוך תצוגת נשק־מחבלים ש„איים על ישראל" (היום אין חילוקי־דיעות שהרעיון, שנשק זה איים על צה"ל, הוא יותר ממגוחך). ב־5 ביולי 82 כתב בהארץ שיש להילחם, מכיוון „שאסור להפקיר את הגליל לטרור אש"פי על רוצחיו, אנסיו וכוזזיו."

בסוף יולי 1982 פירסם רשימה צדקנית ביומון האמריקאי היוקרתי וושינגטון פוסט, ובו הביע את הרעיון שתדמיתה של ישראל בפרשת לבנון סובלת רווקא מהעובדה, שהיא מאפשרת לציוותי־טלוויזיה זרים לסקר את המילחמה. כלומר, ישראל איננה תוקפנית בפרשה זאת, אלא קורבן לדמוקרטיה הנהוגה בה.

באותה התקופה פירסם בהארץ מאמר לגלגני במיוחד על מאמצי מחנה־השלום להידבר עם אש"ף בשם „חברים מספרים על יאסר," ובו שפך ארס רב על הפגישות שקיימו מתי פלד ואורי אבנרי עם עראפת. הוא תמיד מקפיד על השימוש במונחים בגניס־טיים כמו „כנופיות אש"ף" ועל סי־מטריה בין „קיצוניים משמאל ומימין".

קשה לדרוש אחרת ממי שרואה במנחם בגין, אחרי דיר־יאסין ולבנון, „חלק מהמסורת הליברלית־הומאניס־טית של אירופה." הוא כתב רשימה בעלת ציביון פרו־רוויזיוניסטי במוסף הארץ מייד אחרי המהפך ב־1977, הגן בניו־יורק טיימס על סיפוח ירושלים, הטיף נגד נסיגה מרמת־הגולן ושיבח את „ההתקדמות הכלכלית בגדה (מאז הכיבוש)."

קרנף בעייתי

אמנון רובינשטיין הוא איש מוכשר ומוצלח מבחינות רבות. הוא היה תלמיד מצויין, מרצה טוב למישפטים, פרשן רהוט בהארץ ובעי־תונות חוץ, בעל תואר ד"ר למישפטים מאוניברסיטת־לונדון, קצין־תותחנים, אחד המוחים אחרי מילחמת יום־הכי־פורים, אחד המעטים מאנשי ד"ש האומללה ששרדו בפוליטיקה.

אפילו ההגדרה שלו כ„קרנף" היא בעייתית. רובינשטיין איננו צבוע, במובן של העמדת־פנים. הצדקנות שלו היא מהותית, ומשקפת תרבות שלמה במדינת־ישראל, שמולה ניצ־בים, ברוב המיקרים, הברוטליות והגזענות הבוטה של הימין האנטי־דמוקרטי במהותו.

רבים ראו בו דברים שאין בו, כפי שעשו לאבא אבן, ואפילו לפרס.

שכן רובינשטיין המנהיג משקף מישאלות־לב של אנ־שים טהורי־כוונות הרוצים את הסחורה — דמוקרטיה חילונית וכיבוד זכויות־האדם — מבלי לשלם את המחיר, שהוא שלום מלא הדורש הידברות גם עם היריב.

פני רובינשטיין כפני השיכבה החברתית שהוא מייצג. אין לו, ולהם, הרבה סיכויים במאבק האמיתי נגד שרון ודויד לוי. כמו בווייימאר ניצבים השמרנים הבורגניים המהוגנים, ושרי־די הסוציאל־דמוקרטיה, מול הימין הפופוליסטי. סיכויי ההצלחה שלהם די דומים.

חיים ברעם ■

חוק השבות נגד הבת היחידה

חייו של וילי מאירוביץ, שנולד בבוקרשט הרומנית לפני 63 שנים, לא שפרו עליו. עוד בילדותו לקה במחלת פוליו, והמחלה הזו עשתה אותו לנכה ברגל ימין. וילי גורר את רגלו כאשר הוא הולך, אבל משהו בחיוניות שבעיניו הכחולות מעלימה מכל רואהו את עובדת נכותו.

וילי עבר את מוראות השואה ברומניה. אחרי המילחמה התחתן ולאחר כמה שנים התגרש. ב־1958 עלה ארצה, חי עירית, בלי ילדים, נתון לחסדי קרובי־משפחה או רשויות הסעד.

אבל גורלו התהפך עליו, 20 שנה אחרי שעלה ארצה. ב־1978 פגש, במקרה, באלינה וארגה, רומניה נוצריה שבאה לביקור חברים בארץ. את אלינה הכיר עוד מילדות, כאשר התגוררו באותו רחוב בבוקרשט, רחוב אלכסנדר מורוזי. זכרונות הילדות והתרגשות הפגישה קירבו אותם. שניהם היו בודדים, שבעי תלאות, והם החליטו להתחתן.

וילי נסע לרומניה, פגש את בני משפחתה של אלינה, ובינואר 1980 נישאו. בנובמבר אותה שנה עלו ארצה, ואלינה וארגה קיבלה מייד תעודת זהות ישראלית. היא אף הגישה בקשה להתגייר, אך תשובה לא קיבלה. עד עצם היום הזה היא עדיין מצפה.

אך אלינה הותירה מאחוריה, ברומניה, את בתה היחידה, אלכסנדרינה, נשואה ואם לבן, רזבן־דצ'בל. היא שיכנעה אותם לבוא ולהשתקע בארץ, בקירבתה.

וילי, שמעולם לא היו לו ילדים, ראה בבני משפחתה של אלינה קרובי־משפחה ראשונים לו, וכשפנה, כאשר הסתבכו העניינים, לנשיא המדינה, חיים הרצוג, כתב: „הואיל ואין לי ילדים משלי, ומדובר בבתה היחידה של אשתי, הרי שאיחוד המישפחה במיקרה זה הינו חיוני ביותר גם עבורנו, בהיותנו מבוגרים. וככל שנמשיך להזדקן, כך נהיה זקוקים יותר ויותר לעזרתם של בני־המישפחה הנ"ל, שמלבדם אין לנו אף קרוב שיסעד אותנו."

בקיץ 1982 ביקרו הזוג מאירוביץ ברומניה, שם בירר בקונסוליה הישראלית את הליכי העליה לארץ, והוסבר להם כי ניתן להעניק אשרה לישיבת ארעי בארץ בתנאי שהם יממנו את כרטיסי־הטיסה של הבת ומישפחתה.

אז פנו אלכסנדרינה ובעלה לשלטונות רומניה כדי לקבל דרכונים לשם הגירה לישראל, במיסגרת איחוד מישפחות. הם קיבלו את הדרכונים המבוקשים בתחילת 1983 והוטל עליהם לעזוב את רומניה, עד מארס אותה שנה.

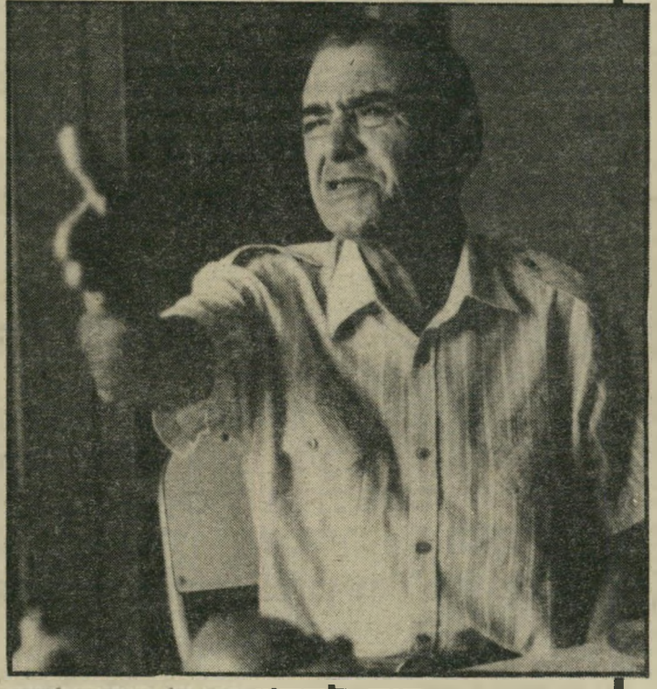
כמקובל ברומניה במיקרים רומים, פוטרה אלכסנדרינה מעבודתה כמומחית לעור במיפעל עורות ובעלה פוטר מעבודתו כמהנדס־מכונות ואפילו בנם, רזבן, סולק מבית־הספר. הם מכרו את חפציהם וציפו לקבל את אשרת העליה לישראל, שבלעדיה לא יכלו לצאת את רומניה. אך אז, לאחר כל התהליכים, גילו בני המישפחה, לתדהמתם, שאין הדבר פשוט כל־כך. מישרד־החוץ הישראלי הודיע להם חד־משמעית, שלא תותר להם עליה לארץ, מאחר שאינם יהודים וחוק השבות איננו חל עליהם. המישפחה נותרה מחוסרת כל, ללא מקור־הכנסה. ועד היום הם נעזרים על־ידי אמם אלינה, ובעלה, השולחים להם סכומי כסף דלים, כדי מחייתם.

מדי שלושה חודשים נאלצת מישפחת הבת ברומניה לחדש את תוקף דרכוניהם שפג, בתיקווה כי יקבלו את אשרת־הכניסה המיוחלת לישראל. קיימת סכנה, שבסופו של דבר, יסרבו שלטונות רומניה לחדש את תוקף דרכוניהם. במיקרה כזה לא תוכל המישפחה לעלות ארצה ומאידך היא תמשיך להיות משוללת כל זכויות כאזרחי רומניה.

האפשרות היחידה שלהם לבוא לארץ היא לעזוב את רומניה כתיירים, אך מאחר והוטעו על־ידי הקונסוליה הישראלית ברומניה, אשר הציעה להם להגיש בקשה לישיבת־ארעי בארץ, ושלטונות רומניה נעתרו לבקשה זו, אין הם יכולים עתה לחזור בהם וכך נכנסו למילכוד, שבעיקבותיו אין הם אזרחים רומנים במלוא מובן המילה ואף אינם אזרחים של מדינה אחרת.

תמונה ברומניה: הבת אלכסנדרינה (מימין) והנכד רזבן בעת טיול

האם היא נוצריה, חסידת אומות העולם, שהצילה יהודים ברומניה בימי השואה. אחרי שנישאה ליהודי באה ארצה, אך הבת היחידה שלה נשארה תקועה ברומניה. מכיוון שאינה יהודיה, אין חוק־השבות חל עליה

„אנחנו זקוקים להם!"

כתב וילי מאירוביץ לראשי המדינה. שמחם ביקש עזרה. הרצוג אישר את קבלת הפנייה, שמיר לא השיב והד"ר בורג דחה אותה.

„מגיע לה פרס!"

על הצלת יהודים בימים החשוכים של השואה. קבע פקיד בכיר, אבל לא מגיע לאלינה מאירוביץ לראות את מישפחת בתה בארץ. בקירבתה, בימי זקנתה. כי הבת איננה יהודיה, ושלא כאמה, שנישאה ליהודי, אין חוק השבות חל עליה.

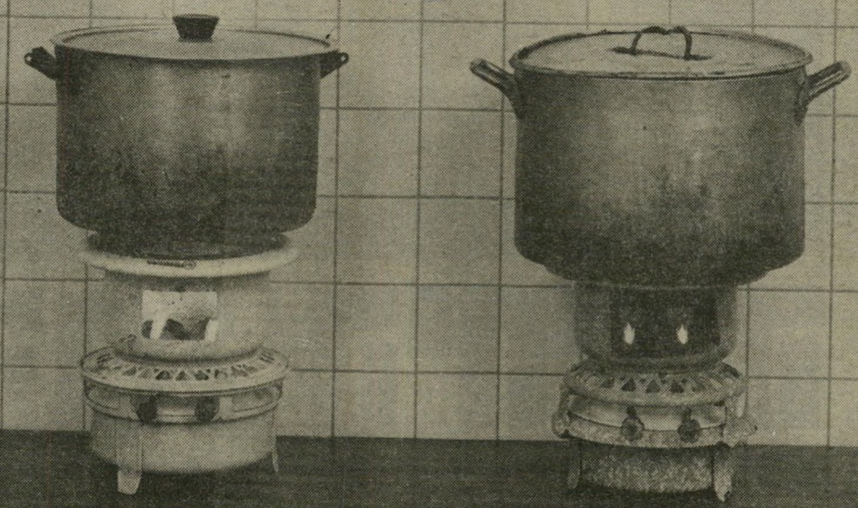
(המשך בעמוד 50)

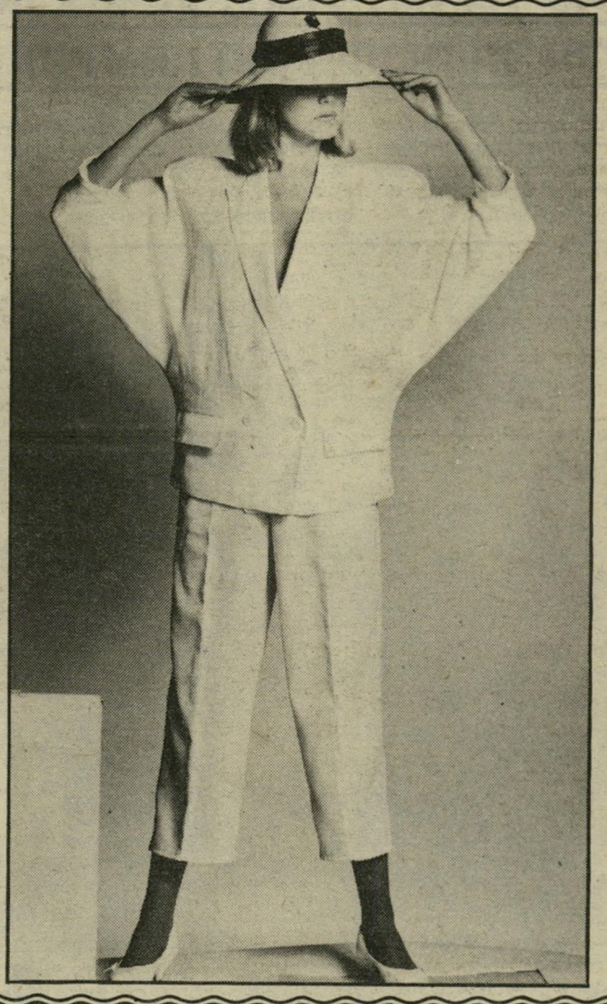
יש כבר צ'ולנט?

...שאל קליינט מודאג שעבר השבוע אצלנו בפירושקי.
...ובכן בשרוחות מתחילות לנשב ונהיה קריר ומחשיך מאחר־הצהריים
...אך בעיקר כשהקבועים שלנו שואלים בחוסר סבלנות „יש כבר צ'ולנט"?
או אז אנחנו ניגשים לבשל את הצ'ולנט שלנו.
24 שעות רצופות על אש קטנה קטנה.
בשבת הקרובה כצהריים מרימים את המכסים.

אפשר להזמין בטלפון, לחכות 5 דקות ולבוא לקחת.

פירושקי ירמיהו פינת דיזנגוף טל. 457599

ZIVA TELEM זיוה חלם

wishes to invite you to the מזמינה אתכם

לחדר התצוגה בביתה בהרצליה פיתוח

ד'גמי מעצבי אופנת העילית בישראל:

ג'י פולופ – בגדי עור, קולקציה חדשה
תמרה יובל – בגדי ערב ובגדים לאירועים מיוחדים
רקמה – בגדי תמרה לשעות אחר הצהריים והערב
גבי – חולצות משי עבודות־יד
רפי יעקובסון – בגדים ליום ולערב
M/N – בגדים אופנתיים לשעות היום
רזיאלה – חליפות ושמלות אופנתיות

אביזרי אופנה, חגורות, מחרוזות, סריגים

המכירה תתקיים ביום

שישי 12.10.84	שבת 13.10.84
10.00–14.00	10.00–14.00
17.00–19.00	1700–1900

בבית זיוה תלם – רח' דוד המלך 10, הרצליה־פיתוח
At the residence of ZIVA TELEM, 10 David Hamelech St.
Herzlia-Pituah, Tel. 052-72976

עיצוב: רזיאלה

גם זה...וגם זה...וגם זה...וג

(המשך מעמוד 31)

הצעה לקניית כמה תכשירי־איפור, שבשימוש נכון מספיקים לכל אשה להראות יפה.

- 1. מייק־אפ 4,965 שקל
- 2. סומק־לחיים 6,250 שקל
- 3. צללית לעיניים 5,870 שקל
- 4. מסקרה לריסים 4,590 שקל
- 5. שפתון 3,465 שקל

ההוצאה על כל התכשירים, לטיפוח העור ולאיפור היא, לפי הצעת רבלון: 56,255 שקל.

בלי דודות וחברות. היועצת השניה שאיתה נפגשתי היא דורית וידובסקי, המרריכה הראשית של הלנה רובינשטיין ואם לדון לפי מראה פניה, גם היא יודעת בדיוק על מה היא מדברת. הצגתי לדורית את הבעיה וביקשתי גם ממנה לדעת מה צריכה לקנות החברה שלי ולאיזה צורך. אודה ולא אבוש, כי הייתי משוכנעת שיהיו הבדלים רבים בין דעותיהן של הנציגות השונות והבדלים בהצעות שלהן. די הופתעתי, לטובה, כמובן, שהדברים ששמעתי מכולן היו די דומים ואף אחת מהן לא ניסתה לדחוף תכשירים רבים.

גם לפי דעתה של דורית, כדאי לאשה שאינה בקיאה בנושא להצטייד ברשימה של הדברים הנחוצים לה באמת ולא להקשיב לעצותיהן של עשר חברות ושלוש דודות מיקריות. הנה רשימת המוצרים לטיפול יומיומי של הלנה רובינשטיין:

- 1. חלב־פנים לניקוי העור ולעיסויו היומיומי. המחיר: 3,575 שקל.
- 2. מי־פנים להשלמת הניקוי ולריענון. מומלץ על מי־פנים ללא אלכוהול, שבהם אפשר להשתמש גם לאיזור העיניים. המחיר: 5,135 שקל.
- 3. קרם הזנה ולחות, שאותו מורחים בלילה וביום והוא חוסך קניית שני תכשירים שונים. המחיר: 15,675 שקל.
- 4. קרם־עיניים שאפשר להש־תמש בו גם לצוואר, שגם הוא, כמו איזור העיניים, מתבלה ומתקמט יותר מהר מאשר שאר אזורי הפנים. המחיר: 12,755 שקל.
- 5. מסיכה לפנים, אותה עושים פעם או פעמיים בשבוע, יכולה לחסוך טיפול אצל קוסמטיקאית. המחיר: 7,650 שקל.

חומרי האיפור הנחוצים, לפי הלנה רובינשטיין, הם:

- 1. מייק־אפ 2,315 שקל
- 2. סומק 6,857 שקל
- 3. צללית לעיניים 5,770 שקל
- 4. מסקרה 4,750 שקל
- 5. עיפרון לעיניים 2,170 שקל
- 6. שפתון 5,240 שקל
- 7. מקלון לטישטוש טבעות מסביב לעיניים 2,720 שקל
- 8. לק לציפורניים 2,705 שקל

היי יפה, בעזרת דורית מהלנה רובינשטיין, תמורת 77,317 שקל.

גם לקמטי הצחוק. שתי החברות שהוזכרו עד כה, הן חברות שמוצריהן מיוצרים בארץ ומותאמים למזג־האוויר הישראלי. כדי להשלים את התמונה פניתי גם לחברת לנקום שהיא חברת־תמרוקים צרפתית ידו־עה וביקשתי להיפגש עם יועצת־היופי שלהם. גם נציגת לנקום, מאיה קמרן, היא הוכחה חיה שיש משהו בעניין הזה של מריחת־הפנים. מאיה היא קוסמטיקאית במיקצועה, ולכן עניין הטיפול בעור, קרוב יותר לליבה מאשר האיפור עצמו.

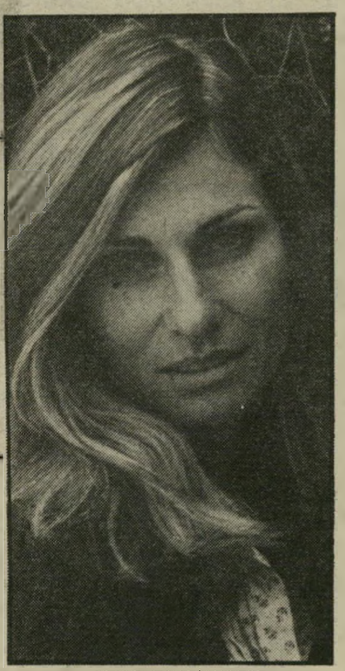
שאלתי אותה איך משתלבים התכשירים הצרפתיים, שבוודאי נעשו עבור נשים צרפתיות, החיות במזג־אוויר אירופאי, לתוך השמש והחום שלנו ולנשים ישראליות. היא סיפרה לי כי לנקום מייצרת מאות תכשירי־יופי והסניף הישראלי מייבא רק את אלה המיועדים למזג־אוויר כמו שלנו. מוצרים רבים וטובים פשוט לא מגיעים הנה, מפני שלפי דעת המומחים, אינם מתאימים ל־ארץ. מאיה יודעת שבתחרות על המחירים הזולים אין להם סיכוי רב, בגלל המכס הגבוה שהם משלמים.

אבל, לפי דעתה, אם לומדים להש־תמש בתכשירים בתבונה ובחיסכון, הם מספיקים להרבה מאוד זמן. הנה רשימת המוצרים ההכרחיים לאשה הישראלית בת ה־30, לפי לנקום:

- 1. חלב־פנים 11,894 שקל
- 2. מי־פנים 11,894 שקל
- 3. לחות + פילטר נגד השמש 16,574 שקל.
- 4. קרם־עיניים, המיועד לכל האזורים הרגישים האחרים, כמו סביב לפה ובקמטי הצחוק. מחיר: 11,542 שקל.

לפי דעתה של מאיה, אשה ממוצעת שהעור שלה מעורב, אינה זקוקה לקרם־הזנה מיוחד. הלחות נותנת לעור כל מה שהוא צריך. מהכרות עם נשים שרק התחילו לטפל בעצמן, היא יודעת שאם מעמיסים עליהן עשרות צינצנות, הן נשברות ומפסיקות את הטיפול לגמרי. זו הסיבה שהיא מציעה לאשה מינימום של מוצרים, גם בטיפוח העור וגם באיפור. „אם העיניים שלך מאופרות — כולך מאופרת. ואם יש לך גם קצת סומק את ממש מושלמת," אומרת מאיה. ולכן, איפור:

- 1. צללית לעיניים 9,555 שקל
- 2. מסקרה 7,370 שקל.

קוסמטיקאית קמחי
מינימום: 13.500 שקל

- 3. סומק 11,738 שקל.
- 4. שפתון 7,097 שקל.

בקיצור, יפה, לפי לנקום: 87,664 שקל.

מדפים מלאים. האחרונה מבין הנשים המיקצועיות שאליהן פניתי, היא הקוסמטיקאית פיה קמחי, שאינה קשורה לאף חברה מיסחרית וחלק מהתכשירים היא מערבבת בעצמה. לפי דעתה של פיה, אנחנו באמת מת־בלבלות מגודש האפשרויות ונשים רבות קונות הרבה מעבר למה שהן צריכות, רק כדי שהמדפים בחדר־האמבטיה יהיו מלאים. מה שפיה נותנת ללקוחות שלה, הרומות לחברה שלי, כלומר נשים בנות 30 בלי בעיות עור מיוחדות, הוא:

- 1. בקבוק חלב־פנים ובקבוק מי־פנים, כל אחד במחיר 2,000 שקל.
- 2. קרם־לחות במחיר 3,000 שקל.
- 3. קרם מזין במחיר 3,500 שקל.
- 4. קרם־עיניים. כאן, לפי דעתה, צריך להקפיד במיוחד שהקרם יהיה בעל מקדם־רגישות גבוה, למניעת אלרגיות וגרויים שונים, שהם די שכיחים באיזור עדין זה. מחיר: 3,000 שקל.

פיה אינה חושבת שיועצות־היופי של החברות האחרות הגזימו ב־הצעותיהן. היא רק חושבת שהמינימום

סליחה, איך מגיעים לדרום אמריקה?

פשוט מאוד,
תכנס לאיסתא ותשאל!

ולמזרח הרחוק?

בדיוק כמו לדרום אמריקה
תכנס לאיסתא ותשאל!

טיסות
טיסות ישירות
או עם חניות ביניים
במגוון שילובים לא שגרתיים.

טיולים
טיולי צעירים
והרפתקאות במסלולים
למקומות המיוחדים ביותר.

מחירים
בדוק והשווה!
אם תמצא הצעה
טובה יותר, בוא וספר.

יעוץ אישי
יעוץ חינם ע"י האנשים
שמכירים את דרום אמריקה
והמזרח הרחוק לאורך ולרוחב!

וכמובן, ביטוח בריאות ומטען לתקופות ממושכות
ותעודת סטודנט/צעיר בינלאומי.

דגש

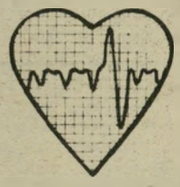
איסתא

תל־אביב רח' בן־יהודה 109 (פינת שד' בן־גוריון), טל' 247164, 244376
ירושלים רח' אלישר 5, טל' 225258.
חיפה בית הקרנות, רח' הרצל, טל' 669139 ובקמפוסים בארץ.

שולה

השתלת ציפורניים מלאכותיות
בשיטה אמריקאית — בידיים
וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919—295318

הלב שלך שווה בדיקה!

בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.

הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.

מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, ריינס 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים
(ג'וקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 481/75 עסק
שמירה על בריאותך ורכושך

שלה יותר נמוך. מאחר שהיא לא מוכרת תכשירי־איפור, היא גם לא עושה רשימת־המלצות.

נראה לה שהדבר החשוב ביותר באיפור הוא להתאים את הצבעים. בארצות־הברית, לפי דבריה, כבר קיים מיקצוע שנקרא „מאבחן־צבע", ו־קובעים לכל לקוחה את הגוונים המתאימים והמחמיאים לה. החל בבגדים שהיא לובשת וכלה בצבעי־האיפור. התאמת־הצבע חשובה, לפי דעתה, הרבה יותר מאשר כמות הצב־עים על הפנים.

תזונה נכונה. זה כמעט הסוף. ההמלצות די דומות. המחירים שונים. לא אוכל לגמור את חובתי לעצמי ולקוראות, אם לא אשאל את דעתו של רופא־עור, בקשר לכל תכשירי־היופי הנמצאים בשוק. ד"ר אברהם פיינ־שטיין, רופא ראשי במחלקת־העור

ריפא־עור פיינשטיין
אוייב מס' 1: השמש

במרכז הרפואי על־שם שיבא, אומר שמה שכולן שכחו להגיד הוא שהאוייב מס' 1 של העור היא השמש ה־ישראלית.

לפי דעתו, לפני כל התכשירים האחרים שהוזכרו, צריך לבוא תכשיר מיוחד המסנן את קרני השמש. יש כיום בשוק קרם־לחות טוב מאוד המסנן את הקרניים וממש מציל את העור מכל הפגעים האפשריים.

בעניין ניקוי הפנים, לאשה שאיננה מתאפרת הוא ממליץ לרחוץ בסבון ובמים פושרים, אבל אשה המתאפרת, באמת חייבת בחומר כמו חלב־פנים. הוא מורה שאינו בקי גדול בתכשירי־היופי והאיפור השונים, אבל לפי דעתו, העור לא יהיה טוב — ויהיה מרוח בכל המשחות בעולם — אם אין לגוף תזונה נכונה. את כל חומרי הבניין שלו מקבל העור מכלי־הדם המזינים אותו. אם האשה מקבלת מספיק חלבונים, ויטאמינים ומינראלים, יקבל אותו גם העור שלה.

האיפור, בדרך־כלל, אינו מזיק לעור. החברות הגדולות עוברות בדיקות של מישרד־הבריאות ולכן הן מוכרות חומרים טובים. איפור עושה את האשה יפה וזה כבר טוב, אומר ד"ר פינשטיין.

זה סיפור הכניסה לממלכת היופי. שלוש היועצות של החברות שהוזכרו, ביקשו ממני לכתוב שכל אשה בארץ יכולה לקבל ייעוץ חינם, הניתן במרכזים של החברות הגדולות, ייעוץ זה לא מחייב אף אחת בקניית מוצרי־היופי של החברות.

אם הצלחתי לעזור לכן להתמצא בסבך העצות של חברות ומוכרות בחנויות־תמרוקים, גם הצלחתי לחסוך לכן כמה אלפים טובים של שקלים. אני קיבלתי שיעור חשוב שאולי יעשה אותי יפה, יום אחד.

אה. כן. המחירים נמסרו לי לפני שבוע ואם הם השתנו כבר, נא לפנות לשר־האוצר.

הווי

ימ"ח בכל בית

צה"ל הודיעו, עם פתיחת המיבצע להחזרת ציוד שנעלם ממחסני צה"ל בשנים האחרונות, כי בין השאר חסרים 604 מקלעונים, 430 תת־מקלעים עוזי, יותר מ־300 רובי גליל, 300 רובי אם־16, 45 מרגמות קלות ושבע בזוקות.

* * *

אין מספיק שרים

ירושלים גילה סיכום סטטיסטי כי בין שלושת־ריבעי מיליון המכוניות על כבישי ישראל, הקבוצה הגדולה ביותר הן מכוניות תוצרת גרמניה (118 אלף), לאחריה, הצרפ־תיות (115 אלף); האיטלקיות (100 אלף) והיפאניות (85 אלף), אך השבריות (בעיקר וולוו) נפוצות בארץ הרבה פחות: 18 אלף בלבד.

* * *

לחיי האחיות שבררך

תל־אביב הובאה אחות בית־חולים לפני שופט, על שנהגה במהירות 70 קמ"ש בשטח בנוי, במקום 50 המותרים, שיכנעה את השופט כי מיהרה לבית־החולים, מחוץ לשעות העבודה, כדי לטפל בילד חולה המ־אושפז במחלקתה, נדונה לקנס של 3600 שקל בלבד, שהם, כפי שהסביר השופט, רומזים, בחשבון הגימטריא, על פעמיים ח"י.

* * *

צריך לדעת לדבר

ירושלים סיפר פרשן־דת ב־קול־ישראל, כי ניסה להסביר לבנו הצעיר את המושג עשרת ימי־תשובה. קיבל מהבן תגובה מיידית „את הסרט (= עשרת) הזה, ימי־תשובה. באמת עוד לא ראיתי!"

* * *

שמיים צפופים

צה"ל קבע חיל־האוויר מושג חדש: אמ"ץ (איזור מוכה ציפורים), כדי לתאר אזורים בארץ שמעליהם עוברות להקות ציפורים נודדות מעבר לים בעונת הסתיו, העלולות, תוך כדי מעופן המרוכז, לפגוע במטוסים. אחר הוציא החיל כרוזה מיוחדת, שבה נראית להקת שחפים ומעליה התזכורת: „היה זהיר: גם אנחנו באווירי."

* * *

מה שבטוח, בטוח

תל־אביב החל השק"ם במכי־רת מג"ד מגן־דיסקית, שנועד להגן על דיסקית־הזיהוי של חיילים קרביים. המגן עשוי נרתיק עור קטן, מחובר לשרוך־קשירה לצוואר ומכיל גם את נוסח תפילת־הדרך.

* * *

על כל צרה שלא תבוא

רמת־גן הודיעה אוניברסיטת בר־אילן על פתיחת קורס השתל־מות למורי יידיש בבתי־ספר תיכוניים. גילתה, בהזדמנות זאת, כי יידיש נלמ־דת, כשפת־בחירה לבחינות־הבגרות, בבית־ספר בירושלים, בגבעתיים וב־קריית־חיים.

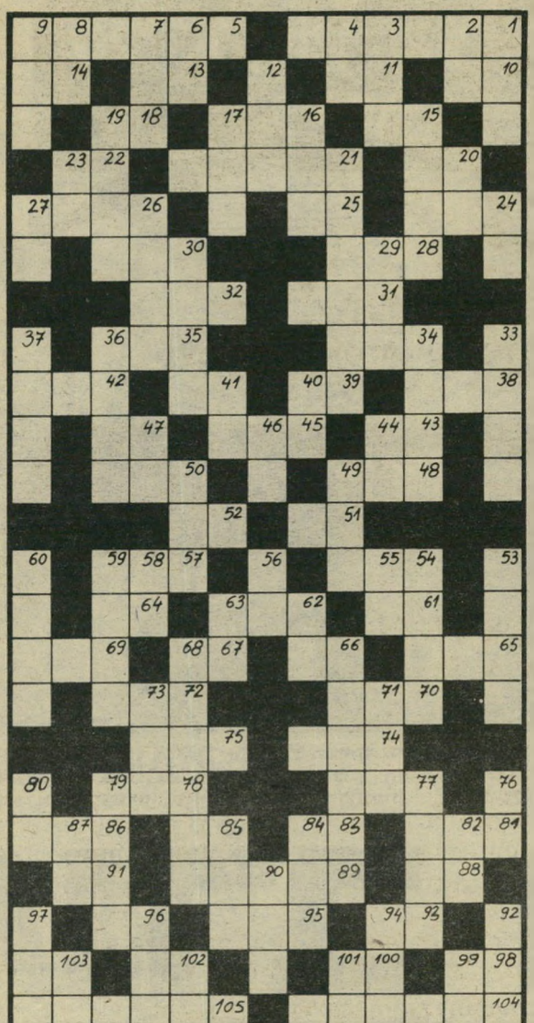
* * *

הזהרו מן החתול

תל־אביב החליטה חנות לכלי־פלסטיק למשוך את תשומת־לב העוברים ושבים, רוקנה את חלון־הראווה מכל מוצריה שהיו מוצגים שם בעבר, ושיכנה במקומם עכבר, עכברה ואת ששת צאצאיהם.

תשבץ

2458

מאת
אביגיל
ינאי

מאוזן:

1) נשיא אמריקני, הוא ניסח את „הכרזות העצמאות" האמריקניות; 5) ישוב בצפון; 10) תעלומה; 11) במתינות; 13) מצבור אדמה; 14) מידת נוזלים (ח); 15) מין; 16) צמח בר; 18) חוץ; 20) טבעת לבהמה; 21) ארץ סוברנית; 22) ידית; 24) שרול, פתוי; 25) צמח כעין הלענה; 26) נוטר בימי המנדט; 28) ירש; 30) אין (ארמית); 31) מטרה; 32) עלה למעלה, התנשא; 34) רפק, נקש; 35) תפוסה; 38) חרבוני קיץ; 39) בבקשה; 41) כינוי לאחד ממזלות הכוכבים; 42) נרכך; 43) נרו יאיר (ר"ת); 45) שרביט; 47) שן; 48) סופר צ'כי; 50) מלחין ישראלי (שבולת בשדה) (ש"מ); 51) בעל חיים זוחל; 52) אריג; 54) בינוני, אמצעי (לועזית); 57) השבלים שנשרו בשדה; 61) אמיתי; 62) כף יד קמוצה; 64) לא יבש; 65) אותו החזיק יעקב בטרם צאתו מבטן; 66) תבלול בעין; 67) חיק; 69) שבט מוסלמי בסעודיה; 70) אין כמוה בלילות; 72) פילוסוף ומתימטיקאי בריטי; 74) מש־תומם; 75) שחקנית קולנוע צרפתיה (ש"מ); 77) אסון — לערבים חג; 78) נעצב מאד; 81) על בגד תלמיד חכם, הוא פסק־דין מוות; 83) שארית החוב; 85) מספר אמריקני על „הרצי־חות ברחוב מורג"; 86) חוש המירה; 88) מי שאינו מקומי; 89) שעשוע; 91) אמצע; 93) קריה קרושה; 95) חוויה פנימית; 96) במקום זה עצמו; 98) תפר; 100) אות נצחון; 102) צף; 103) הבנה; 104) חגיגה; 105) אי־תלות.

* * *

מאונך:

1) תבואה שנאספה לדיש; 2) זהב מובחר; 3) רעש; 4) הוא אשר הנהיג את המונח „כח סוס"; 6) שם, הניח; 7) ספר, העוסק בתגלחת; 8) בגלל, מחמת; 9) מתוך (מונח תלמודי); 12) אשפת חיצים; 15) גאוותן; 16) אומן, יוצר כרים; 17) צמח מרכיב; 19) פרח בר מוגן; 20) מרחם; 21) תקוף שגעון גדלות; 23) בעבר קראו לה סיאם; 24) תן; 26) גמל נמרי; 27) די; 29) כאב; 30) תעלה במערב אירופה; 33) אבן טובה, מאבני החושן; 34) עץ חום שחור; 36) כהן או קוסם במצרים; 37) קצף גלים על המים; 40) סופר יהודי; 41) מתנפל; 44) כל הקיים; 46) סופר גרמני; 47) חומת מגן; 49) מאסו; 50) חוקר הלשון העברית באיטליה — בעל „כנור נעים"; 53) קבוץ בהרי ירושלים; 54) ממבצעי מלחמת השחרור; 55) צמח קוצני; 56) חרון; 58) לא כבד; 59) הבלוטה שמתחת לסרעפת; 60) קבוץ בדרום; 62) תקנה הנקבעת ע"י הרשות; 63) השווה בסוף הברה; 66) כדור אקדח רצחני; 68) מדינאי שוורי, קשור בדברי ימי המחתרות הציוניות; 71) מאמין לכל דבר; 73) משקה משכר; 76) שיח לבשמים; 77) הכוכב סיריוס; 79) אם כל חטאת; 80) מין טקס של פרידה; 82) מלקוח; 84) פיזר, הפיק; 85) פלוגות ההגנה היהודיות שהקים וינגייט; 87) מנה מצומצמת; 90) סופר עברי ש„אוהב את מייק"; 92) סוג של חיידקים; 94) משקה מתוק — רוקח בספורי שלום עליכם (ח); 96) שור ברפת שאינו יוצא למרעה; 97) מפלגה בעיראק; 99) מילת הסכמה; 101) מצורת הכתיב של שם אלוהים; 102) מייסר „בצלאל" (ש"מ); 103) שניים.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצלחה מובטחת

קורסים מקצועיים ברמה גבוהה ל:
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון תסרוקות חדישים ל:

השתלמויות באירופה

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ובשעות

תעודות למסיימים והכנה לבחינות

הסמכה ממשרד העבודה

30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית!

3 שנים ברציפות בטוף בתי ספר לספרות נשים

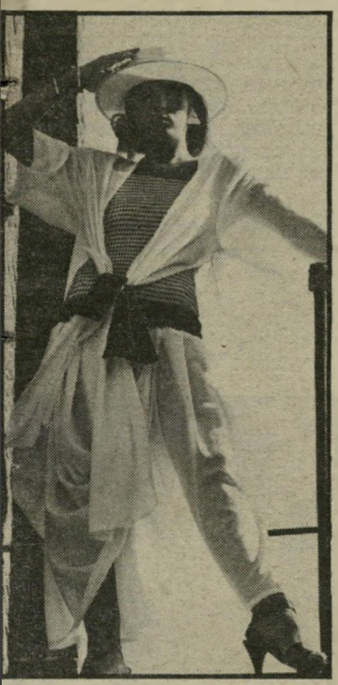
1984

ת"א, דיזנגוף 190 (יהודת 4) 226066, 229388

אכסטראוגנטי זהו הדגם המיוחד ש־עיצבה ליזה בוקר, ה־נקרא אשכול־ענבים, שאותו מדגימה הדוגמנית הפריסאית קרולין מאל, בת ה־18. השימלה בציבעי סגול־צהוב מבד כותנה. הצווארון גדול ורחב. בחזית: הדפס של אשכול־ענבים. **צילומים: יוסי רותם**

המש מעצבות ישראליות נותנות הטון במיגוון טעמים, בדים ואורכים

שכבות בעיצובה של ליזה בוקר. מעיל עליון הנקשר בחזית, ומתחתיו שימלה.

מחיר התענוג 350 דולר.

לערב מאור אלגנטי עיצבה ליזה חליפת קוקטייל, ז'קט ומיכנסיים, העשויים בד צמר גברדין בצבע שחור, כשדש הז'קט מעוטר בסטן שחור. החולצה וואל שיפון, בהדפס שחור לבן, שקופה וסכסית. עניבת פנינים, כובע שחור גברי ועגילים גדולים, ישלימו את המראה הנשי־גברי.

רזיאלה גרשון, שהיתה ירועה כמעצבת הז'קטים, "ירדה מטה", ועתה הוסיפה להם גם חצאיות ומיכנסיים. היוצרים חליפה במראה מושלם, אך היא לא מסתפקת בזאת, ולחגים היא עיצבה שמלות־ערב ארוכות ונשיות מבד כותנה מודפס בשחור על גבי לבן. הגיזרה קלאסית ומחניפה ללובשת. הכתפיים גבוהות ומורגשות עם כריות. השרוול קימונו עשיר וכפתורי גוליבר גדולים ושחורים מעטרים את חזית הבגד. חגורת־עור רחבה הנרכסת על המותנים בגיזרת בלוזון, או מתחת למותנים, משלימה את המראה.

שימלת־ערב באורך מקסי, מבד קרפ בגוון המוקה, עיצבה רזיאלה לאלה שיש להן הכל ולא יודעות מה ללבוש. השימלה בגיזרה ישרה, הדגש הוא על גב חשוף, וסרט פפיון גדול מעל עצבות־האופנה עובדות ומ־תכננות את מיטב היצירות לחגים.

ליזה בוקר היא מעצבת, הירועה בסיגנון המיוחד שלה, אצלה כל בגד הוא יצירה בפני עצמה. ליזה יודעת כי אשה איננה רוצה לפגוש ברעותה הלובשת את אותה שימלה, לא בשעות היום וכוודאי לא בערב. לכן היא מייצרת, כדרך־כלל, דגם אחד מכל מודל.

ליזה מעצבת בגדים „נוצצים" מבדי איכות ובתפירה עילית, למאורעות חשובים. לרוגמה, חליפה קרוס (מוצ־לבת) עשויה בד כותנה לבן שנטונג.

זירזיט חליפה בשחור ואדום, הנראית כשימלה. עיצבה דליה הרועה. החולצה עשירה בבד. שרווליה עטלפיים. החצאית קלוש. זהו בגד המתאים לשעות אחר־הצהריים. הדוגמנית: עינת ארד.

החולצה דמויית מעיל ובעלת שובל, נרכסת באלכסון, מעל החצאית שבחזי־תה כיסים גדולים. מתחת לחולצה, ששרווליה רחבים, ניתן ללבוש חולצה סטרפלס קטנה בצבע לבן, שחור או בכל צבע התואם את המראה הכללי. רגם זה יכול בהחלט להתאים למי שמחפשת ייחור, לאשה האלגנטית הרוצה לבלוט בשטח, ואשר בכיסה 450 דולר.

המחפשות משהו לבן מסוג אחר, גם כן בעיצובה של ליזה, יכולות להתפשר על דגם במראה השכבות מבד כותנה לבן דקיק. החלק העליון הוא מעין מעיל שימלה, ומתחתיו חולצת סטרפלס מכווצת, בשחור לבן, ולה מחוברת חצאית וואל ארוכה, בסיגנון הצ'רלסטון. המעיל העליון האריך נקשר בחזית ויוצר מראה מעניין.

ערב רב לערב

הדפס לערב שימלת מקסי מחמיאה וסכסית בציבעי שחור־לבן עם כפתורי גוליבר. עיצבה רזיאלה גרשון. השרוולים מודגשים. בצילום: שלומית אמיר וכלבתה ליידי.

מוסיף לה הדר. זהו בגד למארחת בגינה או למסיבת קוקטייל עשירה. רזיאלה מעדיפה אותו בגיזרת בלוזון עם חגורה במותנים.

דליה הרועה משקיעה מחשבה רבה בעיצוב דגמיה כך שיהיו אופנתיים וחושניים, זאת היא עושה בשילוב של בדי סאטן חלקים, בדי אורגנזה

צלב של ליזה בוקר, דגם חדשני וייחודי, עשוי בד כותנה לבן שנטוגנ. אצל ליזה בוקר כל דגם היוצא מתחת ידיה הוא יצירה בפני עצמה.

חושפני בעיצובה של תמרה יובל, שימלת ערב מבד הנופל ברכות, משובץ פאייטים. השסע גבוה, ורק שרוול אחד וארוך.

סאטן בפסים דליה הרועה עיצבה אוברול סאטן בגווני כחול־ירוק־צהוב, באורך ⅞ בהשראה יפאנית. הז'קט ספנסר קצר בסאטן צהוב, השרוול גבוה ומודגש, הולך וצר.

טוקסידו לאשה הנשית במראה הכמעט גברי, בעיצובה של ליזה בוקר. הצילומים נערכו בייקבי ראשון־לציון. הדוגמניות הושקו ביין שעלה להן קצת לראש. זוהי חליפה לאירוע מאוד אלגנטי. דש הז'קט מעוטר בבד סאטן שחור והחולצה מבד וואל שיפון, קצת שקופה, בהדפס שחור לבן.

אורגנזה בעיצוב דליה הרועה, מיועד לאלה הרוצות לבלוט בשטח.

שקופים וז'ורז'טים רכים. כך, למשל, חליפת מיכנסי הסאטן השחורים: החולצה, בגיזרת וי הפוך, נרכסת כמו בגד־ים על הצוואר, עם שני שרוכים דקיקים. המיכנסים ארוכים וצרים כלפי מטה, ומעל הכל חולצת אורגנזה שקופה וצרה ששרוולה הארוך עשיר בכר.

מבר סאטן עיצבה דליה אוברול פסים בגווני צהוב־ירוק־טורקיז. המיכנסים רחבים בסיגנון היפאני באורך ⅞. הז'קט ספנסרי קצר, עשוי סאטן צהוב, הכתפיים גבוהות ומודגשות והשרוול הארוך, הולך ונעשה צר כלפי פרק־היד. זהו דגם מחמיא ומתאים במיוחד לדקיקות וגבוהות.

ואם אתן לא כאלה, ובכל זאת רוצות דגם של דליה הרועה, הפתרון הוא חליפת ז'ורז'ט מהממת, בציבעי אדום־שחור. החולצה, ששרוליה עטלפיים, תואמת לחצאית קלוש רחבה עם וואלן ארוך, כשהאורך הכללי הוא הרבה מתחת לברך.

מעצבת האופנה, אתי קרן, אוהבת לפנק ולהדגיש את חמוקיה של האשה בבגדים רכים ונופלים, היא עיצבה שימלה באורך מידי, המתאימה למי שרוצה להדגיש כל פרט אפשרי, כמו, למשל, חזה בנוי לתלפיות, עם או בלי חזיה, מותניים צרות, אחוריים עגולים ורגליים ארוכות.

גם תמרה יובל אוהבת להדהים בבגדים ראוותניים, כמו שימלה צרה, חשופה וחושפנית, בעלת מחשוף אלכסוני ושרוול אחד בלבד. בחלק התחתון שסע עמוק וגבוה, החושף רגל תורנית. השימלה מעוטרת בריקמת פאייטים וחרוזים.

המסעדה הסינית בדיזנגוף 110...
(מול רוול)

מזמינה אותך לארוחה הכי סינית בתל־אביב, או לצלצל 237766 ולהזמין הביתה "TAKE AWAY" בין השעות 12.00 - 24.00, לבית או למשרד, במחירי הכרות מיוחדים.
המשלוח חינם באיזור תל־אביב רבתי.

שאנחאי אלא מה.

תפריט קבוע SET MENU

ארוחה סינית מלאה הכוללת:

1. מרק או אנביל
2. אחת מן המנות העקריות:
   - א. בשר לבן, חמוץ־מתוק בסגנון תאילנדי
   - ב. עוף בשקדים
   - ג. בשר בקר ברוטב צדפות
   - ד. בשר לבן בפלפל ירוק
   - ה. עוף ברוטב קארי
   - ו. בשר בקר מעורב בירקות
3. אורז מטוגן
4. מנה אחרונה לבחירה, אחת מן המנות הבאות:
   - א. בננה אפויה
   - ב. אננס אפוי
   - ג. ליצ'י

בחסות

סוכנות לבטוח בע"מ. רמת גן. רח' צבי 5 52504. טל' 3. 2. 727121.

באזור רמת השרון צלצל 03-491873 "**צ'ינה וילג'**" דרך הרצליה 199, רמת השרון.

באזור הרצליה נתניה. צלצל 052-70448 "**טייסט אוף סצ'ואן**", כפר שמריהו.

יין כרמל ואתה בן אוהב יין

מרים בנימיני

מזל החודש:

מאזניים

המזל המסמל את היפה, האמנותי, ההרמוני והמאוזן

גם מי שאינו אסטרולוג שמע או קלט בוודאי שכוכבי־הלכת שסובבים את השמש, הם בעלי משמעות. האסטרולוגיה מתייחסת למזלות, לכוכבים ולבתים, שנקבעים על־ידי שעת הלידה. שלושת אלה מסמלים תחומים שונים בחיים.

למשל, מזל מאזנים מסמל את היפה, האמנותי, ההרמוני והמאוזן, שיווי־המשקל ביחסים חברתיים והתחשבות בזולת. מזל מאזנים מייצג את השותפות, בנישואין, באהבה או בקשרים אחרים.

הבית השביעי מסמל אותם הדברים למעשה. הוא זה שמראה אם האדם מסוגל לשאת חיים משותפים, או לנהל שותפות עיסקית או אחרת, או שמא הוא זאב בודד, שאינו יכול ואינו רוצה לחלוק את חייו עם שותף נוסף.

לכל מזל כוכב שנושא את תכונות המזל והבית שבו אנו מדברים. כוכב ונוס הוא הכוכב המייצג אצל מזל מאזניים. ואם נבדוק מהן התכונות שאותן מאפיין כוכב ונוס – ניווכח שהן זהות לתכונותיו של מזל מאזניים. ונוס מסמלת את הטוב, היפה ההרמוני ומראה את יכולתו של האדם ליצור קשרים עם זולתו.

במיתולוגיה היוונית ונוס – אפרודיטה – מגלמת את היופי, החן והאהבה. ונוס הוא כוכב „נשי" ומסמל את האשה כהתגלמות המין היפה.

למעשה, ונוס מצביעה על מידת הפתיחות שלנו כלפי החיים. בהורוסקופ היא מייצגת את הזולת – אי־אפשר ליצור יחסים עם הזולת ללא פתיחות, וללא הבנה וסלחנות. לכן ונוס מראה מהי מידת החסד והרחמים שאדם מסוגל להרגיש, ועד כמה הוא מוכן לוותר על האגו שלו ולהבין את הזולת.

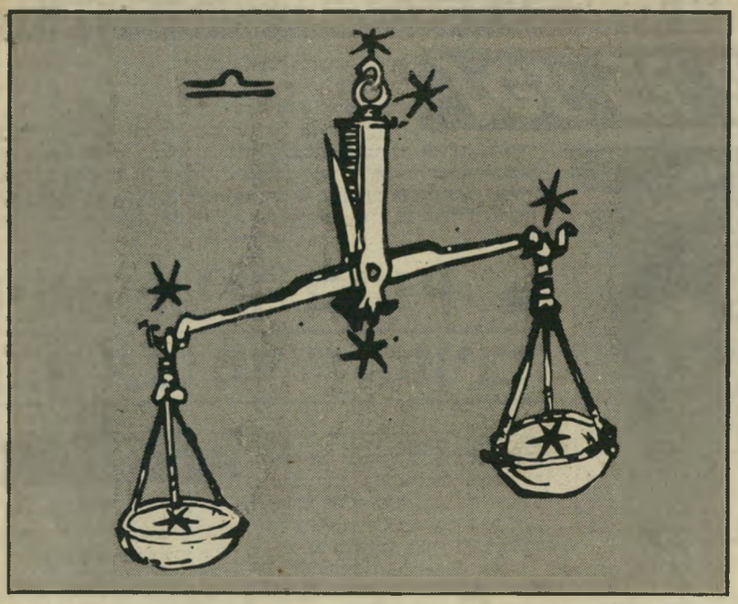
מאחר שוונוס מצביעה על מידת החסד, טוב־הלב והצורך בהרמוניה והתחשבות בזולת – הרי שהיא נבחרה לסמל את הנישואין. חשוב לדעת באיזה מזל ממוקמת ונוס ומה קשריה עם הכוכבים האחרים. ישנם מזלות שבהם ונוס לא מתפקדת לפי אופיה הנוח, והדיסוננס יוצר מצבים קשים ומסובכים.

בהורוסקופ ניתן לראות באיזו מידה אדם מסוגל להתמיד בקשריו עם הזולת ובקשר נישואין בפרט. אם יש נטיה לפלרטט, להרוס קשרים ולדכא את שותפו לחיי הנישואין. כמו כן, אפשר לראות חוסר נאמנות, או לחילופין דבקות ומסירות למישפחה. ובכלל, יכולתו של האדם להפיק אושר מקשריו עם הזולת.

כשוונוס פגומה בהורוסקופ, האדם יוצר לו קשיים רבים באהבה. כשוונוס הרמונית בהורוסקופ – היא מראה על יכולת טובה ליצור חיים משותפים, ומספרת על אדם שיש לו רגש חמלה והזדהות. הוא עדין־נפש, אידיאליסט ואופיו נוח וטוב.

כשוונוס דיסהרמונית בהורוסקופ – האדם יראה נטיות לקרירות, אנוכיות, חוסר התחשבות, חוסר מוסריות, חושניות־יתר וריקנות.

המזלות שבהם ממוקמת ונוס – חשובים ביותר, מאחר שישנם מזלות שבהם היא אינה במקומה הנכון, ובמזלות אחרים היא מראה חום רוך ונועם. כאן נגסה לראות מה תכונותיה של ונוס בכל מזל. יש לזכור שגם כאשר היא ממוקמת במזל שאינו מתאים לה, אך קשריה עם הכוכבים האחרים טובים והרמוניים, זה עשוי לשנות את התמונה.

וונוס במאזניים

כאן היא במקומה הטבעי ולכן בן המזל יהיה עדין, נעים ומתחשב. החיים בשותפות יהיו חשובים ביותר. למען השותף הוא מוכן להקריב כמעט הכל. בן־זוג שאינו ראוי, עלול לנצל זאת ולהביא לאכזבה קשה. אהבת מנעמי־החיים עלולה לגרום לעצלות ולתלות בבן־הזוג.

וונוס בעקרב

פעולתה של ונוס היא מינית ביותר בסימן זה. חיי־מין גדושי תשוקות עמוקות, עוצמת רגשות וצורך להגיע לסיפוק. היחסים מבוטאים ברמה ריגשית גבוהה והקינאה לא מאחרת לבוא. ההתמסרות לתאוות ולתענוגות עלולה לגרום בעיות של עודף מישקל. הקיצוניות ברגשות מקשה לעתים ומסבכת את היחסים.

וונוס בקשת

ונוס במזל אוהב החופש, אינה משתכנעת שכדאי להסתבך בקשר עמוק ומחייב. קיימת נטיה להישאר ללא אהוב עד גיל מאוחר. היחסים במיטבם מבוססים על הידיעה שאיש לא מקריב את החופש על מיזבח האהבה. זהו תנאי להצלחת היחסים. ונוס כזו, הרפתקנית ביותר ומחפשת לה עניין בשותפים חדשים לבקרים.

וונוס בגדי

במקום זה קר לה לוונוס, היא אינה מתפקדת לפי אופיה. אדם שיש לו ונוס בגדי יצטרך להקריב קורבנות למען האהוב, או לסבול מפירוד, אכזבה או בידוד. קשה לבטא את הרגשות. הנאמנות גדולה, אך הגישה למין ולאהבה מאוד שמרנית. טיפוס בסולם החברתי יתאפשר באמצעות נישואים או יחסים אחרים.

וונוס בדלי

גם כאן ונוס אינה ריגשית במיוחד, אך תכונותיו של בעל הוונוס מושפעים מהמזל.

(המשך בעמוד 44)

בתקופה הנוכחית תוכלו לעשות רבות, כדי לקדם את העניינים החומריים. זה הזמן לפעול בצורה נועזת ואפילו לקחת סיכונים. יש להיזהר מתכונת הבזבזנות אצל אלה ש־נוטים לכך, שכן השבוע יצר זה חזק במיוחד. בעבודה יתרחשו שי־נויים מעניינים. ייתכן שזה לא מה שביקשתם והכיוון שונה ממה שתיארתם לכם עד עתה, אבל דווקא השבוע נראית יכולת טובה לקדם את ענייניי הקאריירה.

* * *

עבודה קשה מוטלת עליכם כעת. לאו דווקא במקום שאתם עובדים, ולא תמיד עבודה ששכרה בצידה, אך אם תעקבו אחר השבועיים האחרונים, תראו ש־כמעט אין לכם זמן פנוי לעצמכם. ה־11 וה־12 בחודש נראים קשים. אין ספק שהמתח שבו תהיו שרויים יביא ל־סיכסוך עם בני־הזוג או בני מישפחה אחרים. קיימת נטיה חזקה לה־נות הנאה יתירה ממזון משובח. נסו להתחיל בדיאטה קלה, צעד דרסטי יקשה עליכם.

* * *

השבוע כדאי שתהיו עירניים במיוחד למה שקורה בסביבה הקרובה. צריך לנצל את ההזדמנויות ולקדם שאיפות ורצונות. אתם עובדים קשה, אך נה־נים. חששות מסויימים באשר ליכולת הביצוע בעבודה, עלולים לערער את הביטחון, אך דווקא כעת אתם נותנים את כל מה שאפשר וה־תוצאות משביעות ר־צון. ה־11 וה־12 והבוקר של ה־13 יהיו מעייפים ומתישים, השתדלו להשגיח על עצמכם ולנוח באורח ימים.

בימים אלה אתם עסוקים בעיקר בעניינים שקשורים לבניית בית, שיפוץ דירה, או שינוי מקום הרהיטים. ה־מקום שבו נוח לכם יותר מתמיד זה הבית. כשהמישפחה משמשת לכם מקור של הנאה. ביקורי קרובים וידידים יהיו מהנים. מסיבות ופגישות חברתיות צפו־יות ב־11 או ב־12 ב־חודש. ה־14 וה־15 ב־חודש יהיו די קשים.

תיתכן אף בעיה בריאותית ויהיה עליכם להשגיח על עצמכם ולהימנע ממאמצים.

* * *

המקום שבו תוכלו להצליח במיוחד קשור לעבודה. תרגישו יותר חיוניים ונלהבים ותוכלו לבצע שינויים וחידושים, אפילו אם זה יראה מוזר בעיני אחרים. לפחות אדם אחד עומד לצידכם, הוא אינו מכריז על כך, אך נותן גיבוי ומוסיף לביטחון. ה־11 וה־12 אינם קלים, אולם אסור להרים ידיים וחייבים להמשיך במה שהת־חלתם. ב־13, ב־14 וב־15 תוכלו להנות מ־פגישות מחודשות. מכתב מחו"ל!

* * *

עניינים כספיים מעסיקים אתכם במיוחד. בתקופה זו תוכלו לקחת יותר סיכונים ולהעז לבצע כל מה שדורש מעט הימור. בכלל, ב־הגרלות ובמישחקי מזל ילך לכם, כדאי לנסות את מזלכם בהגרלות שונות. לספורטאים ש־ביניכם תהיה הצלחה בעיקר ב־13 בחודש. בענייני הרגש, התקופה מאוד מרגשת, טוב לסיים קשרים מסו־בכים ומכאיבים. "מעבר לפינה" ממתין לכם כבר המועמד או המועמדת הבאים.

ה־10 בחודש יהיה רומנטי מאוד. אפשר לעודד מכרים חדשים ולהזמין אותם לביתכם. קשר חדש עומד להתפתח בימים אלה, וחוסר העזה יביא לחרטה מאוחר יותר. אם עד עכשיו לא החלפתם דירה, לא ביצעתם עיסקה ש־קשורה למכירה וקניה של בית, עשו זאת כעת. הכוכבים עומדים ל־צידכם ומאפשרים לכם לשפר את מצבכם בצורה משמעותית. המצב הכספי אינו מעודד אבל גם זה יסתדר.

* * *

אינכם חזקים במיוחד בתקופה זו. מצב־תרום לא טוב כל־כך ואתם נוטים להסתגר ולהתרחק מידידים ו־מאנשים בכלל. ה־11 וה־12 בחודש באמת אינם נוחים ולא כדאי להילחם ולהתעקש על צדקתכם באותם ימים. אולם מה־13 בחודש יהיה יותר קל, ה־16 בחודש יביא בשורות טובות. סטודנטים יש־מעו בשורות טובות, ו־תלמידים יצליחו בבחינות יותר מכפי ששיע־רו. הכרזיות חדשות יצמיחו קשרים חדשים.

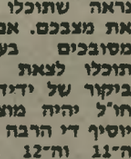

* * *

השאיפות כבר נראות בטווח הגשמה, כל העיכובים שהיו בקשר לקאריירה נעלמים. חשוב שלא אתם תהיו המבקשים והמשתד־לים למען עצמכם. כאן כדאי לערב צד שלישי שמקובל עליכם ועל אלה שממונים עליכם. ה־14 וה־15 בחודש יהיו בהחלט מפתיעים. גם מהבחינה הרומנ־טית, אלה הימים הטו־בים ביותר השבוע. אל תשבו בבית, צאו למסיבות, בילויים, נסי־עות וטיולים. בתחום הכספי יהיה שיפור.

לגדי תתאים האימרה „אם לא עכשיו אימתי?" השבוע תוכלו להשיג את רוב הדברים שלהם אתם מתנעגעים. נראה שהכל יבוא בחשבון. אם אתם חושבים על נסיעה ל־חו"ל, טפלו בעניין. ה־11 או ה־12 בחודש נוטים לאפשר לכם זאת. ב־שטח הלימודים הכל פתוח בפניכם, וגם כאן כל בקשה תיענה בחיוב. מעבר לדירה אחרת יוכיח את עצמו וכן שיפור הדירה הקיימת. בשטח האהבה – אתם ממש חוגגים.

* * *

עדיין אינכם מצליחים לצאת מהקשיים שמאפיינים את החודשים האחרונים, אך לפחות בכמה תחומים נראה שתוכלו לשפר את מצבכם. אם אתם מסובבים בערכאות תוכלו לצאת זכאים. ביקור של ידידים מ־חו"ל יהיה מוצלח ו־יוסיף די הרבה עידוד. ה־11 וה־12 בחודש יהיו קשים בעיקר בכל מה שקשור ליחסים מישפחתיים. סיכסוך עלול לפרוץ, תגובה נ־כונה תעמיד את המעורבים בדבר במקומם.

* * *

מצב־הרוח עדיין לא השתפר ואתם ממ־שיכים לחוש בעייפות, ליאות וכבדות. ה־11 וה־12 בחודש: תאריכים מאוד רגישים. כל פגי־שה או הכרות עלולים להטעות. לא טוב לס־מוך באותם ימים על מי שהכרתם זה מקרוב. ה־13 בחודש אינו מתאים לבילויים מחוץ לבית. תקלות, צרות ובעיות צפויות בחוץ. שינה, מנוחה או אירוח יתאימו יותר. ה־16 בחודש יביא עימו שיפור במצב ובשורה משמחת בתחום הפיננסי.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שהוסיע, השבוע, לפני 25 שנה, דיווח, בהרחבה, תחת הכותרת "ההגוג הישראלי", על צעדו הראשון של ינגאל ידין בזירה הפוליטית. הוא אסף, ביום־הולדתו ה־44, את חתימותיהם של 44 אנשי־רוח לכרוז שקרא לשינוי שיטת הבחירות לכנסת ● כתבה אחרת, "הנערה שהתעשרה מכתיבה על אהבה ושיעמום", הוקדשה לספרה של סראנסואז סאגאן, שראה אור באותם ימים: "ביקר טוב, עצבות" ● על שער הגליון: כוכבת־השנה, גיבורת הכתבה על סרטי־השנה, אליזבט טיילור, בזכות תפקידה בסרט "חתולה על גג פח לוהט".

"העולם הזה" 1150
תאריך: 14.10.1959

משה דיין בבוץ ★
אבא אבן עדיין בעניבה

דעות

צרור בבטן

משה דיין ידוע כאדם גלוי־לב. האומר לא־פעם את אשר הוא חושב. השבוע חזר דיין על נוהג בלתי־פוליטי זה והכניס את עצמו בבוץ.

הדבר קרה כאשר נאם דיין בבית־שמש, ליד ירושלים. אדם, שלדברי דיין עמד בתוך קבוצה שצעקה "בגין לשלטון!", הפריע לו בשיטתיות. דיין נקט בתכסיס מחוכם, הזמין אותו להשמיע את דבריו מעל רוכב הנואמים.

ואז, כאשר היה האיש בררכו למיקרופון, הפליט דיין את המילים הגלויות: "אילו היית ערבי, הייתי תוקע לך צרור בבטן. אבל, מכיוון שהנך יהודי, קח את המיקרופון!"

לא ערבי ישראלי. חיש מהר הגיע הפסוק לעיתונים. כאשר טילפן כתב חירות הממושקף והצעיר (23) שלמה נקדימון (לימים דוברו של ראש־הממשלה בגין וכיום איש ידיעות אחרונות) אל דיין, כדי לוודא את הידיעה, התפתח דו־שיח מאלף:

נקדימון: האם אמרת את הפסוק?

דיין: כמעט כך אמרתי. אמרתי: "יש זכות לכל יהודי בארץ להביע את רעתו. לא הייתי נותן לערבי לשלול את זכויותינו בארץ ולסתום לנו את הפה. לערבים שהתנכלו לזכויותינו השבנו בצרור בבטן. אבל ליהודים שמפריעים וסותמים את הפה, אני מציע מיקרופון."

נקדימון: האם מותר לתקוע לערבי צרור בבטן?

דיין: לקהל היה ברור שהמדובר לא בערבים ישראליים.

נקדימון: האם לערבי לא־ישראלי כן מותר לתקוע צרור בבטן?

על כך לא השיב האיש, המתעתד להיות שר בממשלה הבאה.

חיפה

צעצוע עירוני

כמעט כל נוסעיה של הכרמלית, בימים הראשונים להפעלתה, היו אנשים שנסעו לצורך התענוג בלבד. מעטים נסעו לרגל עסקיהם. מעטים עוד יותר עשו את החשבון אם כדאי היה בכלל להתאמץ כדי ללדת את הדך החדש. לאלה ששכחו כי קיים גם חשבון של רווח והפסד, הזכירו את הדבר נהגי אגד. שניצבו בפתחי היציאה מן התחנות. ספרו כל נוסע שנכנס ויצא מהן, לצורך סטטיסטיקה תעמולתית.

יתרונותיה של הכרמלית גלויים לעין. במקום נסיעה של כחצי שעה מן העיר התחתית למרכז הכרמל, עושה הכרמלית דרך זו בשש דקות.

תקרית גבול

עוד קטע של הווי ישראלי. שנת 1959. מעטה של לילי גלילי, עורכת העמוד הקל של ***העולם הזה*** *באותם ימים. העולם הבא:*

שולה הלכה לקולנוע עם הבחור החדש, אותו הכירה לפני יומיים בלבד. הסרט התחיל וגם הבחור התחיל. עד ששולה לא יכלה לסבול יותר, ושאלה אותו: "איפה הדרכון שלך?" "הדרכון?" תמה הבחור. "בשביל מה לי דרכון?" השיבה שולה, במתקוט: "כי אתה כבר עברת מזמן את הגבול!"

פועלים, העובדים בעיר התחתית, יוכלו לשוב לבתיהם למנוחת צהריים. הכרמל, שבו מתגוררים היום 22 אלף תושבים, עלול לקבל זריקת־עידוד בצורה של התיישבות מוגברת והעיר עצמה תחסוך בכל: בחלקי־חילוף למכוניות. בהוצאות על סלילת כבישים נוספים, אפילו במניעת תאונות.

מיכתבים

רק כך: תש"ך

הנוהג לכתוב שנים באותיות סופיות קיים כבר לפחות אלף שנה ובשנים האחרונות, בתר"ך, ובייחוד בתר"ך, כבש נוהג זה, למעשה, את כל העיתונות והספרות.

פסוקי השבוע

הרומאי הראשון

● **ח"כ יגאל אלון**, באסיפת בחירות: "מסופקני אם שימעון פרס, שהוא פקיד מוכשר במיסחר־נשק, הוא בר־סמכא בשאלות מדיניות."

● **ח"כ חרות אריה בן־אליעזר** על אבא אבן: "איזה מין מפא"יניק הוא אבא אבן, שעוד לא התרגל ללבוש חולצה בלי עניבה."

● **הרוזן ג'וּבאני רבדיל, מרקיז דה סאן־מארטינו**, שגריר איטליה בישראל, אחרי שנחת במסוק על פסגת מצדה: "אני הרומאי הראשון על פיסגת המצדה, מאז כבשנו את המקום מידיכם לפני אלפיים שנה!"

חוק השבות נגד הבת היחידה

(המשך מעמוד 29)

הם כבר פנו למישרד־הפנים, למישרד־החוץ וכמובן לאמצעי־התיקשורת.

וילי המרבר עברית שבורה ורצוצה, מדבר בכל הלב, ואלינה אשתו מבינה אך אינה מדברת.

למרות היותה רומניה נוצריה קתולית, נקשר גורלה, באופן מפליא, עם גורל היהודים בעירה. על פי עדויותיהם של רבים אלינה היא דמות נערצת ואהובה, שחילצה, בימי השואה, יהודים רבים מסכנה, אף שיכנה אחדים מהם במחסן־העצים שמתחת לביתה, ואף נאסרה וסבלה מרורים.

ישראלים רבים, יוצאי־רומניה, פנו למישרד־הפנים ולמישרד־החוץ בבקשה לעזור למישפחתה לעלות ארצה ולוא בזכות עזרתה הרבה ליהודים בתקופת השואה בלבה. קבע מרקו קלמנוביץ מיד־אליהו בתל־אביב: "לגברת אלינה מגיעה כל עזרה אפשרית משלטונות ישראל. היא, ללא ספק, מחסידי אומות העולם."

המלצר יונל גולדשטיין מבת־ים אף חתם על כתב־התחייבות, שבו נטל על אחריותו את מימון ההוצאות הכרוכות בהבאתה ארצה של מישפחת הבת.

אומר גולדשטיין: "הכרתי את המישפחה, באמצעות אמי, שהיתה ידידה קרובה שלהם, ואני אפילו שימשתי כסנדק לבן, רזבן, בעת ביקורי ברומניה:"

דיסקוסיון עם פקיד

אלינה גדלה והתחנכה בקרב יהודי בוקרשט. כאשר היתה בת 14 עבדה בבית־חרושת למצות, שם הכירה יהודים רבים ואף למדה על מינהגי ישראל. היא היתה נשואה למוסיקאי צועני, שאף הוא נרדף, בגלל מוצאו. היא ילדה לו שתי בנות, שאחת מהן שכלה בזמן המילחמה: "היא סבלה הרבה," אומר וילי המביט באשתו ובעיניו הרבה השתתפות. "שנינו סבלנו עד שהפגיש אותנו הגורל."

בפניותיו הרבות אל הרשויות הגיע וילי אל חיים וורצל, מנהל מחלקת רומניה במישרד־החוץ. אומר וילי: "הוא איש דתי, עם כיפה, הוא שונא גויים."

בתשובה לשאלה הסביר וורצל את עמדתו: "אם היא (אלינה) הצילה יהודים, מגיע לה פרס מטעם יד־ושם. אפשר להקים יד למפעל־הצלה שלה. אפשר לכלול אותה ברשימת חסידי אומות העולם. אבל חוק השבות מכיר רק בזכויות יהודים או נשותיהם, אם הן עצמן נוצריות. מאירוביץ נשא את אלינה לאשה וביקש לעלות אתה לארץ, ניתן לו מבוקשו. אבל הוסבר לו, אז, שרק היא רשאית לעלות. ילדיה אינם רשאים לעלות או להגר לארץ.

"לאחרונה, בשל המצב הכלכלי הקשה ברומניה, מנסים רבים לצאת משם. אחת הדרכים היא באמצעות נישואין פיקטיביים ליהודים. באמצעות נישואין אלה הם מקבלים אשרות־עלייה לישראל, מכיוון שאז, כאמור, חל עליהם חוק השבות. הם מגיעים לכאן ומכאן, באמצעות המסיון, הם ממשיכים לארצות אחרות.

"לי, משום מה, נראים הנישואין בין וילי ואלינה מוזרים. וילי הוא נכה נתמך־סעד. הוא לא נראה לי גבר־החלומות של אף אשה."

בביתם, מעל שאון התחנה המרכזית, בית מסורר ונקי להפליא, נראים בני הזוג מאירוביץ נשואים בנישואין שאי־אפשר להטיל בהם ספק. וילי מחפש תמונות מצעירותו. בתמונות נראה וילי שמן יותר, גבר נאה ואפילו בריא, אי־אפשר להבחין בצליעה. וילי נפגע מן הדברים של מר וורצל:

"הייתי רוצה לעשות איתו דיסקוסיון," הוא אומר, "להסתכל לו בעיניים. מה זה עיניינו אם אני גבר־חלומות או לא גבר־חלומות?

"כאשר נפגשתי עם אלינה אמרתי לה שאני לא בן־אדם עשיר. אין לי בית. אני גר בשכירות חודשית. היא אמרה לי, בפירוש, אם זה בית קטן או לא, אני רוצה לגור איתך עד סוף החיים.

"מה אני אגיד? אני איש אוהב את החיים, אוהב בריחות, אוהב לשיר, אני שר בהרבה שפות, משהו לא נורמלי, או כולם אוהבים אותי רק וורצל לא אוהב.

"המזל שלי שאני פגשתי את אלינה והתחתנתי איתה. הנה, בתקופה האחרונה הורדתי עשרה קילו והיא עוזרת לי להתגבר, מבשלת לי אוכל מיוחד. אין כמו האוכל שלה."

"תנו להם צ'אנס!"

אלינה אינה ישנה בלילות מרוב דאגה לבתה ברומניה. מה לא עשה וילי. הוא שלח מיכתב לנשיא הרצוג, וקיבל אישור שהמיכתב התקבל; שלח מיכתב ליצחק שמיר וזה לא ענה בכלל; שלח ליוסף בורג והמזכיר שלו שלח תשובה שלילית.

"מה היה קורה, שואל וילי, אם היו נותנים להם לבוא לכאן באופן זמני, ואם לא יסתדרו, שיחזרו לרומניה? אני בטוח שהם לא יסתדרו. אלינה לא תסתדר בלי הנוף שלה, בלי הבית שלה, בלי הגינה שלה. אני מוכן לקחת על עצמי את האחריות. אני מוכן לחתום על כל מיסמך שיידרש. אני מוכן לשלם את כל ההוצאות. אני מוכן לשלוח אותם חזרה. אני מוכן לקחת אותם בחזרה. אני מוכן לעשות הכל, רק שיתנו להם צ'אנס."

וילי ואלינה מאירוביץ
"אני רוצה לגור איתך עד סוף החיים!"

דולאריזציה, 1959 אומנם המצב היה לא רע. הלירה (עשירית השקל של היום) היתה עדיין שווה. אך השער של 1.80 ל"י לדולר (לירה אחת ו־80 אגורות) הפריע לרבים, שלחצו על ראש־הממשלה, דויד בן־גוריון, לאשר פיחות. כדי לזרז את התהליך יצר גרפיקאי אלמוני שטר של דולר שבמרכזו ביג"י בכבודו ובעצמו. רעיון שנגנב, עם אישים אחרים, אין־ספור פעמים בשנים הבאות.

שידור

הרשות

איש נבון

ישראל („רוליק") **סלג** מונה כמנהל ליש־כת־העיתונות. פלג היה חבר הוועד המנהל של רשות־השידור, ויצטרך לפנות את מקומו לאדם אחר מפיקלת־העבודה.

כל הסיכויים הם שאת מקומו יתפוס אדם בשם **רוני פיינשטיין**, שהוא עורך־דין במיקצועו, חבר טוב של שר־החינוך החדש והממונה על רשות־השידור, **יצחק נבון**.

פיינשטיין שימש כראש מטה־הבחירות של נבון במערכת־הבחירות האחרונה.

חזרה למיגרש

במאמץ משותף של **יהושע מצא וחיים רמון**, חברי ועדת־המישנה של ועדת־הכספים של הכנסת, יתחדש השבוע בשעה טובה המשא־ומתן הארוך בין רשות־הספורט, רשות־ההימורים ורשות־השידור ביחס לשידורים ממיגרשי־הכדורגל. אם ילחצו את הצדדים די הצורך, אולי

מראיין רייכר
מיכתב בלי תשובה

יוכלו אוהדי ישראל לנשום לרווחה, ולא יצטרכו להתאמץ לקלוט את קול השלום.

מאחורי המירקע

מחאה בלי תגובה

דוד („דודו") גלבוע, האחראי על התוכניות הדוקומנטריות בטלוויזיה, התפטר השבוע מ־תפקידו לאות מחאה, אך אין למנהלי הטלוויזיה כל כוונה שלא לקבל את מיכתב ההתפטרות.

גלבוע הגיע לטלוויזיה כמיינוי של **צביקה שפירא**, האחראי על התוכניות. השניים עבדו ביחד עוד בגלי צה"ל.

לפני כמה שבועות היה ויכוח חריף ורם בין הנהלת הרשות לבין גלבוע ושפירא בנושא תוכניות המגאזינים. השניים התבקשו לעבד הצעה מפורטת לשלוש תוכניות־אולפן, תוכניות ראיונות. הם עבדו על ההצעה במשך שישה שבועות והביאו אותה לישיבה עם מנכ"ל־הרשות ומנהל־הטלוויזיה.

„כלבוטק" אינה יורדת

פידסומים רבים בעיתונים רמזו כי אילו עומדת הנהלת הטלוויזיה להוריד את התוכנית המצויינת כלבוטק מעל המסך. לא כך הדברים. בהחלטת הוועד המנהל תישאר תוכנית זו, וכמוה גם תוכנית מיפגשים.

כלבוטק יוצאת בכל שנה לחופשה־מאנוס בתקופת־החגים. זוהי תקופה לחוצה, שבה קשה לצלם את הכתבות לתוכנית, קשה לעריך וקשה מכל לקבל תגובות של מוסדות. כאשר התשובות בכל המקומות הן: „תתקשרו שנית אחרי החגים."

התוכנית תחזור אחרי החגים.

פרס: לא יבין

מועמד יבין
ניקמת הנבחר

בחירתו של מנהל חדש לטלוויזיה תכנס בימים הקרובים להילוך גבוה. עם חזרתו של **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות, משהות בחו"ל.

פורת עבר במסעו דרך לונדון, ונפגש שם עם **אלכס גילעדי**. גילעדי הוא מועמד עדיף על כמה מן הבוחרים, אך מינויו אינו בטוח כלל.

מנהל־הטלוויזיה נבחר במיכרז. המיכרז הוא קודם כל מיכרז פנימי, בתוך הרשות עצמה, כשאת המנהל בוחרים שיבעת חברי הוועד־המנהל, המנכ"ל, ושני נציגים של אגודת־העיתונאים.

גילעדי אינו עובד הרשות. הוא אולץ להת־פטר, אחרי שלא אושר לו להמשיך את חופשתו ללא־תשלום. גילעדי אמר לאחד מאנשי־הטלוויזיה הבכירים, בזמן שהיה בלוס־אנג'לס, שיציג את מועמדותו לתפקיד רק אם יבטיחו לו שהמיכרז תפור בשבילו ושהמינוי בטוח. לשם כך צריכים להתמלא כמה תנאים, והחשוב שבהם הוא שבמיכרז הפנימי ידחו את המועמדים מתוך הרשות עצמה. כרגע מדובר על שניים: **חיים יבין** ו**גידעון לב־ארי**, מנהל הדרמה.

חיים יבין נראה כרגע כמועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר לתפקיד. הוא ביחסים טובים מאוד עם המנכ"ל, הוא מן הוותיקים בטלוויזיה, יחסיו עם העובדים מצויינים ויש אומרים שהעובדים בעצמם עושים לו לובי נרחב, כדי שיקבל את התפקיד.

אך ביחס אליו יש בעיה אחרת — אחד מאנשי לישכתו של שימעון פרס אמור לעובד בכיר בטלוויזיה שפרס מאוד לא מעוניין שיבין יקבל את התפקיד. פרס לא שכח ליבין את הסידרה המצויינת שעשה במהלך מערכת־הבחירות של 1981, הנבחרים, שבה הוצג פרס באור שלילי. כך יתכן שאנשי המערך בוועד־המנהל יקבלו הוראה שלא לתמוך במועמדותו של יבין לתפקיד.

עם פתיחת הדיון התברר למנהלים שבידי השניים אין בעצם כל הצעה ספציפית לתוכניות אלה, והם חזרו ודיברו על פינות שונות בתוך התוכניות עצמן, כשהבשר סביב הפינות כלל לא היה ברור להם. במיסגרת הדיון היו חילופי־דברים חריפים בין **אורי פורת** ל**גלבוע**, ובמהלכם אמר גלבוע לפורת: „אז תכתוב אתה איזה הצעות צריך."

זמן קצר אחרי תקרית זו היתה תקרית נוספת, שבמרכזה עמד **גידעון רייכר**. הדברים התגלגלו כך: רייכר לחץ לקבל תוכנית־ראיונות בטלוויזיה. במיסגרת שלושת המגאזינים שאמור־רים היו לצאת לאוויר. הדברים סוכמו עם מנהלי הרשות והטלוויזיה.

כשנודע לשפירא ולגלבוע על הכוונה לתת לרייכר, שהוא איש־חוץ ולא עובד־הרשות, תוכנית־ראיונות, הקימו קול־זעקה. הם הפעילו מייד את ועד־העובדים. זה שלח שלושה מיכתבים חריפים להנהלת הרשות, שלא יתנו יד לאיש מבחוץ להנחות תוכנית־בטלוויזיה, כשישנם כל־כך הרבה מובטלים־מאוס בתוך הבניין עצמו. הוועד נתן הוראה לכל עובדי־ההפקה בכל הדרגים שלא לשתף פעולה בתוכנית כזאת.

רייכר עדיין לא ויתר על רצונו. אך בינתיים התוכנית מוקפאת, גם בגלל נסיעתו של המנכ"ל לחו"ל.

גילבוע מצידו כתב מיכתב־התפטרות, שבו הוא מסביר כי אין לו אמון במנכ"ל, וכי אינו יכול לעבוד איתו.

המיכתב לא נענה.

שידורי הבחירות

אחרי משא־ומתן מייגע עם נציגי הסתדרות־הטכנאים יעלו שידורי ליל־הבחירות על המירקע ב־7 בנובמבר.

מדובר בשידורי הבחירות באמריקה, בלילה הגורלי של התוצאות. את המשא־ומתן ערך **רון נחמן**, מישנה למנכ"ל רשות־השידור, האחראי על המינהל.

לפי הסכם העבודה של הטכנאים, מתחיל יום העבודה שלהם רק בשמונה בבוקר. כל חריגה משעה זו צריכה אישור מיוחד של נציגי הטכנאים. נחמן השיג את האישור, והטכנאים יתחילו לעבוד בשש בבוקר, כדי להביא לעם־ישראל את תוצאות הבחירות של נשיאו ה־אמריקאי.

מאחורי המיקרופון

הרבה קופצים

אריה גולן, הכתב המצויין של קול ישראל בכנסת, עוזב בסוף החודש את תפקידו לטובת שליחות הסוכנות בצרפת. עוד לא נשמעה יריית־הזינוק, והמתחרים הרבים כבר מכינים את עצמם למירוץ — מי ימלא את מקומו.

מיספר המועמדים הרוצים בתפקיד היוקרתי רב. מתחרים עליו: **עודד בן־עמי**, מגיש ועורך בחצי היום (ומגיש לפעמים גם מהדורות מבט בטלוויזיה); **שלום אורן**, כתב קול ישראל לענייני התיישבות (השטחים הכבושים) ומי שעזר בחודשים האחרונים ל**אמנון נדב**, הכתב לענייני־מיפלגות בתל־אביב; **אבנר תבורי**, שהיה פעם כתב בכנסת, והיום הוא עורך ומגיש את תוכנית היום הזאת; **יצחק סלר**; **איתן אלמוג**. וזו כנראה רק רשימה חלקית.

גם אם לא ימלא איש את מקומו של גולן, עדיין ישמע עם־ישראל מה קורה בכנסת, משום שישנם בבית שני כתבים נוספים שתחומם הוא הכנסת, שלא לדבר על כתבים אחרים, הבאים לשם לעיתים מזומנות וגונבים ידיעות בדרכים עקיפות דרך ועדות־הכנסת השונות. אבל ה־מישרה חשובה ורבת־כוח, והקופצים עליה רבים.

ראש טוב

למערכת קול ישראל בחיפה יש מזה כמה חודשים ראש מערכת חדשה — **שולמית שמרלינג**, מי שהיתה עורכת חדשות במערכת

כתב גולן
כולם קופצים

בירושלים. שמרלינג עברה לחיפה לפני כמה חודשים. באותה התקופה החליט מי שהחליט בין המנהלים שיש צורך להחליף את ראש־המערכת בחיפה, **חביבה רוגר**, בגלל סיכסוכים חוזרים ונשנים עם הכתבים בצפון. קרה המיקרה ורוגר יצאה באותה התקופה לחופשת־לידה, ושמרלינג קיבלה על עצמה בלית ברירה את תפקיד ראש־המערכת.

אך העניין לא נגמר בזה. רוגר חזרה מחופ־שת־הלידה ורצתה לקבל בחזרה את המישרה הרמה, אך מי שמחליט בעניינים כגון אלה ראה כי שמרלינג טובה מרוגר, והחליט שלא להחזירה לתפקיד, למרות הכל. רוגר קיבלה תפקיד זוטר: כתבת עירונית בחיפה. ושמרלינג נשארה ראש־מערכת.

התותחים שלא היו

(המשך מעמוד 21)

● לחימה עקשנית ואמיצה

ע**ל־מנת להבין** את נסיבות קרב הבלימה ולהעמיד את מעשי ומישגי הפיקוד בפרופורציה הנכונה, צריך לשאול מדוע היו הכוחות שהועמדו לרשות הפיקוד כה מוגבלים לנוכח העוצמה הסורית הגדולה, שהלכה והתרכזה מולם.

התשובה היא כי היה זה בעטיה של ההפתעה שבה נתפס צה"ל („המחדל המודיעיני"). אין ספק כי יש בכך מידה רבה של אמת, אולם האם זהו ההסבר כולו?

את סיקור צמון סקרו לא הסתעה אחת ולא שתיים, אלא ארבע הסתעות שונות, שגרמו שיבושים בתיסקודו: הסתעה ראשונה — עצם סריצת המילחמה.

הסתעה שניה — סתיחת המילחמה בשעה 14:00 ולא ב־ 18:00.

הסתעה שלישית — מיתווה הלחימה — מיתקפה כוללת לכיבוש הרמה ולא מחטף מוגבל.

הסתעה רביעית — ריכוז המאמץ העיקרי הסורי בגיזרה הדרומית ולא בצפונית.

כל אחת מהפתעות אלה תרמה נופך משלה למחדלים ולמישגים של הפיקוד ולבילבול והמבוכה ששררו בו עם פרוץ המילחמה. אלא שמשמעויותיה של ההפתעה הראשונה — היעדר עוצמה מספקת בגולן — הן שהיו המכריעות.

היעדרה של עוצמה מספקת בקו נגרם לא רק בשל ההערכה המודיעינית המוטעית („סבירות נמוכה") אלא גם, ובעיקר, בשל כישלי־החשיבה של הפיקוד העליון של צה"ל.

בשל־חשיבה ראשון: במיקרה של סריצת מילחמה תינתן התראה של 48 שעות מראש.

להלך חשיבה זה היה מקום מכריע בהחלטה שלא לגייס מילואים בימים שלפני סרוץ המילחמה.

כיצד יכלה הקצונה הבכירה בצה"ל לסמוך על הערכה בלבד, למרות שהערכות התמוטטו סעמים אין ספור בעבר, וכיצד יכלה לסמוך על קבלת התראה של 48 שעות מראש, כאשר בוחות האוייב עמדו במצב שאיפשר להם לצאת למיתקפה בכל רגע וללא כל התראה?

כישלי־החשיבה השני והשלישי קשורים זה בזה. הם נבעו מתיזה שאמרה כי גם אם לא תהיה התראה, הכוח הסדיר בסיוע חיל־האוויר יכלמו עד להגעת המילואים. אומנם ניתן היה לצפות שהכוחות הסדירים יציליחו לבלום כוחות עדיפים כהרבה במידה ויקבלו סיוע אווירי מאסיבי, אך זה יכול היה להינתן רק בתנאים של חופש פעולה אווירי מלא.

ברמת־הגולן לא הוקם במשך השנים מערך נ"מ דומה לזה שהתפרס לאורך התעלה מול המצרים אם כי הדבר היה צפוי ובאוגוסט 1973 אכן החלו הסורים סורסים סוללות־טילים רבות במרחב שבין דמשק לקו־החזית.

בעוד שבראשית השנה נמצאו שם שתי סוללות טילים בלבד, הרי שערב המילחמה נמנו 31 סוללות. ביניהן טילי אס־איי 6 כאשר שתיים מתוך שלוש חטיבות האס־איי 6 הסוריות נערכות מול קו החזית והשלישית באיזור דמשק.

אולם, למרות נסיונו המר של צה"ל בלוחמה נגד מערך טילי הנ"מ המצ־ריים, בשלבים הסופיים של מילחמת־ההתשה, ונסיון מילחמת ויאט־נאם — שם הצליחו הצפוניים, עם טילי אס־איי 2 מיושנים לסגוע קשות בעוצמה האווירית האמריקנית — לא הוסקו המסקנות הנכונות.

מסקנות אלה חייבו תיגבור גדול יותר של הכוחות לאורך הקווים בשל הסגיעה בחופש הסעולה האווירי.

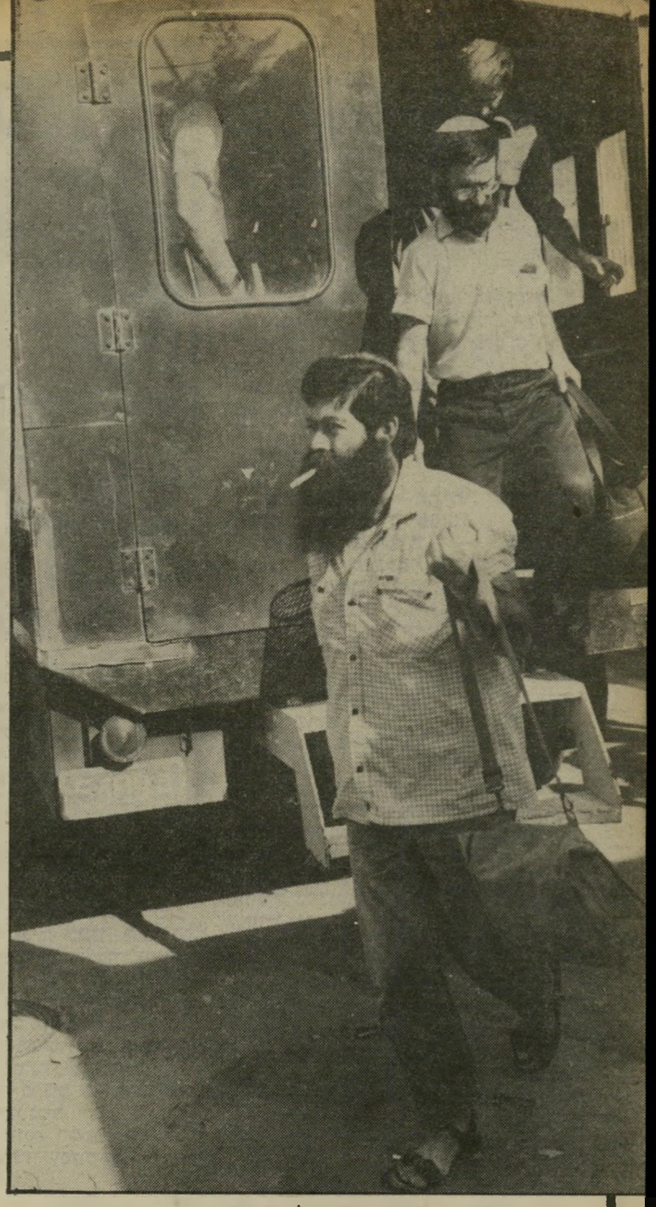
יחד עם זאת, יש לזכור שלא ניתן לבלום מיתקפות אך ורק בתקיפות אוויר. וגם בתנאים של חופש פעולה אווירי הרי היתה מיתקפה משולבת בכמה חזיתות מחייבת את פיצול העוצמה של חיל־האוויר ולפיכך מפחיתה את הסיוע שאפשר היה להגיש לכל אחת מהחזיתות.

רק הלחימה העקשנית והאמיצה של צוותי הטנקים של צה"ל, ומפקדיהם, ברמה הזוטרה והבינונית והמחיר הכבד ששולם בטייסים ומטוסים, שביצעו גיחות התאבדות אל תוך מסכי הנ"מ הסוריים הצפופים, מנעו את הסורים מלהשיג את יעדיהם, למרות עדיפותם המכרעת ומישגי הפיקוד הבכיר של צה"ל.

רוני שפיגל ■

המגמה האמיתית של טכסיסי הנאשמים של משפט הטרור היהודי היא לגלות

מי מהם הוא הסוכן השתול?

נאשמים סגל, נוביק וגנירם
לחמניות יבשות לארוחת־הבוקר

מתחת לגיבוי המלל המישפטי והעיתונאי שנערמו על מישפט המחתרת, יש קו יסוד אחד ברור ופשוט, שעליו נערך המאבק המישפטי. קו זה אולי נעלם מעיני הציבור מתחת לפרטי הפרטים של העדויות והתעלולים המישפטיים של הסניגורים.

מישפט המחתרת יעמוד ויקום על הודאותיהם של הנאשמים. אם לא יצליחו הסניגורים לפסול את הודאות הנאשמים במישפט־הזוטא, שהם מקיימים כרגע, קרוב לוודאי שבזה נחרץ גורל המישפט.

כמעט כל הנאשמים מסרו הודאות מפורטות לחוקריהם תוך זמן קצר מיום מעצרם. הם שיתפו פעולה עם אנשי השב"כ והמישטרה. חלקם אף עשה שיחזורים וגילה מחבואים ארירים של נשק וחומרי־חבלה. אם לא תצליח הסנגוריה לפסול את ההודאות והשיחזורים הללו יהיה מצבה ככי רע.

סניגוריהם של הנאשמים ידעו על סיכון זה מתחילת המשפט. כאשר קראו את ההודאות המפורטות שמסרו שולחיהם. לכן נעשו מייד בהתחלה גישושים לסיים את המישפטים בעיסקות טיעון. כל הנאשמים שחלקם בפרשה היה קטן רצו לסיים את הפרשה בעיסקת טיעון, שלפיה יודו בעבירות הקלות וייפטרו בעונש קל.

יתכן מאוד כי הדבר היה מסתייע לגבי רוב הנאשמים בתיק, אלא שקרתה תקלה. השופט ישראל ויינר לא המשיך בקו של עונשים קלים שהטילו קודמיו. הוא הטיל על גלעד פלאי עשר שנות מאסר. עונש מפחיד זה הרתיע את כל הנאשמים האחרים שרצו ללכת בדרכו.

אך יש עוד סיבה שבגללה חייבים חלק מהנאשמים להילחם עד חורמה בהודאות שמסרו במישטרה. חלק מהנאשמים צפויים למאסר־עולם כעונש חובה, בגלל פרשיית המיכללה האיסלאמית. נאשמים אלה, המואשמים ברצח, במישפט שהופרד מהמישפט העיקרי המתקיים כעת, מנצלים את המישפט הנוכחי כדי לנסות את כל האפשרויות לפסילת הודאותיהם.

הנאשמים מסרו לחוקריהם הודאות העשויות מיקשה אחת. הם לא הפרידו בין עניין המיכללה האיסלאמית לבין יתר העבירות שבהן היו מעורבים. ובכך הסתכנו בעונש של מאסר־עולם. לכן אפילו אם רצו להודות ולסיים בעיסקת טיעון את יתר הפרשיות, הקלות יותר, אין ביכולתם לעשות זאת, מבלי לפגוע בסיכוייהם במישפט־הרצח, העומד להתקיים אחרי תום המישפט הנוכחי.

אם יסכימו הנאשמים וסנגוריהם במישפט הנוכחי, כי הודאותיהם ניתנו מרצון חופשי, לא יוכלו לבוא במישפט הרצח ולטעון דברים אחרים. וכמובן שרצוי להם כי כל הנאשמים ייצרו חזית אחידה ויטענו כי כולם רומו, פותו ואולצו למסור את ההודאות.

תובעת ביניש
עמודי־שיש וריצפה אמנותית

בדיחת הלחמניות

את רוב הנאשמים ברצח במיכללה האיסלאמית מייצג עורך־הדין דן אבי יצחק. מסיבה זו, מהיותו המעוניין הראשי בפסילת ההודאות, הפך רוברם ושופרם של שאר הנאשמים וסניגוריהם. למרות שבין הסניגורים יש רמויות נודעות בעולם המישפט בארץ, כמו שלמה תוסיה־כהן, מיכה כספי, אורי וגמן, יעקב רובין, יהודה ויינש־טיין ויעקב ויינרוט. שומעים כמעט בלי הפסקה רק את טענותיו של אבי־יצחק.

בשלב שבו הגישה התביעה את הודאות הנאשמים לבית־המישפט, לפני מישפט הזוטא, היה הדבר בולט במיוחד. כדי לטעון כי הודאה לא ניתנה מרצון חופשי, יש צורך להוכיח מה היה הדבר שפגע ברצונו החופשי של הנאשם. כל סניגור ישב עם החומר

רכילות משפטית

כמו בכל מישפט גדול, שמשתתפים בו הרבה עורכי־דין, גם כאן יש הרבה רכילות ולשון הרע בין הסניגורים. כולם מכבדים את התובעת דורית ביניש ומסכימים שהיא עדינה, יפה ומישפטנית טובה.

רוב הרכילות נסבה על עורך־הדין דן אבי־יצחק, שתפס את המנהיגות בין הסניגורים. יתכן שיש מעט קינאה בדברים עליו, ויתכן שהוא באמת איננו אהוד על הרבה עורכי־דין. גם אם הם מסכימים כי הוא מישפטן טוב, אומרים רוב עורכי־הדין כי הוא מאריך בדברים שלא לצורך ובעל אופי קשה ומתנשא.

אבל סיפור הרכילות שכבש את

סניגור אבי־יצחק
מריבה עם השופט

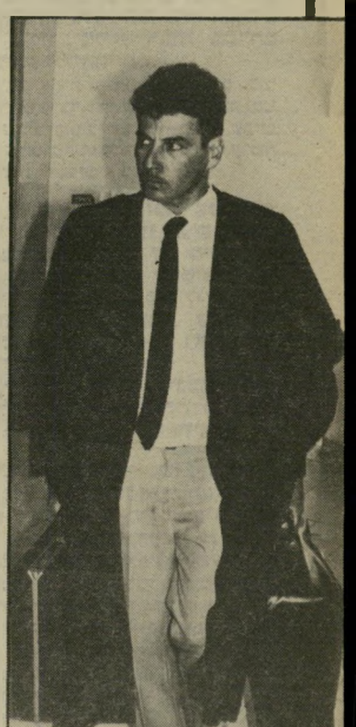

השופט בזק
הכיפה היחידה

בית־המישפט הוא על פרשת המריבה הארוכה שהיתה בין השופט יעקב בזק ובין אבי־יצחק. מספרים כי כאשר השופט בזק היה עדיין שופט שלום בירושלים, הופיע בפניו אבי־יצחק בשמו של נאשם מסויים. באותו מישפט היו בין השופט והסניגור חילופי דברים בוטים שהפכו את השניים לשונאים בנפש.

כמשך שנים ארוכות, כאשר אבי־יצחק ישב כנציג לישכת עורכי־הדין בוועדת־המינויים לשופטים, לא התמנה בזק לשופט מחוזי. כאשר פרש אבי־יצחק מהוועדה, ובזק התמנה לשופט־מחוזי, אומרות השמועות, ערכו השניים סולחה והשלימו. על כל פנים, במישפט לא ניכר מאומה מסכסוכי העבר בין הסניגור והשופט.

רכילות אחרת מספרת על סיפרו החדש של השופט בזק. מסתבר כי זמן מה לפני המישפט הוציא השופט ספר פרוש לתהילים. כאשר ישבו עורכי

סניגור צאנג
לחזור מן ההודאה

שלפניו וברק אם הנסיבות מאפשרות לו לטעון לפסילת ההודאה. יש לשער כי הסניגורים גם נועצו איש ברעהו לשם קביעת מדיניות אחידה. ואומנם, רוב הסניגורים הודיעו לבית־המישפט, כי הם מתנגדים להגשת הודאות מרשיהם ומבקשים לפסול אותן. היו רק שלושה שלא התנגדו להגשת ההודאות ביום הראשון להגשתן.

עורך־הדין אורי וגמן, המייצג את זאב פרידמן, לא התנגד להגשת

סניגורים ויינשטיין וויינרוט
ללא מישפט זוטא

ההודאות של מרשו זאב פרידמן. עורכי־הדין יהודה ויינשטיין ויעקב ויינרוט לא התנגדו להגשת ההודאה של חיים בן־דויד, ועורך־הדין שמואל צאנג לא התנגד להגשת ההודאה של מרשו. משה זר.

ניכר היה מייד על פניהם של שאר הנאשמים, כי אינם שבעי־רצון מ"בגידתם" של השלושה. ואומנם, למחרת חזר בו עורך־הדין צאנג, וביקש לפסול את ההודאה ולערוך מישפט־זוטא גם לגביה. צעד זה של סניגור פיקח ואחראי הפליא את בית־המישפט והצופים.

אז החלו להישמע טענות הסניגורים לגבי יחס החוקרים לנאשמים. כאן אפשר היה להתבלבל מכלול הטענות שחבקו את כל גווני הקשת המישפטית. הסניגורים לא הסתפקו בטענה מסוג אחד, למשל — מכות וכפיה. הם טענו גם טענה זו וגם הוסיפו עליה כהנה וכהנה טענות שונות ומשונות. היו טענות על צואה בחדר־המעצר. היו טענות על מכות, והיו טענות על השפלה וזילזול.

סניגור רובין
שבחים לספר־התהילים

הדין בלישכת השופט לפני תחילת המישפט כדי לדון בעניינים פרוצדורליים, היו כאלה שברכו את השופט על סיפרו, אולם להפתעת הכל, כאשר החל המישפט באולם, קם עורך־הדין יעקב רובין על רגליו ונשא ברכה נמלצת לשופט על סיפרו. הוא הילל ושיבח את הספר במילים ארוכות, ורק אחר כך שבו כולם לעסוק בענייני חולין של המישפט.

רק בעבירות קלות ולא בעבירות החמורות.

הטענה המוזרה ביותר אמרה כי הלחץ על אחד הנאשמים התבטא בכך שלארוחת־הבוקר נתנו לו לחמניות יבשות. לא במפתיע הפך סיפור הלחמניות היבשות לבדיחה של המישפט.

סיכוי קלוש לזיהוי

אם יצליחו הסניגורים במילחמתם ויפסלו את ההודאות, עדיין לא זכו במישפט אולם זה יהיה צעד חשוב בדרך לזיכוי מישפטי. מאידך, אם יפסידו הסניגורים בשלב זה של המישפט, קשה להאמין כי כל טענה מישפטית אחרת שיעלו, תוכל לעזור להם.

ידוע כי בידי הסניגורים טענה מישפטית לגבי פרשת הר־הבית, עניין אי השפיטות בבית־המישפט, בגלל פקודה מנדאטורית עתיקה (העולם הזה 27.6.84). לכל אחד מהנאשמים יש גם כמה טענות מישפטיות מיוחדות לעניינו, אולם אם לא תיפסלנה ההודאות, קלוש הסיכוי לזיכוי.

על רקע זה גם ברור, כי מאבקם של הסניגורים על הסרת החסיון מעל זהותו או זהותם של הסוכנים הסמויים ששתל השב"כ בקרב אנשי המחתרת.

ממה שעלה עד כה במישפט, ברור כי היה לשלטונות מידע מוקדם על הניסיון למלכד אוטובוסים במיזרח־ירושלים, ביום ה־26 באפריל 84, אפילו ברמז, מיהו הסוכן או הסוכנים שידעו על הפעולות הללו מראש.

בארגזים הנמצאים בלישכתו של השופט אהרון ברק, האמור להחליט בבקשת הסניגורים להסרת החסיון ממיסמכי השב"כ, טמונים סודות רבים, שבעיקבותיו נעצרו חלק מהקושרים עוד באותו בוקר. הדבר מעיד ללא כל ספק על שיתופו של סוכן מישטרתי בתוכניות המילכוד. רמזים על מידע מוקדם לגבי הרצח במיכללה האיסלאמית כבר הועלו גם כן במהלך המישפט. אולם עד היום לא נתגלה, מיסמכי השב"כ הוא כמעט חסר־ערך למישפט. קשה מאוד להאמין, כי כיו המיסמכים הללו ימצאו הסניגורים הוכחות לפיתויים או להבטחות בלתי־חוקיות שניתנו לנאשמים, כדי לסחוט מהם הודאות. סביר יותר להניח, כי מה שימצאו שם יהיו הוכחות לגבי המעניינים בעיקר את אנשי־המחתרת. מבחינה מישפטית אין משמעות רבה אפילו אם יצליחו הסניגורים להוכיח בבית־המישפט, כי שולחיהם פעלו על פי הדחת סוכן מישטרתי סמוי. כבר נפסק לא אחת במישפטי־סמים, כי למרות שסוכן מישטרתי הוא שיזם את קניית הסם והדיח את הנאשם למכור לו סמים, אין בכך משום הגנה מישפטית. לכל היותר, יש בכך כדי להקל בעונשו של הנאשם.

המאבק על הסרת החסיון נראה יותר כניסיון לגלות מיהו הסוכן או הסוכנים השתולים על־ידי השב"כ בין הנאשמים. גילוי זה חשוב לנאשמים מאוד לשם תיכנון צעדיהם בהווה ובעתיד, אך אין לו כמעט כל משמעות לגבי המישפט.

מישפטנים מכירים תקדים לכך, שסוכן שמסר עדות נרחבת נגד נאשמים במישפט שוד, עמד איתם לדין בפני בית־המישפט, ועצם היותו עד וסוכן הוסתר מבית־המישפט. הדבר קרה במישפט שוד בנק בראשון־לציון, לפני כעשרים שנה. כאשר התגלה העניין לבית־המישפט במהלך המישפט אז, נזף השופט בתביעה ודרש להעמיר את מצב הדברים האמיתי בפני בית־המישפט. אמנם מאז לא נתגלו יותר מקרים כאלה, אך במישפט כה חשוב, שיש לו השלכות מדיניות וביטחוניות, יתכן שהתביעה תחזרה על תרגיל זה. וכי בין הנאשמים נמצאים עדיין חלק מהסוכנים הסמויים שהושתלו שם.

אילנה אלון ■

גילוי הסוכן השתול חשוב מאוד לנאשמים לשם תכנון צעדיהם בהווה ובעתיד, אך אין לו כמעט כל משמעות לגבי המישפט המתנהל בבית־המישפט המחוזי בירושלים

הפיקניק הגדול

"הפיקניק הגדול" קוראים העתונאים להפסקה של בית־המישפט בשעה 11 בצהריים. בין קירות שיש ירקרק חום, בתוך אולם ענק, מתנהל המישפט הגדול ביותר במדינה. מול דוכן־השופטים יושבים עשרות עורכי־דין משועממים המקשיבים רוב הזמן לעורך־הדין דן אבי־יצחק החוקר עדים, מתנגר להגשת מיסמכים מישפטיים ומתנצח עם התביעה. חלקם מפהקים וחלקם עוצמים עיניים ומתנמנמים. חלק מעורכי־הדין אינם טורחים כלל לבוא לבית־המישפט ומסתפקים בשליחת מתמחים או עורכי־דין זוטרים.

מאחורי הסניגורים יושבים הנאשמים. למי שאינו מכיר אותם אישית, הם נראים כאיש אחד. כמעט כולם מזוקנים, חובשים כיפות סרוגות ומביטים בעיניים מלאות להט. מאחוריהם, על כיסאות המסודרים בשורות, יושבים בני־משפחה וידידים. נשים חבושות שביסים סרוגות כיפות וסורדים במהלך המישפט. ליד כל כיסא מונחת שקית ענקית, המכילה מזון לסעודת 10 של הנאשמים. כלי־פלסטיק סגורים, פחיות משקה צוננות וארגזי ענבים ותפוחים מונחים ליד הנשים והאמהות המחכות להפסקה.

מול חומת הסניגוריה ניצבות שתי נשים מפרקליטות המדינה. דורית בייניש, אשה יפה ותמירה, בעלת שיער בלונדי חלק, לידה יושבת יסכה לייבוביץ, בתו של פרופסור לייבוביץ. אולם את רוב עבודת ההתנצחות עושה כעת עוזי חסון, איש הפרקליטות. הנאבק עם אבי־יצחק כמעט על כל מילה.

אסור לצלם באולם כאשר הנאשמים כבר נמצאים בתוכו, אך לפני כניסת השופטים אפשר למצוא בכל חלקי המסדרון נאשמים מתבודדים עם בני־משפחתם. את ישועה בן שושן פגשנו במסדרון כשהוא אוכל תפוחים בחברת ילדיו הקטנים ואשתו. כאשר צילם אותו צלם המערכת, ציין ציפרים, התנגר הנאשם ואמר: "תנו לי קצת מנוחה, כעת אני עם המישפחה." בצידו השני של האולם משוחח נאשם אחר עם ידידים.

מישפחות ממשיכות להגיע כשלכל אחד סל כבד מלא מצרכי מזון. הכל מוכן להפסקה בשעה 11.00, אז יוצאים כל הנאשמים לאולם סמוך, מקבלים את סלי המזון והמשקה ומכלים עם המישפחות באכילה.

בין המישפחות יושב גם סופר אמריקאי, יהודי שכתב כבר כמה ספרים ומתעניין במישפט. אולי יכתוב על המישפט ספר, הוא אומר.

השופטים נכנסים, הישיבה מתחדשת. יעקב רובין, אחד הסניגורים, פותח את הישיבה כדרכו, בחיוך. הוא מבקש להצהיר בשם שולחו, כי הוא מחזיר את הנשק והתחמושת למישטרה, ומבקש שלא להעמידו על כך לדין. השופטים עוד אינם יודעים כיצד להתייחס לבקשה, בצחוק או ברצינות, כאשר קם אבי־יצחק ומצטרף לבקשה גם הוא.

למרות שכל הנאשמים חובשי כיפה, רק שני סניגורים חובשים גם הם כיפה. עורך־הדין יעקב ויינרוט ועורך־הדין אבי דנציגר ממישרד כספי. כל היתר גלויי ראש. בין השופטים רק ראש־ההרכב, השופט יעקב זיק, חובש כיפה. שני האחרים גלויי ראש. העיתונאים כבר עייפים מהמישפט. "עד שלא יעלו אנשי השב"כ לעדות. לא יהיה מעניין," הם אומרים. ומסתפקים בשתיית קפה ורכילות עם עורכי־הדין במיזנון.

קיבוצניקים מביאים אוכל לבית־המישפט
ארוחה באולם הסמוך

נאשם בן־שושן מבלה עם מישפחתו במסדרון
השוטרים שומרים מפני עיתונאים

זהו סיפור־איוב של אשה: היא חיה בגיהינום שנמשך שנים, בין בעל מתנכר ובעל־בית שביקש לגרשה בגלל 47 שקל

הסיוט הארוך של עידית

שלוש שושנים עידית חרתה כתובת קעקע על חזה. מעל ליבה, בה מצויירות שלוש שושנים בצבעים. ליד כל שושנה מצויין שמה של אחת משלוש בנותיה בראשי־תיבות.

ב**שעה שבע** בבוקר הקישו ברדלת דירתה של עידית הרפז (35). קול אשה ביקש ממנה לפתוח את הדלת.

האישה הציגה את עצמה כעובדת סוציאלית. היא טענה שהביאה מיכתב הקשור בילדתה של עידית.

עידית סירבה לפתוח את הדלת של נפט. החלטתי שאני שורפת את כל הדירה. התבצרתי מאחורי הדלת המשוריינת שהתקנתי לאחרונה, והמנעולים. נשבעתי לעצמי: אותי לא יוציאו מהדירה.

„נכנעתי לאחר כמה שעות, אחרי שהשוטרים הבהירו לי שהגג מלא עוד מה לעשות. ניסינו להציע כמה הצעות. למשל: לתת לעידית פיצוי של 1000 דולר, שיימסרו לה על־ידי בעל־הבית לסידורים ראשונים. או: לנסות לשכנע את בעל־הבית שעידית תפנה את כל החפצים המיותרים, תישאר רק עם הדברים החיוניים ביותר, ותעזוב את הבית אחרי החגים מרצונה. בעל־הבית סירב. הצענו שכל הפינוי יידחה בכמה ימים. בעל־הבית סירב בכלל לשמוע הצעה כזאת. הצענו למצוא דרך לדאוג לה ולילדים.

„בית המישפט לא ראה בעין יפה את נסיון־ההתערבות של המישטרה. כשפ־נינו למחלקת־החירום של העירייה, לא היו מוכנים לשלם עבור מקום־ איכסון למישפחה. ההצעה היחידה של העירייה היתה שיאכסנו אותה במלון שלוותה שבשוק־הכרמל. זה היה ממש לא־אנושי."

מספרת עידית: ב־1971 התפר־סמה מודעה בעתון על דירה. היתה זאת הדירה של ד"ר אפריים סנה, שירש את הדירה חמש שנים לפני כן מאביו, משה סנה המפורסם. שכרנו את הדירה בדמי־מפתח, ושילמנו עבורה סכום של 88 אלף לירות. או זה היה סכום אדיר, אך שרגא התאהב בדירה. היא גדולה, 110 מטר מרובע. את התשלום האחרון שילמתי רק לפני שנה. קיבלנו מבנק טפחות הלוואה לשכירת הדירה.

חמישה ימים אחרי שעברנו להת־גורר בה, התחילו הצרות. היתה לנו תינוקת אחת, והקמנו מייד מעקה כדי שלא תיפול מהמירפסת של הקומה השלישית. הגיעה תביעה מישפטית. טענו שאנחנו מכערים את צורת הבית.

למרות כל השנים הקשות שהיו לי עם שרגא, 13 שנים, הקפדתי תמיד לשלם את כל תשלומי הדירה.

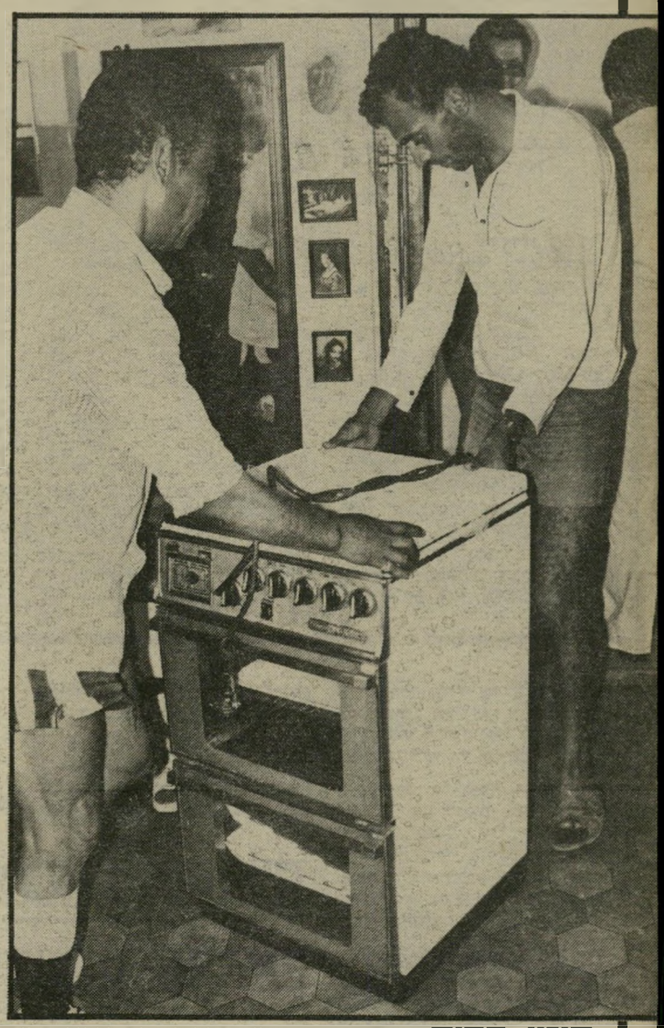
יום אחד פשוט התמוטטתי. היה זה כששרגא הכניס לדירה שלנו את מונה זילברמן. הם גרו בחדר אחד, ואני והבנות בחדרים האחרים. כשהתמר־טטתי, ביקשתי שיאשפזו אותי בבית־החולים גהה. כשהשתחררתי אמרו לי הרופאים שאין לי למעשה בעיה, הבעיה שלי היא שרגא.

כשחזרתי הביתה, התברר שהחסרתי תשלום בסך 42 שקל עבור שרותים וטיפול בגינה שמסביב לבית. בעל־הבית סירב לקבל את התשלום בדיעבד. המישפטים ביני לבין בעל־הבית נמשכו שנים. הוא טען שבבית יש מריבות, ושהמדור המרכזי הוא בן־בית בבית הזה.

השופט המחוזי אלוני הציע פשרה. מאחר שכל הטענות הם נגד שרגא הרפז, אולי הוא יעזוב את הבית ואני והילדים נוכל להמשיך ולהתגורר בדירה. שרגא הסכים והתחייב שלא לגור בבית. הוא לא ניסה לערער על זה. למעשה זהו פסק־דין, המהווה תקדים שבו הפרידו בעל מאשה.

בעיני שרגא זה מצא חן. שרגא גר כל לילה במקום אחר, כשהוא מחליף בכל פעם אשה. וכשהיה לו נוח, הוא בא לכאן.

זה היה סידור יוצא מן הכלל עבורו.

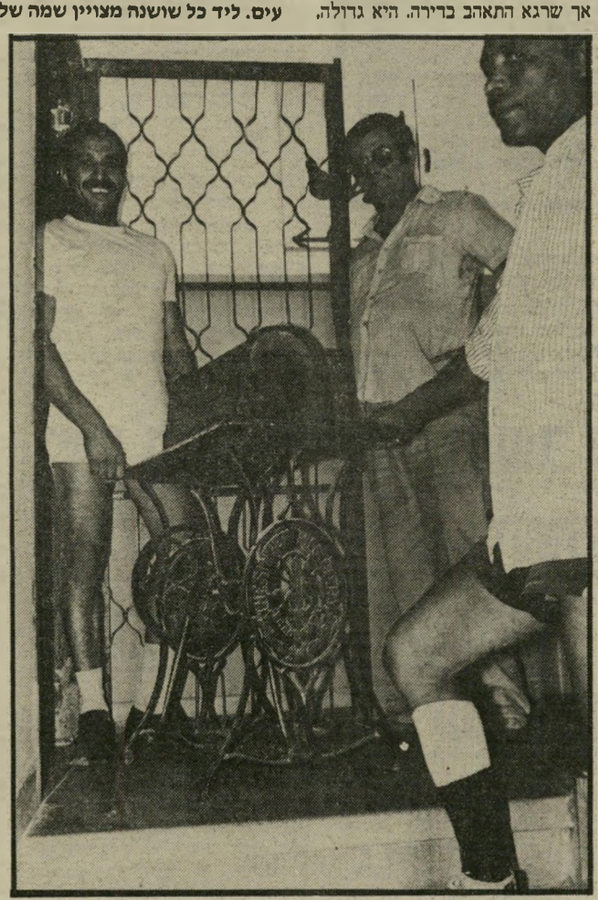
פינוי בכוח במשך שעות עמדו המשאיות ברחוב עד שהמישטרה הצליחה לשכנע את עידית ושרגא הרפז להתנגד לפינוי, ואז נמשך הפינוי שעות כי הבית היה מלא.

וביקשה לרחוף את המיכתב מתחת לדלת. רק אחרי שראתה מבעד לחלון שהאשה מתרחקת, פתחה את הדלת בזהירות.

מספרת עידית: „בקושי הצלחתי לסגור במהירות את הדלת בחזרה. חדר־המיסדרון היה מלא שוטרים. מאז הניסיון הקודם, לפני חודש, לפנות אותי מהדירה, התכוננתי לרגע הזה.

לפני שלושה ימים קיבלתי מיכתב שהם עומדים לפנות אותי שנית. ניתקתי את בלון הגז מהכיריים, והעמדתי אותי ליד הדלת. הכנתי פחית שוטרים, והם פשוט יפרצו תוך דקה דרך החלונות. הבנתי שאני בסך הכול זבוב, שמנסה להילחם נגד כל העולם. האמת היא שאני גם לא יכולה לגרום לטראומה אימה נוספת לבנות שהיו בבית."

הראשון שהורשה על־ידי עידית להיכנס לדירה היה מפקד מרחב הירקון, ניצב־מישנה יעקב חביב. הוא סיפר: „היינו במצב קשה ולא־נעים. אחרי שהתברר לנו במישטרה שאנחנו מוכרחים לפנות אותה באותו היום, פנינו להוצאה־לפועל. שם טענו שאין

צחוק שכזה אחרי שעות שיכנוע של דובר המחוז, עדי גונן, סגן־ניצב אריה עמית וניצב־מישנה יעקב חביב, מפקד מרחב הירקון, רווח לסבלים הממתינים והם הוציאו את הרהיטים.

דין מישטרת!

מייד אחרי שהמישטרה הצליחה להיכנס לדירה, הצמידה לעידית שוטרת, שלא עזבה אותה לרגע. כשהגיע שרגא, דאגה המישטרה לפנות אותו מהדירה.

כשביקשתי ממנו להביא אוכל, או משהו לילדה, הוא היה עונה: אני הרי לא גר כאן, ומסתלק לחודש. וכשהיה רוצה לחזור הוא טען שהוא בעלי. הסכל שלי נמשך בלי סוף.

כל הזמן נלחם נגדנו בעל־הבית בסוללה של עורכי־דין. הוא גר באותו דירות. לכל דירה הוא בסוף לא הסכים.

נוסף על זה נמשכו כל הצרות שלי עם שרגא. מהיום שאני מכירה אותו, הוא חי בהענשה עצמית. הוא שחקן מצויין, אך בכל פעם שהוא מקבל ביקורת טובה על הצגה שלו, הוא מתחיל להשתולל ולהעניש את עצמו.

סבל בלי סוף

עידית היתה זמרת מצליחה. אז קראו לה עידית חיים. היא הצליחה להתגרש מהרפז לאחר 13 שנות־סבל, שבהן התלוננה עשרות פעמים במישטרה על מכות.

הבית כמו שימעון פרס, אופנהיימר 12 והבריחה הגסה היא שאשתו רחל, היא עובדת־סעד. אני מתכוונת לשבות שבת ליד הבית, אם יכולו כל הקיצים.

אני הדיירת השלישית שהם הצליחו להוציא מפה. קודם פינו את הגברת גרינפלד, אלמנה ואם שכולה ממיל־חמת יום־הכיפורים. אחר־כך פינו מכאן איש חולה־לב, שהיתה לו חנות לחיי־טות. הכניסו אותו למונית, שילמו לנהג 500 שקל, ושלחו אותו לבית־חולים.

כשהוגש העירעור לבית־המישפט העליון, הציע השופט מאיר שמגר לבעל־הבית שימצא לי דירה הולמת אחרת. במשך שנה מצאתי לו עשרות פעם אהבתי אותו כל־כך: הוא היה הגבר היפה ביותר שפגשתי. בתוכו הוא נשמה טובה. אבל למזלי, הצלחתי להשתחרר ממנו ולהפריד את ההגיון מהרגש.

שרגא מופיע בכל פעם בבית עם בחורה אחרת. לנו הוא לא נותן גרוש. מ־77' הוא היה סרבן־גט. לפני שלושה חודשים לקחו אותו חברים בבוקר לבית־הדין הרבני, ובלי הסכם מוקדם ובלי תור הסכימו לגרש אותנו על המקום.

שילשום הוא בא פיתאום הביתה, פתח את החלונות והתחיל לצעוק: אני אוהב את אשתי! עד היום הוא לא נכנס הביתה דרך הדלת, רק דרך הגג למירפסת. הגשתי כבר 400 תלונות נגדו על מכות. כשאני מתלוננת, הוא מבלה בתא־המעצר. הוא בדרך־כלל ישן על חוף־הים, כשאין לו איזו בחורה ללכת אליה. יש נגדו כמה תיקים פתוחים. רק לפני יומיים הוא חוייב לשלם למלון סכום של 2500 דולר.

שרגא הוא כמו רכבת, העוברת בהרבה תחנות אבל לא עוצרת, רק מצפצפת. הבעיה שלו היא שהוא כל הזמן צריך להוכיח שהוא גבר. הבחורות הן ששיגעו אותו.

כל הזמן ניצחתי במישפטים. במישפט האחרון, אחרי העירעור לעליון, הפסדתי, ונדרשתי לפנות את הבית.

מה שהכי ריגש אותי, זה האנושיות של האנשים, כשנודע להם לפני חודש שנשארתי בלי קורת־גג ואין לי לאן ללכת עם הבנות. פנה אלי במיכתב נרגש בחור בשם אלי דקל, והציע שאבוא לגור עם הבנות בראשון־לציון, בדירת הוריו. הוא הבטיח ששם הם יקבלו אותי בחמימות. הגיע איש דתי, שהציע עזרה. הוא בא במיוחד מירושלים. בא אלי הפסיכיאטר הד"ר תורגמן. כשבידיו צ'ק של 50 אלף שקל. הסברתי לו שאני לא רוצה תרומות מאנשים. אני חיה מהביטוח הלאומי, אני מקבלת 28 אלף שקל. כשניסיתי לשקם את עצמי, עבדתי כחדרנית במלון תמר. קודם לכן עבדתי כטלפוניסטית ופקידה.

בכל פעם שאני מצליחה קצת להשתקם ולמצוא משהו — ברגע שזה נודע לשרגא, הוא מגיע ומצליח להעכיר את האווירה.

הדבר היחידי שבשבילו עוד נשאר לי לחיות זה שלוש הבנות. אני לא יכולה להבין מאיפה הן לקחו את הכוח ללמוד ולתפקר. כשכל זה קורה סביבן. הן נורא מתביישות. כל בית־הספר יודע מה שקורה פה בבית.

ברגע של חולשה עשיתי לי כתו־בת־קעקע על החזה מעל הלב, ובו ציור בצבע של שלוש שושנים, כשליד כל שושנה מופיעים ראשי־התיבות של שם אחת מהבנות. זה הדבר היחידי שנשאר קרוב לליבי, שלמענו עוד כדאי לחיות.

באמצע הפינוי הגיע שרגא הרפז, כשהוא מלווה על־ידי בחורה, והוריע למישטרה: „אני לא אעשה את הסיפור של כפר שלם, אני אקפוץ מהגג מבלי שיירו בי, ואגיע למטה." המישטרה הציבה לידו שוטר, שדאג ללוות אותם למטה.

עד כאן סיפורה של עידית.

היא פונתה מן הדירה, חפציה הועמסו על המשאיות, אוחסנו על־ידי המישטרה והיא זכתה גם בלינת־לילה.

שולמית יריב ■

שרגא בסרט

שרגא הרפז נחשב לשחקן מעולה. הוא הופיע בהבימה ובתיאטרון באר־שבע, שם זכה לביקורות מצויינות. הוא הופיע גם בסרטים. בתמונה: בסרט העייט.

למחסן המישטרה

עידית איחסנה את הרהיטים עד שתצליח לקבל פיצויים ודירה מתאימה. עד אז היא מצאה דיור, לה ולבנות, בביתו של ידיד־מישפחה.

שרגא הרפז, השחקן הידוע, היה בעלה של הזמרת עידית. השבוע פונתה עידית מדירתה, והמישטרה מחביאה אותה מפני בעלה. בעמודים אלה מתפרסם סיפורה של אישה ואם, שבגורלה עלה להיות קרבן: נרדפת וסובלת

מאת מאיר תדמור

הפעם: פת"ם

איך עוברים את החודש, שאל אחד ממכרי, ודווקא אותי. אין פשוט מזה, אמרתי לו, עושים מה שהחבר הטוב שלך עושה, מרוויח מספיק כדי לגמור את החודש, בעיקר כשהמשכורת שלו צמודה לדולר. לא, ברצינות, שלי צמודה לשקלים ולתוספת־היוקר, הוא אומר. בעיה.

ראשית חוכמה, העצות שנתתי לכם לפני כמה חודשים, היו טובות לזמנן. אינפלציה של עד 15% לחודש. ואני מדבר על מקבלי־שכר, או בעלי הכנסה חודשית קבועה, צמודה למדד, פחות או יותר. אין ברירה: המכשירים של פק"ם לשבוע ושבועיים איברו מיוקרתם ואפילו כדאיותם. כך גם לגבי התפ"סים, אלא אם כן יש לכם 10 או אולי מאה מיליון שקלים. עד כאן מה שלא. הנה מה שכן.

במציאות החדשה של אינפלציה של יותר מ־20% לחודש, ואני מתבטא בזהירות, יש ערך רק להיצמדות למה שרואי־החשבון מכנים "ערכים בעלי משמעות יציבה", במילים של יום־יום: דולארים. מכיוון שאין וגם אסור לסחור בדולארים, יש תחליפי־דולארים. פת"ם. כאילו דולר, שהתכונה היסודית שלו (של הפת"ם) שהוא צמוד חזק לדולר, אבל בשקלים. מכיוון שהכניסה והיציאה לפת"ם עו"ש עולה כאחוז ורבע עד אחוז וחצי מסכום ההשקעה, ואם לוקחים בחשבון את הסיכוי לפיחות, כפי שאומנם קרה בחודש החולף, הופך הפת"ם, בנסיבות הקיימות, להשקעה הטובה ביותר לצורך שמירת כוח־הקניה של המשכורת של תחילת החודש עד אמצע החודש ועד סופו.

מי שהתקשה להבין, אני חוזר: כאשר האינפלציה היא של יותר מ־20% לחודש, כדאי יותר להפסיד עמלה של 1.5% ולהישאר צמודים לדולר, מאשר להיות צמודים לריבית שנותנים הבנקים על פקדונות בשקלים: פק"ם ותפ"ס.

ועוד משהו. ככל שהאינפלציה ממהרת, ואת זה היא עושה עכשיו, מרוויחים הבנקים יותר על ריבית העו"ש שהם מוכנים לשלם לכם. ובכן, אל תשאירו כסף בעו"ש (מעט מותר ורצוי), אל תשאירו כסף בפק"ם (גם זה כדאי ביותר לבנקים, הרבה פחות לכם). נצלו את הפת"ם, לשבועיים ומעלה.

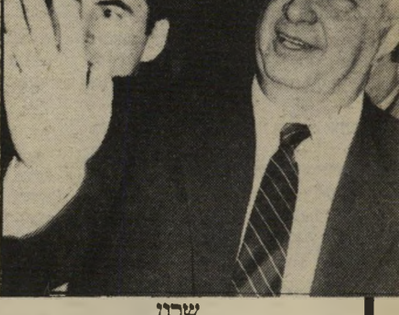
בתקופה הקרובה — הדולר ישוג את המדד בכל פרק זמן. אין ברירה, צריך לייקר אותו, כדי שיהיה יקר יותר וישׂתמשו בו פחות, זו על רגל אחת מדיניות הממשלה.

כן. עוד משהו. מי שחושש לפגיעה בפת"ם, אין ברירה. בינתיים, הרעיון המקורי ביותר שהציעו אלה שעינם צרה בפת"מנו, היא, לאסור על חשבונות פת"ם חדשים ועל הגדלת הקיימים. כשנגיע לשלב זה, נמצא אפשרויות אחרות.

עוד משהו: עדיין לא סר חינו של הדולר הירוק, בניגוד לשטר הירוק בן אלף השקלים. מוזמנת להם פגישה בצומת האלף בעוד חודשיים בערך, ואז הדולר לוקח אותו בסיבוב בקלות.

שני ימי־כיפורים בשבוע

מי שסבור שבשבועיים הקרובים יקרה משהו יוצא־דופן בכלכלת ישראל, יחשוב שנית, חזק משליפה מהירה מהמותן לא יכול לקרות כלום. הנה מצב העניינים לאשורו: יצחק שמיר כבר שבועיים בחו"ל. שימעון פרס כבר יצא במוצאי יום־כיפורים. כן, גם הוא לארצות־הברית, וישהה שם כשבועיים. ויש עוד מישהו שנסע בתחילת השבוע לארצות־הברית: ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות. מי נשאר? יצחק מודעי. הוא יכול להחליט. גד יעקובי נשאר לשמור עליו, גם הוא יכול להחליט. על שניהם שומר דויד לוי. הוא לא מחליט. הוא גם מונע מאחרים לבצע, בעיקר מה שלא נראה לו.

שרון

אתמול: שקל, היום: חצי

במצב עניינים זה מי יחליט וגם יבצע? הממ־שלה, שראשיה בחו"ל? נשאר רק אחד, אריק שרון. בינתיים הוא עסוק בלהסביר לתעשיינים למה לא יפה להעלות מחירים ללא בסיס, ולמה כדאי לנו לברוק מחירים שאנחנו לא יודעים איך לברוק, בעיקר כאשר השקל של אתמול שווה אצל כמה יצרנים חצי שקל של היום.

עכשיו — תהיה לנו אתנחתא של שבועיים, "עד שיחזרו", ועד או נמשיך להיות בערפל אי־הוודאות של אינפלציה וגזירות שעוד יבואו.

ולסיום. פגש אותי מישהו שהעלה רעיון. וכך אמר: "ממשלת ישראל צריכה להודיע על שני ימי־כיפור בשבוע. כך תיפתרנה הבעיות הכל־כליות של ישראל." תחשבו על זה: נאכל פחות, פחות סובסידיות למזון. ניסע פחות, פחות סובסידיות לדן ואגד ולבנזין. ננוח יותר, פחות אישפוזים. שהרי גם תאונות־דרכים תהיינה פחות. בקיצור, יש לחזור בתשובה פעמיים בשבוע.

הבורסה

לצוד פילים ולהתעשר

הדבר היחיד שעדיין חופשי במדינה הן המנ־יות החופשיות. עובדה: הן חופשיות ליפול, והן אכן עושות את זה. כמה מילים למי שעוד מתעניין בנעשה בבורסה, אם מתוך עניין, אם מתוך הרגל ואולי סתם ככה.

התאוששות בבורסה בחודשים ה' קרובים — לא תהיה. אם תרשו לי לדייק, יקרה ההיפך. הידרדרות נוספת בשערי המניות החופשיות, כל אותן מניות שאביהן החוקי אינה ממשלת ישראל או יוצאת חלציה, שאימצה מניות בנקאיות והסכה אותן לאיג־רות־חוב דולאריות.

שערי המניות החופשיות ימשיכו ליפול. אין להם ברירה. אין להן קונים, מוכרים דווקא יהיו.

ואפילו לא יפלו השערים, האינפלציה עושה את שלה. ולכן, רק בישראל ייתכן מיקרה מעניין, שבו נשרף חלק של מפעל, שמניותיו נסחרות בבורסה, ובשל השריפה קיבל מחברת הביטוח 3.6 מיליון דולר, בשעה, שערך מניות המיפעל לרכישה בבורסה היו 600 אלף דולר.

במילים אחרות: הפיצוי שקיבל המיפעל היה פי שש מערכו בבורסה. אז אני שואל אתכם, כדאי לקנות מניות של ויטלגו, או לא כדאי? תעשו חשבון, תחשבו. אם אין לכם כסף, לא תוכלו לקנות. אם יש לכם, תמשיכו לחשוב.

אבל מה תאמרו על כך שחברות־המקרקעין הנסחרות בבורסה, שוות גם הן, בבורסה, כשישית משוויין האמיתי? אם אפשר לקנות היום משהו ששווה 5 דולר, ברולר אחר, הייתם קונים? אם כן, עכשיו הזמן, וגם בעוד חודש לא מאוחר, אלא אם כן אתם לא יודעים מה לעשות עם כספכם.

כבר אמרתי: לקנות היום. לנסוע לאפריקה — הבי טוב קניה או דרום־אפריקה — לצוד פילים ולחזור בעבור שנה, והרי לכם השקעה שהכסילה עצמה פי חמש במונחים דולאריים.

זוג סקטים וכורסת־עור

ההמצאה האחרונה בשטח התעופה, שתעניין אתכם, אני מקווה, הוא הפאראפליין. בתרגום חופשי, משהו מעין מטוס מוצנח. ואכן, הוא כזה. מה דעתכם על מטוס מקופל שאפשר להכניס אותו לתוך תא־המיטען של המכונית. טוב, אז מה? הנה כמה פרטים, כולל המחיר.

כל המטוס בנוי ממיסגרת של ארבעה מוטות, ארבעה גלגלים, מושב אחד לטייס, ושני מנועים קטנים מאחורי המושב, המניעים רוטור או פרופלור. ומה שהכי חשוב שהדבר הזה, שנראה כמו זוג סקטים גדולים מחוברים לכורסת־עור, עף ומתעופף, בעזרת שני המנועים ובעיקר על־ידי מצנח־דאיה מרובע, המייצב אותו באוויר.

כאשר קורה משהו למנוע, למשל, והוא חדל לפעול, לא עלינו, תופס את מקומו המנוע השני, ואם וכאשר מפסיק גם המנוע השני לפעול, נגיח מחוסר דלק, גם אז אין בעיות: המצנח נכנס לפ־עולה ומאפשר דאיה קלה אל הקרקע המוצקה.

מוט ההיגוי, ויש כזה, אחראי למהירות הטיסה, עד 40 קילומטר לשעה מכסימום, וכמובן גם לגובה שעשוי להגיע עד לכמה מאות מטרים. לצערי אין לי עדיין פרטים על מישקלו של מטוס־מוצנח זה, אבל לעומת זה המחיר, מקופל, לא מפורק, כולל מישלוח, הוא 3995 דולר.

אפשר לשלוח אותו ארצה בתור מיטען ללא ליווי, או יותר טוב, ללוות אותו ולשלם עבור מישקל־יתר (כדאי).

אבל, מי שבאמת רוצה בצעצוע התעופתי החדש, טוב יעשה, אם תחילה יסע לארצות־הברית, ילמד תוך שעה אחת להטיס את המעופף החדש — אין צורך ברישיון! — יעופף מעט שם, ואולי אפילו ירכוש בהזדמנות חגיגית זו מכונית אמריקאית ישנה, שתשמש לו, או ליתר דיוק, תא המטען שלה ישמש, לאיחסון המטוס־מיצנח.

לאכול שוקולד

וזה עוד לא הסוף, אפילו לא האמצע, רק ההתחלה.

יש כל הסיכויים שהמדד יעלה, ועוד איך, בזינוק מסחרר, כשהוא צובר תאוצה. האינפלציה עלולה להגיע ל־85% בחודש.

כל רואי־החשבון ומנהלי־החשבונות יצאו אז לחופשה מאורגנת במחאה על האינפלציה. גם החשב הכללי באוצר. הוא כבר לא יידע מו המענק האחרון לרשת הכוללים של אגודת ישראל בסך מיליארד שקלים, זה הרבה, או שבהתאם להסכם הקואליציוני, של האגודה עם הליכוד, שנעשה בלי ידיעת הליברלים, הוא חייב לצרף גם הפרש־הצמדה, אך לא יידע לאיזה מדד.

בינתיים אני קורא בעיתון שמישהו בתל־אביב קונים, או, ליתר דיוק, רוכשים, מדי יום שישי, ארבע חפיסות שוקולד שווייצי במחיר של 26 אלף שקל, כל הארבע.

בעוד כמה שבועות יצטרכו לשלם עבור כל חפיסה, מה ששילמו אתמול עבור ארבע.

ומכאן אנחנו מגיעים לשלב הבלתי־אפשרי, שההיגיון שבו אומר: אם אני יכול להשקיע היום בשוקולד שווייצי שיעלה בעוד שבועיים או אולי שלושה, פי ארבע, כדאי להשקיע. טעות. לא יהיה מי שישלם, ואז לצערם של בעלי השוקולד, ייאלצו לאכול אותו, ולמסגר את העטיפה, לזכר ימים טובים.

בשבוע. מועדים לשימחה וגשרים נעימים בחגים שיבואו.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 37)

זה יהיה אדם ידידותי, טוב־לב ואידי־אליסט. יעשה כל דבר למען כולם, אך ישאר מרוחק. בן־הזוג לנישואין חייב לתת לו חופש. מצבי־רוח קפריזיים הופכים את זה שיש לו ונוס בדלי, לאדם קצת מוזר ובלתי מובן לסביבה.

ונוס בדגים

במקום זה נוח לוונוס – כאן היא לגמרי נשלטת על־ידי הרגשות. לעתים, בעל הוונוס רגשני מדי. אדם כזה יקריב הכל למען האהוב ויזדהה עימו בכל סבלותיו. טוב לב מאפיין את ונוס בדגים, אם רק היה אפשר, הוא היה עוזר לכל סובל.

ונוס בטלה

ונוס אינה במקומה, כשהיא במזל טלה. כאן היא נשלטת על־ידי כוכב מרס וכל העדינות שלה הולכת לאיבוד. ונוס כזו משפיעה על האדם שיתאהב במהירות ולא יהיה מסוגל להסתיר את רגשותיו. הוא מתאהב במהירות ובלהט, ומתוך צורך אירוטי חזק. הצורך לספק את התשוקות והרצונות מייד. בו במקום, הופך את בעל הוונוס לאנוכי ומודע רק לצרכיו הוא. הוא מתיידד בקלות ומוצא־חן בעיני הסביבה.

ונוס בשור

ונוס שליטת שור, כפי שהיא שולטת במאזניים, אולם כאן אופיה ארצי יותר. למרות שביכולת האדם לגלות אהבה ותשוקה ביחסיו הרגשיים, הוא רואה את בן־הזוג כרכושו ו"חונק" אותו מרוב אהבה. רכושנות זו כלפי הפרטנר מובילה לקינאה. לעתים אף מביאה את האוהב עד לידי פרידה מכאיבה מהשותף האהוב, שאינו מסוגל לשאת לחץ רב כל־כך. יסודות מעודנים של ונוס בשור משרים הערכה והערצה לאמנויות ובמיוחד למוסיקה. מזון מתוק ועשיר בקלוריות עלול להביא לעודף מישקל ולאיבוד הצורה במשך השנים.

ונוס בתאומים

גישתו של האדם לנישואין וליחסים ריגשיים בכלל, נוטה להיות שימחה וללא דאגה יתירה. זה שוונוסו בתאומים, יטול על עצמו את התחייבויות הנישואין באדישות ובקרירות. קודם כל, חשוב שתהיה התאמה אינטלקטואלית עם בן־הזוג ולא פחות חשוב הקשר המיני. האהבה מבוטאת באופן מקסים ומושך את הלב, אך חוסר יציבות, עוגבנות וסקרנות למין השני עלול לפגום ביחסים ולהביא לפרידה או גירושין מבן־הזוג.

ונוס בסרטן

מיקום זה של ונוס מסמל רמה ריגשית גבוהה ואת היכולת לבטא אהבה וסימפטיה. האהבה נוטה להיות אימהית וההתנהגות שמרנית. היא עלולה להיות עקשנית וחונקת מדי, אם כי במיטבה היא פשוט מפנקת. אדם כזה משמש בן־לוויה אידיאלי לבן־הזוג ולילדים. התפרצות הרגשות זקוקה לשליטה שכן עודף רגישות מקשה על חיין של בעל הוונוס. הרכושנות החזקה, התלות והקנאה עלולות לפגום באווירה הטובה.

ונוס באריה

ונוס כזו "תדאג" שהאדם ירגיש כמלך, מרומם מכולם, כשרק הטוב ביותר מספק אותו. את האהוב הוא מרומם ומפאר, אך שולט בו בדרך מקסימה ומושכת את הלב. הוא נאמן, חם ואוהב, אולם בזבזן ומפריז בכל מה שקשור לצרכיו של השותף. לעתים זה מביא להתרופפות כלכלית. הוא אוהב בגדים יקרים, אבנים טובות, זהב וממצה את הנאות החיים עד תומן. הילדים גורמים לאושר וכן עיסוק אמנותי ישמש כפיצוי על הקלסטרופוביה הנגרמת מיחסים מיש־פחתיים הדוקים.

ונוס בבתולה

מי שוונוסו בסימן זה, חייב להכיר את המיגרעות הנובעות מהמצב הזה. יסודות ביקורתיים ואנליטיים של מזל בתולה מופנים כלפי בן־הזוג, וזה עלול לפגום חמורות ביחסים הריגשיים ולמנוע את פרי־חתה של האהבה. תכונות נעדרות חשיבות של השותף נחשבות כמיגרעות חמורות. ונוס לא תסבול אדם שאינו כליל השלמות והטוהר. מה עוד, שבעל הוונוס שקוע במח־שבות על טוהר, תום וצניעות.

פנינה רוזנבלום (מימין) גרמה שוב לסנסציה: היא גילתה בגרמניה את אביה האשכנזי האבוד אחרי 27 שנה. אבל פרידה מנשה (משמאל) טוענת: „האב הוא שלי!"

שתיים אוחדות

באבא

בראש גדול התפוצץ בארץ סיפורה הדרמאתי של פנינה רוזנבלום, שבו גילתה שהיא מצאה את אביה, שאותו לא ראתה מגיל שנה וחצי. מייד אחרי הפירסום התפרסם סיפורה של בחורה אחרת, פרידה מנשה, שטענה שאותו גבר הוא גם אביה, שאותו לא ראתה מזה יותר מ־28 שנה.

מה שברור הוא שהסיפור המסתתר מאחורי הסיפור, גדול מהסיפור שפורסם עד עתה.

מתברר שלאותו אדם יש שמות שונים וקורות חייו רצופות בשאלות תמוהות. במיסמך אחד הוא מופיע בשם הלמוט בנגה, במיסמך אחר הוא מופיע בשם רמק. אחר־כך מופיע שמו כצבי רוזנבלום. אך מה שמפליא יותר מכל, הוא הדמיון בין פנינה ופרידה.

השבוע הגיעו לארץ שני צוותי עיתונאים מחו"ל, כדי לסקר את הסיפור. הם הגיעו לביתה הצנוע של פרידה, המתגוררת בפתח־תקווה. פרידה, שהיא אם לששה ילדים, מציגה תעודת המוכיחות שהלמוט בנגה נשא את אימה לאשה. היא טוענת שפנינה מכירה אותה ויודעת שנים שהיא אחותה.

פנינה חזרה השבוע מחו"ל כשהיא מביאה איתה תיק של קטעי עיתונות. בכתבות אלה היא מופיעה כחיילת צה"ל, שחקנית קולנוע ישראלית, ורוגמנית מצליחה. נראה שהוויכוחים בין שתי הנשים יצטרכו להגיע להכרעה מישפטית, שבה ייקבע מי האיש שהגיע לארץ מייד אחרי המילחמה, האם הוא נחשב יהודי? מדוע ברח לירדן? מדוע נעלם למשך 28 שנה בגרמניה? מדוע לא ניסה מעולם לחפש את אחת מבנותיו ומדוע לא נשמע בפרשה זו קולן של שתי הנשים, אמהותיהן של פנינה ופרידה?

סיפורה של פרידה מנשה:

אני לא מוכנה שהוא יכיר בבת בלתי־חוקית ויתכחש לאורגינלית. אותה הוא קיבל בשירי לכת גרמניים. מה היא חושבת, שחזרנו לתקופת ההיטלריזציה? אותי הוא לא היה מעז לקבל עם שירים גרמנים. שינגן לי את התיקווה. חוץ מזה שיש לנו מספיק שירים יפים ישראלים. ואני היא זאת שנמצאת על המפה החוקית ברבנות.

אם היא היתה באה אליי בהתחלה, ואומרת לי גיליתי את האבא שלנו, בואי נעשה לו טבעת־חנק כמו שהוא עשה לנו כל החיים, הייתי עוזרת לה. היא כנראה אחותי מאותו האבא. אבל אני האחות החוקית. שתוכיח אחרת, תביא מיסמכים. אם היא חשבה למחוק חלק מהחיים שלי, אני אמחוק אותה.

ב־27 בדצמבר ימלאו לי 34. אני לא הכרתי את אבא שלי מעולם. הוריי התגרשו כשהייתי בת שנה וחצי. לפי הסיפורים של אמא שלי, אני הבנתי שהוא עוד ניסה לחזור אליה שלוש פעמים. הוא לא עבר אף פעם. הוא לא קנה אף שימלה לאמא, ואנחנו רעבנו ללחם. אני זוכרת את עצמי, בכל ילדותי, אוכלת לחם עם תה. זאת היתה גם תקופת התלושים והמנות.

אבי פגש את אמא בבאר־יעקב. הוא עלה מגרמניה ב־49. אמי, פולינה סעדה, היא ילידת מצריים. הוא הכיר אותה במסיבה ולא עזב אותה מאז. הם יצאו ארבעה חודשים, כשהוא לא מפסיק לבלבל לה את המוח ובא כל יום לאוהל של הוריה.

בשנת 50־51 הם נישאו ברבנות הצבאית בתל־אביב וב־27 בדצמבר נולדתי אני. ב־22 ביולי 52 התגרשו הוריי. את פנינה הכרתי מאמא שלה. עברתי בבית־חרושת לקופסות־פח, שם גם אמא של פנינה עובדת עד היום. יום אחד נכנסתי לחדר־ההלבשה כדי להחליף בגדים. היא פנתה אליי ואמרה: לאבא שלך קוראים צבי, לאמא קוראים פנינה, ולך קוראים פרידה. יש לי בת

הדמעות נשפכו כמים אמרה ה־כותרת ב־עיתון הגרמני, „כאשר הישראלית היפהפיה נפלה, סוף־סוף, בפגישה הראשונה אחרי 27 שנים, על צווארו אביה." העיתון גם דיווח על „טיפ־טיפה של הוליווד בדורטמונד", ו„הנסיבות החלומיות" של הפרשה כולה.

(המשך מעמוד 45)

שבדיוק רומה לך. האבא שלך הוא האבא שלה.

היא גם לקחה אותי אליהם הביתה. היא הכירה בינינו, היינו ביחסים טובים, המשכתי לבקר אותם כמה פעמים, עד שהיא הפכה לדוגמנית. אני התחתנתי והפכתי לעקרת־בית. יש לי ששה ילדים מגיל 15 עד שנה וחודש. אני גרה בדירת שלושה חדרים ובעלי עובד כנהג־מונית.

מאבי אף פעם לא שמעתי. ואף פעם לא זכיתי לקרוא למישהו אבא. וכמובן שמתנה לא קבלתי מעולם. אני עוד זוכרת את הסיפורים של אמא שלי איך שהוא היה נותן את ההקצבה לאורחים שלו שבאו לבית. היה לו חבר בשם מולה, שהיה שוטר והיתה לו אשה בשם רותי. הם היו החברים שלו.

עד שלא הופיעה הכתבה בידיעות הייתי בשקט. אני לא מוכנה שיעשו מאמא שלי אשה זולה. אני רוצה לטהר את השם שלי, לא יתכן שיעשו ממני בת לא חוקית. יכול להיות שפנינה היא אחותי, אבל אני הבת החוקית.

היא צילצלה אליי ואמרה לי שאני כנראה מקנאה בה. איזה טימטום, מה יש לקנא בה, מי היא? בחיים לא רציתי להיות דוגמנית או שחקנית. עובדה, יש לי ששה ילדים. אחרי שקראתי את הכתבה פניתי אל העתונאי, אריה אבנרי, ואמרתי לו: איך אתה יכול לכתוב כתבה כואת שכולה סלאט מיונז? אמרתי לו שאני אשה נשואה. הוא הלך ופירסם שאני גרושה. מה פיתאום, רק בכדי ליצור רושם שאני אשה מפוקפקת, זאת עיתונות?

צילצלתי גם לדויד גלס, דיברתי עם המזכירה שלו, סיפרתי לה את כל הסיפור, והוא הבטיחה שהוא יצלצל אלי. הוא לא צילצל. צלצלתי לאבי בגרמניה, אחרי שקבלתי את הטלפון מאריה אבנרי. כשהוא הרים את הטלפון, הוא הציג את עצמו כבנגה. זה היה השם של אבי. התחלתי להסביר את עצמי.

אני לא יודעת גרמנית. כל פעם נפסקה השיחה. בפעם הרביעית דיברתי אנגלית. הוא הקשיב, וסיפרתי לו שאמא שלו יהודיה ואביו נוצרי, לסבתא שלו קורים אדית ולבא ווילהם. ושמי שחיתן את ההורים שלי הוא הרב ישעיהו כהן. הוא התחיל לגמגם כשהסברתי לו — אתה לא צבי רוזנבלום, אתה צבי רמק, כשהתחלתי לאבד את הסבלנות ולומר לו שבישראל זה עוד לא ג'ונגל ושאני אפנה לעורך־דין שיתבע אותו לדין, הוא טרק את הטלפון.

אני עומדת לתבוע את פנינה לדין, על זה שהיא לקחה את הזהות שלי, ועשתה חגיגה שלמה בעיתונות. היא קראה לי מעל גבי העיתונות „מטורפת". האבא שלי ישלם מזונות על כל הסבל שהוא גרם לנו, וגם היא תשלם. איך היא העזה להגיד שאני לא ברמה שלה, ושאני אשה דפוקה. היא תשלם בשביל זה, היא חושבת שהיא הקימה אגדה לבית רוזנבלום, כל הסיפור הזה זה הגדה לפסח.

עד כאן פרידה מנשה.

סיפורה של פנינה רוזנבלום:

אני עברתי מספיק בחיים. יש לי מזל כזה, שאפילו כשקורה לי כבר הסתבר שהיתה אי־הבנה בקשר לזמן, כי באותו היום הזיזו את השעון. פיתאום ראיתי אדם שרץ אליי ונפל על כתפיי. בכינו שנינו. משם נסענו ישר לביתו, שם נדהמתי כשחיכתה לי תיזמורת בפתח הבית. גרתי אצלו שבוע. הבאתי לו מתנה את הספר שכתבתי, ולאשתו זוג־עגילים.

שאלתי אותו במפורש מה עבר עליו, והוא סיפר שהוא היה נשוי פעמים בחייו, פעם לאמי ופעם שניה לאשה הגרמניה שהיא אשתו הנוכחית. הוא לא הכחיש שהוא יצא עם הרבה נשים. הוא היה גבר יפה, אני מבינה אותו.

אני בחיים שלי לא שיקרתי, אני ישרה כמו סרגל. אבל אני אפילו לא יכולה לתאר את מה שעבר עליי כשפגשתי את אבי. פיתאום לגלות משהו שמח, זה לא יכול לעבור בשקט. באיזה מדינה אנחנו חיים, אפילו לא נותנים לבן־אדם לשמוח.

כל החיים היא לא חיפשה את האבא שלה. שתיגש אליו. מה היא רוצה ממני? פיתאום הוא נהייה כל־כך חשוב בשבילה?

היא היתה כל הזמן שחורה, מה פיתאום עכשיו היא נעשתה בלונדינית? האבא שלי מסורר טוב. עם לב של זהב. יש לי אבא מהסרטים. בר־צמבר הוא עומד להגיע לארץ, ליום הולדתי ה־30. חזרתי לארץ רק ביום ראשון שעבר.

נסעתי לגרמניה עם החבר שלי, יובל. לבשתי חליפה מפוצצת, כשה־געתי לשדה־התעופה נדהמתי, כי חיכו לי עשרות צלמים ושתי מצלמות של טלוויזיה. כי מהארץ שלחו תמונות שהציפו את כל העיתונות הגרמנית. נבהלתי שהיחידי שלא קיבל את פניי, היה האבא המיוחל.

אותו האיש! לארץ הגיעו צוותי צלמים מחו"ל, ששלחו את שתי התמונות למומחה בחו"ל כדי שזה יזהה באופן מוחלט שמדובר באותו האיש. בתמונה מופיעה אמה של פרידה ממישפחת סעדה, שהגיעה לישראל ממצריים והתגוררה במעברה ליד פתח־תיקווה.

Erstes Wiedersehen nach 27 Jahren: Als die bildhübsche Israelin ihrem Vat endlich um den Hals fiel, flossen Träne

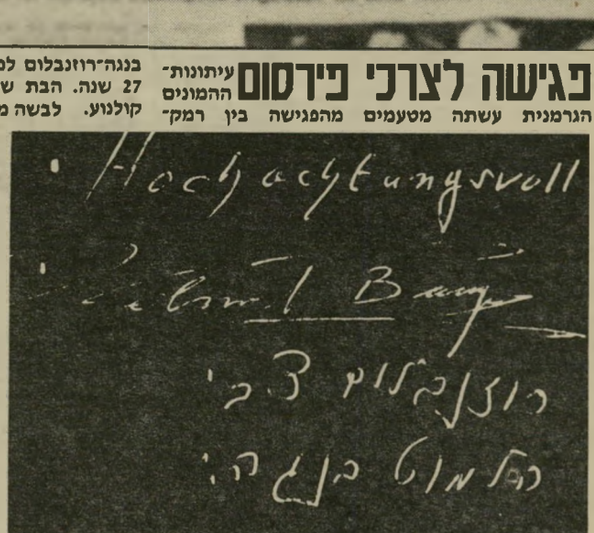
Dortmund (–enn) - Ein Hauch von Hollywood wehte in der Dortmunder Nordstadt, als die israelische Schauspielerin Pnina Rosenblum die „Brauerstube" an der Steigerstraße betrat.

פגישה לצרכי פירסום עיתונות־ההמונים הגרמנית עשתה מטעמים מהפגישה בין רמק־קולנוע. לבשה משי ופרווה, ממש סיפור מן האגדות.

צלמים ותיזמורת תמונת הפגישה של פנינה עם אביה בגרמניה, שזכתה בסיקור על־ידי עשרות צלמים. אביה שכר תיזמורת שקיבלה את פניה, כשנכנסה לביתו.

מיכתב בחיק מצא הח"כ לשעבר עו"ד דויד גלס, שהביא לגילויו של האב בגרמניה. במיכתב מבקש האזרח הלמוט־צבי בנגה־רוזנבלום לקבל את כתב הגירושין שלו.

בנגה־רוזנבלום לפנינה. הכותרת אומרת: פגישה אחר 27 שנה. הבת שנחשבה למתה. היא, כיום, כוכבת־קולנוע. לבשה משי ופרווה, ממש סיפור מן האגדות.

לרב בצפון יש רעיון

ברפובליקה האירית, בדרום, הקהי־לה פורחת. 3000 היהודים, המתרכזים בעיקר בדאבלין הבירה, מעורים במשק וגם בפוליטיקה האירית (שלושה חברים בפרלמנט). אבל בצפון, המצב שונה לחלוטין.

רוב יהודי צפון־אירלנד חיים בבל־פאסט שבעת קרבות־הרחוב והתנגשו־יות־הרמים הבלתי־פוסקות בין הק־תולים לפרוטסטנטים. 300 היהודים בצפון הם שארית־הפליטה של קהילה שרק לפני מיספר שנים מנתה כ־2000 איש.

רובם, במיוחד הצעירים, היגרו. לכן גם מחצית מיהודי צפון־אירלנד הם בני 60 ומעלה. בין אלה שנשארו כמה בעלי מיקצועות חופשיים, מיספר סיטונאים ושני מלווי־כספים.

כאשר נפל למקום זה, לפני שנת־יים, רב ישראלי, הרב נתן גראנוויץ, כדי לשמש כרב־הקהילה, גילה עד מהרה שעיסוקיו הטיקסיים מוגבלים למדי: בשנה האחרונה נכח ב־14 הלוויות יהודיות ובברית־מילה אחת. הוא לא נתבקש להעמיד אפילו חופה אחת.

פסלת אורן
הריון כפול

כאשר חירש, השבוע, את חוזהו עם הקהילה לשנתיים נוספות, חיפש לעצמו הרב כר־פעולה יותר נרחב. הוא חשב כנראה, שאם אין מספיק עבודה עם היהודים, אולי כדאי לעשות משהו לבני הדתות האחרות. הוריע הרב: אם רק יתנו לי, הייתי, בחפץ־לב, מנסה את כוחי לתווך בין הקתולים לפרוטסטנ־טים."

דרכי־אדם

למה נשים? ככה נשים!

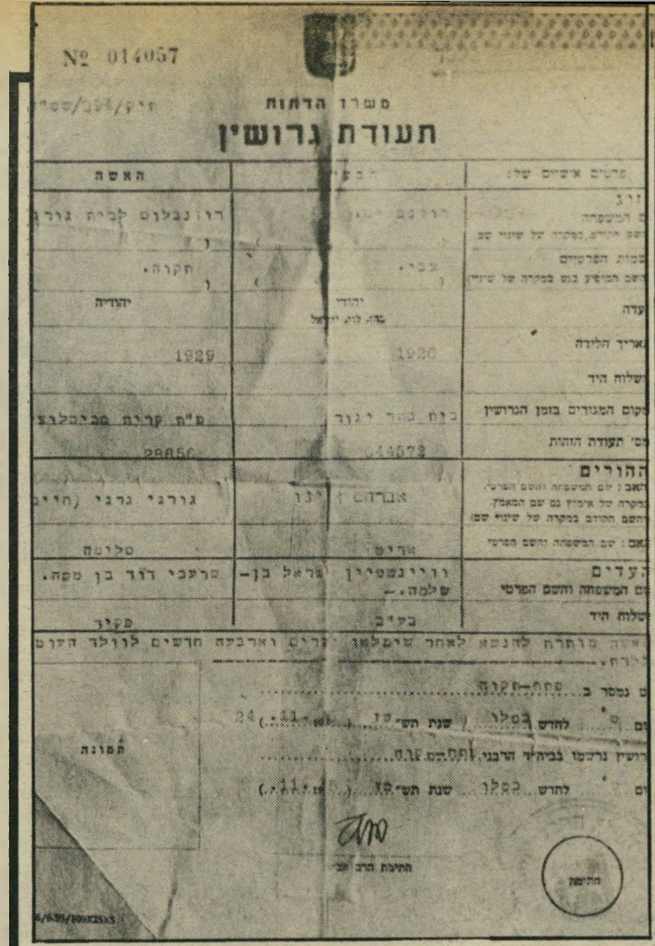
הסנים הרבות של האשה

התוצאה המקובלת של הריון היא ילד. אצל דליה אורן התוצאה היתה כפולה. היא ילדה את בתה השלישית, נוגה, וגם פיסלה, במשך תשעה חודשי ההריון 38 פסלי־נשים.

למה נשים? ככה נשים! זה מוטיב אות: היא אוהבת: לאשה פנים רבות, ואפשר לבטא אותם בדימויים רבים — אשה־נחש; אשה ערמומית ופתלתלה; אשה התלתולית מתחננת; אשה פרה ושמנה ואשה־שפנפנה.

מקערות לפסלים. אורן מפסלת קרמיקה, בסיגנון דקורטיבי, זה עשר שנים. את אהבתה לחומר גילתה בניו־יורק שם היה בעלה, איתן, בשליחות הסוכנות.

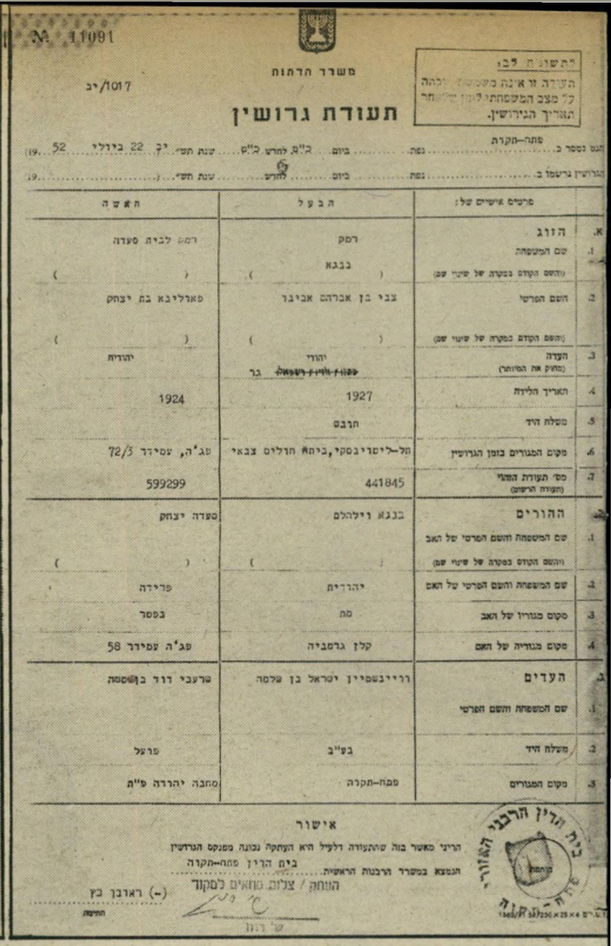
כשחזרו לארץ, הביאה עימה את כל הציוד הדרוש לעבודותיה, שכרה אולם רחב־ידיים והתחילה ליצור ולייצר: בתחילה קערות־קרמיקה, אחר־כך תמונות־קרמיקה עד שהגיעה לפיסול־הנשים, המוצגות עתה בגלריה 13 ביסו.

משרד הדתות

תעודת גרושין

№ 014057

משרד הדתות

תעודת גרושין

№ 11091

	פרטים אישיים של:	הבעל	האשה
א.	הזוג	רסק	רסק לבית סעדה
1.	שם המשפחה	בנגא	
2.	השם הפרטי	צבי בן אברהם אביגד	פאוליבא בת יצחק
3.	הדתה (מחק את המיותר)	יהודי	יהודית
4.	תאריך הלידה	1927	1924
5.	מקום מגורים בזמן הגרושין	תרבט	
6.	מקום מגוריה של האם	תל־ליזרנסקי, ביתה חולים צבאי	פג'ה, עפירה 72/3
7.	מס' תעודת זהות (תעודה רשמית)	441845	599299
	ההורים	בנגא וילהלם	סעדה יצחק
1.	שם המשפחה והשם הפרטי של האב		
2.	שם המשפחה והשם הפרטי של האם	יהודית	פרידה
3.	מקום מגוריו של האב	מת	בפסר
4.	מקום מגוריה של האם	קלן גרמניה	פג'ה עפירה 58
	העדים	ורייזנשטיין ישראל בן שלמה	מרעבי דוד בן משה
1.	שם המשפחה והשם הפרטי		
2.	מקום מגוריו	בע"ב	פרעל
3.	מקום המגורים	פתח־תקוה	מחנה יהודה פ"ת

אישור

הריני מאשר בזה שהתעודה דלעיל היא העתקה נכונה מפנקס הגרושין בבית הדין פתח־תקוה

הנוכח / צוות מוזמנים למקום

(–) ראובן בן

חתימה

גירושין א' תעודת הגירושין של הוריה של פרידה, שבה מופיע אביה בשם רמק בנגה, כחובש שעובד בתל־ליטוינסקי ובעל תעודת זהות 441845 והוריו הם בנגה וילהלם ויהודית.

גירושין ב' תעודת הגירושין של הוריה של פרידה, שבה מצויין אביה כצבי רוזנבלום, שעובד בבית־סוהר יגור – לא ברור אם כחובש או כעציר – שאביו אברהם אבינו – כלומר שהוא גר.

לנוצריה, הוא לא יהודי ולא נוצרי. הוא מאותו מזל כמוני, מזל גדי. הוא ביקש ממני למסור ד"ש לאחותי. הם לא יכולים לדבר ביניהם. היא לא מדברת אנגלית. הוא הבטיח לי לשלוח לה מיכתב. אני לא עושה שום הצגות מזה שהכרתי וגליתי את אבי. הוא טוען לפני כולם שאני הבת שלו, והוא מתקשר אליי שלוש־ארבע פעמים ביום.

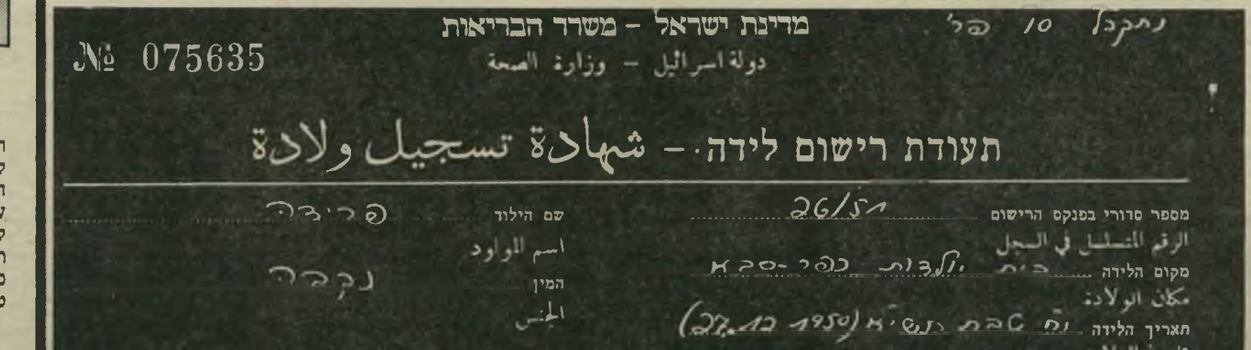
עד היום, למרות כל מה שקרה, בשביל אמא שלי, שהיא ממוצא עיראקי, הוא האדם המלוכלך ביותר. היא לא תיסלח לו לעולם. תשאלי את ח"כ רויד גלס אם הסיפור שלי הוא לא נכון?

עד כאן פנינה.

רויד גלס מספר, כי בעקבות פנייתו של אריה אבנרי, מצא בתיק של הרבנות, שהאיש התחתן בסוף 52 או תחילת 53, והתגרש בשנת 55. בהחלט סביר שהוא היה נשוי פעמיים, אך יחד עם זה אין לגלס שום ספק, שאותו אדם הוא אביה של פנינה, שהיה נשוי לאמה.

המיסמך שמצא גלס ברבנות, שנו מופיע שם האב במקום אחד כהלמוט ובמקום אחר כרוזנבלום, חיבר את כל החוטים והוכיח שזהו אכן אותו האיש, גבר נוצרי שהתגייר בישראל ושחזר בסופו של דבר לגרמניה.

שולמית יריב ■

מדינת ישראל – משרד הבריאות
دولة اسرائيل – وزارة الصحة

№ 075635

תעודת רישום לידה. – شهادة تسجيل ولادة

מספר סדורי בפנקס הרישום
الرقم المتسلسل في السجل

מקום הלידה
مكان الولادة:

תאריך הלידה
تاريخ الولادة:

שם הילוד
اسم المولود

המין
الجنس

ההורים الوالدين

פרטים אישיים נוסח חלה	האב الوالد	האם الوالدة
שם המשפחה اسم العائلة		
השם הפרטי الاسم		
גיל السن		
לאום القومية		
אזרחות الجنسية		
דת المذهب		
הכתובת הקבועה العنوان الدائم		

תעודת הלידה של פרידה מנשה, מוכיחה שהיא בתו של רמק ששמו הפרטי צבי בן וילהלם ושהיא נולדה בשנת 51 לאמא פנינה בת סעדה. בכל התעודות מופיעה הכתובת של כולם בפתח־תיקווה כך שלמעשה הכל ברור. יש גבר אחד, יש שתי נשים, יש שתי בנות, וכל אחת טוענת שהיא הבת החוקית. אבל האמת היא ששתיהן בנות חוקיות מכיוון, שדי ברור, שאביהן נישא לאמותיהן.

על אופניים אצל הנסיך

לכבוד התחלת ההכנות לשנה האזרחית הבאה, יצאה חברת דה־בירס — החברה החולשת על מרבית מיכרות־היהלומים בעולם — במסע־פירסום עולמי לרכישת יהלומים.

להפתעתי גיליתי שמאחורי הרוגמנית שמציגה תכשיטי יהלומים מתנוססת בתמונת־הפירסומת חתימה בולטת: „תומרקין 61".

את **יגאל תומרקין** מצאתי למענכם בדיוקו הצנועה ליד שפת־ימה של תל־אביב, כשהוא מוקף כלבים. הרכב הפרטי שלו ניצב ליד הדלת — אופניים.

מספר יגאל: „חתימתי על התמונה ברקע הצילום היא מתמונה שלי שנמכרה בתערוכה בפאריס, בקיץ 1961.

„כמה אנשים רכשו אז תמונות. ביניהם: העורכת של השבועון אל, מאדאם לורף; הנסיכה הרוסית טובצקוי, שהיתה אז חברה של הצלם הראשי של אל; והנסיך הגרמני, **פרידריך ה־2 לבית הוהנשטאופן**, העוסק ביהלומים. התמונה שייכת או לעיתון־האופנה, או לאספן הגרמני."

זה בקשר לחיי־העבודה שלך, ומה בקשר לחיים הפרטיים?

„אצלי הכול בסדר. אני בן 54 וממשיך לחיות עם **נעמה** בת ה־24, כי דבר כזה לא מחליפים ולא בטיח. אותי גירושין לא מעניינים, וגם לא חתונה. כי כשאוהבים, הכל הולך, וכשאין אהבה, גם נשואין לא יעזרו."

האם אתה עוד לא מרגיש שאתה מבוגר מדי בשבילה?

„את הכישרון הזה רכשתי מאבי. אצלי, חוץ ממני, כולן באותו הגיל — 24 — החברה, הבת ואחותי הצעירה. כי אבי הגרמני, **מרטין הלבורג** (81), נשוי לאשה שהיא צעירה ממנו ב־32 שנים, ובתו הצעירה היא בת 24."

טרומפלדור למען החופש

יפה כפיר עם אורי גרבנאו
„הוא התנפל עליי בנשיקות –

אני רוצה לראות מישהי שלא היתה מתבלבלת מהרוגמנית **יפה כפיר**. עובדה: אותי היא הצליחה לבלבל השבוע לגמרי.

יום אחד היא נראתה וצולמה על־ידי הצלמת הקטנה שלי, בעלת המצלמה הגדולה, כשהיא מחובקת עם הטייס **נועם ציפורי**, ולמחרת היא נראתה כשהיא מתנשקת עם הייבואן וייצואן הטכסטיל **אורי גרבנאו**, ואז היא הודיעה על נשואיהם.

מספרת יפה: „הצרה היא שאורי התלבש עליי מיד אחרי הגירושין שלי מ**אמנון מס**. ניהלנו רומן במשך שנתיים. זה נכון שאמרתי לחברות שלי שאני נפרדת, ולא חוזרת לאורי. אם טרומפלדור הוריד את היד למען החופש, גם אני רוצה חופש, לחשוב ולמצוא את עצמי. מה שעזר להחלטה היה מריבה סוערת שפרצה בינינו.

„בכל שנה הייתי נוסעת איתו לתערוכות־אופנה בעולם. השנה לא נסעתי לתערוכה בריסלדורף. אשתו־לשעבר נסעה לפאריס, והוא רמז לי שהוא עומד להצטרף אליה.

„אז התחלתי בארץ רומן משגע עם נועם. איזה גבר! חברים טובים של אורי דאגו לטלפן אליו לחו"ל, והוא הגיע מייד, יצא לחפש אותי ומצא אותי על חוף ימה של הרצליה.

„הוא התנפל עליי בהתחלה בנשיקות, ואחר־כך במכות. חברים שהיו שם הפרידו בקושי בינינו. עזבתי את החוף בחברת נועם, ועמדנו לנסוע לראש־השנה לאכזיב עם הילדות. אך הדרמה נמשכה כשאורי הגיע בבוקר ולקח אותנו לאילת. מיד אחרי החג, ביום הראשון, נרשמנו ברבנות. החתונה בסוף נובמבר. השבוע אני עוברת לגור עם הבנות שלי בווילה שלו בהרצליה־פיתוח. שם תיערך החתונה באוהל שיקים בגן. אם מזג־האוויר לא יהיה טוב, היא תיערך באוסקר.

יפה כפיר עם הטייס נועם ציפורי
– ואחר־כך גם במכות!"

רחל מרחלת על כל השולם

ג'נטלמן סובל

אתן יודעות טוב מאוד שאני בדרך כלל בעדכן, הפעם אני בעדו.

לראות ולשמוע על הסבל שעובר על **דויד קרמרמן**, אחיו הצעיר של **יוסקה קרמרמן** המנוח, זה כמו לשמוע או לקרוא פרק בספר איוב.

למי שלא זוכר, דויד נשא בצעירותו את **אדריאן**, בחורה ולשית בלונדית, שהכיר כשלמד באנגליה. לזוג נולדו ארבעה ילדים.

לפני כמה שנים נסעה האשה לאשקלון כדי לרוות. שם היא הכירה צלם אשקלוני נשוי, **דויד סוויסה**. בין השניים החל רומן סוער. מלווה במריבות ובמכות, שנמשך שנים. במהלכו ביקשה האשה גט מבעלה. האשה והצלם עוד המשיכו להתגורר בווילה עם הבריכה של דויד, עד שהיא קיבלה דירה הולמת בכיכר המדינה. אחרי הגט המשיכה הגרושה למרר את חייו של דויד קרמרמן.

לאחרונה הגישה האשה־לשעבר באמצעות עורך־הדין **משה הובמן** עתירה לבית־המישפט העליון כדי שיפסוק שגירושיהם בטלים, כי היא גיורת, והנשואין ברבנות לא תופסים.

לידידיו של דויד קרמרמן היה קשה לראות אותו כשהוא עומד בכניסה לאולם־השמחות של מלון דבורה, ומקבל את האורחים שבאו לחגוג את חגיגת הבר־מיצווה של בנו. לצידו עמדה אשתו־לשעבר, אדריאן.

איזה ג'נטלמן!

בשוק כמו כולם

כששמעתי שעורך־הדין **יעקב הלוי** נעצר למחרת החג ל־15 יום, כחשוד בזיוף מיסמכים ובמכירת קרקעות במירמה, צילצלתי מייד לדוגמנית **זיוה שומרת**. לדעתי היתה זיוה פעם אחת הנשים היפות בארץ, רוצים הוכחה? ראו את התמונה!

למה לזיוה? כי יעקב חי בנפרד מאשתו השניה, **שרה הלוי**, מתכננת־האופנה, שהתפרסמה בזמנו כששירתה ברגת סגן־אלוף בחיל־האוויר. אך מאז הוא ניהל במשך יותר משנה רומן עם זיוה.

דרינך דרינג.

„מדברת המרחלת."

„בחיי שחיכיתי לטלפון הזה: אין לי מה להגיד, אני בשוק, כמו כולם. למעשה נפרדנו כבר לפני כמה חודשים. ביקשתי ממנו לעזוב. לפעמים עוד הייתי רואה אותו. הוא עד היום עורך־הדין שלי, אך הוא חזר לביתו שבבבלי.

„למעשה כל מה שקרה לו, לאחרונה, אינו משנה כלום. אני כבר לא הייתי מוכנה להינשא לו, אפילו היה מקבל את הגט. גיליתי שאין בינינו התאמה. אני בחורה שאוהבת לבלות ולצאת, הוא איש שאוהב לשבת ימים בבית."

„יש לך רומן עם מישהו אחר?"

„אין לי אף אחד, אולי את מכירה מישהו?"

זיוה שומרת
„ביקשתי ממנו לעזוב!"

חיותה צוויג עם משה שגיא
הרבנים יצחקו

חמש פעמים ברבנות

במשך שנתיים הוא הצליח להסתיר אותה ממני. לדעתי היא יפהפיה.

עד היום שטפו לעצמם את העיניים רק החיפאים שהכירו את **חיותה צוויג** (21), בתו של קפטן בציים, המנהלת במשך שנתיים רומן עם **משה שגיא** (31), שאותו היא הכירה עוד בתקופה שהוא ניהל את המועדון בחיפה.

כששאלתי אותו השבוע אם הרומן הוא רציני, אמר: „לרבנות בזמן הקרוב אני לא נכנס. יש שם רבנים שאם יפגשו אותי, יתחילו לצחוק. הם פגשו אותי כבר חמש פעמים, כשליוויתי את ידיד־הטוב שלי **שוקי בן־סורת**.

„פעם הייתי העד שלו, כשהוא התגרש מ**ציפי לוין**. מאוחר יותר הייתי עד שלו, כשהתחתן עם **ענת זמיר**. הייתי גם עד כשהתגרשו. המשכתי לבוא לרבנות ולהיות עד כשהתחתן שנית עם ענת. בשבוע שעבר הייתי שם כשהתגרשו שנית.

„איזה צ'אנס יש לי ברבנות עם חב־ כזה? מי יתייחס אליי ברצינות?"

במיסדרונות

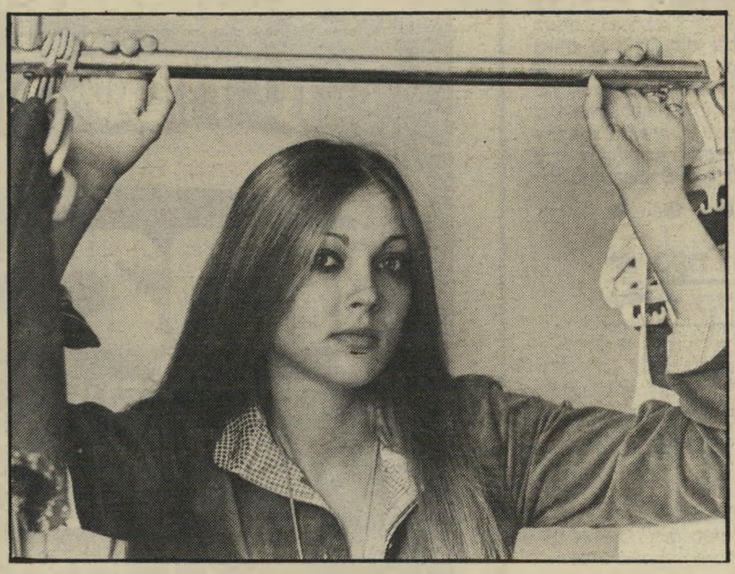
פעמיים בשנה מתעוררים אצל כל הרווקים והרווקות, הגרושים והגרושות, בעיות של רגשי־מישפחה. זה קורה תמיד בחגים, בעיקר בחג־הפסח ובראש־השנה. פיתרון נחמד ומשעשע מצא, לדעתי, זוג נחמד.

למלון אביה סונסטה הגיעה בחג הדוגמנית המקסימה **חנה אורדן**, כשהיא מלווה על־ידי בעלה הפסיכיאטר, **יוסי צימרמן**, ובנם בן השנה וחצי, **אדם**. לאותו מלון הגיע בעלה הראשון של חנה, עורך־הדין **ראובן רכס**, עם בנם המשותף לו ולה. כל מה שנשאר לילד לעשות היה להתרוצץ במיסדרונות המלון, פעם לאמא ופעם לאבא.

הסרגנית **שרה מילר** מחיפה הגיעה עם החבר שלה **ג'ימי ברמן**, ממישפחת הקבלנים, כשהוא מלווה בבנו מנשואיו ל**רונית ברי־גיורא**.

האווירה האידילית הזאת לא השפיע על המהנדס **אורי עליזי**, שהגיע עם שני בניו. וכנפגש עם **אנבל טמיר**, שהיתה מלווה על־ידי הזמר **איתן מסורי**, לא החליף איתה מילה, למרות שרק לפני זמן קצר נגמר ביניהם רומן שנמשך שנתיים.

כל אחד והחגיגה שלו.

חנה אורדן
כל אחד והחגיגה שלו

חמרורים

חופה, לאחר מעשה

נישאו ◆ בניו־יורק, **נפטסיה קינסקי** (23) כוכבת־הקולנוע (פא־ריס־טכסאס) הגרמנית־פולנית ו**אי־בראהים מוסה** (37) יליד מצריים ושגריר נודד של בית־העדיים הרומאי היוקרתי בולגארי, חודשיים וחצי אחרי הולדת בנם, אליושה.

● ● ●

2122 האשרות של סגן שר־הביטחון

נחוג ◆ בתל־אביב יום־הולדתו ה־45 של **סבאן הירדמן**, שגריר שוודיה בישראל. הירדמן, אב לשלוש

שגריר לואים
מטכסאס

בנות, הוא מומחה לשפות סלאביות, שהיה מנהל המכון הבינלאומי לחקר השלום בסטוקהולם ובמשך שלוש השנים, לפני מינויו לשגריר בישראל, היה סגן שר־הביטחון השוודי. הירדמן חובב הסקי, המסתפק בארץ בשחיה, גם מייצג את האינטרסים ההונגריים בארץ. הוא הנפיק, בשנה שעברה, 2212 אשרות לישראלים שרצו לבקר בהונגריה.

● ● ●

בוגר סמינר ועוזר פצ"ר

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־53 של פרופסור (למישפט בינלאומי) **יהודה צבי בלום**, מי שהיה במשך שש השנים האחרונות שגריר ישראל באו"ם. בלום הוא יליד צ'כוסלובקיה, שעלה ארצה, בגיל 14, מייד אחרי שחרורו ממחנה־הריכוז ברגן־בלזן. הוא בוגר סמינר למורים דתיים, היה בצה"ל עוזר הפצ"ר (הפרקליט הצבאי הראשי) ובימי לימודיו, באוניברסיטה העברית, יו"ר ברית הסטודנטים הדתיים, יבנה.

● ● ●

ארבעה ילדים, שלוש קדנציות

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־47 של ח"כ חרות **יגאל בהן־אורגד**, מי שהיה, עד לאחרונה, שר־האוצר התשיעי של ישראל *. בהן־אורגד, שהרחיב את שמו המקורי, כהן לכהן־אורגד (לפי ראשי התיבות של שמות

*קודמיו לתפקיד: אליעזר קפלן, לוי אשכול, פנחס ספיר, זאב שרף, יהושע רבינוביץ, שימחה ארליך, יגאל הורביץ, יורם אריזור.

ארבעת ילדיו — אורלי, רנן, גילת ודרור), על־מנת שיבחינו בינו ובין ח"כ לע"מ יגאל כהן (מתל־עדשים), הוא בנו של אב שומר־מסורת ואם שמאלנית קיצונית, שבחר בדרך הימנית עוד בצעירותו, כאשר היה מדריך בביתר. תנועת הנוער החרותית. הכלכלן כהן־אורגד מרד בסוף שנות ה־60 בבגין ופרש, יחד עם שמואל תמיר, למרכז החופשי. שממנו שב, ערב המהפך של 1977, לחרות, ששלחה אותו, מאז, לשלוש קדנציות בכנסת (התשיעית, העשירית והנוכחית).

● ● ●

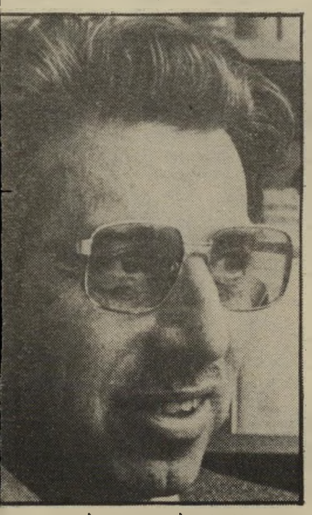
מטכסאס לאפגניסתאן

נחוג ◆ בתל־אביב, יום־הולדתו ה־54 של **סמואל לואים**, שגריר ארצות־הברית בישראל זה שבע שנים. לואיס, יליד טכסאס, הדובר גם איטלקית, פורטוגזית וצרפתית, החל את הקאריירה שלו, כדיפלומט מיקצועי, אך זוטר, בגיל 24, בקונסוליות אמריקאיות באיטליה (נאפולי, פירנצה), היה לבכיר יותר (עוזר לשגריר) בריו דה־ז'ניירו ובקאבול, בירת אפגניסתאן (יועץ לשגריר), לפני שהגיע לתל־אביב.

● ● ●

צפתי בעל יצרים

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־72 של **יהושע ברי־יוסף**, סופר (עיר קסר־

שגריר לשעבר בלום
מברגן־בלזן

מה) יליד צפת, וחניך חדר, שנשלח ב־שנות ה־20, להשתלמות בישיבה ברוד־מניה דווקא, והיה לאחר מכן למנהל בית־ספר לפקידות, לפני שפירסם את סיפרו הראשון, קול היצרים, ששמו יכול לשמש כמעט כתמצית תוכנם. הארוטי המודגש, של רוב ספריו. רק לאחרונה זכה ברי־יוסף בהכרת המימסד הספרותי, כאשר הוענק לו פרס ביאליק.

● ● ●

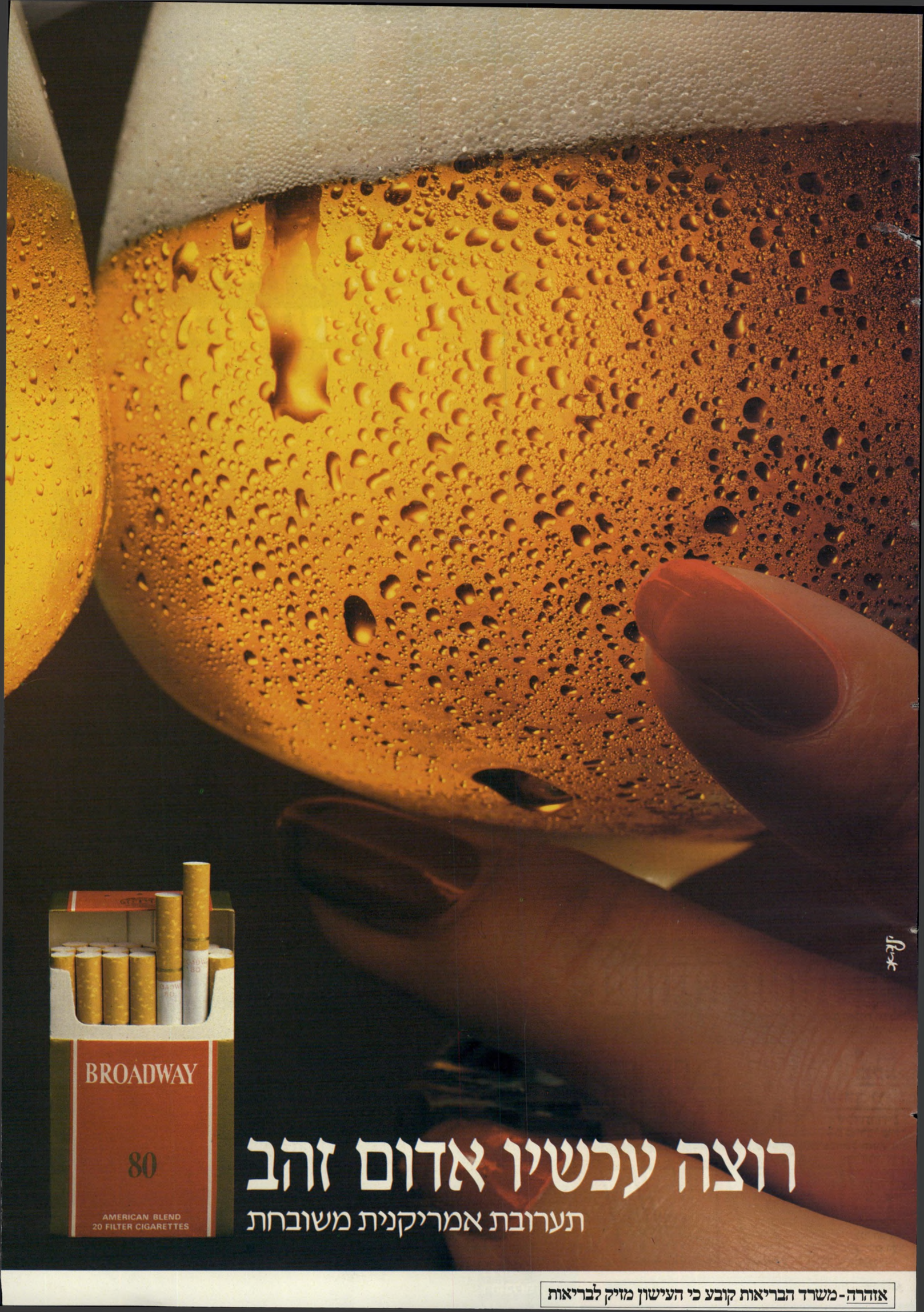
בנקאי, עורך וח"כ

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־72 של **גוסטב גרשום מרדכי שוקן**, בעליו ועורכו הראשי של הארץ מזה 48 שנים, מאז רכש אותו אביו, איש־העסקים, המו"ל ומוקיר הספרות (שטיפח כל ימיו את ש"י עגנון), יוצא גרמניה שלמה ולמן שוקן, שהחל את דרכו בארץ כפקיד בבנק, גם עסק במשך שנים אחדות בפוליטיקה, כאשר נבחר, כאיש המיפלגה הפרוגר־סיבית (קודמתם של הליברלים העצ־מאיים) לכנסת השלישית ב־1955.

פרסום בלבין / רחל טסלר

רוצה עכשיו אדום זהב

תערובת אמריקנית משובחת

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מחיר: 600 שקל (כולל מע"מ)
י"ג תשרי תשמ"ה 9.10.1984
מיספר 2458

העולם הזה

המילחמה המרתקת בין שתי הבלונדיות:

פרידה בן־מנשה

פנינה רוזנבלום

שתיים טוענות:

הוא אבא שלי!